

POP PANKKI -RYHMÄ
TOIMINTAKERTOMUS JA
YHDISTELTY IFRS-TILINPÄÄTÖS

31.12.2024

POP Pankki

SISÄLLYS

Toimitusjohtajan katsaus	3	LIITETIEDOT	120
POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 2024	5	ALLEKIRJOITUKSET	210
POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä	5	TILINTARKASTUSKERTOMUS	211
Toimintaympäristö	7	KESTÄVYYSRAPORTIN VARMENNUSKERTOMUS	216
Keskeiset tapahtumat	8		
POP Pankki -ryhmän tulos ja tase	10		
Liiketoiminnan kehitys	11		
Lopetetut toiminnot	13		
POP Pankki -ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinta sekä riskiasema	13		
Tallettajan ja sijoittajan suoja	18		
POP Pankkikeskus osk:n hallinto	18		
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	19		
Vuoden 2025 näkymät	19		
Tunnuslukujen laskentakaavat	20		
POP Pankki -ryhmän kestävyysraportti 2024	21		
POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖS 31.12.2024 (IFRS)	116		
POP Pankki -ryhmän tuloslaskelma	116		
POP Pankki -ryhmän laaja tuloslaskelma	116		
POP Pankki -ryhmän tase	117		
Laskelma POP Pankki -ryhmän oman pääoman muutoksista	118		
POP Pankki -ryhmän rahavirtalaskelma	119		

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

POP Pankki -ryhmän positiivinen kehitys jatkui vuonna 2024. Vakavarainen ryhmämme teki ennätystuloksen, luotto- ja talletuskanta olivat kasvussa sekä korkokate ja nettopalkkiotuotot nousivat edellisvuodesta. Peruspankkijärjestelmäprojektimme etenee vakaasti ja saavutimme taas kerran ensimmäisen sijan sekä henkilö- että yritysasiakkaiden asiakastyytyväisyystutkimuksessa. Erityisesti mieltäni lämmittää yritysasiakkaiden asiakastyytyväisyyden vahva nousu.

Vaikka vuosi olikin ryhmälle menestys, niin toimintaympäristömme, Suomen kansantalous, kehittyi edelleen heikosti ja konkurssien määrä jatkui korkealla tasolla. Vaikka kuluttajien ostovoima kehittyi vuonna 2024 positiivisesti hidastuvan inflaation ja laskevan korkotason ansiosta, niin talous ei ole tästä huolimatta lähtenyt vielä selkeään kasvuun. Asuntokaupassa nähtiin kuitenkin kesän jälkeen odotettua piristymistä, joka jatkui koko loppuvuoden.

Vuonna 2024 POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja oli 89,8 miljoonaa euroa, joka ylitti puolella miljoonalla edellisvuoden jatkuvien toimintojen tuloksen. Korkokate taittui odotetusti laskuun vuoden lopulla laskevien markkinakorkojen myötä, mutta tästä huolimatta tilikauden korkokate kasvoi 5,5 prosenttia edellisvuoteen nähden. Luotto-

kanta kasvoi 4,0 prosenttia ja talletusten määrä 1,1 prosenttia. Liiketoiminnan tuotot olivat 240,9 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 16,4 miljoonaa edelliseen vuoteen. Liiketoiminnan kulut kasvoivat henkilöstökulujen kasvun ja järjestelmäkehityspainostustemme seurauksena 12,3 miljoonaa euroa 131,2 miljoonaan euroon. Osana varautumistamme heikentyneeseen toimintaympäristöön päivitimme POP Pankki -ryhmän luottotappioihin liittyvän varauksen laskentaparametreja, millä oli merkittävä vaikutus katsauskauden arvonalentumistappioihin, jotka nousivat 22,4 (17,3) miljoonaan euroon. Ydinvakavaraisuutemme nousi 22,0 prosenttiin, missä oli kasvua 1,7 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

Vihreää siirtymää edistävä EU:n kestävyysraportointidirektiivi tuo uudenlaisen tarkastelunäkökulman raportointiimme. Vuoden 2024 toimintakertomus sisältää direktiivin mukaisen kestävyysraportin, joka kuvaa laajasti vastuullisuuden eri teemoja POP Pankki -ryhmän liiketoiminnassa. Vastuullisuus on ollutkin jo pitkään olennainen osa arkeamme osuustoiminnallisena pankkina. Jäsenosuuspankkien alueellisen vastuullisuustyön lisäksi olemme tarkastelukaudella tarkentaneet ryhmätasolla henkilöstöperiaatteitamme sekä eettisiä liiketoimintaperiaatteitamme, kouluttaneet henkilöstöämme ja laskeneet liiketoimintamme hiilijalanjäljen ensimmäistä kertaa.

Erityisesti mieltäni lämmittää yritysasiakkaiden asiakastyytyväisyyden vahva nousu.

Peruspankkijärjestelmäprojektimme etenee kohti loppuvuodelle suunniteltua käyttöönottoa. Tämä tarkoittaa merkittävää panostusta projektin loppuunsaattamiseksi sekä asiakkaidemme ja työntekijöidemme parhaan käyttökokemuksen varmistamiseksi. Samalla saamme käyttöömmme uuden järjestelmän tuomat kyvykkyydet sekä jatkokehitysmahdollisuudet, jotka mahdollistavat entistä sujuvampia digitaalisia palveluita kaikille asiakkaillemme. Tämä on meille erittäin tärkeää, sillä digitaaliset itsepalvelukanavat ovat olleet jo pitkään pääasiallinen käyttötapa molemmissa ydinasiakasryhmissämme ja näissä korostuvat erityisesti mobiilipalvelut.

Vaikka kehitysresursseistamme merkittävä osa on suunnattu järjestelmä uudistukseen, olemme muun muassa edistäneet tuottamiemme tekoälytoteutusten käyttöönottoa sekä lanseeranneet menestyksellisesti LähiTapiolan kanssa kehitetyn eri elämäntilanteisiin räätälöitävän POP Talousturvan. Ryhmän keskitettyjen asiakaspalvelutoimintojen myötä olemme laajentaneet puhelinpalveluaikoja

ja tehostaneet henkilöstöressurssien käyttöä. Suuren kysynnän vuoksi olemme avanneet vuoden aikana myös neljä uutta palvelupistettä ja olemme suunnitelmallisesti lisänneet yritysasiantuntijoiden määrää palvellaksemme asiakkaitamme entistä laajemmin ja paremmin. Lisäksi liittymisemme kesällä InvestEU-rahoitusohjelmaan mahdollistaa entistä kilpailukykyisemmän rahoituksen tarjoamisen paikallista hyvinvointia edistäville investoinneille.

Kiitos henkilöstöllemme, asiakkaillemme ja kumppaneillemme erinomaisesta yhteistyöstä, tästä on hyvä lähteä kohti monella tapaa tärkeää vuotta 2025.

Jaakko Pulli
toimitusjohtaja
POP Pankkikeskus

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 2024

POP PANKKI -RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille. POP Pankit ovat jäsenasiakkaidensa omistamia osuuskuntamuotoisia pankkeja. POP Pankin perustehtävä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä.

POP Pankki -ryhmä hyödyntää liiketoiminnassaan aineettomia hyödykkeitä, jotka ovat pääasiassa lisenssejä ja tietojärjestelmiä. POP Pankki -ryhmän liiketoiminnalle merkitykselliset aineettomat voimavarat muodostuvat aineettomien hyödykkeiden lisäksi POP Pankki -brändistä, liiketoimintamallista ja hyvästä maineesta sekä osaavasta ja ammattitaitoisesta henkilöstöstä. Nämä yhdistettynä strategiaan kumppanuuksiin luovat perustan menestyvälle liiketoiminnalle ja ovat keskeinen osa POP Pankki -ryhmän pitkän aikavälin kasvustrategiaa.

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNE

POP Pankit muodostavat POP Pankki -ryhmän yhdessä POP Pankkikeskus osk:n sekä näiden määräysvallassa olevien yhteisöjen kanssa. POP Pankit ovat POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia. POP Pankkikeskus osk ja sen jäsenluottolaitokset ovat talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti keskinäisessä vastuus-

sa toistensa veloista ja sitoumuksista. POP Pankit, POP Pankkikeskus ja näiden määräysvallassa olevat palveluyhtiöt muodostavat POP Pankkien yhteenliittymän.

POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja se vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta. POP Pankkikeskus osk:lla on kaksi tytäryhtiötä, Bonum Pankki Oyj ja POP Asuntoluottopankki Oyj, jotka ovat myös sen jäsenluottolaitoksia.

Bonum Pankki Oyj toimii POP Pankkien keskusluottolaitoksena ja hankkii ryhmälle ulkoista rahoitusta laskemalla liikkeeseen vakuudettomia velkakirjoja. Bonum Pankki Oyj vastaa myös POP Pankkien korttiliiketoiminnasta, ryhmän maksuliikenteestä ja keskitetyistä palveluista sekä myöntää luottoja vähittäisasiakkaille. POP Asuntoluottopankki Oyj vastaa ryhmän kiinteistöluottovakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja.

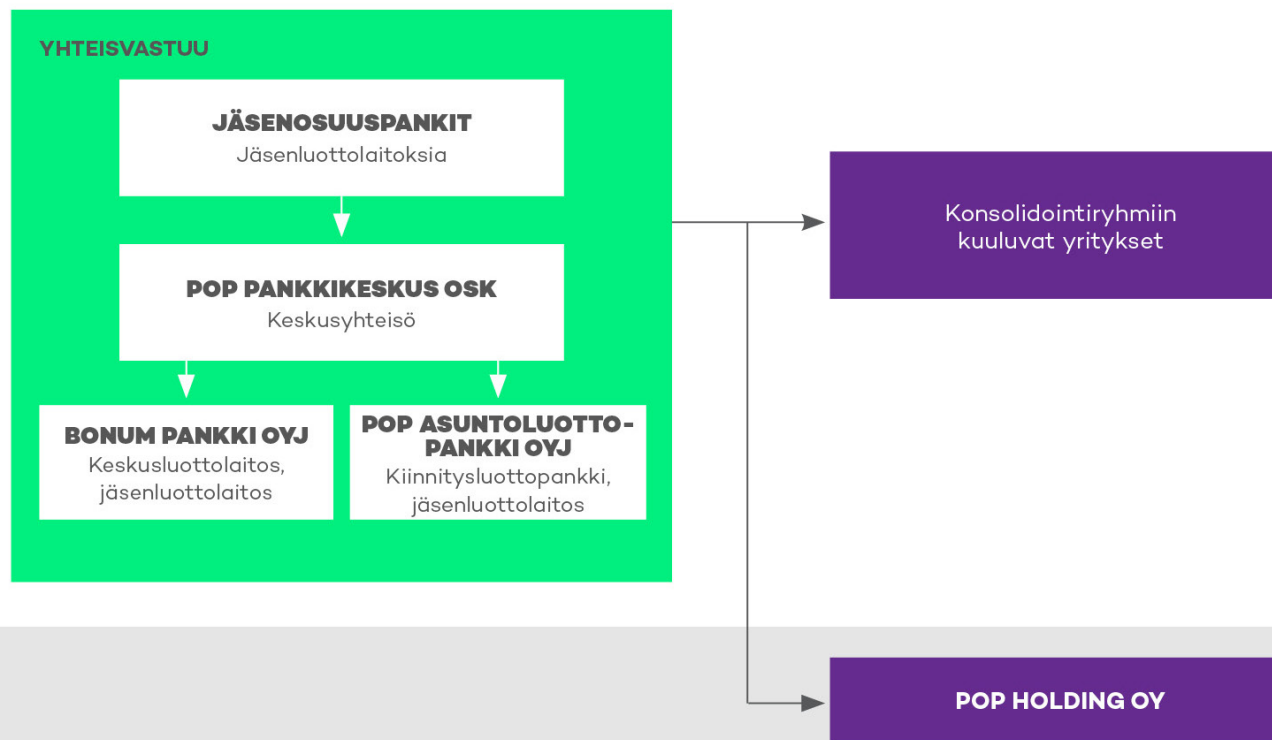
POP Pankki -ryhmään kuuluu myös POP Pankkien ja POP Pankkikeskuksen omistama POP Holding Oy, joka omistaa 30 prosenttia Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä. Suomen Vahinkovakuutus Oy käyttää aputoiminimeä POP Vakuutus ja se kuuluu LähiTapiola-ryhmään. POP Holding Oy ei kuulu POP Pankkien yhteenliittymään, eikä se ole keskinäisen vastuun piirissä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvas- tuun piiriin kuuluvat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän rakenteessa ei tapahtunut muutoksia katsauskaudella.

POP PANKKI -RYHMÄN RYHMÄRAKENNE

POP PANKKI -RYHMÄ

POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuonna 2024 maailmantalouden kasvu oli maltillis-ta. Aasiassa kasvu oli vahvempaa, mutta Suomen viennin kannalta tärkeillä markkinoilla USA:ssa ja euroalueella talouskasvu jäi hitaammaksi. EKP (Euroopan keskuspankki) ja FED (USA:n keskuspankki) ovat pyrkineet hidastamaan viime vuosien voimakasta inflaatiota ja siksi molemmat noudattivat edelleen kireää rahapolitiikkaa vuoden 2024 alkupuolella ja pitivät korkotasoa edelleen korkeana. Inflaatiopaineiden vähitellen hellittäessä EKP aloitti ohjaukorkojen asteittaisen laskemisen kesäkuussa tukeakseen samalla hidastuvaa talouskehitystä. FED puolestaan aloitti korkojen alentamisen syyskuussa.

Vaikka euroalueen talous kasvoi vuonna 2024, suurimpien eurotalouksien eli erityisesti Saksan ja Ranskan poliittisten ja taloudellisten ongelmien pintautuminen heikensi kasvunäkymiä. Lisäksi euroalueella USA:n marraskuun vaalitulokset kasvatti pelkoa kauppasodasta, lisäsi huolta USA:n tuen jatkumisesta Ukrainalle sekä nosti odotuksia kustannuspaineiden kasvusta NATO:n eurooppalaisille jäsenvaltioille.

Suomen talouden kehitys oli edelleen vaisua ja vuoden 2024 bkt:n kehitys jäi negatiiviseksi. Tähän vaikuttivat muun muassa alkuvuoden työtaistelut sekä kotitalouksien kulutuksen supistuminen. Rakentamisen voimakas vähentyminen ja työttömyyden kasvu hidastivat myös talouden toipumista taantumasta. Vuonna 2024 konkurssreja oli ennätysellisen paljon, kun erityisesti rakentamisessa ja

rakennusala lähellä olevilla aloilla toimivia yrityksiä ajautui konkurssiin. Myös ravintola-alalla konkurssreja nähtiin poikkeuksellisen paljon. Suomen viennin kehitys oli alkuvuonna vaatimatonta, mutta vuoden jälkipuoliskolla vienti kääntyi kasvu-uralle. Heikoista näkymistä ja kysynnästä johtuen yritysten investointien määrä laski selvästi vuoteen 2023 verrattuna. Positiivista Suomen talouden kannalta oli kuitenkin inflaatiovauhdin normalisoituminen ja korkotason kääntyminen selvään laskuun.

Palkansaajien ostovoima kasvoi vuoden 2024 aikana ja kotitalouksien velkaantumistaso oli laskussa. Loppuvuodesta laskeva korkotaso ja asuntojen hintojen laskutrendin hidastuminen lisäsivät myös asuntokauppojen määrää. Valtaosa kotitalouksista oli kuitenkin edelleen varovaisia kulutuksen ja isompien hankintojen suhteen.

Kotitalouksien varovaisuus näkyi Suomessa myös pankkitalletusten kasvussa. Erityisesti korkeakorkoisempien määräaikaistalletusten suosio lisääntyi. Myös suomalaisiin sijoitusrahastoihin sijoitettujen varojen määrä kasvoi merkittävästi. Suomalaisen pörssiosakkeiden keskimääräinen kurssikehitys oli vuoden 2024 aikana heikkoa ja yleisindeksi laski vuoden 2023 lopusta 6,8 prosenttia, toisaalta erityisesti USA:ssa pörssi nousi vahvasti erityisesti teknologiayritysten vetämänä.

Vaikka palkansaajien ostovoima kehittyi kokonaisuutena vuonna 2024 myönteisesti, merkittävä osa kotitalouksista kärsi edelleen edellisten vuosien poikkeuksellisen voimakkaan inflaation aiheuttamasta kustannusten noususta.

Maatalouden keskeisimpiä kustannuskomponentteja on tuotantopanosten hintataso, jotka tasaantuivat edellisvuosien hintapiikeistä. Tuottajahinnat ovat kuitenkin laskeneet enemmän kuin tuotantopanosten hinnat, joten maatalouden yrittäjätulo ei ole kasvanut. Tilojen väliset erot kannattavuuskehityksessä polarisoituivat edelleen. Metsänomistajien kannalta myönteistä oli teollisuuden puunkysynnän kasvun jatkuminen. Sekä puukauppojen määrä että keskihinnat nousivat selvästi edellisvuodesta.

KESKEISET TAPAHTUMAT

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNE- JA PALVELUKEHITYS

Asiakaskohtaamiset ovat POP Pankki -ryhmän toiminnan ytimessä. Teknologinen kehitys mahdollistaa POP Pankkien uusien palvelupisteiden avaamisen perinteisiä pankkipalvelukonttoreita kevyemmällä konseptilla. Isojoen Osuuspankki avasi konseptia hyödyntäen kesäkuussa uuden palvelupisteen Karvialle. Syksyllä Suomen Osuuspankki avasi palvelupisteen Kalajoelle, Honkajoen Osuuspankki Kankaanpähän ja Kyrön Seudun Osuuspankki Riihikoskelle. Konneveden Osuuspankki on yhdistänyt tilikauden alussa Lievestuoreen ja Sumiaisten palvelupisteiden toiminnot Laukaan palvelupisteeseen.

Ryhmän sisäinen palvelukeskus on laajentanut palveluvalikoimaansa vastaten ryhmän eri asiointikanavien asiakaspalvelusta sekä useiden palvelukokonaisuuksien back office -toiminnoista. Palvelukeskus toimii myös parhaillaan pilottikohteena POP Pankki -ryhmän tutkiessa tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksia parhaan asiakastytyväisyyden ja nopean päätöksenteon tueksi.

LÄHITAPIOLA-YHTEISTYÖ

POP Pankki -ryhmä aloitti laajan yhteistyön LähiTapiolan kanssa vuonna 2023. Osana yhteistyötä POP Pankeissa lanseerattiin keväällä 2024 uusi vapaaehtoinen lainaturva POP Talousturva.

POP Talousturva kehitettiin tiiviissä yhteistyössä LähiTapiolan sekä POP Pankin henkilöstön ja asiakkaiden kanssa. POP Talousturva turvaa lainan takaisinmaksua esimerkiksi pidempien sairaslomien ja työttömyysjaksojen osalta. Tuote räätälöidään asiakkaalle useasta eri turvakokonaisuudesta. ja sen myynti on kehittynyt positiivisesti. Tuoteyhteistyön ohella POP Pankit ovat järjestäneet LähiTapiolan alueyhtiöiden kanssa muun muassa yhteisiä asiakastilaisuuksia.

JÄRJESTELMÄUUDISTUSHANKE

POP Pankki -ryhmän järjestelmä uudistushanke etenee kohti vuodelle 2025 suunniteltua käyttöönottoa. Tilikauden aikana saatiin päätökseen toimistoinfran uudistusprojekti, jossa POP Pankki -ryhmän työasemalaitteet ja tietoverkot korvattiin uusilla ratkaisulla. Viranomaisraportoinnin uudistusprojektissa otettiin käyttöön useita raportointiratkaisuja, joissa hyödynnetään uutta viranomaisraportoinnin tietovarastoa. Järjestelmä uudistushanke aiheuttaa edelleen ryhmälle päällekkäisiä kustannuksia, kun uusien järjestelmien käyttöönotto valmistellaan nykyisten järjestelmien rinnalla.

VASTUULLISUUSOHJELMA

POP Pankki -ryhmän vastuullisuusohjelmaan liittyvät kehityshankkeet ovat keskeinen osa POP Pankki -ryhmän strategiaa. POP Pankki -ryhmä julkaisee ensimmäistä kertaa EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) mukaisen kestävyysraportin vuodelta 2024.

Osana vastuullisuusohjelmaa vahvistettiin POP Pankki -ryhmän eettiset liiketoimintaperiaatteet sekä POP Pankki -ryhmän henkilöstöperiaatteet. Eettiset liiketoimintaperiaatteet kuvaavat hyvää liiketapaa ja vähimmäisvaatimuksia, joita työntekijöiden, toimivan johdon ja hallinnon edellytetään noudattavan. POP Pankki -ryhmän henkilöstöperiaatteet kuvaavat vastuullisen työpaikan ja -yhteisön periaatteita ja toimintatapoja.

Alkuvuoden aikana sijoitusneuvonnassa käsiteltäviä kestävyysmielityksiä koskevia kysymyksiä selkeytettiin ja henkilökunnalle järjestettiin aiheesta lisäkoulutusta. Lisäksi POP Pankki -ryhmän luottotuotevalikoimaan kuuluvaa Vihreää lainaa päivitettiin vuoden 2024 aikana, kun tuotteen lisättiin Euroopan investointirahaston myöntämä takaus. Päivityksen myötä Vihreä laina soveltuu myös yrityksille ja asuntoyhteisöasiakkaille.

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin ja hyväksyttiin vastuullisuustavoitteet vuosille 2025–2027. Tavoitteet asetettiin ympäristön, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan näkökulmasta, ja niissä edistymisestä raportoidaan jatkossa osana kestävyysraporttia.

VARAUTUMINEN KORKOYMPÄRISTÖN MUUTOKSIIN

Tilikauden aikana jatkettiin vaiheittaista korkosuojausasteen nostamista ja riskiaseman pienentämistä avoimen korkokateriskin osalta. Toimenpiteiden toteutuksesta vastasi yhteenliittymän kes-

kuoluottolaitos Bonum Pankki ja niihin osallistuvat kaikki jäsenosuuspankit. Lisäksi hyväksyttiin uusia ryhmän sisäisiä toimintamalleja suojausten toteutuksessa, mikä mahdollistaa ryhmän sisäisten johdannaisten hyödyntämisen suojauksissa.

LUOTTOLUOKITUS

Luottoluokittaja S&P Global Ratings vahvisti joulukuussa 2024 Bonum Pankin luottoluokituksen positiivisin näkymin. Bonum Pankin pitkäaikaisen investointitason luottoluokitus on tasolla 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasolla 'A-2'. Lisäksi luottoluokittaja vahvisti kesäkuussa 2024 annetun Bonum Pankin RCR-luottoluokituksen (Resolution Counterparty Rating) 'BBB+' / 'A-2'.

S&P Global Ratings on vahvistanut syyskuussa 2024 POP Asuntoluottopankki Oyj:n lainaohjelmalle sekä liikkeeseen lasketuille joukkovelkakirjalainoille 'AAA' luottoluokituksen vakain näkymin.

POP PANKKI -RYHMÄN TULOS JA TASE

POP PANKKI -RYHMÄN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Keskeiset tuloslaskelman erät (1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023*	1.1.-31.12.2022*	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Korkokate	187 933	178 108	93 326	78 338	74 099
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	44 630	44 016	42 098	36 326	31 049
VakuutusKate	-	-	-	13 192	11 611
Sijoitusten nettotuotot	4 009	-2 355	-602	10 028	1 298
Henkilöstökulut	-54 599	-49 204	-43 571	-50 655	-43 531
Liiketoiminnan muut kulut	-71 556	-63 703	-58 303	-55 464	-51 978
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	-22 429	-17 271	-7 738	-10 390	-7 468
Tulos ennen veroja	89 828	89 326	26 155	44 670	12 919

Keskeiset tase-erät (1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Luottokanta	4 743 620	4 562 254	4 448 480	4 243 829	3 868 147
Talletuskanta	4 370 412	4 321 022	4 331 041	4 222 364	4 086 045
Vakuutusvelka	-	-	48 241	52 692	43 915
Oma pääoma	759 486	688 106	566 675	552 809	517 242
Taseen loppusumma	6 256 978	6 074 569	5 774 192	5 357 697	5 098 398

Tunnusluvut	31.12.2024	31.12.2023*	31.12.2022*	31.12.2021	31.12.2020
Kulu-tuottosuhde	54,5 %	52,9 %	76,1 %	68,8 %	83,6 %
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	1,2 %	1,2 %	0,4 %	0,7 %	0,2 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	10,03 %	11,4 %	3,7 %	6,9 %	2,2 %
Omavaraisuusaste, %	12,1 %	11,3 %	9,8 %	10,3 %	10,1 %
Ydinvakavaraisuussuhde, (CET1) %	22,0 %	20,3 %	19,4 %	19,2 %	19,9 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	22,0 %	20,3 %	19,4 %	19,2 %	19,9 %

*POP Pankki -ryhmän tunnusluvut tilikausilta 2022 ja 2023 sisältävät vain jatkuvien toimintojen tuloksen.

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSKEHITYS

POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja oli 89,8 miljoonaa euroa, kun jatkuvien toimintojen tulos vertailukaudella oli 89,3 miljoonaa euroa. Ryhmän tulos verojen jälkeen oli 72,6 (71,6) miljoonaa euroa.

Ryhmän liiketoiminnan tuotot kasvoivat 16,4 miljoonaa euroa 240,9 (224,5) miljoonaan euroon. Korkokate vahvistui 5,5 prosenttia 187,9 (178,1) miljoonaan euroon. Korkotuottoja kertyi katsauskaudella saamisista ja korkosijoituksista yhteensä 271,4 (232,7) miljoonaa euroa ja korkokuluja 71,2 (48,4) miljoonaa euroa. Suojaavien johdannaisten vaikutus korkokatteeseen oli -12,3 (-6,2) miljoonaa euroa. Palkkiotuotot ja -kulut olivat vertailuvuoden tasolla 44,6 (44,0) miljoonaa euroa.

Sijoitusten nettotuotot olivat 4,0 (-2,4) miljoonaa euroa. Alkuvuoden aikana sijoituksista kirjattujen realisoitumattomien arvostusvoittojen ja -tappioiden yhteismäärä oli 2,0 (-2,6) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 4,3 (4,7) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on merkitty vanhan talletussuojarahaston hyvitys, jolla on kalettu liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvä Rahoitusvakaussuojaviraston talletussuojamaksu.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 10,4 prosenttia 131,2 (118,8) miljoonaan euroon. Henkilöstökulut olivat 54,6 (49,2) miljoonaa euroa ja liiketoiminnan muut kulut 71,6 (63,7) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muita kuluja kasvatti ryhmän järjestelmäu-

distushanke, jonka aikana ryhmälle syntyy projekti-kustannusten lisäksi väliaikaisia päällekkäisiä kustannuksia mm. uuden ja vanhan ratkaisun lisensseistä ja järjestelmistä. Poistot ja arvonalentumiset olivat 5,0 (5,9) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita kirjattiin yhteensä 22,4 (17,3) miljoonaa euroa, mikä oli 0,46 (0,37) prosenttia luottokannasta. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaparametreja päivitettiin tilikauden aikana. Lainasaamisiin ja taseen ulkopuolisiin luottolupauksiin kohdistuvien odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 3,9 (11,2) miljoonaa euroa päätyen 56,2 (52,6) miljoonaa euroon, joka on 1,20 (1,16) prosenttia luottokannasta. Saamistodistuksiin kohdistuvat odotettavissa olevat luottotappiot kasvoivat 0,3 (0,1) miljoonaa euroa. Tilikaudella täsmennettiin toteutuneiden luottotappioiden kirjausajankohtaa koskevaa ohjeistusta. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin yhteensä 18,2 (5,9) miljoonaa euroa. Toteutuneisiin luottotappioihin on varauduttu osittain jo aiemmin odotettavissa olevien luottotappioiden varauksella.

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

POP Pankki -ryhmän tase oli katsauskauden päättyessä 6 257,0 (6 074,6) miljoonaa euroa. Ryhmän luottokanta kasvoi katsauskaudella 4,0 prosenttia ja oli 4 743,6 (4 562,3) miljoonaa euroa. Talletusten määrä kasvoi 1,1 prosenttia 4 370,4 (4 321,0) miljoonaa euroon.

Ryhmän liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä taseessa oli tilikauden päättyessä 940,8 (787,2) mil-

joonaa euroa, josta katettujen joukkovelkakirjalainojen osuus oli 756,1 (503,3) miljoonaa euroa. Ryhmän sijoitukset olivat 750,0 (814,2) miljoonaa euroa. Sijoitukset sisältävät pankkitoiminnan arvopaperi- ja kiinteistösijoitukset ja ne muodostuvat pääasiassa korkosijoituksista.

POP Pankki -ryhmän oma pääoma oli tilikauden lopussa 759,5 (688,1) miljoonaa euroa. POP Pankkien osuuspääoma oli katsauskauden päättyessä yhteensä 69,2 (71,1) miljoonaa euroa, josta jäsenosuuksia oli 10,8 (10,7) miljoonaa euroa ja POP Osuuksia 58,4 (60,4) miljoonaa euroa. POP Osuudet ovat osuuskuntalain mukaisia sijoituksia osuuspankin omaan pääomaan. POP Pankit maksoivat osuuspääomalle korkoja vuodelta 2023 yhteensä 2,7 (1,7) miljoonaa euroa.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS

POP Pankki -ryhmällä oli tilikauden lopussa 253,8 (tilikauden alussa 255,9) tuhatta pankkiasiakasta. Asiaksläheisyys on POP Pankin arvoja ja asiakastytyväisyys on tärkeä liiketoiminnan kehityksen mittari. POP Pankilla oli 13. kertaa EPSI Ratingin Pankki- ja rahoitus -tutkimuksessa tyytyväisimmät henkilöasiakkaat. Lisäksi POP Pankki valittiin samassa tutkimuksessa myös yrityskategorian parhaaksi pankiksi.

POP Pankeilla oli tilikauden lopussa 72 konttoria ja palvelupistettä, joihin sisältyy kolme digitaaliseen asiointiin keskittyvää konttoria. Vuoden alussa kahden palvelupisteen toiminnot yhdistettiin Lau-

kaan palvelupisteeseen. Kesäkuussa avattiin uusi palvelupiste Karvialle ja syksyllä uudet palvelupisteet Kalajoelle, Kankaanpähän ja Riihikoskelle. Asiakkaat voivat hoitaa pankkiasioitaan konttori-asiointiin lisäksi sähköisesti mobiili- ja verkkopankissa sekä verkkoneuvotteluissa.

POP Pankki -ryhmän asiakasryhmät on esitetty oheisessa kuviossa.

POP PANKKI -RYHMÄN ASIAKKAAT 31.12.2024

Ryhmän luottokanta kasvoi kokonaisuutena vuoden alusta 4 743,6 (4 562,3) miljoonaa euroon, joka oli 4,0 prosenttia yli vuoden 2023 lopun tason. Henkilöasiakkaille myönnettyt luotot kasvoivat

edellisestä vuodesta 3,1 prosenttia, kun taas yritys- sekä maa- ja metsätalousasiakkaille myönnetyt luotot kasvoivat 5,5 prosenttia. Kannan keskimarginaali laski hieman.

Asuntolainakanta kasvoi 3,8 prosenttia ja se oli joulukuun lopussa 2 446,0 (2 356,7) miljoonaa euroa. Asuntomarkkina piristyi loppuvuotta kohden ja lainakysyntä kehittyi suotuisasti etenkin kasvukeskuksissa. Asuntolainojen uusmyynti oli 267,0 (213,2) miljoonaa euroa, ja kasvoi 24,8 prosenttia. Pääosa asuntolainakannasta on sidottu 12 kuukauden euriborkorkoon. POP Pankki -ryhmän viitekorko POP Prime laski vuoden lopussa 3,4 prosentista 3,0 prosenttiin markkinakorkojen laskun myötä.

Vuoden 2024 aikana myönnettyjen luottojen korkosuojausten suhteellinen osuus laski vertailuvuoteen verrattuna. Ensiasunnon ostajien varainsiirtoverovapauden poistuessa vuoden 2024 vaihteessa, POP Pankit päättivät tukea ensiasunnon ostajia poistamalla asuntolainan perustamismaksut maaliskuun 2024 loppuun asti. Kulutusluottojen kysyntä on ollut tasaista. Yritysassiakasliiketoiminnan luotonanto kehittyi hyvin ja vuosi oli jälleen vahva erityisesti pk-sektorin lainojen osalta.

Talletuskanta kehittyi positiivisesti ja oli vuoden lopussa 4 370,4 miljoonaa euroa. Kasvua kertyi 1,1 prosenttia vertailuvuoteen nähden. Markkinakorkotason nousu on kasvattanut määräaikaistalletusten kysyntää ja niiden osuus kasvoi tilikauden aikana 22,2 (19,0) prosenttiin talletuskannasta. Ryhmän bruttomääräinen sijoitusmyynti rahastoi-

hin ja säästövakuutuksiin kasvoi vertailukauden 47 miljoonasta eurosta 57 miljoonaan euroon.

Positiivinen luottotietorekisteri otettiin käyttöön Suomessa huhtikuun alussa. Kyseessä on uusi rekisteri, johon kootaan tiedot yksityishenkilöiden luotoista ja tuloista. Uuden rekisterin tavoitteena on mm. torjua kotitalouksien ylivelkaantumista ja tuottaa luotettavaa tietoa luotonhakijoista. Rekisteri on parantanut pankkien kykyä arvioida asiakkaiden luottokelpoisuutta ja tukee vastuullista luotonantoa.

POP Pankeissa lanseerattiin katsauskaudella uusi vapaaehtoinen lainaturva, POP Talousturva. Se auttaa asiakkaita selviämään lainanmaksusta vakuutuksen kattamissa taloudellisesti haastavissa elämäntilanteissa. Vakuutusturvan sisältö räätälöidään asiakkaan elämäntilanteen mukaan ja se mahdollistaa vakuutusturvan tarjoamisen entistä laajemmalle asiakaskunnalle. POP Talousturva on kehitetty yhteistyössä LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön sekä AXA France IARD & VIE Suomen sivuliikkeen kanssa.

POP Pankit liittyivät vuonna 2024 InvestEU-ohjelmaan. InvestEU-ohjelma on mittava rahoitusohjelma Euroopan talouden tueksi vuoteen 2027 asti. InvestEU:n alaiset lainatakaukset ovat tyypiltään riskinjakotakauksia, joissa takaaja korvaa sovitun takausosuuden määrän lopullisesta luottotappiosta. InvestEU-ohjelman alaiset takaukset POP Pankille myöntää Euroopan investointirahasto (EIR). Ohjelman avulla tuetaan investointeja, jotka tuottavat todellista hyötyä ja joilla on merki-

tystä paikallisella tasolla. POP Pankkien tuotevalikoimassa palvelu lanseerattiin POP Vihreä laina -tuoteperheen puitteissa.

Säästämisen alueella lanseerattiin uudistettu versio POP Salkku -palvelusta yhteistyössä Aktia Henkivakuutuksen kanssa. Palvelu on säästövaikutusmuotoinen allokaatiopalvelu.

LOPETETUT TOIMINNOT

POP Pankki -ryhmä myi osake-enemmistön Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä LähiTapiolalle toukokuussa 2023. POP Pankki -ryhmä raportoi vertailukaudella vakuutustoiminnan tuloksen IFRS 5 -standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. POP Pankki -ryhmä omistaa Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä 30 prosenttia.

POP PANKKI -RYHMÄN RISKIEN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA

RISKIEN- JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän strategia linjaa ryhmän riskinottohalukkuuden, jonka mukaan liiketoimintaa harjoitetaan maltillisella riskitasolla siten, että riskit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa riskien tunnistaminen ja mittaaminen, valvonta ja että riskit ovat oikeassa suhteessa yhteenliittymän ja yksittäisen jäsenluottolaitoksen riskinkantokykyyn.

POP Pankkikeskus osk yhteenliittymän keskusyhteisönä valvoo Yhteenliittymälain 17 §:n mukaisesti riskienhallintajärjestelmien riittävyttä ja toimivuutta jäsenluottolaitosten ja yhteenliittymän tasolla ja vastaa ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisö antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta, luotettavasta hallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Lisäksi jäsenluottolaitoksille on asetettu yhteisiä liiketoiminnan ohjausrajoja, joilla varmistetaan siitä, että yksittäisen jäsenluottolaitosten ottamat riskit ovat hyväksyttävissä rajoissa riskinottohalukkuuden mukaisesti.

Keskusyhteisö valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat toiminnassaan lakeja, asetuksia, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia sääntöjään sekä ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita.

Keskusyhteisön riippumattomat toiminnot muodostuvat riskiasemaa valvovasta riskienvalvontatoiminnosta, säännösten noudattamista valvovasta compliance-toiminnosta ja sisäisestä tarkastuksesta.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa POP Pankkien yhteenliittymän pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan yhteenliittymän liiketoimintastrategiasta ja -suunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan yhteenliittymän häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten strategiaprosessiin ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Riski- ja vakavaraisuuden hallintaa on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 4. EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 2019/876 (CRR II) edellyttämät riskejä koskevat tiedot esitetään erillisessä Pilari III -raportissa, joka julkaistaan POP Pankki -ryhmän internet-sivuilla.

RISKIASEMA

Luottoriski

Arvoltaan alentuneet saamiset asiakkailta (ECL-vaihe 3) olivat vertailukautta suuremmat 162,1 (156,6) miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot ECL-vaiheessa 3 kasvoivat 45,5 (42,9) miljoonaa euroon, joka kattaa 28,1 prosenttia ECL-vaiheen 3 saamisista. Järjestämättömät

saamiset kasvoivat 208,3 (196,5) miljoonaan euroon, näistä ECL-vaiheeseen 3 kuului 160,4 (156,2) ja ECL-vaiheeseen 2 yhteensä 46,3 (38,4) miljoonaa euroa.

Luottoihin ja saamisiin sekä sijoituksiin kohdistuva ECL kasvoi tilikaudella päätyen 58,7 (54,4) miljoonaan euroon. Tilikauden aikana kirjattiin lisäksi toteutuneita luottotappiota 18,2 (5,9) miljoonaa euroa. Luottotappioiden määrään vaikutti kirjausperiaatteiden täsmennys ja talouden heikentynyt kehitys.

Yhteenliittymän luottokanta kasvoi tilikaudella 4,0 prosenttia päätyen 4 743,6 (4 562,2) miljoonaan euroon. Yhteenliittymän toimiala- ja asiakasriskit ovat hajautuneita. Henkilöasiakkaille myönnettyjen luottojen osuus luottokannasta oli 62,7 (63,6) prosenttia, yritysten osuus 24,9 (24,0) prosenttia ja maatalousyrittäjien osuus 12,4 (12,8) prosenttia. Pääosa luotonannosta kohdistuu vähäriskiseen kiinteistövaakuudelliseen henkilöasiakasluototukseen. Asuinkiinteistövakuudellisten luottojen osuus luottokannasta oli 62,3 (62,5) prosenttia.

Luottoriskin seuranta perustuu maksuviivästymien, lainanhoitajoustopien sekä järjestämättömien saamisten jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun laadun seurantaan. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrän seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaprosessia. Ennakoitavissa oleviin ongelmiin luoton hoidossa reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Odotettavissa olevia luottotappioita on tarkemmin eritelty tilinpäätöksen liitteissä 4 ja 18.

Likviditeettiriski

POP Pankki -ryhmän maksuvalmiusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. Maksuvalmiutta kuvaava viranomaisvaade LCR-tunnusluku (LCR, Liquidity Coverage Ratio) oli 31.12.2024 POP Pankkien yhteenliittymässä 315,1 (273,9) prosenttia vähimmäistason ollessa 100 prosenttia. Yhteenliittymällä oli tilikauden päättyessä LCR-kelpoisia likvidejä varoja ennen arvoneikkauksia 955,0 (887,2) miljoonaa euroa, joista 59,5 (55,9) prosenttia oli käteistä ja keskuspankkisaatavia ja 37,8 (41,3) prosenttia erittäin likvidejä tason 1 arvopapereita. Lisäksi yhteenliittymällä oli LCR-portfolion ulkopuolisia, panttaamattomia keskuspankkirahoitukseen hyväksyttäviä arvopapereita 154,1 (98,4) miljoonaa euroa. Kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamisella on merkittävä vaikutus jatkossa likviditeettiriskin hallinnalle, koska se mahdollistaa aiempaa kattavammin rahoituksen saatavuuden eri sijoittajilta.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus, NSFR, mittaa taseessa olevien varojen ja velkojen maturiteettieroja ja sen tehtävänä on varmistaa, että pysyvä rahoitus riittää täyttämään varainhankintatarpeet yhden vuoden aikajänteellä ja siten estää liiallinen riippuvuus lyhytaikaisesta tukkurahoituksesta. Yhteenliittymän NSFR-suhdeluku oli 136,9 (132,7) prosenttia minimivaatimuksen ollessa 100,0 prosenttia.

Myös POP Pankki -ryhmän rahoitusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. Talletusten suhde luottokantaan pysyi edelleen korkealla tasolla ja talletusten kokonaismäärä kasvoi 1,1 prosenttia raportointiperiodilla. Rahoitusasemaa vahvisti POP Asunto-

luottopankin kolmas 250 miljoonan euron emissio. Tilikauden lopussa liikkeeseen laskettujen velkakirjojen nimellismäärä kasvoi 940,8 (784,0) miljoonaan euroon.

Jäsenluottolaitosten osalta POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk soveltaa Finanssivalvonnalta saatua lupaa päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Luvan mukaisesti likviditeettiriskin viranomaisvaatimukset LCR- ja NSFR-vaatimusten osalta tulee täyttää vain yhteenliittymätasolla.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleen rahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Tilikaudella jatkettiin pankkitoiminnan korkoriskin hallintaa ensisijaisesti lisäämällä vaihteittain korkokatetta suojaavia johdannaisia. Pankkitoiminnan rahoitustaseeseen korkoriskiä seurataan ja rajoitetaan sekä nykyarvomenetelmän että tuloriskimallin kautta. Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna +/-kahden prosenttiyksikön koronmuutoksen vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli +17,0 (+29,5) / -21,2 (-33,1) miljoonaa euroa. Jäsenluottolaitosten liiketoimintaan ei kuulu varsinaista kaupankäyntitoimintaa (trading).

Sijoitustoiminnan pääpaino on likviditeettiasemaa turvaavissa LCR sääntelyn kriteerit täyttävissä si-

joituksissa. Sijoitustoiminnasta syntyvää markkinariskiä rajoitetaan omaisuusluokkien allokaation kautta sekä omaisuusluokittain, riskilajeittain ja vastapuolittain asetettavilla riskirajoilla. Luotonannossa ei oteta lainkaan valuuttariskiä. Johdannaisien käyttö on rajoitettu rahoitustaseen korkoriskin suojaustarkoitukseen.

Operatiiviset riskit

Operatiivisia riskejä pyritään ensisijaisesti hallitsemaan riskienhallinnan prosesseilla, ohjeilla, työkaluilla ja riskialuekohtaisilla toimenpiteillä (kontrollit ja hallintakeinot) havaittujen puutteiden ja virheiden korjaamiseksi ja riskitason madaltamiseksi. Keskeisin operatiivisten riskien hallintaprosessi POP Pankkien yhteenliittymässä on säännöllisesti toteutettava operatiivisten riskien itsearviointi (riskien tunnistaminen, arviointi, toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen), toteutuneiden riskitapahtumien ja läheltä piti- tilanteiden rekisteröinti ja raportointi, riskinottohalukkuuden viitekehys operatiivisten riskien osalta sekä uuden tuotteen/palvelun hyväksymisprosessi. Yhdenmukaisen prosessin luomiseksi varmistamiseksi sekä riskiarvioinnin ja toimenpiteiden seurannan dokumentoimiseksi yhteenliittymän operatiivisten riskien hallinnassa on käytössä useita riskienhallinnan sovelluksia, jotka mahdollistavat myös operatiivisen riskin systemaattisen ja säännöllisen seurannan.

Compliance-toiminto valvoo yhteenliittymän ulkoistuksia, ylläpitää niistä rekisteriä ja osallistuu niiden riskien arviointiin yhteistyössä riskienvalvontatoiminnon kanssa.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden riskienhallinnan toimintamallia on pyritty vahvistamaan edelleen esimerkiksi aihealueeseen liittyvää laadunvalvontaa lisäämällä. Keskusyhteisön rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämistä ja pakotteiden noudattamista käsitteleviä sitovia ohjeita päivitetään säännöllisesti mm. muuttuneen sääntelyn johdosta ja lisäksi panostetaan aihealueen tiedottamiseen sekä yhteenliittymätason osaamisen kehittämiseen. Erityisesti huomiota on kiinnitetty järjestelmäkehitykseen ja sen varmistamiseen, että käytettävät pankki- ja monitorointijärjestelmät tukevat mahdollisimman kattavasti rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämiseen ja pakotteiden noudattamiseen liittyvien sääntely- ja riskienhallinnallisten vaatimusten täyttämistä.

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Rahoitusvakausvirasto on asettanut POP Pankkien yhteenliittymälle kriisinratkaisulakiin (1194/2014) liittyvän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaateen (MREL-vaade). MREL-vaade on 20,31 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 7,77 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärästä.

Lisäksi Rahoitusvakausviraston 17.4.2024 antamalla päätöksellä POP Asuntoluottopankki Oyj:lle asetettiin MREL-vaade, joka on 16,0 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 6,0 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävien vastuiden kokonaismäärästä.

POP Pankki -ryhmän MREL-vaade on katettu omilla varoilla sekä vakuudettomilla seniorjoukkovelkakirjalainoilla.

VAKAVARAISUUSASEMA

Vuoden 2024 lopussa POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuus oli hyvällä tasolla. Yhteenliittymän vakavaraisuussuhde sekä ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%) olivat molemmat 22,0 (20,3) prosenttia. Tilikauden voittoa ei ole luettu tilikauden omiin varoihin yhteenliittymän noudattaman käytännön mukaisesti. POP Pankkien yhteenliittymän omat varat 668,3 (587,5) miljoonaa euroa muodostuvat jäsenosuuksista, POP Osuuksista, kertyneistä voittovaroista sekä muista vapaista rahastoista. Jäsenpankkien keskeisin väline pääoman lisäämiseksi on ydinpääomaan luettavat POP Osuudet, joita oli laskettu liikkeeseen vuoden 2024 lopussa 58,4 (60,4) miljoonaa euroa.

Yhteenliittymän vakavaraisuusvaatimus koostui seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetuksen mukainen vähimmäisvaade (8 %)
- Finanssivalvonnan asettama harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (1,25 %)
- Finanssivalvonnan asettama järjestelmäriskipuskurivaatimus (1 %)
- Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus (2,5 %)
- Ulkomaisten vastuiden maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Lisäksi Finanssivalvonta on asettanut POP Pankkien yhteenliittymälle ohjeellisen lisäpääomasuosituksen (1,25 %). Suositus on voimassa toistaiseksi 31.3.2024 alkaen.

Vakavaraisuusvaatimukset katetaan täysimääräisesti ydinpääomalla (CET1).

Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset on keskusyhteisön päätöksellä vapautettu omien varojen vaateista yhteenliittymän sisäisille erille ja suurten vastapuolten rajoituksista yhteenliittymän keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille. Finanssivalvonnan poikkeusluvalla yhteenliittymän sisäiset erät vähennetään vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuiden määrästä.

Yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) oli 10,5 (9,5) prosenttia suhteessa vaadittavaan minimitasoon 3,0 prosenttia.

1.1.2025 voimaantulleen EU:n päivitetyn vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 (ns. CCR3 paketti) ei odota vaikuttavan olennaisesti vakavaraisuusasteeseen.

VAKAVARAIKUUDEN YHTEENVETO

(1000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	678 917	597 197
Vähennykset ydinpääomasta	-10 601	-9 301
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	668 315	587 896
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	668 315	587 896
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	668 315	587 896
Riskipainotetut erät yhteensä	3 039 337	2 899 048
josta luottoriskin osuus	2 611 089	2 558 096
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	18 202	10 002
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	22 784	13 748
josta operatiivisen riskin osuus	387 262	317 203

(1000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	22,0 %	20,3 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	22,0 %	20,3 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	22,0 %	20,3 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	668 315	587 896
Pääomavaatimus yhteensä*	389 236	342 100
Puskuri pääomavaatimukseen	279 080	245 796
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	668 315	587 896
Vastuut yhteensä	6 351 193	6 167 246
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	10,5 %	9,5 %

*Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vakavaraisuusvaatimuksesta (8 %), Finanssi-
valvonnan asettamasta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta (1,25 %) ja järjestel-
märiskipuskurista (1 %), luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta (2,5
%) sekä ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista pääomavaatimuksista.

TALLETTAJAN JA SIOITTAJAN SUOJA

Talletussuojasta säädetään rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa. Lain mukaan talletussuojasta vastaa Rahoitusvakuusvirasto, jonka hallinnoima rahoitusvakuusrahasto muodostuu kriisiratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100 000 euroa. Talletussuojarahaston maksut katettiin tilikaudella VTS-Rahaston (vanha talletussuojarahasto) varoista.

Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenenä olevia talletuspankkeja pidetään talletussuojan kannalta yhtenä talletuspankkina. Tämän johdosta saman tallettajan talletussuoja kaikista POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa (POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj) olevista talletuksista on yhteensä 100 000 euroa.

Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lain säädännön mukaan POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia pidetään sijoittajan suojan kannalta yhtenä pankkina. Korvausrahastosta korvataan enintään 20 000 euroa.

POP PANKKIKESKUS OSK:N HALLINTO

POP Pankkikeskus osk:n jäseniä ovat 18 jäsenosuuspankkia (POP Pankkia), Bonum Pankki Oyj ja POP Asuntoluottopankki Oyj. Jäsenosuuspankit käyttävät sääntöjen mukaista äänivaltaa POP Pankkikeskuksen osuuskunnan kokouksessa, joka nimittää hallintoneuvoston. Sääntöjen mukaan Bonum Pankilla ja POP Asuntoluottopankilla keskuksen tytäryhtiöinä ei ole äänivaltaa osuuskunnan kokouksessa.

POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvostoon kuuluu sääntöjen mukaan vähintään kolme (3) ja enintään kolmekymmentäneljä (34) osuuskunnan kokouksen valitsemaa jäsentä siten, että jokaisesta jäsenluottolaitoksesta on valittava yksi (1) jäsen, ei kuitenkaan jäsenluottolaitoksena toimivasta keskusyhteisön tytäryhteisöstä.

Hallintoneuvostoon kuului vuonna 2024 yhteensä 18 jäsentä siten, että jokaisesta jäsenluottolaitoksesta Bonum Pankkia ja POP Asuntoluottopankkia lukuun ottamatta valittiin yksi (1) jäsen. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi voidaan valita vain jäsenluottolaitoksen hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Harri Takala (Pohjanmaan Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja) ja varapuheenjohtajana Ari Voutilainen (Järvi-Suomen Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja).

POP Pankkikeskus osk:n hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) hallintoneu-

voston valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenistä vähintään puolet on valittava henkilöistä, jotka ovat työ- tai toimisuhteessa jäsenluottolaitokseen. Hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta luetuna hallintoneuvoston valinnasta päättäneen kokouksen päättymisestä hallintoneuvoston kolmen vuoden kuluttua seuraavan valinnoista päättävän kokouksen päättymiseen. Näistä jäsenistä eroaa vuosittain lähinnä kolmannesta oleva lukumäärä toimikauden mukaan. Hallitus valitsee keskuudetaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Vuoden 2024 aikana hallitus kokoontui yhteensä 22 kertaa ja hallintoneuvosto kolme kertaa.

POP Pankkikeskus osk:n hallituksen jäsenenä ovat toimineet seuraavat henkilöt:

Timo Kalliomäki

toimitusjohtaja, Suomen Osuuspankki
hallituksen jäsen ja hallituksen puheenjohtaja

Mikko Seppänen

toimitusjohtaja, Lammin Osuuspankki
hallituksen jäsen, hallituksen varapuheenjohtaja

Jatta Heikkilä

toimitusjohtaja, Konneveden Osuuspankki
hallituksen jäsen

Ilkka Lähteenmäki

dosentti, Aalto yliopisto, Oulun yliopisto, Hanken Svenska handelshögskolan
hallituksen jäsen

Mika Mäenpää

toimitusjohtaja, Lavian Osuuspankki
hallituksen jäsen 22.8.2024 asti

Marja Pajulahti

toimitusjohtaja, Live-säätiö
hallituksen jäsen

Matti Vainionpää

OTK
hallituksen jäsen

POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtajana toimii **Jaakko Pulli**. Toimitusjohtajan sijainen on lakiasiainjohtaja **Arvi Helenius**.

POP Pankkikeskus osk:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT **Tiia Kataja**.

PALKITSEMINEN

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa.

Palkitseminen jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Kiinteällä palkanosalla tarkoitetaan tiettyyn ajanjaksoon sidottua palkkaa ja muuttuvalla palkanosalla palkkionsaajan suoritukseen tai taloudellisiin tekijöihin sidottua palkkiota. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen. Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio makse-

taan rahana. Pitkän aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 3-5 vuotta.

POP Pankki -ryhmässä muuttuva palkitseminen on yrityskohtaista. POP Pankki -ryhmässä ei ole käytössä yhtenäistä palkitsemisjärjestelmää. Palkitsemisjärjestelmät ovat kunkin jäsenluottolaitoksen tai yrityksen liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia ja vastaavat yrityksen pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmät ovat sopusoinnussa hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittäisi jäsenluottolaitoksen tai yrityksen riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Jäsenluottolaitoskohtaiset ja yrityskohtaiset palkitsemisjärjestelmät perustuvat EU-lainsäädäntöön, kansalliseen lainsäädäntöön sekä Finanssi-
valvonnan määräyksiin ja ohjeisiin.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

VUODEN 2025 NÄKYMÄT

Suomen talouden näkymät ovat edelleen epävarmat. Talouden elpymisestä on varhaisia signaaleja, mutta kotitalouksien ostovoima elpyy hitaasti. Työllisyystilanteen heikentyminen jatkui loppuvuonna 2024 ja konkurssien määrä oli ennätystasolla, eikä alkuvuodesta 2025 ole näkyvissä suhdanteeseen nopeaa käännettä. Yksityisen kulutuksen odotetaan kuitenkin elpyvän lisääntyvän ostovoiman seurauksena, mikä tukee talouden kasvunäkymiä loppuvuodesta. Erityistä varjoa talouskehitykselle luo edelleen epävakaa geopoliittinen tilanne.

Laskevien markkinakorkojen seurauksena POP Pankki -ryhmän tuloksen arvioidaan muodostuvan tilikaudella 2025 pienemmäksi kuin tilikaudella 2024. Tuloskehitykseen liittyy markkinakorkojen ja sijoitusmarkkinoiden muutoksista, talletuskilpailun mahdollisesta kiristymisestä ja luottotappioiden määrän kehityksestä johtuvaa epävarmuutta.

Kaikki tilinpäätöksessä esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset johtuen toimintaympäristöön vaikuttavista tekijöistä.

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Vaihtoehtoiset tunnusluvut (Alternative Performance Measures, APM) ovat muita kuin tilinpäätösnormistossa tai muussa sääntelyssä määritetyjä taloudellisia tunnuslukuja ja niitä käytetään kuvaamaan yhtiön taloudellista asemaa ja kehitystä. POP Pankki -ryhmän esittämät tunnusluvut perustuvat IFRS:n mukaiseen tilinpäätösraportointiin vakuutustoiminnan liikekulusuhdetta ja yhdistettyä kulusuhdetta lukuun ottamatta. Alla on kuvattu toimintakertomuksen sisältämien tunnuslukujen laskentakaavat.

Liiketoiminnan tuotot yhteensä

Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, sijoitusten nettotuotot, vakuutuskate, liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan kulut yhteensä

Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Järjestämättömät saamiset

Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista (ECL-vaiheeseen 3 luokitellut) ja sellaisia (ECL-vaiheeseen 2 luokiteltuja) saamisista, joiden takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta johtuen asiakkaan taloudellisista vaikeuksista (mm. lainanhoitajoukset). Järjestämättömät saamiset sisältää myös muut kuin yli 90 päivää erääntyneet arvot alentuneet (ECL-vaiheeseen 3 luokitellut) saamiset.

KULU-TUOTTOSUHDE, %

$$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut yhteensä}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO (ROE), %

$$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma ja määräysvallattomien osuus (katsauskauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

KOKO PÄÄOMAN TUOTTO (ROA), %

$$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (katsauskauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

OMAVARAISUUSASTE, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja määräysvallattomien osuus}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

YDINVAKAVARAISUUSSUHDE (CET1), %

$$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}} \times 100$$

ENSISIJAINEN PÄÄOMASUHDE (T1), %

$$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}} \times 100$$

VAKAVARAISUUSSUHDE (TC), %

$$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}} \times 100$$

VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE (LEVERAGE RATIO), %

$$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden kokonaismäärä}} \times 100$$

MAKSUVALMIUSVAATIMUS (LCR), %

$$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa}} \times 100$$

PYSYVÄN VARAINHANKINNAN VAATIMUS (NSFR), %

$$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}} \times 100$$

POP PANKKI -RYHMÄN KESTÄVYYSRAPORTTI 2024

1 ESRS 2 YLEISET TIEDOT	23	2 YMPÄRISTÖTIEDOT	46
1.1 Laatumisperusteet	23	2.1 Asetuksen (EU) 2020/852 (luokitusjärjestelmäasetus)	
BP-1 – Kestävyyseraportin yleiset laatumisperusteet	23	8 artiklan mukaiset tiedot	46
BP-2 – Tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot	23	2.2 E1 Ilmastonmuutos	63
1.2 Hallinto	23	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	63
GOV-1 – Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli	23	ESRS 2 SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	
GOV-2 – Hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat		sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	65
tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat	25	E1-1 – Ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma	66
GOV-3 – Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn		E1-2 – Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen	
sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin	26	liittyvät toimintaperiaatteet	66
GOV-4 – Selvitys kestävyttä koskevasta		E1-3 – Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin	
due diligence -prosessista	27	liittyvät toimet ja resurssit	67
GOV-5 – Riskienhallinta ja sisäinen valvonta		E1-4 – Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen	
kestävyyseraportoinnin osalta	27	liittyvät tavoitteet	68
1.3 Strategia	28	E1-5 – Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä	69
SBM-1 – Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju	28	E1-6 – Kasvihuonekaasujen scope 1-, scope 2- ja scope 3	
SBM-2 – Sidosryhmien edut ja näkemykset	31	-bruttopäästöt ja kokonaispäästöt	70
SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä		E1-7 – Päästöhyvityksillä rahoitettavat kasvihuonekaasujen	
niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	32	poistot ja kasvihuonekaasupäästöjen hillintähankkeet	79
1.4 Kestävyyteen liittyvien vaikutusten, riskien ja		2.3 Kestävät tuotteet	79
mahdollisuuksien hallinta	35	2.4 E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	81
IRO-1 – Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja		Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	81
mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	35	E4-1 – Siirtymäsuunnitelma sekä biologisen monimuotoisuuden	
IRO-2 – Yrityksen kestävyseraportissa huomioon otetut		ja ekosysteemien huomioiminen strategiassa ja	
ESRS-standardien tiedonantovaatimukset	40	liiketoimintamallissa	82
		ESRS2 SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	
		sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	83
		E4-2-E4-3 – Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin	
		liittyvät toimintaperiaatteet, toimet ja resurssit	83
		E4-4 – Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin	
		liittyvät tavoitteet	83
		E4-5 – Biologisessa monimuotoisuudessa ja ekosysteemeissä	
		tapahtuviin muutoksiin liittyvät vaikutusmittarit	83

3 YHTEISKUNNALLISET TIEDOT	85	3.2 S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	96
3.1 S1 Oma työvoima	85	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	96
Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	85	ESRS2 SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	98
ESRS2 SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	86	S4-1 – Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät toimintaperiaatteet	98
S1-1 – Omaan työvoimaan liittyvät toimintaperiaatteet	86	S4-2 – Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa	100
S1-2 – Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista omien työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa	88	S4-3 – Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat kuluttajille ja loppukäyttäjille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	101
S1-3 – Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat omille työntekijöille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	89	S4-4 – Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuviin olennaisiin riskeihin liittyviin toimiin ryhtyminen ja lähestymistavat kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvien olennaisen riskien hallitsemiseksi ja olennaisen mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien tehokkuus	101
S1-4 – Toimien toteuttaminen omaan työvoimaan kohdistuvien olennaisen vaikutusten suhteen ja toimintatavat omaan työvoimaan liittyvien olennaisen riskien vähentämiseksi ja olennaisen mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien vaikuttavuus	89	S4-5 – Olennaisen kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen ja olennaisen riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteet	104
S1-5 – Tavoitteet, jotka liittyvät olennaisen kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen sekä olennaisen riskien ja mahdollisuuksien hallintaan	91	3.3 Paikallinen vaikuttaminen	105
S1-6 – Yrityksen työsuhteisten työntekijöiden ominaisuudet	92	4 HALLINTOTAPATIEDOT	109
S1-8 – Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu	93	4.1 G1 Liiketoiminnan harjoittaminen	109
S1-9 – Monimuotoisuuden mittarit	94	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	109
S1-10 – Riittävä palkka	95	G1-1 – Yrityskulttuuri ja liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet	110
S1-11 – Sosiaalinen suojelu	95	G1-2 – Suhteet toimittajiin	112
S1-12 – Vammaiset henkilöt	95	G1-3 – Korruption, lahjonnan ja rahanpesun ehkäiseminen ja havaitseminen	113
S1-14 – Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit	95	G1-4 – Korruptio- tai lahjontatapaukset	114
S1-15 – Työ- ja yksityiselämän tasapainoa koskevat mittarit	95	4.2 Taloudellinen vakaus	115
S1-16 – Ansiotuloa koskevat mittarit (palkkaero ja kokonaisansiot)	95		
S1-17 – Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset	96		

1 ESRS 2 YLEISET TIEDOT

1.1 LAATIMISPERUSTEET

BP-1 – KESTÄVYYSRAPORTIN YLEISET LAATIMISPERUSTEET

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille ja pienille ja keskisuurille yrityksille. POP Pankki -ryhmän muodostavat 18 jäsentensä omistamaa POP Pankkia, POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk, keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj, kiinnitysluottopankkina toimiva POP Asuntoluottopankki Oyj, POP Holding Oy sekä näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. POP Pankki -ryhmän kestävyysraportti on laadittu kirjanpitolain (1336/1997), kestävyysraportointistandardien (European Sustainability Reporting Standards, ESRS (EU) 2023/2772) ja EU:n taksonomiaraportointia koskevan delegoidun asetuksen (EU/2021/2178) mukaisesti. Raportti on laadittu POP Pankki -ryhmän tasolla, ellei raportoitavien tietojen yhteydessä ole toisin mainittu. Kirjanpitolain soveltamissäännösten mukaisesti Bonum Pankki Oyj ja POP Asuntoluottopankki Oyj eivät laadi erillisiä kestävyysraportteja vaan näiden yhtiöiden kestävyystiedot on sisällytetty ryhmätason kestävyysraporttiin.

POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa huomioidaan sen oman toiminnan lisäksi myös arvoketju. Kestävyysraportti kattaa koko arvoketjun, joka on avattu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin strategiaa, liiketoimintamallia ja arvoketjua koskevassa kappaleessa *SBM-1*.

Kestävyysraportissa ei ole käytetty mahdollisuutta jättää pois tietoja, jotka liittyvät henkiseen omaisuuteen, taitotietoon tai innovoinnin tuloksiin taikka parhaillaan neuvoteltavana oleviin tai muutoin keskeneräisiin asioihin.

BP-2 – TIETTYJÄ OLOSUhteITA KOSKEVAT TIEDOT

POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa annetaan tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot yhdessä niiden tietojen kanssa, joihin ne viittaavat. Näitä tietoja voivat olla ESRS 1:ssä määritetyistä aikaväleistä poikkeaminen, mittareissa käytetyt mahdolliset estimaatit arvoketjusta, estimoinnissa käytetyt lähteet ja tuloksen epävarmuus tai tiedot perustuen muuhun lainsäädäntöön tai yleisesti hyväksytyihin kestävyysraportointia koskeviin säännöksiin.

Kestävyysraportti on laadittu ensimmäistä kertaa, mikä on johtanut muutoksiin kestävyystietojen laatimisessa ja esittämisessä aiempaan raportointiin verrattuna. Kaikki ESRS-standardien mukaiset tiedot on sisällytetty kestävyysraporttiin, eikä mitään tietoja ole sisällytetty viittauksina.

Seuraavien tietopisteiden tai tiedonantovaatimusten kohdalla on hyödynnetty siirtymäsäännöksiä:

- ESRS2 SBM-3 – Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa, tietopiste 48e

- E1 E1-9 Olennaisten fyysisten ja siirtymäriskien ja mahdollisten ilmastoon liittyvien mahdollisuuksien ennakoitujen taloudelliset vaikutukset
- E4 E4-6 Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvien riskien ja mahdollisuuksien ennakoitujen taloudelliset vaikutukset
- S1 S1-7 Yrityksen omaan työvoimaan kuuluvien muiden kuin työsuhteisten työntekijöiden ominaisuudet
- S1 S1-13 Koulutusta ja taitojen kehittämistä koskevat mittarit
- S1 S1-14 Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit, tietopisteet 88d ja 88e sekä muita kuin työsuhteisia työntekijöitä koskevat tietopisteet

1.2 HALLINTO

GOV-1 – HALLINTO-, JOHTO- JA VALVONTAELINTEN ROOLI

POP Pankkikeskuksen hallitus johtaa POP Pankkikeskusta määrittelemiensä liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvinä tehtävinä on muun muassa:

- vastata POP Pankkikeskuksen hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta ja luotettavasta järjestämisestä
- huolehtia, että POP Pankkikeskuksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty
- hyväksyä POP Pankki -ryhmän strategia

- huolehtia, että POP Pankkikeskuksen strategian, periaatteiden ja tavoitteiden noudattamista valvotaan luotettavasti
- päättää POP Pankkikeskuksen organisaatiopakenteesta ja annettavista toimivaltuuksista toimitusjohtajalle, johtoryhmän jäsenille ja muille toimihenkilöille
- valita ja vapauttaa johtoryhmän jäsenet ja tarkastustoiminnasta vastaava johtaja sekä määrätä heidän palkka- ja muut etunsa
- päättää POP Pankkikeskuksen henkilöstön palkkakehityksen päälinjoista ja palkkapoliitiikasta sekä POP Pankkikeskuksessa käytöön otettavista palkitsemisjärjestelmistä sekä valvoa ja arvioida palkitsemisjärjestelmien toimivuutta ja vaikutuksia sekä niiden noudattamista
- päättää ja vahvistaa POP Pankkikeskuksen toimintoja ohjaavat sisäiset yleiset toimintaohjeet ja valvoa niiden noudattamista
- arvioida säännöllisesti POP Pankkikeskuksen hallinto- ja ohjausjärjestelmien tehokkuutta ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi
- päättää POP Prime -koron muuttamisesta
- päättää kutsua osuuskunnan kokous koolle
- päättää toiminimen kirjoittamiseen oikeuteista henkilöistä
- edustaa POP Pankkikeskusta ja kirjoittaa sen toiminimi
- käsitellä POP Pankkikeskuksen toimintaa koskevat tarkastuskertomukset, riskiarviot, selonteot ja huomautukset sekä valvoa niissä edellytettyjen toimenpiteiden toteuttamista

- valmistella ja tehdä esityksiä hallintoneuvoston ja osuuskunnan kokouksen päätettäväksi tulevista asioista
- valvoa lakien, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten ja POP Pankkikeskuksen sääntöjen noudattamista sekä POP Pankkikeskuksen toimielinten antamien ohjeiden ja tavoitteiden toteutumista sekä päätösten täytäntöönpanoa ja huomioon ottamista

Vuoden 2024 lopussa POP Pankkikeskuksen hallitukseen kuului 6 hallintoneuvoston valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenistä puolet ovat työ- tai toimisuhteessa POP Pankki -ryhmän jäsenluotolaitokseen. Kukaan hallituksen jäsen ei osallistu POP Pankkikeskuksen liikkeenjohtoon. Hallituksella on sen tehtävien kannalta riittävästi ja monipuolisesti osaamista ja kokemusta pankin liiketoiminnasta ja siihen liittyvistä riskeistä. Hallituksen kokoonpanon monimuotoisuus nähdään keskeisenä tekijänä, jolla on myönteinen vaikutus pankin tehokkuuteen, kilpailukykyyn, riskienhallintaan ja joka edesauttaa ammattitaitoista hallitustyöskentelyä. Vuoden 2024 lopussa hallituksessa oli 2 naista ja 4 miestä. Näin ollen naisten osuus hallituksen jäsenistä oli 33 % ja miesten osuus 67 %. Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden, ja vuoden 2024 lopussa 50 % hallituksen jäsenistä oli riippumattomia.

POP Pankkikeskuksen johtoryhmällä tarkoitetaan toimitusjohtajaa ja tämän välittömässä alaisuudessa toimivia henkilöitä, jotka toimitusjohtajan ohella tosiasiallisesti johtavat POP Pankkikeskuk-

sen toimintaa. Johtoryhmän tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa.

Vuoden 2024 lopussa POP Pankkikeskuksen johtoryhmään kuului 6 POP Pankkikeskuksen hallituksen nimittämää jäsentä. Kaikki johtoryhmän jäsenet osallistuvat POP Pankkikeskuksen liikkeenjohtoon. Johtoryhmässä ei ole työsuhteisten työntekijöiden tai muiden työntekijöiden edustusta. Johtoryhmässä on sen tehtävien kannalta riittävästi ja monipuolisesti osaamista ja kokemusta pankin liiketoiminnasta ja siihen liittyvistä riskeistä. Vuoden 2024 lopussa johtoryhmässä oli 1 nainen ja 5 miestä.

POP Pankki -ryhmässä kestävyystekijöiden vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisesta, seurannasta ja valvonnasta vastaa POP Pankkikeskuksen hallitus ja johtoryhmä.

POP Pankkikeskuksen hallitus hyväksyy POP Pankki -ryhmän kestävyystavoitteet. Tavoitteiden etenemisestä ja toteutumisesta raportoidaan hallitukselle.

Hallitus on vuoden 2024 aikana käsitellyt kaksinkertaisen olennaisuuden arvioissa tunnistetut vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ja hyväksynyt ne. Lisäksi kaksinkertaisen olennaisuuden arviota päivitettiin tiedon lisääntyessä vuoden 2024 aikana. Hallitus käsiteli ja hyväksyi päivitykset. POP Pankkikeskuksen hallitus käsittelee ja tarvittaessa päivittää tunnistettuja vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia vähintään vuosittain sekä tar-

vittaessa aina, kun toimintaympäristössä tapahtuu olennaisia muutoksia, joilla voi olla vaikutusta olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin.

Toimitusjohtaja yhdessä johtoryhmän kanssa raportoi hallitukselle olennaisista kestävyteen liittyvistä vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista sekä niissä tapahtuneista muutoksista. Johtoryhmässä on vastuuhenkilö, joka tuo johtoryhmälle ja hallitukselle säännöllisesti tietoa kestävyteen liittyvistä olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista ja niihin tunnistetuista muutostarpeista. Johtoryhmän alaisuuteen on perustettu valmistelevalle toimielimelle ESG-ohjausryhmä. ESG-ohjausryhmä tekee tarvittaessa vastuullisuuteen liittyviä päätösesityksiä johtoryhmälle.

Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinnassa noudatetaan samoja valvontamenetelmiä, kuin POP Pankki -ryhmän muussakin toiminnassa. Valvontaa tapahtuu osana sisäistä valvontaa sekä riskienvalvonnan, compliancen ja sisäisen tarkastuksen suorittamaa valvontaa.

POP Pankkikeskuksen hallitus asettaa olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin liittyvät tavoitteet sekä käsittelee niiden toteutumista vähintään vuosittain. Johtoryhmä seuraa asetettujen tavoitteiden saavuttamista vähintään vuosittain ja raportoi niistä hallitukselle.

Hallitus on nimennyt keskuudestaan vastuuhenkilön, joka omalta osaltaan varmistaa, että hallitus

saa riittävät taustatiedot kestävyysseikoista ja hallituksella on asianmukainen vastuullisuusosaaminen ja -asiantuntemus. Lisäksi hallituksen ajantasaista tietämystä ja osaamista kestävyysseikoista täydennetään POP Pankkikeskuksen lakiasiaintohtajan ja vastuullisuusasiantuntijan säännöllisillä raporteilla hallitukselle koskien vastuullisuusasioiden etenemistä. Lakiasiaintohtaja yhdessä vastuullisuusasiantuntijan kanssa varmistaa, että johtoryhmällä sekä sen alaisuudessa toimivalla ESG-ohjausryhmällä on riittävät taustatiedot kestävyysseikoista ja näillä on asianmukainen vastuullisuusosaaminen ja -asiantuntemus. Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu POP Pankki -ryhmän ja sen arvoketjun näkökulmasta. Hallinto-, johto- ja valvontaelimillä on itsellään ja niiden käytössä asiantuntijoita, joilla on vahvaa toimialaosaamista ja -kokemusta. Luottolaitoksen hallinto-, johto- ja valvontaelimissä toimimiseen sovelletaan kelpoisuuteen liittyviä sääntelyvaatimuksia. Nämä vaatimukset yhdessä oman sisäisen valintamenettelyn kanssa varmistavat, että tehtäviin valituilla henkilöillä on riittävä asiantuntemus liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvissä asioissa.

GOV-2 – HALLINTO-, JOHTO- JA VALVONTAELIMILLE TOIMITETTAVAT TIEDOT JA NIIDEN KÄSITTELEMÄT KESTÄVYYSEIKAT

POP Pankkikeskuksen hallituksen hyväksymässä johtamisjärjestelmässä on määritelty, kenen toimesta ja kuinka usein hallitus-, johto ja valvontaelimet saavat tietoa olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista sekä due diligence -prosessin täytäntöönpanosta.

POP Pankkikeskuksen hallitus saa johtoryhmän kautta tietoa olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista vuosittaisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien säännöllisen läpikäynnin yhteydessä sekä lisäksi tapauskohtaisesti, kun toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia, joilla voi olla vaikutusta olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin ja osana tavanomaista liiketoiminnan raportointia esimerkiksi osana uusien tuotteiden ja palveluiden käyttöönottoa, olemassa olevien prosessien muutoksia ja yhteistyökumppaneiden valintaa.

Hallitus saa johtoryhmän kautta tietoa due diligence -prosessin täytäntöönpanosta säännöllisesti vähintään vuosittain osana olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien käsittelyä sekä lisäksi hallitukselle raportoidaan johtoryhmän tekemän arvion perusteella jatkuvan seurannan yhteydessä tietoon tulleet puutteet vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallintatoimenpiteiden noudattamisesta tai riittävyydestä. Puutteiden perusteella laaditaan toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi, arvioidaan due diligence -prosessin tehokkuutta ja toimivuutta sekä laaditaan toimenpiteet, joiden avulla estetään tilanteen uusiutuminen. Jos hallintatoimenpiteistä huolimatta olennainen tosiasiallinen haitallinen vaikutus toteutuu, viedään asia välittömästi POP Pankkikeskuksen hallitukselle tiedoksi. POP Pankkikeskuksen hallitus päättää aiheutuneelle tosiasialliselle vaikutukselle tapauskohtaisesti soveltuvat korjaustoimenpiteet.

Johtoryhmä käsittelee vastaavat tiedot kuin hallitus olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista sekä due diligence -prosessin täytäntöönpanosta sekä niihin liittyvistä toimista. Johtoryhmä saa tiedot ESG-ohjausryhmän kautta sekä suoraan lakiasianjohtajalta ja vastuullisuusasiantuntijalta.

Vuoden 2024 aikana POP Pankki -ryhmässä ei ole ollut mittareita tai tavoitteita koskien olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia tai due diligence -prosessin täytäntöönpanon tuloksia ja tehokkuutta.

Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet otetaan huomioon sisäisissä prosesseissa lanseerattaessa uusia tuotteita ja palveluita sekä valittaessa uusia yhteistyökumppaneita. Näihin liittyvät havainnot otetaan huomioon hallinto-, johto- ja valvontaelinten päätöksenteossa. Lisäksi olemassa olevia tuotteita ja palveluita sekä yhteistyökumppanuuksia seurataan jatkuvasti osana tavanomaista liiketoimintaa. Näissä havaitut puutteet raportoidaan hallinto-, johto- ja valvontaelimille osana riskienhallintaprosessia. Hallinto-, johto- ja valvontaelinten valvoessa strategiaa ei ole toistaiseksi huomioitu kaksinkertaisen olennaisuuden arvioissa tunnistettuja vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia.

Tilikauden 2024 aikana johtoryhmän kokouksissa on käsitelty seuraavia kestävyysaiheita:

- Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointi ja siihen tehdyt päivitykset

- Vastuullisuustavoitteiden asettaminen
- Kestävyysraportoinnin edistyminen
- Uudet ohjeistukset ja politiikat sekä olemassa olevien ohjeiden päivitykset
- Sääntelykatsaukset ja -vaatimukset
- Tietoturva ja tietosuojat
- Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estäminen
- Asiakkaiden tunteminen (Know Your Customer)
- Tuotelanseeraukset ja päivitykset
- Tutkimusten, kuten asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten katsaukset
- Sisäisen tarkastuksen ja compliancen raportit
- Vakavaraisuus
- Riskienhallinta

Tilikauden 2024 aikana hallituksen kokouksissa on käsitelty edellä esitettyjen aiheiden lisäksi seuraavia kestävyysaiheita:

- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- Uudet pankkien toimipaikat
- Ilmoitukset väärinkäytöksistä
- Ilmasto- ja ympäristöriskien olennaisuusarvio
- Strategia

GOV-3 – KESTÄVYYTEEN LIITTYVÄN SUORITUSKYVYN SISÄLLYTTÄMINEN KANNUSTINJÄRJESTELMIIN

POP Pankki -ryhmässä kukin yhteisö päättää omasta palkitsemisestaan. Kaikki ryhmän yhteisöt noudattavat palkitsemisessa POP Pankki -ryhmän yhteisiä palkitsemisen periaatteita. Periaatteiden mukaan palkitsemisjärjestelmän tulee olla yhteenliittymän ja jäsenluottolaitoksen lii-

ketoiminnan tavoitteiden ja riskistrategian, myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä riskejä koskevien tavoitteiden, yrityskulttuurin ja arvojen, riskikulttuurin ja yhteenliittymän ja jäsenluottolaitoksen pitkän aikavälin etujen mukainen sekä sopusoinnussa eturistiriitojen välttämiseksi käytettyjen toimenpiteiden kanssa.

POP Pankki -ryhmässä ei ole yhtenäistä linjausta suhteen, tarjotaanko hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenille kestävyysseikkoihin liittyviä kannustin- ja palkitsemisjärjestelmiä tai huomioidaanko ilmastoon liittyvät näkökohdat hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenten ansioissa ja millä tavoin.

GOV-4 – SELVITYS KESTÄVYYTTÄ KOSKEVASTA DUE DILIGENCE –PROSESSISTA

Due diligence -prosessin keskeiset osatekijät

Kohdat kestävyysraportissa

Due diligence -prosessin sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin

ESRS2 IRO-1
ESRS 2 GOV-1
ESRS 2 GOV-2
E1-2
E1-3
S4-1
S4-4
G1-1
G1-2

Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa kaikissa due diligence -prosessin keskeisissä vaiheissa

ESRS2 SBM-2
ESRS2 IRO-1
G1-1

Haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arviointi

ESRS 2 GOV-1
ESRS 2 GOV-2
ESRS2 IRO-1
E1-2
E1-3
S4-1
S4-4
G1-2

Toimien toteuttaminen kyseisten haitallisten vaikutusten torjumiseksi

ESRS 2 GOV-2
S1-3
S4-3
G1-1

Kyseisten toimien tuloksellisuuden seuranta ja viestintä

ESRS 2 GOV-1
ESRS 2 GOV-2
ESRS2 IRO-1

GOV-5 – RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN VALVONTA KESTÄVYYSRAPORTOINNIN OSALTA

POP Pankki -ryhmän kestävyysraportointi on toteutettu niin, että periaatteet ja prosessit noudattavat lakisääteisen raportoinnin, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vaatimuksia. POP Pankki -ryhmän kestävyysraportoinnille ei ole määritetty erillistä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosessia tai järjestelmää.

Kestävyysraportointiin liittyy laaja määrä kerättävää laadullista ja määrällistä tietoa organisaation eri tasoilta, sisäisistä toiminnoista ja arvoketjusta. Tietolähteiden moniulotteisuuden takia kestävyysraportoinnin kannalta olennaisimmat riskit liittyvät tietojen oikeellisuuteen, joka tarkemmin eriteltyinä pitää sisällään tietojen tarkkuuden, tietojen saatavuuden sekä tietojen ajantasaisuuden.

Tietojen oikeellisuutta koskevaan riskiin POP Pankki -ryhmässä on vastattu määrittelemällä roolit raportointiin osallistuville sisäisille toiminnoille. Merkittävimpiä raportointiin osallistuvia POP Pankki-keskuksen sisäisiä toimintoja ovat talous, HR, riskienhallinta, liiketoiminta ja compliance. Kestävyysraportointiin tuotetut tiedon ominaisuudet eroavat raportointivaatimusten mukaan, jolloin eri toiminnoilla on erilaiset tiedonkeruun prosessit. Kullekin osa-alueelle on määritetty omat toiminnoille soveltuvat tietojenkeräysmallit ja kontrollit, joilla pyritään varmistamaan raportoitavien tietojen oikeellisuus. Sisällöllinen vastuu tiedon oikeellisuudesta sekä vastuu raportoinnin aikataulujen noudattamisesta ja toimittamisesta raportointiin on vastuunjaossa määritellyillä sisäisillä toiminnoilla.

Vuosi 2024 on POP Pankki -ryhmälle ensimmäinen vuosi, kun kestävyysraportointidirektiivin mukainen kestävyysraportti laaditaan. Raportointiprosessin uutuuden takia kestävyysraportoinnin riskienarviointimallit, priorisointimenetelmät ja prosessit ovat vielä valvonta- ja kontrollinäkökulmasta kehitysvaiheessa.

POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin laadinnan koordinoimiseen on nimetty vastuullisuus-asiantuntija, jonka tehtävänä on seurata ja ohjeistaa raportointiprosessia. POP Pankki -ryhmässä on määritetty roolit ja vastuut kestävyysraportoinnin osa-alueille. Kestävyysraportoinnin vaatimuksia ja havaintoja käydään läpi ESG-ohjausryhmässä, jossa on mukana johtoa. Raportoinnin kannalta merkittävimmät aihealueet viedään POP Pankkikeskuksen johtoryhmälle ja hallitukselle päätettäväksi.

Lisäksi raportoitavien tietojen osalta käydään aktiivista keskustelua kestävyysraportin varmentajan kanssa. Toimintamallin tavoitteena on, että olennaiset raportin oikeellisuuteen vaikuttavat tekijät selvitetään etupainotteisesti ja raportointiprosessia kehitetään jatkuvasti. Kokonaisuudessaan kestävyysraportoinnin laadintaprosessi on suunniteltu niin, että tietojen alkuperä ja laskentamenetelmät on jälkikäteen mahdollista varmentaa riippumattoman osapuolen toimesta. Merkittävänä osana tietojen varmennettavuuden varmistamista on, että tietojen keräämiseksi suoritettavat toimenpiteet ja laskentamenetelmät on dokumentoitu ja kuvattu riittävällä tasolla.

1.3 STRATEGIA

SBM-1 – STRATEGIA, LIIKETOIMINTAMALLI JA ARVOKETJU

POP Pankki -ryhmän liiketoiminnan ja strategian keskiössä ovat sen asiakkaat ja paikallisuus. Ryhmän tehtävänä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä. Tämä näkyy panostuksina henkilökohtaiseen asiakaspalveluun, asiakkaiden tuntemiseen ja sitä kautta nopeaan päätöksentekoon sekä asiakkaiden tarpeisiin vastaavan tuote-, palvelu- ja kanavavalikoiman ylläpitoon.

POP Pankki -ryhmä tarjoaa tuotteitaan ja palveluitaan henkilö- ja yritysasiakkaille Suomessa. Vuoden 2024 aikana merkittävien markkinoiden tai asiakasryhmien osalta ei ole tapahtunut muutoksia. POP Pankki -ryhmän merkittäviin tuotteisiin ja palveluihin kuuluvat luotot, sijoitustuotteet, tilit, kortit, vakuutukset, maksuliikennepalvelut sekä verkkopalvelut, kuten verkko- ja mobiilipankki.

Vuodesta 2021 alkaen luottotuotevalikoimaan kuulunutta Vihreää lainaa päivitettiin vuoden 2024 aikana, kun Vihreälle lainalle lisättiin Euroopan investointirahaston myöntämä takaus. Tuotetta tarjotaan henkilö- ja yritysasiakkaille ympäristön kannalta kestäviin hankintoihin ja investointeihin.

Vuoden 2024 lopussa POP Pankki -ryhmässä oli työsuhteessa 830 työntekijää, jotka kaikki tekivät töitä Suomessa.

POP Pankki -ryhmä on asettanut vuoden 2024 aikana kestävyystavoitteet vuosille 2025–2027. Tavoitteita on asetettu kolmesta eri näkökulmasta; ympäristövastuun, sosiaaliseen vastuun ja hyvän hallintotavan mukaan. Tavoitteiden asetannassa on huomioitu tuote- ja palveluryhmät sekä eri sidosryhmät ja heidän odotuksensa.

Ylätavoite	Tavoite	Mittari
Ympäristövastuun tavoitteet		
Edistämme kestäviä tuotteiden ja palveluiden tarjontaa Vaikutamme ilmastovaikutuksiimme tarjoamalla asiakkaillemme kestäviä laina- ja sijoitustuotteita ja kehittämällä tuotevalikoimaa.	1. Kasvatamme vihreän luotonannon osuutta myönnettyistä lainoista	Myönnämme vihreitä lainoja vuonna 2025 vähintään 10 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 15 miljoonaa euroa.
	2. Lisäämme kestäviä sijoituskohteita tuoteportfolioon	Tuotevalikoimaan otettu uusia kestäviä rahastoja asiakkaille vuoteen 2027 loppuun mennessä.
Hillitsemme kasvihuonekaasupäästöjä Selvitämme toiminnassamme ja arvoketjussamme toteuttavia toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja asetamme tavoitteet toimenpiteiden aikataululle ja päästöjen vähentämiselle.	1. Asetamme päästö- vähennystavoitteet ja toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi	Päästötavoitteet on asetettu ja suunnitelma toimenpiteistä laadittu vuoden 2025 aikana.
	Tunnistamme vaikutuksemme luonnon monimuotoisuuteen Kehitämme ymmärrystämme toimintamme vaikutuksista ja riippuvuuksista biologiseen monimuotoisuuteen.	1. Toteutamme biodiversiteettiselvityksen
Sosiaalisen vastuun tavoitteet		
Tuemme asiakkaidemme ja paikallisten yhteisöjen menestystä ja talousosaamista Edistämme asiakkaidemme taloudellista hyvinvointia ja vaurastumista sekä pidämme huolta korkeasta asiakastytyvyydestä. Koulutamme asiakkaitamme talouden ja turvallisen asioinnin teemoista. Teemme aktiivista yhteistyötä paikallisten yhteisöjen kanssa ja tuemme paikallista elinvoimaisuutta.	1. Lisäämme yritysasiakkaiden kestävyysteemojen ymmärrystä asiakaskohtaamisissa ja kouluttamalla henkilökuntaa	Yritysasiakkaille on tuotettu vastuullisuusopas vuoden 2026 loppuun mennessä. Henkilöstöä on koulutettu ja yritysasiakkaiden tapauksissa on keskusteltu kestävyysteemoista. Koulutukset ja keskustelut on tavoitteena saada osaksi toimintatapoja vuoteen 2027 mennessä.
	2. Tuemme asiakkaidemme taloudellista hyvinvointia ja osaamista	Tarjoamme henkilökohtaista talousneuvontaa asiakkaillemme POP Taloushetkissä. Tavoittelemme vähintään lukua 75 Taloushetkien NPS-kyselyssä. Asiakastytyväisyydessä tavoittelemme vähintään NPS-lukua 33 henkilöasiakkaiden osalta ja 31 yritysasiakkaiden osalta.* NPS-lukuja seurataan vuosittain. *EPSI-tutkimukseen perustuvat NPS-luvut
Edistämme henkilöstön hyvinvointia Kehitämme henkilöstön hyvinvointia ja tarjoamme mahdollisuuksia ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa. Emme syrji ja kohtelemme henkilöstöämme yhdenvertaisesti.	1. Edistämme henkilöstön yhdenvertaisuutta, osaamista ja työhyvinvointia	Tavoittelemme ryhmän työtyytyväisyyskyselystä vähintään NPS-lukua 28. NPS-lukuja seurataan vuosittain.
Hyvän hallintotavan tavoitteet		
Toimimme hyvän hallintotavan mukaisesti Toimimme sääntelyn ja eettisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Korruptiolle ja lahjonnalle on nollatoleranssi. Tunneimme asiakkaamme ja estämme rahanpesua.	1. Toimimme hyvän hallintotavan mukaisesti ja eettisiä periaatteita noudattaen.	Vähintään 95 % työntekijöistä on suorittanut hyvää hallintotapaa ja eettisiä periaatteita koskevat kurssit. Koulutusten suoritusprosentteja seurataan vuosittain.

POP Pankki -ryhmän toimialasta johtuen vaikutukset ympäristöön syntyvät pääasiassa ryhmän tarjoamien tuotteiden ja palveluiden kautta ja asetetut tavoitteet pohjautuvat suurelta osin tähän. Ryhmä ei ole vielä asettanut päästövähennystavoitteita, ja ne on tarkoitus asettaa vuoden 2025 aikana. Ryhmän asiakkaista valtaosa on kulluttajia, pienyrityksiä tai maatalousyrittäjiä, joista paikalliset yhteisöt hyvin konkreettisella tavalla koostuvat. Sosiaalisen vastuun tavoitteet tukevat asiakkaiden ja paikallisten yhteisöjen menestystä ja talousosaamista. Turvallisen pankkiasioinnin tarjoaminen asiakkaille on ryhmän toiminnan keskeinen edellytys. Hyvän hallintotavan tavoitteella varmistetaan tämän toteutuminen.

POP Pankki -ryhmän strategia ohjaa myös ryhmän vastuullisuustyötä. POP Pankki -ryhmän strategiassa on seitsemän kehityksen painopistealuetta, joista kestävyysseikkoihin liittyy erityisesti vastuullisuus sekä osaamistason nosto ja toiminnan tehostaminen -painopistealueet. Strategiassa vastuullisuuden painopistealueessa on painotettu henkilöstön vastuullisuusosaamisen nostoa. Lisäksi vastuullisuustyötä konkretisoi vastuullisuuden toimenpideohjelma ja vastuullisuusnäkökulma pyritään huomioimaan kaikessa POP Pankki -ryhmän toiminnassa. Hallituksella on käynnissä ryhmän strategian uudistus siten, että uusi strategia voidaan ottaa käyttöön vuonna 2025.

POP Pankki -ryhmän tuotantopanokset kuvaavat, millaisia resursseja ryhmä hyödyntää liiketoiminnan toteuttamiseksi. Keskeiset tuotantopanokset

koostuvat pääpiirteittäin taloudellisesta, aineetomasta ja sosiaalisesta pääomasta sekä luontopääomasta.

Finanssialalla taloudelliseen pääomaan kohdistuu sääntelyvaatimuksia, ja POP Pankki -ryhmässä seurataan taloudellista pääomaa sääntelyn mukaisella tasolla. Taloudellinen pääoma on edellytys ryhmän liiketoiminnalle. Varainhankintaa tehdään joukkovelkakirjaohjelmilla ja sen lisäksi talletusvarainhankinta on merkittävä rahoituskanava. Taloudellisen pääoman turvaamisessa lähtökohtana on toimialan viranomaismääräyksiä noudattava vakavaraisuuden hallintaprosessi, missä riskinottohalukkuuden määrittelyssä huomioidaan ennakoiden riskiaseman ja suunniteltujen liiketoimien vaikutus vakavaraisuusasemaan. Prosessin lopputuloksena määritetään myös riskilimiitit, jotka asettavat rajoitteet harjoitettavalle liiketoiminnalle.

Aineeton ja sosiaalinen pääoma ovat merkityksellisiä strategian ja liiketoiminnan kehityksen kannalta sekä mahdollistavat erottautumistekijöitä. POP Pankki -ryhmän henkilöstön riittävyys pyritään turvaamaan esimerkiksi rekrytoinneilla ja työhyvinvoinnista huolehtimalla. Henkilöstön osaamista kehitetään osaamista roolipohjaisesti räätälöidyin koulutusohjelmin. Tuotekehitystä tehdään ryhmässä itse ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa. Määrämuotoisella tuotehallintaprosessilla ryhmässä varmistetaan, että tuotekehitys on laadukasta ja tavoitteiden ja arvojen mukaista.

Keskeiset tuotokset ja tulokset sidosryhmille nousevat ryhmän liiketoiminnasta ja paikallisesta vaikuttamisesta, kestävästä toiminnasta ja vaikutuksista yhteiskuntaan.

POP Pankki -ryhmän arvoketjun ylävirrassa korostuvat varainhankinta sekä toimittajat ja yhteistyökumppanit. Varainhankinta koostuu pääpiirteittäin talletuksista, joukkovelkakirjalainoista sekä muun rahoituksen hankinnasta ja sijoitajasuhteiden ylläpidosta. POP Pankki -ryhmällä on useita eri yhteistyökumppaneita ja toimittajia. Ryhmä toimii usean tuoteyhtiön asiamiehenä rahastovalityksessä ja vakuuttamisessa. POP Pankki -ryhmän tietojärjestelmien toimittajana toimii Oy Samlink Ab ja peruspankkijärjestelmäuudistuksen osalta Crosskey Banking Solutions Ab Ltd. Viranomais- ja riskiraportoinnin osalta teemme yhteistyötä ALM Partners Oy:n kanssa. Taloushallinnon toimintoja on ulkoistettu Figure Taloushallinto Oy:lle. Muihin ulkoisiin sidosryhmiin kuuluvat viranomaisten lisäksi edunvalvontajärjestöt kuten Finanssiala ry.

POP Pankki -ryhmän arvoketjun alavirtaan kuuluvat sen asiakkaat ja luottokanta, ryhmän tarjoamat tuotteet, palvelut ja palvelukanavat sekä sijoitussalkku ja paikalliset yhteisöt. POP Pankki -ryhmän asiakkaita ovat henkilö- ja yritysasiakkaat. Asiakkaiden osalta keskeinen arvoketjun osa on ryhmän luottokanta. Luottokanta koostuu pääpiirteisään asuin- ja kiinteistövakuudellisista luotoista, kulutusluotoista ja yritysluotoista. Luottokannan merkitys on korostunut arvoketjussa, sillä sen summa (4 743,6 miljoonaa euroa vuonna

2024) on merkittävä taseeseen (6 257,0 miljoonaa euroa vuonna 2024) nähden. Toinen asiakkaisiin liittyvä arvoketjun osa on ryhmän tuote- ja palveluvalikoima. Tuotteita palveluita tarjotaan fyysisten ja digitaalisten kanavien kautta, joita ovat esimerkiksi verkko- ja mobiilipankki, verkkosivut ja pankkien konttorit. Ryhmän sijoitukset kuuluvat myös arvoketjun alavirtaan. Lisäksi arvoketjun alavirtaan kuuluu POP Pankki -ryhmän strategiasta johdettu paikallinen vaikuttaminen, joka näkyy asiakkaiden ja paikallisten yhteisöjen elinvoimaisuuden, hyvinvoinnin ja taloustaitojen tukemisena. Tämä näkyy esimerkiksi oppilaitosyhteistöinä, sponsorointeina ja lahjoituksina sekä fyysisenä konttoreiden ja palvelupisteiden edustamana läsnäolona.

Arvoketjussa ryhmän oman toiminnan osalta keskeisiä toimintoja ovat hallinto ja johtaminen, liiketoiminta, oma työvoima, riskienhallinta ja vaatimusten noudattaminen ja taloushallinto. Hallinto ja johtaminen luovat perustan hyvälle hallintotavalle, pitkäjänteiselle, tehokkaalle ja järjestelmälliselle toiminnalle sekä toiminnan valvonnalle. Liiketoiminnan tarkoituksena on luoda arvoa asiakkaille. Arvonluonti näkyy esimerkiksi päivittäisenä asiakkaiden palveluna pankeissa, asiakkaiden tarpeiden ymmärtämisenä, tuotekehityksenä sekä palvelukanavien ja -järjestelmien hallintana. Omaan työvoimaan kuuluvat sisäiset sidosryhmät, joihin liittyy esimerkiksi osaamisen ylläpito ja kehittäminen, työhyvinvointi ja riittävästä henkilöstöresursseista huolehtiminen. Pankin toiminnassa riskienhallinta ja vaatimusten mukaisuus ovat korostuneessa asemassa. Toimintoihin

sisältyy esimerkiksi vakavaraisuuden hallinta ja luottoriskien arviointi, operatiivisten riskien hallinta, sisäinen valvonta, tietoturva ja -suojasta huolehtiminen sekä rahanpesun estäminen. Taloushallintoon kuuluvat esimerkiksi taloustietojen hallinta ja taloudellinen raportointi.

SBM-2 – SIDOSRYHMIEN EDUT JA NÄKEMYKSET

POP Pankki -ryhmän keskeisiin sidosryhmiin kuuluvat sen asiakkaat, henkilöstö, palveluntoimittajat ja yhteistyökumppanit, sijoittajat, viranomaiset, luottoluokittajat, paikalliset yhteisöt sekä edunvalvontajärjestöt. POP Pankki -ryhmä on vuorovaikutuksessa kaikkien keskeisten sidosryhmiensä kanssa. Vuorovaikutusta käydään eri tavoin ja eri kanavissa sidosryhmästä riippuen, kuten alla olevassa taulukossa on esimerkkien mukaisesti esitetty. POP Pankki -ryhmän paikallisuuteen perustuva liiketoimintamalli osaltaan tukee aktiivista vuorovaikutusta eri sidosryhmien kanssa. Vuorovaikutuksen tarkoituksena on tunnistaa POP Pankki -ryhmän toiminnan vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia sekä sidosryhmien toiveita. Sidosryhmävuorovaikutuksen tulokset otetaan huomioon kehitettäessä POP Pankki -ryhmän toimintaa, ja pyrkimyksenä on vastata sidosryhmien näkemyksiin ja vaatimuksiin sekä hallita riskejä ja mahdollisuuksia. Esimerkkejä sidosryhmävuorovaikutuksen tuloksista on kuvattu tarkemmin *S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät* -standardin osiossa *S4-2* ja *S1 Oma työvoima* -standardin osiossa *S1-2*.

Sidosryhmä

Asiakkaat

Henkilöstö

Palveluntoimittajat ja yhteistyökumppanit

Viranomaiset

Paikalliset yhteisöt (oppilaitokset, opiskelijat, paikalliset asukkaat ja yhdistykset)

Sijoittajat

Luottoluokittajat

Edunvalvontajärjestö (Finanssiala ry)

Vuorovaikutus sidosryhmän kanssa

Asiakaspalaute- ja yhteydenottolomakkeet
Digitaaliset asiakasviestintäkanavat sekä neuvottelut toimipaikoissa
Asiakastyytyväisyystutkimukset
Osuuskuntakokoukset ja hallintoneuvosto
Olennaisuusanalyysi

Henkilöstötutkimus
Yhteistoiminta henkilöstön edustajien kanssa
Rikkomuksista ilmoittamisen kanava
Sisäinen viestintä
Koulutukset
Työsuojelu
Olennaisuusanalyysi

Tapaamiset
Tuotekehitys
Koulutukset
Olennaisuusanalyysi

Tapaamiset
Kyselyt ja raportointi
Tapahtumat ja seminaarit

Tapahtumat ja vierailut
Tapaamiset
Yhteistyöprojektit

Tapaamiset
Pörssitiedottaminen
Olennaisuusanalyysi

Tapaamiset

Työryhmät
Tapahtumat ja seminaarit
Olennaisuusanalyysi

POP Pankki -ryhmän oman työvoiman edut, näkemykset ja oikeudet otetaan huomioon POP Pankki -ryhmän strategiassa ja liiketoimintamallissa. POP Pankki -ryhmän yhteiset linjaukset on kuvattu ryhmän henkilöstöperiaatteissa ja ryhmän eri yhteisöillä voi olla erilaisia käytäntöjä oman työvoiman huomioimiseen osana omaa toimintaansa. Omaan työvoimaan liittyen POP Pankki -ryhmän strategian yhtenä painopisteenä on henkilöstön osaamistason nostaminen, jonka seurauksena ryhmässä on otettu vuonna 2023 käyttöön osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa määriteltiin erilaiset roolit ja rooleihin kuuluvat koulutusvaatimukset ryhmässä. POP Pankki -ryhmässä noudatetaan kansallista työlainsäädäntöä ja ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksessa määritellyjä työntekijän perusoikeuksia ja -periaatteita sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen periaatteita. Työntekijöiden näkemyksiä kartoitetaan esimerkiksi henkilökyselyiden avulla sekä yhteistoimintalain mukaisesti vuoropuhelussa henkilöstön kanssa. Työntekijöille on myös tarjottu mahdollisuus ilmoittaa epäilyistä rikkomuksista ja huolenaiheista oman ilmoituskanavan eli whistleblowing-kanavan kautta.

POP Pankki -ryhmän kuluttajien ja loppukäyttäjien intressit, näkemykset ja oikeudet otetaan huomioon POP Pankki -ryhmän strategiassa ja liiketoimintamallissa. POP Pankki -ryhmän asiakkaat ovat sen strategian ja liiketoimintamallin keskiössä, ja muun muassa eettisissä periaatteissa edellytetään kuluttajien ja loppukäyttäjien oikeudenmukaista ja tasapuolista kohtelua riippumatta

heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä taustastaan, uskonnostaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muista henkilökohtaisista ominaisuuksistaan. Lisäksi POP Pankki -ryhmän kaikessa toiminnassa noudatetaan pankkisalaisuutta, asiakastietojen luottamuksellisuutta sekä sopimusten salassapitovelvoitetta. Kuluttajien ja loppukäyttäjien näkemyksiä kartoitetaan esimerkiksi asiakaspalautteiden ja asiakastyytyväisyystutkimusten avulla sekä osallistuttamalla kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiin.

POP Pankki -ryhmän kaksinkertaisen olennaisuuden arvioissa muodostettiin käsitys sidosryhmien eduista ja näkemyksistä hyödyntämällä vuonna 2022 toteutettua laajaa sidosryhmäkyselyä, vuonna 2023 tehtyjä täydentäviä sidosryhmähaastatteluita sekä sisäisiä työpajoja ja -kokouksia. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa sosiaaliset teemat, kuten paikallinen vaikuttaminen, työntekijöiden hyvinvointi ja yhdenvertaisuus, asiakkaiden tietosuoja, vastuullinen viestintä ja markkinointi sekä laadukkaan tuote- ja palvelutiedon saatavuus korostuivat. Sidosryhmillä oli myös odotuksia ympäristövastuun osalta, kuten kestävien tuotteiden tarjonnan ja sen kehittämisen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän osalta. Hyvän hallintotavan osalta sidosryhmien näkemyksissä korostuivat muun muassa taloudellinen vakaus, sääntelyn ja vaatimusten noudattaminen sekä harmaan talouden ja korruption torjunta.

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin ja sidosryhmien näkemysten pohjalta POP Pankki -ryhmä asetti vuoden 2024 aikana vastuullisuustavoit-

teet ja -mittarit vuosille 2025–2027. Tavoitteissa on huomioitu esimerkiksi sidosryhmien odotukset kestävien tuotteiden tarjonnan ja ilmastonmuutoksen hillinnän osalta. Vastuullisuustavoitteet ja niiden toteutus on suunniteltu vuosille 2025–2027. Toimet, joita tavoitteiden mukaisesti on tarkoitus toteuttaa, löytyvät tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiosta *SBM-1*. Tavoitteiden saavuttamisen odotetaan parantavan sidosryhmien näkemyksiä POP Pankki -ryhmän toiminnasta ja kestävydestä. Ne voivat esimerkiksi sitouttaa asiakkaita ja henkilökuntaa sekä parantaa varainhankinnan mahdollisuuksia. Toisaalta tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimenpiteitä ja resursseja, jotka voivat aiheuttaa kustannusten kasvua, jolla voi olla myös vaikutusta sidosryhmiin.

POP Pankkikeskuksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille tiedotetaan vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkemyksistä ja eduista esimerkiksi raportointaessa vastuullisuuteen liittyvien sidosryhmäkyselyiden ja olennaisuusarvioiden tuloksista.

SBM-3 – OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

POP Pankki -ryhmän kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin tuloksia on esitelty olennaisten kestävyysaiheiden tasolla alla olevassa taulukossa.

Teemat	Aihe	Osa-aihe
E - Ympäristö		
Ilmastonmuutoksen ja kasvihuonekaasujen hillintä Energiatehokkuus ja uusiutuva energia Biologinen monimuotoisuus	E1 Ilmastonmuutos	Ilmastonmuutoksen hillintä
		Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
		Energia
	E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan Vaikutukset ekosysteemipalveluihin ja riippuvuudet niistä
S - Sosiaalinen vastuu		
Työntekijöiden ja työyhteisön hyvinvointi Yhdenvertainen työnantaja Tuotteisiin ja palveluihin liittyvän laadukkaan tiedon saatavuuden varmistaminen Tuotteiden ja palveluiden saatavuuden varmistaminen ja syrjimättömyys Vastuullinen viestintä ja markkinointi Tietoturva, tietosuoja ja yksityisyys	S1 Oma työvoima	Työolot Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille
	S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset
		Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus
		Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inklusio
G - Hyvä hallintotapa		
Vastuullisuuden huomioiminen hankinnassa ja kumppanien valinnassa Korruption, harmaan talouden ja rahanpesun torjunta Säätelyn ja vaatimusten noudattaminen	G1 Liiketoiminnan harjoittaminen	Väärinkäytösten paljastajien suojeleminen
		Suhteet tavaran- ja palveluntoimittajiin
		Korruptio ja lahjonta
Yhteisökohtaiset tiedot		
	-	Kestävät tuotteet
	-	Paikallinen vaikuttaminen
	-	Taloudellinen vakaus

Olenaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on kuvattu kussakin aihekohtaisessa standardissa kappaleen alussa omissa taulukoissaan, ja ne sisältävät kuvauksen, mihin ryhmän liiketoimintamallissa, omassa toiminnassa ja arvoketjun alku- ja loppupäässä olenaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet keskittyvät. Taulukoissa esitetyistä olenaisista vaikutuksista käy myös ilmi, miten ne tosiasiallisesti tai mahdollisesti vaikuttavat ihmisiin ja ympäristöön ja onko vaikutus positiivinen vai negatiivinen. Olenaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet keskittyvät suurilta osin POP Pankki -ryhmän omaan toimintaan sekä liiketoiminnan ja asiakassuhteiden kautta myös arvoketjun loppupäähän. Erityisesti ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden osalta arvoketjun loppupäästä nousee POP Pankki -ryhmän asiakkaiden rahoitus eli ryhmän luottokanta. Ryhmän toimialueen vuoksi arvoketju keskittyy Suomeen. Yhteistyökumppaneihin ja POP Pankki -ryhmän varainhankintaan liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ulottuvat arvoketjussa myös alkupäähän.

Sidosryhmien odotuksilla sekä kaksinkertaisen olenaisuuden arvioissa tunnistetuilla kestävyysseikoilla on ennakoituja ja nykyisiä vaikutuksia ryhmän liiketoimintamalliin, strategiaan ja päätöksentekoon. Useisiin olenaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin liittyen POP Pankki -ryhmällä on olemassa olevia käytäntöjä ja toimintatapoja, joita on kuvattu tarkemmin aihekohtaisissa standardeissa. POP Pankki -ryhmässä on myös valmisteltu vuoden 2024 aikana strategian päivitystä, jossa on huomioitu myös vastuullisuus ja kaksinkertaisen olenaisuuden arvion tulokset. Olenaisen kestä-

vyysaiheiden perusteella määritettiin ryhmän kestävyystavoitteet sekä tehtiin päivityksiä ohjeistuksiin sekä laadittiin uusia ohjeistuksia. Ohjeistusten, toimien ja tavoitteiden tarkastelu tulee jatkumaan ja kestävyteen liittyvää dataa ja ymmärrystä kehitetään.

Olenaisen kestävyysseikkojen vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön ovat peräisin suurimmalta osin POP Pankki -ryhmän liiketoimintamallista ja strategiasta, erityisesti sosiaalisen vastuun ja hallintotavan osalta. Biologista monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta koskevat vaikutukset eivät ole suoraan peräisin ryhmän liiketoimintamallista tai strategiasta. Ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden vaikutukset kuitenkin liittyvät ryhmän strategiaan ja liiketoimintamalliin, sillä vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin syntyy esimerkiksi ryhmän myöntämän rahoituksen kautta ja sidosryhmillä on odotuksia POP Pankki -ryhmää ja ilmastonmuutoksen hillintää koskien.

Vaikutukset keskittyvät ryhmän omaan toimintaan sekä asiakassuhteisiin eli arvoketjun loppupäähän. Vaikutukset, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen ja biologiseen monimuotoisuuteen, aiheutuvat pääasiassa asiakkaiden rahoittamisen kautta. Vaikutukset sosiaalisen vastuun teemoissa, koskien asiakkaita ja henkilökuntaa, aiheutuvat lähinnä oman toiminnan kautta. POP Pankki -ryhmällä on myös useita yhteistyökumppaneita ja toimittajia, esimerkiksi tietojärjestelmiin, tuotteisiin ja palveluihin liittyen, jolloin vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön muodostuu näiden liikesuhteiden kautta eli arvoketjun alkupäästä.

Vaikutusten odotettavissa olevat aikahorisontit keskittyvät keskipitkälle ja pitkälle aikavälille. Ilmastonmuutosta, biologista monimuotoisuutta ja kestäviä tuotteita koskevat aikahorisontit ulottuvat pitkälle aikavälille, mutta esimerkiksi energiatehokkuuden ja uusiutuvaan energiaan siirtymisen sekä rahoitettujen toimialojen kautta vaikutusten biologiseen monimuotoisuuteen ja siten ihmisiin ja ympäristöön voidaan nähdä realisoituvan keskipitkälläkin aikavälillä. Sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan puolella vaikutuksia voidaan nähdä ilmaantuvan usealla eri aikahorisontilla. Työolojen ja yhdenvertaisen kohtelun mahdolliset positiiviset ja negatiiviset vaikutukset ihmisiin voivat realisoitua lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Asiakkaiden ja paikallisen vaikuttamisen osalta vaikutukset voivat realisoitua lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Positiivisten vaikutusten, kuten taloustaitojen kehittymisen, vastuullisen viestinnän ja markkinoinnin tai tuotevalikoiman kehittymisen vaikutukset voivat näyttäytyä vasta keskipitkällä aikavälillä. Tietoturvaan liittyen POP Pankki -ryhmällä on systemaattiset käytännöt ja jatkuvaa kehitystyötä, mutta esimerkiksi kyberhyökkäyksellä voi olla välittömiä, lyhyen aikavälin, vaikutuksia asiakkaisiin. Myös hallintotapaan liittyvien teemojen, kuten korruption ja lahjonnan estämiseen sekä väärinkäytösten ilmoittajien suojeleluun ryhmällä on olemassa olevat käytännöt, mutta potentiaaliset puutteet voisivat vaikuttaa lyhyellä aikavälillä ihmisiin ja yhteiskuntaan. Taloudellisen vakauden ja yhteistyö- ja toimittajasuhteiden vaikutusten aikahorisontin nähdään olevan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

POP Pankki -ryhmän olennaisilla riskeillä ja mahdollisuuksilla ei ole ollut vuoden 2024 aikana taloudellisia vaikutuksia sen taloudelliseen asemaan, taloudelliseen tulokseen tai kassavirtoihin. POP Pankki -ryhmä ei myöskään ole tunnistanut olennaisia riskejä ja mahdollisuuksia, joihin liittyy merkittävä riski siitä, että tilinpäätöksissä ilmoitettuihin omaisuuseriin ja velkojen kirjanpitoarvoihin pitää tehdä seuraavan tilikauden aikana olennainen oikaisu.

POP Pankki -ryhmän strategian ja liiketoimintamallin resilienssi eli kyky käsitellä olennaisia vaikutuksia ja riskejä ja hyödyntää olennaisia mahdollisuuksia on tällä hetkellä arvioitu yleisesti hyväksi. Resilienssiä arvioitiin johtoryhmän kyselyn avulla, jossa kunkin olennaisen kestävyysseikan ja niiden vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien osalta resilienssin arviointi tehtiin asteikolla 1–5. Arvioinnissa huomioitiin myös kyseisille kestävyysseikoille määritetyt aikahorisontit, jotka pääosin keskittyvät keskipitkälle ja pitkälle aikavälille. Kaikkien olennaisen kestävyysseikkojen osalta resilienssin keskiarvo oli vähintään tasolla 3 (kohdalainen), mutta painottuen tasoon 4 (hyvä) tai korkeammalle. Kestävyysseikat, joiden keskiarvo jäi alle arvosanan 4, liittyivät ilmastoon sekä biologiseen monimuotoisuuteen, joiden osalta tiedon määrässä ja hankinnassa on tunnistettu kehityskohteita.

POP Pankki -ryhmä on tunnistanut ESRS-tiedonantovaatimusten ulkopuolelta olennaisia aiheita, joista raportoidaan yhteisökohtaisesti. Nämä olennaiset aiheet koskevat kestäviä tuotteita

(kappale 2.3), paikallista vaikuttamista (kappale 3.3) ja taloudellista vakautta (kappale 4.2) sekä niiden olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia.

1.4 KESTÄVYYTEEN LIITTYVIEN VAIKUTUSTEN, RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIIEN HALLINTA

IRO-1 – KUVAUS OLENNAISETEN VAIKUTUSTEN, RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIIEN TUNNISTAMIS- JA ARVIOINTIPROSESSEISTA

POP Pankki -ryhmän kestävyyttä koskevat vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia. Arvioinnin tavoitteena on tunnistaa ryhmän todelliset ja mahdolliset vaikutukset ympäristöön ja ihmisiin sekä kestävyysseikan liittyvät riskit ja mahdollisuudet, joilla on tai voi olla taloudellisia vaikutuksia.

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin lisäksi POP Pankki -ryhmässä kestävyysseikan liittyviä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan ja arvioidaan osana liiketoiminnan prosesseja, kuten tuotehallintamenettelyssä, osana luotonmyöntöä sekä valittaessa yhteistyökumppaneita ja toimittajia.

POP Pankki -ryhmän kaksinkertaisen olennaisuuden arviointi toteutettiin vuosina 2023–2024, ja siihen käytettiin pohjana vuonna 2022 tehtyä sidosryhmäkyselyä. Sidoryhmäkyselyn vastajat olivat POP Pankki -ryhmän asiakkaita, henkilökuntaa, hallinnon ja johdon jäseniä sekä yh-

teistyökumppaneita, ja vastauksia kyselyyn saatiin 1 460 kappaletta. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion yhteydessä tehtiin syventäviä sidoryhmähaastatteluita sekä hyödynnettiin vuonna 2023 toteutettua henkilökyselyä ja muita sisäisiä materiaaleja sekä ulkoisia lähteitä, kuten Euroopan keskuspankin materiaaleja. Sidoryhmähaastatteluihin osallistui edustajia henkilöstöstä, asiakkaista, yhteistyökumppaneista ja hallituksen jäsenistä.

Sidoryhmien näkemysten, sisäisten materiaalien ja johdolle tehdyn alustavan kyselyn perusteella määritettiin olennaisia kestävyysseikkoja ja niiden vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia. Osa tunnistetuista kestävyysseikoista tunnistettiin epäolennaisiksi johdon alustavassa kyselyssä, eikä aiheita otettu enää erikseen osaksi olennaisuuden pisteytystä. Kyselyn perusteella resurssien käyttöä ja kiertotaloutta koskeva kestävyysseikka ei noussut olennaisen teemojen joukkoon. Vaikutusten arvioinnissa ei keskitytty tiettyihin toimiin, liikesuhteisiin tai maantieteellisiin alueisiin, jotka voisivat lisätä haittavaikutusten riskiä. Kestävyysseikkojen priorisoinnissa huomioitiin tietyt toiminnot liiketoimintamallista, joilla on merkittäviä vaikutuksia sidoryhmiin, kuten tietoturva ja tietosuojasta huolehtiminen.

Prosessissa on otettu huomioon sellaiset vaikutukset, joihin POP Pankki -ryhmä osallistuu oman toimintansa tai liikesuhteiden kautta. Kyseisten vaikutusten huomioonottaminen perustuu oman toiminnan ja liikesuhteiden tuntemiseen, sisäisiin materiaaleihin sekä sidoryhmähaastatteluiden

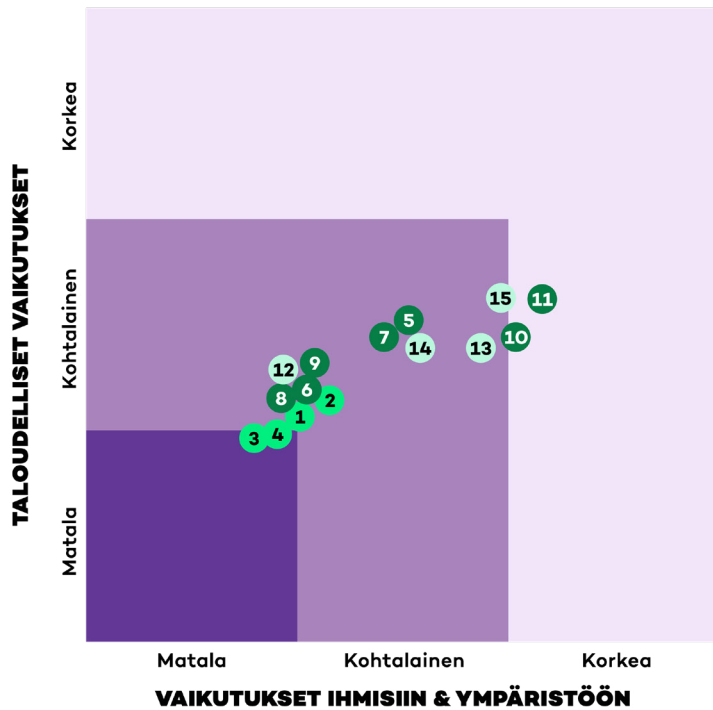
tuloksiin. Olennaisia kestävyysaiheita priorisoitiin johdon ja henkilöstöön kuuluvien asiantuntijoiden työpajassa. Työpajassa arviointi tehtiin kaksinkertaisen olennaisuuden näkökulmasta eli arvioinnissa tarkasteltiin POP Pankki -ryhmän vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin sekä kestävyysaiheiden taloudellisia riskejä ja mahdollisuuksia POP Pankki-ryhmään. Vaikutusten ja riippuvuuksien yhteydet riskeihin ja mahdollisuuksiin, joita näistä vaikutuksista ja riippuvuuksista voi aiheutua, on huomioitu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia.

Kestävyysaiheita arvioitiin vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella, mihin käytettiin arviointiasteikkoa 1–3 (1-vähäinen, 2-kohtalainen, 3-merkittävä). Vaikutusten vakavuuden arvioinnissa huomioitiin mittakaava ja laajuus sekä kielteisten vaikutusten osalta korjattavuus. Riskien ja mahdollisuuksien vakavuuden arvioinnissa huomioitiin taloudellisen vaikutuksen suuruus. Olennaisten kestävyysaiheiden vaikutusten aikahorisontteja arvioitiin myös osana kaksinkertaisuuden olennaisuuden arviointia. Aikahorisonteiksi määritettiin lyhyt aikaväli (alle vuosi), keskipitkä aikaväli (1–5 vuotta) ja pitkä aikaväli (yli 5 vuotta).

Työpajan pisteytyksen jälkeen saadut todennäköisyyden ja vakavuuden pisteet kerrottiin keskenään siten, että vakavuus korotettiin toiseen potenssiin, jotta kullekin aiheelle saatiin yhteenlaskettu merkittävyyden arvo asteikolla matala (alle 5), kohtalainen (5–10) ja korkea (yli 10). Olennaisuuden merkittävyyden luokka arvioitiin erikseen ihmisiin ja ympäristöön kohdistuville vaikutuksil-

le sekä taloudellisille vaikutuksille. Olennaisuuden merkittävyyden kokonaisluokan valinnassa otettiin huomioon sekä negatiivisten että positiivisten vaikutusten pistemäärät. Mikäli merkittävyyden kokonaisluokka oli 10 tai yli, aihe nähtiin POP Pankki -ryhmälle olennaiseksi. Merkittävyyden kokonaisluokan ollessa alle 5, aihe nähtiin ryhmälle epäolennaiseksi. Matalan luokituksen saaneita aiheita, jotka eivät nousseet olennaisiksi, olivat arvo- ja pöytäkirjojen työntekijöiden työolot ja oikeudet, vesivarat sekä pilaantuminen. Kohtalaisen luokituksen saaneet aiheet nähtiin mahdollisesti olennaisina ja ne arvioitiin vielä työpajassa. POP Pankki -ryhmässä on erikseen varmistettu, ettei mikään olennainen kielteinen tai positiivinen vaikutus ole tippunut pois pisteiden laskentatavan vuoksi.

Muutama olennainen kestävyysaihe jäi matalan ja kohtalaisen rajoille, mutta työpajan osallistujat näkivät ne kuitenkin olennaisiksi kestävyysaiheiksi POP Pankki -ryhmälle, joten ne päätettiin nostaa olennaisiksi kestävyysaiheiksi. Näitä olivat kestäviin tuotteisiin sekä biologisen monimuotoisuuteen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet. Kestävät tuotteet nähtiin merkittävänä esimerkiksi sidosryhmien odotusten ja tarpeiden osalta sekä ilmaston ja ympäristön hyvinvoinnin näkökulmasta. Biologisen monimuotoisuuden taas tunnistettiin nousseen finanssialalla tärkeäksi teemaksi, minkä vuoksi se nostettiin olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Kaksi kohtalaisen luokituksen saanutta aiheetta eivät nousseet olennaisiksi. Näitä olivat raportointi ja henkilöstön monimuotoisuus.

YMPÄRISTÖ

1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen
2. Energia
3. Biologinen monimuotoisuus: Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan sekä Vaikutukset ekosysteemipalveluihin ja riippuvuudet niistä
4. Kestävät tuotteet

SOSIAALINEN

5. Työolot
6. Yhdenvertainen kohtelu
7. Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset
8. Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inkluisio: Tuotteiden ja palveluiden saatavuus ja syrjimättömyys
9. Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inkluisio: Vastuullinen viestintä ja markkinointi
10. Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus
11. Paikallinen vaikuttaminen

HYVÄ HALLINTOTAPA

12. Suhteet tavarant- ja palveluntoimittajiin
13. Korruptio ja lahjonta
14. Väärinkäytösten paljastajien suojeleminen
15. Taloudellinen vakaus

Vuoden 2024 aikana kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin lopputuloksia täsmennettiin vastaamaan ESRS-standardin mukaisia aiheita ja osa-aiheita. Lisäksi olennaisien vaikutusten aikahorisontteja täydennettiin. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin lopputulokset sekä niihin tehdyt täydennykset käsiteltiin ja hyväksyttiin POP Pankkikeskuksen johtoryhmässä ja hallituksessa.

Tällä hetkellä POP Pankki -ryhmässä kestävyysriskejä ei priorisoida muihin riskeihin nähden. Kak-

sinkertaisen olennaisuuden arviointi ja sen vuosittainen läpikäynti on osa POP Pankki -ryhmän riskienhallinnan kokonaisuutta ja vaikuttaa siten yleiseen riskiprofiiliin ja riskienhallintaprosessien arviointiin.

POP Pankkikeskuksen hallitus ja johtoryhmä käsittelee ja tarvittaessa päivittää tunnistettuja vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia sekä niiden hallintakeinoja vähintään vuosittain sekä tarvittaessa aina, kun toimintaympäristössä tapah-

tuu olennaisia muutoksia, joilla voi olla vaikutusta olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin.

Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointi on toteutettu ensimmäistä kertaa POP Pankki -ryhmässä ESRS-standardien mukaista raportointia varten. POP Pankki -ryhmässä tarkastetaan arvioinnin lopputulokset vuosittain ja toteutetaan laajempi päivitys, jos strategiseen ja operatiiviseen toimintaan, toimintaympäristöön, tuotteisiin tai muuhun vastaavaan tulee merkittäviä muutoksia. Seuraava arvioinnin tarkastus suoritetaan 31.12.2025 mennessä.

ILMASTOON LIITTYVIEN OLENNAISTEN VAIKUTUSTEN, RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIEN TUNNISTAMIS- JA ARVIINTIPROSESSI

POP Pankki -ryhmän kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja hillintään sekä energiaan liittyvien olennaisien vaikutusten tunnistaminen ja arviointi on pohjautunut sidosryhmien näkemyksiin sekä ryhmän luottoportfolion rahoituskohteiden tarkasteluun. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin jälkeen on tarkasteltu kasvihuonekaasupäästöjen laskennan tuloksia sekä selvitetty ilmastonmuutoksen vaikutuksia luottoportfolioon asiantuntija-arviona.

Vaikutukset ilmastonmuutokseen

POP Pankki -ryhmä on osana kasvihuonepäästöjen laskentaa tarkastellut toimintaansa ja arvo- ketjuaan tunnistukseen kasvihuonekaasupääs-

töjen lähteet sekä vaikutuksensa ilmastonmuutokseen. Päästöjen laskennan projektissa arvioitiin päästölähteitä GHG-protokollan mukaisten päästökategorioiden kautta.

Päästökategorioita ja vaikutuksia ilmastonmuutoksen luokiteltiin ja tunnistettiin sisäisessä työpajassa POP Pankki -ryhmän asiantuntijoiden kesken keskittyen arvoketjun päästöihin (Scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt). Kasvihuonekaasupäästöt ja niiden laskentamenetelmät on esitetty tarkemmin *E1 Ilmastonmuutos* -standardin kappaleessa *E1-6*.

Ilmaston liittyvien fyysisten ja siirtymäriskien tunnistamisprosessi

Kaksinkertaisen olennaisuuden arviossa on tunnistettu sään ääri-ilmiöiden aiheuttavan riskejä POP Pankki -ryhmän omaisuudelle sekä arvoketjun kautta rahoitetuille kohteille sekä sijoituskohteille. Tämän ja ryhmän aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen kautta ilmastonmuutos on noussut ryhmälle olennaiseksi aiheeksi kaksinkertaisen olennaisuuden arviossa.

Arvoketjun fyysisiä ja siirtymäriskejä on tunnistettu ja arvioitu kaksinkertaisen olennaisuuden arvioiden jälkeen asiantuntija-arviona luottokannan osalta. Luottokannasta on arvioitu olennaiset toimialat niiden suuruuden perusteella vakavaraisuuden näkökulmasta. Olennaisten toimialojen osalta on arvioitu tarkemmin toimialoihin mahdollisesti kohdistuvia fyysisiä ja siirtymäriskejä. Mahdollisten riskien osalta on arvioitu todennäköisyyksiä ja vaikutuksen voimakkuutta.

Arvioinnissa on otettu huomioon olennaisten fyysisten ja siirtymäriskien vaikutus luottoriskiiin ottaen huomioon luottokannan toimialojen hajautuneisuus ja luottojen ja niiden vakuuksien fyysisten sijaintien hajautuneisuus. Tämän jälkeen on arvioitu luottoriskien olennaisuutta POP Pankki -ryhmän omiin varoihin nähden.

Ilmastoskenaarioita on käytetty luottokannan fyysisten ja siirtymäriskien olennaisuuden arvioinnissa pääpiirteissään. Tarkemman datan puutteesta johtuen arviointiin liittyy epävarmuutta. Pohjois-Eurooppaan kohdistuvia ilmastoskenaarioita on tarkasteltu siitä näkökulmasta, mitä riskejä voisi tulevaisuudessa aiheutua ilmastonmuutoksen seurauksena myös Suomessa. Skenaarioihin tutustumisessa on toistaiseksi keskitytty fyysisten riskien osalta skenaarioon, jossa ilmaston lämpeneminen rajoittuu 4,5 asteeseen. Siirtymäriskien osalta on keskitytty skenaarioon, jossa ilmaston lämpeneminen rajoittuu 1,5 asteeseen. Fyysisten riskien 4,5 asteen ilmastoskenaariossa on huomioitu merkittävimmät ilmaston liittyvät tekijät, kuten sademäärän lisääntyminen ja lämpötilan nousu, jotka on kuvattu IPCC:n kuudennessa arviointiraportissa.

Ilmastoskenaarioita on käytetty sellaisten ilmastonmuutoksesta aiheutuvien luottotappioiden todennäköisyyden arviointiin, jotka toteutuessaan vaarantaisivat POP Pankki -ryhmän vakavaraisuuden. Skenaarioiden perusteella on asiantuntija-arviona arvioitu sellaisten vahinkojen tapahtumisen todennäköisyyttä, jotka voivat portfolion hajautuneisuuden huomioon ottaen aiheuttaa vakavaraisuutta vaarantavia luottotappioita.

Sijoitussalkkuun kohdistuvia fyysisiä tai siirtymäriskejä ei ole arvioitu muilla tavoin, sillä pääosa ryhmän sijoitustoiminnasta muodostuu likviditeettipuskurista, jolla täytetään toimialan sääntelyn edellytykset likviditeettiriskinhallinnalle. Sijoitustoiminta, johon aktiivisilla vastuullisuuskriteereillä voidaan vaikuttaa, muodostaa vain pienen osan POP Pankki -ryhmän taseesta.

POP Pankki -ryhmän omiin toimipaikkoihin ja omaan omaisuuteen kohdistuvia fyysisiä riskejä ei olla arvioitu muilla tavoin, sillä näiden osalta ei ole nähty tarpeelliseksi ylläpitää riskientunnistamisprosessia vähäisen merkityksen vuoksi. POP Pankki -ryhmän omaan toimintaan kohdistuvia siirtymäriskejä on arvioitu ylätasolla tarkastelemalla ryhmän aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja peilaamalla niitä ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen 1,5 celsiusasteeseen. Kyseisen skenaarion avulla on arvioitu, mitä riskejä aiheutuu, jos POP Pankki -ryhmä ei saavuttaisi Pariisin ilmastosopimuksen mukaisia päästövähennystavoitteita.

BIOLOGISEEN MONIMUOTOISUUTEEN JA EKOSYSTEEMEIHN LIITTYVIEN OLENNAISTEN VAIKUTUSTEN, RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIEN TUNNISTAMIS- JA ARVIOINTIPROSESSI

POP Pankki -ryhmässä biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit on tunnistettu olennaiseksi kestävyysaiheeksi ensimmäistä kertaa osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia, minkä takia biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemiin liittyvät prosessit vaikutusten, riskien, riippuvuuksien ja mahdollisuuksien tunnistamisesta ovat toistaiseksi vähäisiä.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien osalta olennaisiksi aiheiksi nousivat vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan sekä vaikutukset ekosysteemipalveluihin ja riippuvuudet niistä. Aiheet nähtiin olennaisiksi POP Pankki -ryhmälle sen arvoketjun kautta. POP Pankki -ryhmän harjoittamaan omaan toimintaan ei tunnistettu liittyvän olennaisia vaikutuksia, riskejä, riippuvuuksia tai mahdollisuuksia, koska biologisella monimuotoisuudella ja ekosysteemeillä ei nähty olevan suoraa yhteyttä konttoreissa tai verkossa harjoitettavaan luottolaitostoimintaan. Tämän takia kestävyysraportissa toimipaikkoihin liittyvät tietopisteet on todettu POP Pankki -ryhmän kannalta epäolennaisiksi.

POP Pankki -ryhmä on tunnistanut ja arvioinut todellisten ja mahdollisten biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin kohdistuvien vaikutusten liittyvän erityisesti POP Pankki -ryhmän luottosalkkuun. Kaksinkertaisen olennaisuuden arviossa tarkasteltiin luottosalkun toimialajakaumaa, minkä perusteella biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien vaikutusten on tunnistettu aiheutuvan erityisesti maa- ja metsätalouden sekä rakentamisen rahoittamisesta. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion jälkeen arvioinnin tulosten tarkastelua jatkettiin selvittämällä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suhdetta kyseisiin toimialoihin asiantuntija-arviona.

POP Pankki -ryhmä on tunnistanut ja arvioinut biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyviä riskejä osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, jonka jälkeen POP Pankkikeskuk-

sessä on yleisellä tasolla selvitetty tunnistettujen vaikutusten osalta, minkälaisia siirtymä- ja fyysisiä riskejä POP Pankki -ryhmän luottosalkun merkittävimpiin toimialoihin ja asiakassegmentteihin liittyy. Tehdyn arvioinnin ja tiedon määrän suppeudesta johtuen ei ole voitu eritellä POP Pankki -ryhmän luottokantaan kohdistuvia olennaisia siirtymä- ja fyysisiä riskejä tarkalla tasolla.

POP Pankki -ryhmällä ei ole toistaiseksi ollut riittävästi resursseja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien järjestelmäriskien tarkastelulle tai riippuvuuksien tunnistamiselle ja arvioinnille. Tarkastelun puuttumisen takia POP Pankki -ryhmällä ei ole tiedossa, millaisia vaikutuksia tiedon puutteella on analyysin lopputuloksiin.

POP Pankki -ryhmä on tunnistanut ja arvioinut biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyviä mahdollisuuksia osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia. Tällöin tunnistettiin, että rahoittamalla biologiseen monimuotoisuuteen positiivisesti vaikuttavia hankkeita, voidaan täyttää vastuullisuustavoitteet sekä houkutella uusia asiakkaita, sijoittajia ja kumppaneita tai vastata heidän muuttuviin vaatimuksiin ja mieltymyksiin. Toistaiseksi POP Pankki -ryhmässä ei ole arvioitu ja tunnistettu biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyviä mahdollisuuksia muilla tavoin.

Osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota sidoryhmät ovat voineet arvioida, kuinka merkittäväksi kestävyysteemaksi he näkevät biologisen monimuotoisuuden POP Pankki -ryhmän toimin-

nan kannalta. POP Pankki -ryhmä ei ole toistaiseksi muilla tavoin kuullut vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyen.

POP Pankki -ryhmä ei ole toistaiseksi tehnyt syvemmän tason arviointia biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien vaikutuksista, riskeistä, riippuvuuksista ja mahdollisuuksista. Nykyisten tietojen pohjalta POP Pankki -ryhmä ei ole todennut, että on tarpeen toteuttaa biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä lieventäviä toimenpiteitä.

IRO-2 – YRITYKSEN KESTÄVYYSRAPORTISSA HUOMIOON OTETUT ESRS-STANDARDIEN TIEDONANTOVAATIMUKSET

LUETTELO TÄYTETYISTÄ TIEDONANTOVAATIMUKSISTA

Tiedonantovaatimus	Kestävyys- raportin sivunumero
ESRS2 Yleiset tiedot	
ESRS 2 BP-1 Kestävyysraportin yleiset laatimisperusteet	23
ESRS 2 BP-2 Tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot	23
ESRS 2 GOV-1 Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli	23
ESRS 2 GOV-2 Hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat	25
ESRS 2 GOV-3 Kestävyysliittymän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin	26
ESRS 2 GOV-4 Selvitys kestävyttä koskevasta due diligence –prosessista	27
ESRS 2 GOV-5 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta	27
ESRS 2 SBM-1 Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju	28
ESRS 2 SBM-2 Sidosryhmien edut ja näkemykset	31
ESRS 2 SBM-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	32
ESRS 2 IRO-1 Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	35
ESRS 2 IRO-2 Yrityksen kestävyysraportissa huomioon otetut ESRS-standardien tiedonantovaatimukset	40
Ympäristötiedot: E1 Ilmastonmuutos	
ESRS E1-1 Ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma	66
ESRS E1 ESRS 2 SBM-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	65
ESRS E1-2 Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät toimintaperiaatteet	66
ESRS E1-3 Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin liittyvät toimet ja resurssit	67
ESRS E1-4 Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet	68
ESRS E1-5 Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä	69
ESRS E1-6 Kasvihuonekaasujen scope 1-, scope 2- ja scope 3 -bruttopäästöt ja kokonaispäästöt	70
ESRS E1-7 Päästöhyvityksillä rahoitettavat kasvihuonekaasujen poistot ja kasvihuonekaasupäästöjen hillintähankkeet	79
Ympäristötiedot: E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	
ESRS E4-1 Siirtymäsuunnitelma sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien huomioiminen strategiassa ja liiketoimintamallissa	82
ESRS E4 ESRS 2 SBM-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	83
ESRS E4-2 Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimintaperiaatteet	83
ESRS E4-3 Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimet ja resurssit	83
ESRS E4-4 Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät tavoitteet	83
ESRS E4-5 Biologisessa monimuotoisuudessa ja ekosysteemeissä tapahtuviin muutoksiin liittyvät vaikutusmittarit	83

	Kestävyys- raportin sivunumero
Tiedonantovaatimus	
Yhteiskunnalliset tiedot: S1 Oma työvoima	
ESRS S1 ESRS 2 SMB-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	86
ESRS S1-1 Omaan työvoimaan liittyvät toimintaperiaatteet	86
ESRS S1-2 Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista omien työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa	88
ESRS S1-3 Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat omille työntekijöille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	89
ESRS S1-4 Toimien toteuttaminen omaan työvoimaan kohdistuvien olennaisten vaikutusten suhteen ja toimintatavat omaan työvoimaan liittyvien olennaisten riskien vähentämiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien vaikuttavuus	89
ESRS S1-5 Tavoitteet, jotka liittyvät olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen sekä olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan	91
ESRS S1-6 Yrityksen työsuhteisten työntekijöiden ominaisuudet	92
ESRS S1-8 Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu	93
ESRS S1-9 Monimuotoisuuden mittarit	94
ESRS S1-10 Riittävä palkka	95
ESRS S1-11 Sosiaalinen suojele	95
ESRS S1-12 Vammaiset henkilöt	95
ESRS S1-14 Terveystta ja turvallisuutta koskevat mittarit	95
ESRS S1-15 Työ- ja yksityiselämän tasapainoa koskevat mittarit	95
ESRS S1-16 Ansiotuloa koskevat mittarit (palkkaero ja kokonaisansiot)	95
ESRS S1-17 Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset	96
Yhteiskunnalliset tiedot: S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	
ESRS S4 ESRS 2 SBM-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	98
ESRS S4-1 Kuluttajiin ja loppukäyttäjiiin liittyvät toimintaperiaatteet	98
ESRS S4-2 Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa	100
ESRS S4-3 Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat kuluttajille ja loppukäyttäjille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	101
ESRS S4-4 Kuluttajiin ja loppukäyttäjiiin kohdistuviin olennaisiin riskeihin liittyviin toimiin ryhtyminen ja lähestymistavat kuluttajiin ja loppukäyttäjiiin kohdistuvien olennaisten riskien hallitsemiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien tehokkuus	101
ESRS S4-5 Olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen ja olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteet	104
Hallintotapatiedot: G1 Liiketoiminnan harjoittaminen	
ESRS G1-1 Yrityskulttuuri ja liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet	110
ESRS G1-2 Suhteet toimittajiin	112
ESRS G1-3 Korruption, lahjonnan ja rahanpesun ehkäiseminen ja havaitseminen	113
ESRS G1-4 Korruptio- tai lahjontatapaukset	114

LUETTELO EU:N LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ JOHDetuista Monialaisten ja Aihekohtaisten Standardien Tietopisteistä

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailu-arvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Kestävyysraportin sivunumero
ESRS 2 GOV-1 Hallituksen sukupuolijakauma 21 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 13		Komission delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		24
ESRS 2 GOV-1 Riippumattomien hallituksen jäsenten prosenttiosuus 21 kohdan e alakohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		24
ESRS 2 GOV-4 Selvitys kestävyttä koskavasta due diligence -prosessista 30 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 10				27
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen fossiilisiin polttoaineisiin liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohta i alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 4	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 taulukko 1: Ympäristöön liittyvää riskiä koskevat laadulliset tiedot ja taulukko 2: Yhteiskuntaan liittyvää riskiä koskevat laadulliset tiedot	Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		Epäolennainen
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen kemikaalien tuotantoon liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohta ii alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 9		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		Epäolennainen
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen kiistanalaisiin aseisiin liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohta iii alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 14		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta, delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		Epäolennainen
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen tupakan viljelyyn ja tuotantoon liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohta iv alakohta			Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta, delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		Epäolennainen
ESRS E1-1 Siirtymäsuunnitelma ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä 14 kohta				Asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohta	Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS E1-1 kohta 17
ESRS E1-1 Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ulkopuolelle suljetut yritykset 16 kohdan g alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 1: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Vastuiden luottoluokka toimialan, päästöjen ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohdan d–g alakohta ja 12 artiklan 2 kohta		Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS E1-1 kohta 17
ESRS E1-4 Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet 34 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 4	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 3: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Mukauttamismittarit	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 6 artikla		Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS2 kohta 81
ESRS E1-5 Fossiilisista lähteistä peräisin olevan energian kulutus eriteltynä lähteiden mukaan (vain ilmastovaikutuksiltaan merkittävät alat) 38 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 5 ja taulukon 2 indikaattori 5				Epäolennainen
ESRS E1-5 Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä 37 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 5				69
ESRS E1-5 Energiaintensiteetti, joka liittyy toimintaan ilmastovaikutuksiltaan merkittävillä aloilla 40–43 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 6				Epäolennainen
ESRS E1-6 Kasvihuonekaasujen scope 1-, scope 2- ja scope 3 -bruttopäästöt ja kokonaispäästöt 44 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattorit 1 ja 2	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 1: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Vastuiden luottoluokka toimialan, päästöjen ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 5 artiklan 1 kohta, 6 artikla ja 8 artiklan 1 kohta		70
ESRS E1-6 Kasvihuonekaasujen bruttopäästöjen intensiteetti 53–55 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 3	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 3: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Mukauttamismittarit	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 8 artiklan 1 kohta		71

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Kestävyyseraportin sivunumero
ESRS E1-7 Kasvihuonekaasujen poistot ja päästöhyvitykset 56 kohta				Asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohta	79
ESRS E1-9 Vertailuarvosalkun alttius ilmaan liittyville fyysisille riskeille 66 kohta			Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		Siirtymäsäännös
ESRS E1-9 Rahallisten määrien erittely akuutin ja kroonisen fyysisen riskin mukaan 66 kohdan a alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/2453, 46 ja 47 kohta; Lomake 5: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä fyysinen riski: Vastuut, joihin kohdistuu fyysinen riski			Siirtymäsäännös
ESRS E1-9 Sellaisten merkittävien omaisuusserien sijaintipaikka, joihin kohdistuu olennainen fyysinen riski 66 kohdan c alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/2453, 34 kohta; Lomake 2: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Kiinteistövaluudelliset lainat – Vakuuden energiatehokkuus			Siirtymäsäännös
ESRS E1-9 Yrityksen kiinteistöomaisuuden kirjanpitoarvo eriteltynä energiatehokkuusluokittain 67 kohdan c alakohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1818, liite II		Siirtymäsäännös
ESRS E1-9 Ilmastoan liittyvien mahdollisuuksien huomioiminen salkussa 69 kohta					Siirtymäsäännös
ESRS E2-4 Kunkin sellaisen ilmaan, veteen ja maaperään päätyvän epäpuhtauden määrä, joka mainitaan E-PRTR-asetuksen (epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskeva eurooppalainen rekisteri) liitteen II luettelossa 28 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 8, taulukon 2 indikaattorit 1, 2 ja 3				Epäolennainen
ESRS E3-1 Vesivarat ja merten luonnonvarat 9 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 7				Epäolennainen
ESRS E3-1 Kohdenneetut toimintaperiaatteet 13 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 8				Epäolennainen
ESRS E3-1 Merien ja valtamerten kestävyys 14 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 12				Epäolennainen
ESRS E3-4 Kierrätetyn ja uudelleen käytetyn veden kokonaismäärä 28 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 6.2				Epäolennainen
ESRS E3-4 Kokonaisvedenkulutus kuutiometreinä oman toiminnan liikevoittoa kohti laskettuna 29 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 6.1				Epäolennainen
ESRS 2 – SBM-3 – E4 16 kohdan a alakohtan i alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 7				Epäolennainen
ESRS 2 – SBM-3 – E4 16 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 10				83
ESRS 2 – SBM-3 – E4 16 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 14				83
ESRS E4-2 Kestävät maata tai maataloutta koskevat käytännöt tai toimintaperiaatteet 24 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 11				Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS2 kohta 62
ESRS E4-2 Kestävät meriin liittyvät käytännöt tai toimintaperiaatteet 24 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 12				Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS2 kohta 62

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Kestävyysraportin sivunumero
ESRS E4-2 Metsäkatoon puuttumista koskevat toimintaperiaatteet 24 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 15				Ei vastausta viittauksen tietopisteeseen ESRS2 kohta 62
ESRS E5-5 Kierrättämätön jäte 37 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 13				Epäolennainen
ESRS E5-5 Vaarallinen jäte ja radioaktiivinen jäte kohta 39	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 9				Epäolennainen
ESRS 2 – SBM-3 – S1 Pakkotyötapauksen riski 14 kohdan f alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 13				86
ESRS 2 – SBM-3 – S1 Lapsityövoimatapausten riski 14 kohdan g alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 12				86
ESRS S1-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 20 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				87
ESRS S1-1 Kansainvälisen työjärjestön kahdeksan perusyleissopimuksen käsittelemiä aiheita koskevat due diligence -käytännöt 21 kohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		87
ESRS S1-1 Ihmiskaupan ehkäisemistä koskevat prosessit ja toimenpiteet 22 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 11				87
ESRS S1-1 Työtaturmien ehkäisemistä koskevat toimintaperiaatteet tai hallintajärjestelmä 23 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 1				88
ESRS S1-3 Epäkohtien tai valitusten käsittelyjärjestelmät 32 kohdan c alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 5				89
ESRS S1-14 Kuolemantapausten lukumäärä ja työtaturmien lukumäärä ja osuus 88 kohdan b ja c alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 2		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		95
ESRS S1-14 Loukkaantumisten, onnettomuuksien, kuolemantapausten tai sairauksien vuoksi menetettyjen päivien määrä 88 kohdan e alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 3				Siirtymäsäännös
ESRS S1-16 Sukupuolten välinen tasoittamaton palkkaero 97 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 1 indikaattori 12		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		95
ESRS S1-16 Toimitusjohtajan suhteettoman suuri palkka 97 kohdan b alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 8				95
ESRS S1-17 Syrjintätapaukset 103 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 7				96
ESRS S1-17 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n periaatteiden noudattamatta jättäminen 104 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 1 indikaattori 10 ja taulukon 3 indikaattori 14		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		96
ESRS 2 – SBM-3 – S2 Huomattava lapsityövoiman tai pakkotyön käytön riski arvoketjussa 11 kohdan b alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattorit 12 ja 13				Epäolennainen
ESRS S2-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				Epäolennainen

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Kestävyysraportin sivunumero
ESRS S2-1 Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet 18 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattorit 11 ja 4				Epäolennainen
ESRS S2-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen 19 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		Epäolennainen
ESRS S2-1 Kansainvälisen työjärjestön kahdeksan perusyleissopimuksen käsittelemiä aiheita koskevat due diligence -käytännöt 19 kohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		Epäolennainen
ESRS S2-4 Arvoketjun alku- ja loppupäähän liittyvät ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 36 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				Epäolennainen
ESRS S3-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 16 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				Epäolennainen
ESRS S3-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, ILO:n periaatteiden tai OECD:n toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		Epäolennainen
ESRS S3-4 Ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 36 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				Epäolennainen
ESRS S4-1 Kuluttajiin ja loppukäyttäjiiin liittyvät toimintaperiaatteet kohta 16	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				98
ESRS S4-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		99
ESRS S4-4 Ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 35 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				102
ESRS G1-1 Korruption vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus 10 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 15				110
ESRS G1-1 Väärinkäytösten paljastajien suojeleminen 10 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 6				Ei sovellu
ESRS G1-4 Korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevien lakien rikkomisesta määrätyt sakot 24 kohdan a alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 17		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		114
ESRS G1-4 Korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevat normit 24 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 16				114

2 YMPÄRISTÖTIEDOT

2.1 ASETUKSEN (EU) 2020/852 (LUOKITUSJÄRJESTELMÄASETUS) 8 ARTIKLAN MUKAISET TIEDOT

Vuonna 2021 voimaan tullut EU:n kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä (taksonomia-asetus EU/2020/852) eli taksonomia määrittelee rahoitus- ja sijoituskohteiden ympäristön kannalta kestävät taloudelliset toiminnot. Taksonomiakelpoiselle toiminnalle on luotu kuusi ympäristötavoitetta, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja suojeluun, kiertotalouteen siirtymiseen, ympäristön saastumisen ehkäisemiseen ja vähentämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen. Taksonomian mukaisen toiminnan tulee edistää merkittävästi vähintään yhtä ympäristötavoitetta siten, että se ei aiheuta merkittävää haittaa yhdellekään ympäristötavoitteelle sekä täyttää yhteiskunnallisten asioiden osalta asetetut vähimmäistason suojatoimet.

Tilikaudelta 2024 POP Pankki -ryhmä julkaisee taksonomia-asetuksen mukaisesti tiedot siitä, miten ja missä määrin POP Pankki -ryhmän toiminnot liittyvät taksonomia-asetuksen nojalla ympäristön kannalta kestävinä pidettäviin taloudellisiin toimintoihin. Luottolaitoksena POP Pankki -ryhmä toteuttaa taksonomiaraportoinnin sääntelyssä annetun EU/2021/2178 raportointia täydentävän toimialaohjeistuksen mukaisesti.

Luottokannan taksonomiakelpoisuuden ja -mukaisuuden tarkastelussa merkittävimmät kriteerit olivat lainan myöntäminen henkilö- tai yritysasiakkaalle, lainan tuote- ja käyttötarkoitustiedot sekä tieto lainan vakuudesta. Taksonomiataulukon mukaisista kategorioista POP Pankki -ryhmällä on tunnistettu taksonomiakelpoisia varoja kotitalouksien osalta. Kotitalouksille myönnettyistä luotoista taksonomiakelpoisiin vastuisiin luettiin kaikki asuinkiinteistövakuudelliset asuntolainat, asuntojen korjaukseen ja energiatehokkuuden parantamiseen myönnettyt lainat sekä sellaiset moottoriajoneuvolainat, jotka on nostettu 1.1.2021 jälkeen.

POP Pankki -ryhmä hyödyntää ARA:n (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus) energiatodistusrekisterin tietoja arvioidessaan kotitalouksien asuntoluottojen ilmastonmuutoksen hillinnän kriteerejä, jotka liittyvät rahoitettavien kohteiden energiatehokkuuteen. Energiatodistustiedot yhdistetään asuntoluottoihin vakuustietojen perusteella, ja arviointi suoritetaan vertaamalla kohteiden tietoja taksonomian mukaisiin kansallisiin raja-arvoihin. Joillekin asuntolainojen vakuutena oleville kiinteistöille energiatodistusta ei kuitenkaan ole saatavilla esimerkiksi siksi, että lain mukaan sitä ei vaadita kohteen rakennusvuoden perusteella. Näissä tapauksissa kohteet eivät täytä merkittävän edistämisen kriteerejä. Edellä esitetyn menetelmän perusteella osa kotitalouksille myönnettyistä luotoista täyttää merkittävän edistämisen kriteerit, mutta kaikkien Ei merkittävää haittaa (Do No Signi-

ficant Harm, DNSH) -kriteerien täyttymisestä ei voitu saatavilla olevien tietojen perusteella varmistua, jolloin niitä ei ole raportoitu taksonomian mukaisiksi.

POP Pankki -ryhmän kaikki yritysainat luokiteltiin non-NFRD-luokkaan kuuluviksi perustuen asiakastietoihin sekä pankin omaan arvioon. Non-NFRD-luokittelun takia yritysainojen osalta ei ole tunnistettu taksonomiakelpoisia varoja.

Ryhmän sijoitusten taksonomiakelpoisuuden ja -mukaisuuden arvioinnissa on käytetty sekä Suomen Sijoitustutkimus Oy:ltä (myöhemmin Sijoitustutkimus) että MSCI ESG Research LLC:ltä (myöhemmin MSCI) hankittua tietoa. Lähtökohtana sijoitusten taksonomialuokittelussa on käytetty EU:n julkaisemaa NACE-koodeihin perustuvaa toimialajakoa. Ryhmän sijoitukset on jaettu taksonomiataulukon mukaisiin kategorioihin yhdistämällä EU:n taksonomialuokitteluun perustuvat toimialakategoriat Sijoitustutkimukselta ja MSCI:ltä hankitut sijoituskohtaiset NACE-koodit. Luokittelu NFRD- ja non-NFRD-luokkiin on suoritettu MSCI:ltä hankitun NFRD-tiedon perusteella. Sekä sijoitusten taksonomiatunnusluvut, että NFRD (Non-Financial Reporting Directive) -vastuita koskevat taksonomiatiedot pohjautuvat yritysten edellisenä vuonna raportoimiin lukuihin. MCSI on kerännyt ja raportoinut tiedot sen mukaisina kuin yritykset ovat ne edellisen vuoden raportoinnissaan ilmoittaneet.

Lisäksi sijoitukset on jaettu oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin sekä vieraan pääoman ehtoisiin arvopapereihin kirjanpidon luokittelun mukaisesti. Taksonomiakelpoisen ja taksonomian mukaisten osuuksien laskenta perustuu MSCI:ltä hankittuihin sijoituskohtaisiin taksonomialiikervaihto % - ja taksonomiapex % -tunnuslukuihin. Tunnuslukujen ja sijoituskohtaisten kirjanpitoarvojen kautta kullekin ryhmän taseella olevalle sijoitukselle on laskettu taksonomiakelpoinen ja -mukainen osuus. Sijoitusten GAR-osuutta tarkasteltaessa on hyvä huomioida, että ryhmällä on suuri määrä julkisyhteisöihin kohdistuvia velkakirjasijoituksia, jotka eivät ole taksonomiakelpoisia.

Taksonomiataulukoissa esitettyjen tietojen rajoitteena on mahdolliset epätarkkuudet MSCI:n kautta hankituissa tiedoissa sekä yhtiöiden ilmoittamisissa NACE-koodeissa. Epätarkkuudet voivat vääristää taulukoissa esitettyjä summia sekä toimialakategorijakoa. On hyvä huomioida, että tietoa rahoitusalan yhtiöiden taksonomiasta ei ole ollut saatavilla vielä vuoden 2023 tilinpäätösraportin laadinnan yhteydessä, mutta tiedot ovat mukana vuoden 2024 raportoinnissa, joka aiheuttaa eroja vertailukausien välillä.

Vuoden 2024 osalta POP Pankki -ryhmän GAR-osuus liikevaihtoon perustuen oli 0,25 % ja pääomamenoihin perustuen 0,33 %. GAR-osuuksiin vaikuttaa merkittävästi se, ettei POP Pankki -ryhmällä ole vielä pystytty arvioimaan kotitalouksien asuinkiinteistövakuudellisten asuntolainojen ja perusparannuslainojen taksonomian mukaisuutta teknisten arviointikriteerien edellyttämällä tavalla. GAR-osuu-

della tarkoitetaan sääntelyn edellyttämällä tavalla taksonomian mukaisten vastuiden osuutta POP Pankki -ryhmän kokonaisvaroista.

POP Pankki -ryhmässä seurataan taksonomia-asetuksen kehitystä ja sen vaikutuksia ryhmään ja asiakkaisiin. On odotettavissa, että taksonomiaraportointivelvollisuuden piirissä oleva yritysjoukko kasvaa kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) soveltamisalan laajenemisen mukaisesti. Taksonomia-asetus huomioidaan tuotesuunnitteluprosesseissa luokitusjärjestelmän kannalta olennaisten tuotteiden osalta. Tulevaisuudessa POP Pankki -ryhmän tavoitteena on tukea asiakkaitaan ja vastapuolia edistämään kestävyystavoitteidensa saavuttamista sekä kehittää vastuullisen luotonannon kriteeristöä ja seurantaa. Toistaiseksi POP Pankki -ryhmä ei ole asettanut tarkempia tavoitteita strategiassaan taksonomia-asetuksen mukaiselle rahoittamiselle tai sijoittamiselle.

O. YHTENVETO KESKEISISTÄ TULOSINDIKAATTOREISTA, JOTKA LUOTTOLAITOSTEN ON ILMOITETTAVA LUOKITUSJÄRJESTELMÄASETUKSEN 8 ARTIKLAN MUKAISESTI

	Ympäristön kannalta kestävät omaisuuserät yhteensä	Keskeinen tulosindikaattori****	Keskeinen tulosindikaattori*****	prosenttiosuus (kaikista omaisuus-eristä)***	GAR-osuuden osoittajasta pois jätettyjen omaisuuserien prosenttiosuus (7 artiklan 2 ja 3 kohta sekä liitteessä V oleva 1.1.2 jakso)	GAR-osuuden nimittäjästä pois jätettyjen omaisuuserien prosenttiosuus (7 artiklan 1 kohta ja liitteessä V oleva 1.2.4 jakso)	
Pääasiallinen keskeinen tulosindikaattori	Lainakannan vihreiden omaisuuserien osuus (GAR-osuus)	13,6	0,25 %	0,33 %	86,82 %	41,4 %	13,2 %

	Ympäristön kannalta kestävät toiminnot yhteensä	Keskeinen tulosindikaattori	Keskeinen tulosindikaattori	prosenttiosuus (kaikista omaisuuseristä)	GAR-osuuden osoittajasta pois jätettyjen omaisuuserien prosenttiosuus (7 artiklan 2 ja 3 kohta sekä liitteessä V oleva 1.1.2 jakso)	GAR-osuuden nimittäjästä pois jätettyjen omaisuuserien prosenttiosuus (7 artiklan 1 kohta ja liitteessä V oleva 1.2.4 jakso)	
Täydentävät keskeiset tulosindikaattorit	GAR-osuus (lainavirta)	2,1	0,26 %	0,31 %	13,04 %	47,68 %	-
	Kaupankäynti-varasto*	-	-	-			
	Rahoitusvakuudet	-	-	-			
	Hoidettavina olevat varat	-	-	-			
	Palkkiotuotot**	-	-	-			

(*) Luottolaitokset, jotka eivät täytä vakavaraisuusasetuksen 94 artiklan 1 kohdan tai 325 a artiklan 1 kohdan edellytyksiä

(**) Palkkiotuotot muista palveluista kuin luotonannosta ja hoidettavina olevista varoista

Laitosten on annettava tulevaisuuteen suuntautuvat tiedot tästä keskeisestä tulosindikaattorista, tavoitteet mukaan lukien, sekä asiaankuuluvat selitykset käytetystä menetelmästä.

(***) Keskeisen tulosindikaattorin kattamien omaisuuserien prosenttiosuus pankkien kokonaisvaroista

(****) Vastapuolen liikevaihtoindikaattorin perusteella

(*****) Vastapuolen CapEx-indikaattorin perusteella lukuun ottamatta luotonantotoimintoja, joissa yleisen luotonannon osalta käytetään liikevaihtoindikaattoria

Huomautus 1: Lomakkeissa harmaaksi värjättyjä soluja ei raportoida.

Huomautus 2: Palkkiotuottoja (lomake 6) ja kaupankäyntisalkkua (lomake 7) koskevia keskeisiä tulosindikaattoreita aletaan soveltaa vasta vuodesta 2026. Pk-yritysten sisällyttäminen näihin keskeisiin tulosindikaattoreihin edellyttää positiivista tulosta vaikutustentarviinnista.

1. GAR-OSUUDEN LASKENNASSA KÄYTETTÄVÄT OMAISUUSERÄT VASTAPUOLEN LIIKEVAIHTO-INDIKAATTORIN MUKAISESTI

Milloin euroa	Yhteensä Kirjapitoarvo	Tietojen antamisen viitepäivä T																														
		Ilmastonmuutoksen hillintä					Ilmastonmuutoksen sopeutuminen					Vesivarat ja merten luonnonvarat				Kiertotalous				Ympäristön pilaantuminen			Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit			Yhteensä						
		Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹			Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹			Joista luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiin aloihin liittyviä (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹						
		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²			Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²							
Joista tulosten käyttö	Joista siirtymätoimia	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja	Joista tulosten käyttö	Joista mahdollistavia toimintoja						
GAR-osuus – sekä osoittajassa että nimittäjässä huomioon otettavat omaisuuserät																																
Muuta kuin kaupankäyntiä varten pidettävät luotot, vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka otetaan huomioon vihreiden omaisuusrikkyyden osuuden laskennassa	3 214,5	2 394,1	12,6	0,0	4,1	3,4	0,4	0,2	0,0	0,2	0,0	-	-	-	4,3	-	-	-	0,2	-	-	-	0,0	-	-	-	2 405,1	13,6	0,0	4,1	3,7	
Rahoitusalan yritykset	153,2	29,4	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	29,7	0,8	0,0	0,1	0,0	
Luottolaitokset	127,5	29,4	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	29,6	0,8	0,0	0,1	0,0	
Luotot	40,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulosten käyttö	87,0	29,4	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	29,5	0,8	0,0	0,1	0,0	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0,1	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	
Muut rahoitusalan yritykset	25,7	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0	0,0	-	-	
joista sijoituspalveluyrityksiä	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulosten käyttö	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista omaisuudenhoitoyhtiöt	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulosten käyttö	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista vakuutusyrityksiä	25,5	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	0,0	-	-	-
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulosten käyttö	0,9	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	0,0	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	24,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut kuin rahoitusalan yritykset	66,2	18,9	11,8	0,0	4,0	3,4	0,4	0,2	0,0	0,2	0,0	-	-	-	4,3	-	-	-	0,2	-	-	-	0,0	-	-	-	29,6	12,7	0,0	4,0	3,6	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulosten käyttö	64,1	18,5	11,6	0,0	3,9	3,3	0,4	0,2	0,0	0,2	0,0	-	-	-	4,1	-	-	-	0,1	-	-	-	0,0	-	-	-	28,8	12,6	0,0	3,9	3,6	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	2,1	0,4	0,2	-	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,2	-	0,1	0,1	
Kotitaloudet	2 995,0	2 345,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 345,8	-	-	-	-	-
joista asuinkinointivakuudellisia lainoja	2 240,4	2 240,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 240,4	-	-	-	-	-
joista rakennusten perusrakennuslainoja	995	995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	995	-	-	-	-	-
joista muuttajajäsenlainoja	5,9	5,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,9	-	-	-	-	-
Paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Asuntojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haltuunoton kautta saadut vakuudet: asuin- ja liikekiinteistöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omaisuuserät, jotka jätetään pois osoittajasta GAR-osuuden laskennassa (mutta jotka sisältyvät nimittäjään)	2 266,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rahoitusalan yritykset ja muut kuin rahoitusalan yritykset	2 101,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pk-yritykset ja muut kuin rahoitusalan yritykset (jotka eivät ole pk-yrityksiä), joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevan direktiivin tiedonantovelvollisuuksia	2 089,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luotot	1 804,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista liikekiinteistövakuudellisia lainoja	252,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista rakennusten perusrakennuslainoja	14,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	256,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	28,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EUn ulkomaisten maiden vastapuolet, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevan direktiivin tiedonantovelvollisuuksia ³	12,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	11,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset	29,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vaadittaessa maksettavat pankkien väliset lainat	4,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Käteisvarat ja niihin liittyvät varat	9,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut varat (esim. liikearvo, hyödykkeet jne.)	121,5	-	-	-	-																											

2. GAR-OSUUTTA KOSKEVAT ALAKOHTAISET TIEDOT LIIKEVAIHTO-INDIKAATTORIN MUKAISESTI¹

Erittelyaloittain - NACE:n nelinumeroitasolla (koodi ja nimi) ²	Ilmastonmuutokset hillintä				Ilmaston muutokseen sopeutuminen				Vesivarat ja merten luonnonvarat				Kiertotalous				Ympäristön pilaantumisen				Biologinen monimuotaisuus ja ekosysteemit				Yhteensä		
	Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut kuin rahoitusalan yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä				
	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	joista ympäristön kannalta kestävät	
C1712 - Paperin ja kartongin valmistus	0,0	0,1																							0,2	0,1	
C2120 - Lääkevalmisteiden valmistus	0,2	0,0																								0,5	0,0
C2229 - Muiden muovituotteiden valmistus	1,8	0,3																								2,0	0,3
C2431 - Tankojen kylmävetäminen	-	0,0																								0,1	0,1
C2571 - Aterimien valmistus	1,3	0,3			0,0	0,0																				1,3	0,3
C2611 - Elektroniikkakomponenttien valmistus	2,6	0,7			0,1	0,0																				3,6	0,8
C2630 - Viestintälaitteiden valmistus	0,1	0,0																								0,1	0,0
C2660 - Säteily-, sähköterapia- ja sähköterveydenhoitolaiteiden valmistus	0,1	0,0																								0,1	0,0
C2751 - Sähkökäyttöisten kotitalouslaitteiden valmistus	0,0	-																								0,1	-
C2790 - Muiden sähkölaitteiden valmistus	0,5	-																								0,5	-
C2811 - Moottoreiden ja turbiinien valmistus (ei ilma-, ajoneuvo- tai polkupyörämoottorit)	0,1	0,1																								0,2	0,1
C2815 - Laakereiden, vaihteiden, voimansiirtoelementtien valmistus	0,1	0,1																								0,4	0,1
C2822 - Nosto- ja käsittelylaitteiden valmistus	0,0	0,0			0,2	0,2			0,0																	0,3	0,2
C2825 - Muiden kuin kotitalouksien jäähdytys- ja ilmanvaihtolaitteiden valmistus	0,1	0,0			0,0	-																				0,1	0,0
C2892 - Kaivos-, louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus	0,1	0,0																								0,1	0,0
C2895 - Paperi- ja kartonkikoneiden valmistus	0,2	0,1			0,0	-																				0,3	0,1
C2932 - Muiden ajoneuvojen osien ja tarvikkeiden valmistus	0,3	0,0			0,1	0,0																				0,3	0,0
D3511 - Sähkön tuotanto	1,3	1,0																								1,3	1,0
D3522 - Kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkistoissa	0,1	0,1			0,0	0,0			0,0																	0,1	0,1
E3700 - Viemäröinti	0,2	-																								0,2	-
E3822 - Vaarallisen jätteen käsittely ja hävittäminen	0,5	0,2																								0,5	0,2
F4120 - Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen	4,6	5,5			0,0	0,0																				6,4	6,1
F4299 - Muut tekniset rakennushankkeet, muualle luokittelemattomat	0,2	-																								0,2	-
G4674 - LVI-tarvikkeiden, putkien ja lämmityslaitteiden tukkukauppa	0,9	0,0																								0,9	0,0
G4711 - Yleiskauppa, jossa pääosin myydään elintarvikkeita, juomia tai tupakkaa	0,1	-																								1,1	-
G4719 - Muu vähittäiskauppa yleiskaupoissa	0,0	0,0																								0,3	0,0
G4773 - Erikoistuneet apteekit	0,4	0,4																								0,4	0,4
H5020 - Meri- ja rannikkorahtiliikenne	1,5	1,5																								1,5	1,5
H5110 - Säännöllinen lentomatkustajaliikenne	0,0	0,0																								0,2	0,0
H5223 - Lentoliikenteen tukitoiminta	0,2	0,0																								0,2	0,0
J6120 - Langaton tietoliikenne	0,0	0,6			0,0	-																				2,1	0,6
J6201 - Ohjelmointipalvelut	0,0	0,0																								0,2	0,0
L6820 - Omien tai vuokrattujen kiinteistöjen vuokraus ja hallinta	0,0	-																								1,7	-
Q8610 - Sairaaloiden toiminta	0,0	0,0			0,0	0,0			0,0	-				0,0	-											0,1	0,1

(1) Erittely perustuu yhtiön päätoimialan NACE-luokitteluun
 (2) Taulukossa ei ole raportoitu toimialoja, joiden taksonomikelpoisen toiminnan osuus yhteensä on alle 0,1 miljoonaa euroa

2. GAR-OSUUTTA KOSKEVAT ALAKOHTAISET TIEDOT CAPEX-INDIKAATTORIN MUKAISESTI¹

Erittelyaloittain - NACE:n nelinumeroisella (koodi ja nimi) ²	Ilmastonmuutokset hillintä		Ilmaston muutokseen sopeutuminen				Vesivarat ja merten luonnonvarat				Kiertotalous				Ympäristön pilaantumisen				Biologinen monimuotaisuus ja ekosysteemit				Yhteensä			
	Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut kuin rahoitusalan yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä		Muut kuin rahoitusalan yritykset (joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä)		Pk-yritykset ja muut rahoitusalan ulkopuoliset yritykset, joihin ei sovelleta muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä			
	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	Bruttomääräinen kirjanpitoarvo		
milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät	milj. euroa	joista ympäristön kannalta kestävät			
C1051 - Meijeri- ja juustotuotteiden valmistus	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1		
C1105 - Oluen valmistus	0,3	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,0		
C2011 - Teollisuuskaasujen valmistus	0,3	0,2	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2		
C2120 - Lääkkeiden valmistus	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
C2229 - Muiden muovituotteiden valmistus	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	1,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	0,0		
C2399 - Muiden epäorgaanisten mineraalituotteiden valmistus, ei muualla luokiteltu	0,5	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1		
C2521 - Keskuslämmityspatterien ja -kattiloiden valmistus	0,4	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,4		
C2571 - Ruokailuvälineiden valmistus	0,3	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,3		
C2611 - Elektronisten komponenttien valmistus	0,6	0,1	0,0	-	-	-	-	-	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,1		
C2751 - Sähkökäyttöisten kodinkoneiden valmistus	0,3	0,1	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1		
C2790 - Muiden sähkölaitteiden valmistus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	-		
C2811 - Moottoreiden ja turbiinien valmistus	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1		
C2815 - Laakereiden, hammasrattaiden ja voimansiirtoelementtien valmistus	0,1	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1		
C2822 - Nosto- ja käsittelylaitteiden valmistus	1,5	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	1,5		
C2829 - Muiden yleiskäyttöisten koneiden valmistus, ei muualla luokiteltu	0,2	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0		
C2895 - Paperi- ja kartonkiteollisuuden koneiden valmistus	1,1	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,2		
C2899 - Muiden erityiskäyttöisten koneiden valmistus, ei muualla luokiteltu	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1		
C2932 - Moottorijoneuvojen muiden osien ja tarvikkeiden valmistus	0,8	0,2	0,0	-	-	-	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,2		
D3511 - Sähkön tuotanto	0,4	0,1	0,0	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1		
D3512 - Sähkön siirto	0,6	-	-	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	-		
D3522 - Maakaasun jakelu pääputkien kautta	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1		
E3822 - Vaarallisen jätteen käsittely ja hävittäminen	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
F4120 - Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen	2,8	2,8	2,7	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,9	2,8		
F4213 - Siltojen ja tunnelien rakentaminen	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
F4299 - Muiden erikoistuneiden rakennushankkeiden rakentaminen, ei muualla luokiteltu	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0		
G4675 - Kemiallisten tuotteiden tukkukauppa	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
G4711 - Elintarvikkeita, juomia tai tupakkatuotteita painottava vähittäismyynti	5,4	6,3	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,5	7,2		
G4719 - Muu vähittäismyynti eri-erikoistuneissa myymälöissä	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
G4773 - Apteekkien toiminta	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,0		
H5020 - Meri- ja rannikkorahtikuljetukset	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0		
H5110 - Matkustajaimakuljetukset	0,2	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0		
H5229 - Muut kuljetuksen tukipalvelut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-		
J6120 - Langattomat tietoliikennepalvelut	0,0	0,5	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,2	0,5		
J6201 - Ohjelmointipalvelut	2,5	1,3	0,1	0,1	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	1,4		
L6820 - Omien tai vuokrattujen kiinteistöjen vuokraus ja hallinta	0,4	-	0,0	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	-		
M7211 - Biotekniikan tutkimus ja kokeellinen kehittäminen	0,1	0,0	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1		
P8520 - Perusopetus	0,8	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,2		

(1) Erittely perustuu yhtiön päätoimialan NACE-luokittelun
 (2) Taulukossa ei ole raportoitu toimialoja, joiden taksonomikelpoisen toiminnan osuus yhteensä on alle 0,1 miljoonaa euroa

3. LAINAKANNAN GAR-OSUUTTA KOSKEVA KESKEINEN LIIKEVAIHTO-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista nimittäjän kattamista omaisuuseristä)	Tietojen antamisen viitepäivä T																				Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä										
	Ilmastonmuutoksen hillintä					Ilmastonmuutoksen sopeutuminen					Vesivarat ja merten luonnonvarat					Kiertotalous			Ympäristön pilaantuminen			Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit			Yhteensä						
	Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ¹					Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ²					Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ¹					Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ²			Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ¹			Osuus kaikista huomioituista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmälämpöiset) ²									
	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Joista siirtymätöimintö		Joista mahdollisia toimintoja									
GAR-osuus - sekä osoitajassa että nimittäjässä huomioitettavat omaisuuserät																															
Muuta kuin kaupankäyntiä varten pidettävät luotot, vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka otetaan huomioon viitepäivän omaisuuden osuuden laskennassa	74,5 %	0,4 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	74,8 %	0,4 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	58,6 %
Rahoitusalan yritykset	19,2 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	19,4 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,8 %
Luottolaitokset	23,0 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	23,2 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7 %
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	33,7 %	1,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	33,9 %	1,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	1,6 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	40,7 %	2,0 %	-	0,1 %	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43,4 %	2,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Muut rahoitusalan yritykset	0,1 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4 %	0,0 %	0,0 %	-	-	0,5 %
joista sijoituspalveluyrityksiä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista omaisuudenhoitoyhtiöt	32,0 %	5,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32,0 %	5,0 %	-	-	-	0,0 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	32,0 %	5,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32,0 %	5,0 %	-	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista vakuutusyrityksiä	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3 %	-	0,0 %	-	-	0,5 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,6 %	-	0,0 %	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5 %
Muut kuin rahoitusalan yritykset	28,6 %	17,8 %	0,0 %	6,1 %	5,1 %	0,6 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,1 %	-	-	-	6,5 %	-	-	-	0,2 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	44,7 %	19,2 %	0,0 %	6,1 %	5,5 %	1,2 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	28,9 %	18,1 %	0,0 %	6,1 %	5,2 %	0,6 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,1 %	-	-	-	6,4 %	-	-	-	0,2 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	44,9 %	19,6 %	0,0 %	6,1 %	5,6 %	1,2 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	19,0 %	8,4 %	-	4,3 %	2,7 %	-	-	-	-	-	-	-	-	11,3 %	-	-	-	1,5 %	-	-	-	-	-	-	-	37,6 %	8,9 %	-	4,3 %	2,7 %	0,0 %
Kotitaloudet	78,3 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78,3 %	-	-	-	-	54,6 %
joista asuinkiinteistövuokaudellisia lainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	40,9 %
joista rakennusten perusrakennuslainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	1,8 %
joista muuttajajoukkovalainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1 %	
Paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Asuntojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haltuunoton kautta saadut vakuudet: asuin- ja liikekiinteistöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %
GAR-osuuteen sisältyvät omaisuuserät yhteensä	43,7 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	43,9 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	86,8 %

(1) GAR-osuuden taksonomikelpoisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.
 (2) GAR-osuuden taksonomiamukaisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.

3. LAINAKANNAN GAR-OSUUTTA KOSKEVA KESKEINEN LIIKEVAIHTO-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista nimittäjän kattamista omaisuuseristä)	Tietojen antamisen viitepäivä T-1																				Osuus kaikista huomioon otetuista uusista omaisuuseristä											
	Ilmastonmuutoksen hillintä				Ilmastonmuutoksen sopeutuminen				Vesivarat ja merten luonnonvarat				Kiertotalous				Ympäristön pilaantuminen					Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit				Yhteensä						
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹										
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista siirtymätöimintöjä		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja			Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja								
GAR-osuus - sekä osoitajassa että nimittäjässä huomioon otettavat omaisuuserät																																
Muuta kuin kaupankäyntiä varten pidettävät luotot, vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka otetaan huomioon viiteiden omaisuuden osuuden laskennassa	74,0 %	0,2 %	-	0,0 %	0,1 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	-	-	-	0,2 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	74,1 %	0,3 %	-	0,0 %	0,1 %	58,6 %	
Rahoitusalan yritykset	-	-	-	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3 %	-	-	-	-	2,5 %	
Luottolaitokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3 %	-	-	-	-	2,0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8 %	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	
Muut rahoitusalan yritykset	-	-	-	-	-	0,1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2 %	-	-	-	-	0,4 %	
joista sijoituspalveluyrityksiä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista omaisuudenhoitoyhtiöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista vakuutusyrityksiä	-	-	-	-	-	0,1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	1,5 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,1 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4 %
Muut kuin rahoitusalan yritykset	22,3 %	8,4 %	-	0,9 %	2,5 %	22,0 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	3,7 %	-	-	-	5,4 %	-	-	-	3,4 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	23,8 %	9,7 %	-	0,9 %	2,6 %	1,7 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	30,8 %	11,6 %	-	1,0 %	3,5 %	30,3 %	0,3 %	0,0 %	0,3 %	4,9 %	-	-	-	7,2 %	-	-	-	4,4 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	32,8 %	13,4 %	-	1,0 %	3,5 %	1,2 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	2,4 %	0,9 %	-	0,6 %	0,2 %	2,4 %	-	-	-	1,0 %	-	-	-	1,3 %	-	-	-	1,0 %	-	-	-	-	-	-	-	2,6 %	1,0 %	-	0,6 %	0,2 %	0,5 %	
Kotitaloudet	78,9 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78,9 %	-	-	-	-	54,4 %	
joista asuinkiinteistövuokaudellisia lainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	39,7 %	
joista rakennusten perusrannuslainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	3,1 %	
joista moottoriajoneuvolainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1 %	
Paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Asuntojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haltuunoton kautta saadut vakuudet: asuin- ja liikekiinteistöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %
GAR-osuuteen sisältyvät omaisuuserät yhteensä	43,3 %	0,1 %	-	0,0 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	43,4 %	0,2 %	-	0,0 %	0,0 %	87,1 %	

(1) GAR-osuuden taksonomikelpoisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.
 (2) GAR-osuuden taksonomiamukaisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.

3. LAINAKANNAN GAR-OSUUTTA KOSKEVA KESKEINEN CAPEX-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista nimittäjän kattamista omaisuuseristä)	Tietojen antamisen viitepäivä T																				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä												
	Ilmastonmuutoksen hillintä					Ilmastonmuutoksen sopeutuminen					Vesivarat ja merten luonnonvarat					Kiertotalous			Ympäristön pilaantuminen			Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit				Yhteensä							
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹			Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹			Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹											
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista siirtymätoimintoja	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista siirtymätoimintoja	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista siirtymätoimintoja	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista siirtymätoimintoja	Joista mahdollisia toimintoja	Joista tulojen käyttö		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²											
GAR-osuus - sekä osoittajassa että nimittäjässä huomioon otettavat omaisuuserät																																	
Muuta kuin kaupankäyntiä varten pidettävät luotot, vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka otetaan huomioon vihreiden omaisuuserien osuuden laskennassa	74.6 %	0.5 %	0.0 %	0.1 %	0.1 %	0.1 %	0.1 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	-	-	-	0.1 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	75.0 %	0.6 %	-	0.1 %	0.1 %	58.6 %	
Rahoitusalan yritykset	19.3 %	0.6 %	0.0 %	0.1 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	-	0.0 %	-	-	-	-	0.0 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	19.5 %	0.6 %	-	0.1 %	0.0 %	2.8 %	
Luottolaitokset	23.2 %	0.7 %	0.0 %	0.1 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	-	0.0 %	-	-	-	-	0.0 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	23.3 %	0.7 %	-	0.1 %	0.0 %	2.3 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7 %	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	33.9 %	1.1 %	0.0 %	0.1 %	0.1 %	0.0 %	0.0 %	-	0.0 %	-	-	-	-	0.0 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	34.1 %	1.1 %	-	0.1 %	0.1 %	1.6 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	40.7 %	2.0 %	-	0.0 %	0.0 %	0.1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43.6 %	2.0 %	-	0.0 %	0.0 %	0.0 %	
Muut rahoitusalan yritykset joista sijoituspalveluyrityksiä	0.1 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4 %	0.0 %	-	0.0 %	0.0 %	0.5 %	
Luotot	6.2 %	0.1 %	0.4 %	0.1 %	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.2 %	0.1 %	-	0.1 %	0.0 %	0.0 %	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	6.2 %	0.1 %	0.4 %	0.1 %	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.2 %	0.1 %	-	0.1 %	0.0 %	0.0 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
joista omaisuudenhoitoyrityksiä	32.0 %	5.0 %	-	-	-	1.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.0 %	5.0 %	-	-	-	0.0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	32.0 %	5.0 %	-	-	-	1.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.0 %	5.0 %	-	-	-	0.0 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
joista vakuutusyrityksiä	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3 %	-	-	-	-	0.5 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	0.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.6 %	-	-	-	-	0.0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Muut kuin rahoitusalan yritykset	35.3 %	24.0 %	0.0 %	5.9 %	6.1 %	4.5 %	4.1 %	0.2 %	1.0 %	0.1 %	-	-	-	4.8 %	-	-	-	0.2 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	51.5 %	25.8 %	-	5.9 %	6.2 %	1.2 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	35.5 %	24.5 %	0.0 %	6.0 %	6.2 %	4.6 %	4.3 %	0.2 %	1.0 %	0.1 %	-	-	-	4.7 %	-	-	-	0.1 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	-	51.7 %	26.3 %	-	6.0 %	6.3 %	1.2 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	29.0 %	9.5 %	-	3.0 %	2.8 %	0.8 %	0.0 %	-	-	0.0 %	-	-	-	9.0 %	-	-	-	11 %	-	-	-	-	-	-	-	-	44.1 %	10.1 %	-	3.0 %	2.8 %	0.0 %	
Kotitaloudet	78.3 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78.3 %	-	-	-	-	54.6 %	
joista asuinkiinteistövakuudellisia lainoja	100.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0 %	-	-	-	-	40.9 %	
joista rakennusten perusrakennuslainoja	100.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0 %	-	-	-	-	1.8 %	
joista moottoriajoneuvolainoja	100.0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1 %	
Paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Asuntojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Muu paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Haltuunoton kautta saadut vakuudet: asuin- ja liikekiinteistöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
GAR-osuuteen sisältyvät omaisuuserät yhteensä	43.8 %	0.3 %	0.0 %	0.1 %	0.1 %	0.1 %	0.1 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	-	-	-	0.1 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	0.0 %	-	-	-	44.0 %	0.3 %	-	0.1 %	0.1 %	86.8 %		

(1) GAR-osuuden taksonomikelpoisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.
 (2) GAR-osuuden taksonomiamukaisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.

3. LAINAKANNAN GAR-OSUUTTA KOSKEVA KESKEINEN CAPEX-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista nimittäjän kattamista omaisuuseristä)	Tietojen antamisen viitepäivä T-1																				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä											
	Ilmastonmuutoksen hillintä				Ilmastonmuutoksen sopeutuminen				Vesivarat ja merten luonnonvarat				Kiertotalous				Ympäristön pilaantuminen					Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit				Yhteensä						
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹				Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset) ¹										
	Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja			Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmän mukaiset) ²		Joista mahdollisia toimintoja								
GAR-osuus - sekä osoittajassa että nimittäjässä huomioon otettavat omaisuuserät																																
Muuta kuin kaupankäyntiä varten pidettävät luotot, vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka otetaan huomioon vihreiden omaisuuserien osuuden laskennassa	74,1 %	0,3 %	-	0,0 %	0,1 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	-	-	-	0,2 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	74,2 %	0,4 %	-	0,0 %	0,1 %	58,6 %	
Rahoitusalan yritykset	-	-	-	-	-	0,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2 %	-	-	-	-	2,5 %	
Luottolaitokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3 %	-	-	-	-	2,0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8 %	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4 %	-	-	-	-	1,3 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	
Muut rahoitusalan yritykset	-	-	-	-	-	0,1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2 %	-	-	-	-	0,4 %	
joista sijoituspalveluyrityksiä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista omaisuudenhoitoyrityksiä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
joista vakuutusyrityksiä	-	-	-	-	-	0,1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2 %	-	-	-	-	-	0,4 %
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	-	-	-	-	-	1,5 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,1 %	-	-	-	-	-	0,0 %
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4 %
Muut kuin rahoitusalan yritykset	25,0 %	11,7 %	-	1,1 %	2,3 %	24,5 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %	-	-	-	8,5 %	-	-	-	3,7 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	28,9 %	13,0 %	-	1,1 %	2,4 %	1,7 %	
Luotot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, mukaan lukien tulojen käyttö	34,5 %	16,4 %	-	1,3 %	3,3 %	33,8 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	6,3 %	-	-	-	11,1 %	-	-	-	4,8 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	39,5 %	18,1 %	-	1,3 %	3,3 %	1,2 %	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	2,5 %	0,8 %	-	0,5 %	0,2 %	2,5 %	-	-	-	1,1 %	-	-	-	2,3 %	-	-	-	1,1 %	-	-	-	-	-	-	-	3,8 %	0,8 %	-	0,5 %	0,2 %	0,5 %	
Kotitaloudet	78,9 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78,9 %	-	-	-	-	54,4 %	
joista asuinkiinteistövakuudellisia lainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	39,7 %	
joista rakennusten perusrakennuslainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0 %	-	-	-	-	3,1 %	
joista moottorijoneuvolainoja	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1 %	
Paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Asuntojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu paikallishallintojen rahoitus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haltuunoton kautta saadut vakuudet: asuin- ja liikekiinteistöt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GAR-osuuteen sisältyvät omaisuuserät yhteensä	43,4 %	0,2 %	-	0,0 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,1 %	-	-	-	0,0 %	-	-	-	43,5 %	0,2 %	-	0,0 %	0,0 %	87,1 %	

(1) GAR-osuuden taksonomikelpoisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.
 (2) GAR-osuuden taksonomiamukaisuuden määrä lasketaan omistussuuden tai lainasaatavan perusteella, kerrottuna kunkin yrityksen raportoidun taksonomiaosuuden prosenttiosuudella liikevaihtopohjaisista tiedoista.

5. TASEEN ULKOPUOLISIA VASTUITA KOSKEVA KESKEINEN LIIKEVAIHTO-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista huomioon otettavista taseen ulkopuolisista eristä)		Tietojen antamisen viitepäivä T																																		
		Ilmastonmuutoksen hillintä					Ilmastonmuutoksen sopeutuminen					Vesivarat ja merten luonnonvarat					Kiertotalous					Ympäristön pilaantuminen					Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit					Yhteensä				
		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)									
1	Rahoitusvakuudet (rahoitusvakuuksia koskeva keskeinen tulosindikaattori) ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Hoidettavina olevat varat (hoidettavina olevia varoja koskeva keskeinen tulosindikaattori) ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(1) POP Pankki ryhmällä ei rahoitusvakuuksia NFRD-yhtiötä kohtaan
 (2) POP Pankki ryhmällä ei varainhoidon alaisuudessa olevia hoidettavissa olevia varoja

5. TASEEN ULKOPUOLISIA VASTUITA KOSKEVA KESKEINEN CAPEX-TULOSINDIKAATTORI

% (kaikista huomioon otettavista taseen ulkopuolisista eristä)		Tietojen antamisen viitepäivä T																																		
		Ilmastonmuutoksen hillintä					Ilmastonmuutoksen sopeutuminen					Vesivarat ja merten luonnonvarat					Kiertotalous					Ympäristön pilaantuminen					Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit					Yhteensä				
		Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)					Osuus kaikista huomioon otetuista omaisuuseristä, joilla rahoitetaan luokitusjärjestelmän kannalta merkityksellisiä aloja (luokitusjärjestelmäkelpoiset)									
1	Rahoitusvakuudet (rahoitusvakuuksia koskeva keskeinen tulosindikaattori) ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Hoidettavina olevat varat (hoidettavina olevia varoja koskeva keskeinen tulosindikaattori) ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(1) POP Pankki ryhmällä ei rahoitusvakuuksia NFRD-yhtiötä kohtaan
 (2) POP Pankki ryhmällä ei varainhoidon alaisuudessa olevia hoidettavissa olevia varoja

LOMAKE 1: YDINVOIMAAN JA FOSSIILISIIN KAASUIHIN LIITTYVÄT TOIMINNOT

Rivi	Ydinenergiaan liittyvät toiminnot	
1.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sellaisiin innovatiivisiin sähköntuotantolaitoksiin liittyvää tutkimusta, kehittämistä, demonstrointia ja käyttöönottoa, jotka tuottavat energiaa ydinreaktorin avulla siten, että polttoainekierrosta aiheutuu mahdollisimman vähän jätettä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
2.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sähkön tai prosessilämmön tuottamiseen tarkoitettujen uusien ydinlaitosten rakentamista tai turvallista käyttöä, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, käyttäen parasta käytettävissä olevaa teknologiaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
3.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa olemassa olevien sähköä tai prosessilämpöä tuottavien ydinlaitosten turvallista toimintaa, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa ydinenergiasta, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
Fossiiliseen kaasuun liittyvät toiminnot		
4.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien sähköntuotantolaitosten rakentamista tai toimintaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
5.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien yhdistettyjen lämpöä tai jäähdytystä ja sähköä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI
6.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien lämpöä tai jäähdytystä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuita.	EI

2.2 E1 ILMASTONMUUTOS

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

POP Pankki -ryhmän ilmastoon liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, joka on kuvattu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan ja hallitaan esimerkiksi osana luotonmyöntöä, pankkien sijoitustoimintaa, laskettaessa kasvihuonekaasupäästöjä ja valittaessa yhteistyökumppaneita sekä ylläpidettäessä suhteita.

Oleellinen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Negatiiviset <ul style="list-style-type: none"> POP Pankki -ryhmän oma toiminta ja arvoketju aiheuttaa kasvihuonepäästöjä, mikä vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja siten myös sään ääri-ilmiöihin. Poikkeukselliset sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa riskin henkilöstölle tai arvoketjun työntekijöille (esim. hulevesitulvat tai puutteellinen ilmanvaihto helleaallon aikana). Vaikutukset todennäköisesti lisääntyvät pitkällä aikavälillä ilmastonmuutoksen edetessä. 	<ul style="list-style-type: none"> Äärimmäiset sääilmiöt tai luonnonkatastrofit voivat aiheuttaa vahinkoa POP Pankki -ryhmän omalle sekä rahoitetulle omaisuudelle ja infrastruktuurille aiheuttaen toiminnallisia häiriöitä sekä vakuuksien menetyksiä (esimerkiksi vesivahinko). Isoimmat sektorit, joita POP Pankki -ryhmä rahoittaa ovat alttiita ilmaston ääri-ilmiöille, joista on tulossa yhä vaikeammin ennustettavia. (F) Ilmastonmuutos voi aiheuttaa taloudellista haittaa POP Pankki -ryhmälle, jos esimerkiksi asiakkaan elinkeino tuhoutuu tai operatiiviseen liiketoimintaan tulee tauko, jonka seurauksena tämä ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteistaan. (S, F) Ilmastonmuutos voi aiheuttaa riskejä toimialoille, joihin POP Pankit ovat sijoittaneet. (S, F) 	
Ilmastonmuutoksen hillintä	Vaikutukset <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> POP Pankki -ryhmä ja sen arvoketju aiheuttavat kasvihuonekaasupäästöjä. <p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen hillitsee ilmaston lämpenemistä ja vaikuttaa myönteisesti ympäristön tilaan esimerkiksi veden- ja energiankulutuksen vähentymisen myötä tai vaihdettaessa fossiilisen energian tuotantomuodot uusiutuviin energialähteisiin. Lisäksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen voi parantaa ilman ja veden laatua. Sitoutumalla kasvihuonepäästöjen vähentämiseen ja niihin liittyviin tavoitteisiin omassa toiminnassa, sekä rahoitettujen ja sijoitettujen päästöjen kautta POP Pankki -ryhmä ja sen sidosryhmät voivat vähentää negatiivisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien investointien rahoittaminen voi hillitä ilmastonmuutosta. 	Riskit <ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmät edellyttävät kasvihuonepäästöjen vähentämistä, ja sitoutumattomuus voi vaikuttaa negatiivisesti POP Pankki -ryhmän asiakas- ja kumppanuussuhteisiin sekä varainhankintaan. Korkean hiili-intensiteetin omaavien sektoreiden rahoittaminen voi vaikuttaa myös sijoittajien tai muiden kumppanien insentiveihin. (S) 	Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmät suhtautuvat positiivisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, POP Pankki -ryhmä voi saada esimerkiksi varainhankintaa paremmilla ehdoilla ja päästövähennykset voivat houkuttaa uusia asiakkaita ja sitouttaa nykyisiä.
Energia	Vaikutukset <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Ostetun energian tuotannolla on negatiivisia ympäristövaikutuksia (esim. kasvihuonekaasupäästöt, jätteet ja veden happamoituminen). Vaikutukset todennäköisesti vähenevät pitkällä aikavälillä yhä uusiutuvamman ja ympäristöystävällisemmän energiasiirtymän seurauksena. <p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Energiantuotanto on yksi suurimmista ilmastonmuutokseen vaikuttavista tekijöistä. Energiatehokkuustoimet ja siirtyminen fossiilisista polttoaineista uusiutuvaan energiaan, kuten aurinko- ja tuulivoimaan, hillitsee ilmastonmuutoksen etenemistä ja kokonaisympäristövaikutuksia. 	Riskit <ul style="list-style-type: none"> Energiatehokkuutta koskevien lakisäätöiden vaatimusten täyttämättä jättäminen voi johtaa sakkoihin. Tämä voi aiheuttaa taloudellisia menetyksiä POP Pankki -ryhmälle asiakkaiden rahoittamisen kautta asiakkaiden maksukykyyn mahdollisesti heiketessä. (S) Energiatehottomuus saattaa vaikuttaa vakuuksiin ja laskea kiinteistöjen arvoa, mikäli esimerkiksi uusiutuvaa energiaa ei huomioida tai uusia teknologioita ei hyödynnetä. (S) Strateginen riski, joka liittyy nopeaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon ja vaatii nopeaa teknologisten innovaatioiden kehitystä. Tämä voi aiheuttaa riskejä POP Pankki -ryhmän rahoittamille toimialoille, ja voi vaikuttaa ryhmän asiakkaiden maksukykyyn. (S) 	Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> Sitoutuminen energiatehokkuuteen ja sitä kautta kasvihuonepäästöjen vähentämiseen voi parantaa POP Pankki -ryhmän mainetta ja houkuttaa asiakkaita. Parempi energiatehokkuus johtaa pienempiin energiakustannuksiin. Lisäksi se vähentää mahdollisen energiakriisin vaikutuksia POP Pankki -ryhmän arvoketjulle mm. lieventäen ryhmän luottoriskiä. Energiatehokkuuteen keskittyvien teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen voi vähentää kustannuksia lisäten tehokkuutta. Energiatehokkuutta parantavien hankkeiden rahoittaminen voi parantaa arvoketjun toimijoiden maksukykyä kustannusten pienentyessä sekä vähentää arvoketjun päästöjä, mikä voi parantaa ryhmän varainhankinnan ehtoja ja houkuttaa uusia asiakkaita.

ESRS 2 SBM-3 – OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

E1 Ilmastonmuutos -standardin *Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet* -kappaleessa esitettyssä taulukossa on merkitty kunkin olennaisen riskin perään, pitääkö POP Pankki -ryhmä riskiä ilmastoon liittyvänä fyysisenä riskinä (F) vai ilmastoon liittyvänä siirtymäriskinä (S). Taulukossa esitetyt riskit on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arvioita.

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion jälkeen fyysisiä ja siirtymäriskejä on arvioitu erikseen vakavaraisuuden näkökulmasta. Arviointi on tehty asiantuntija-arviona, ja tarkemman datan puutteesta johtuen tuloksiin liittyy epävarmuutta. Ilmastonmuutoksen vaikutusten ja äärimmäisten sääilmiöiden osalta luottokannasta mahdollisiksi fyysisiksi riskeiksi on tunnistettu jokitulvat, jotka voivat kohdistua kiinteistöihin ja rakennuksiin. Kyseisten fyysisten riskien ei kuitenkaan nähdä vaikuttavan vakavaraisuuteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, mutta pitkällä aikavälillä riskejä voi realisoitua. Luottokantaan kohdistuvia olennaisia siirtymäriskejä ei ole tunnistettu lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. POP Pankki -ryhmän oman toiminnan osalta tunnistettiin siirtymäriskiksi Pariisin ilmastopimuksen mukaisten päästövähennystavoitteiden saavuttaminen. Ryhmä ei ole vielä asettanut päästövähennystavoitetta, mutta ne on tarkoitus asettaa vuonna 2025.

POP Pankki -ryhmä on toteuttanut asiantuntija-arviona ilmastoon liittyvän resilienssianalyysi-

sin, jonka tarkoituksena on tunnistaa, miten ilmastokestäviä yrityksen strategia ja liiketoimintamalli ovat. Resilienssianalyysi on rajattu koskemaan arvoketjusta luottosalkkua, ja sieltä erityisesti maa- ja metsätalousasiakkaita, asuntoluottoja ja kiinteistöjä sekä rakennushankkeita. Luottosalkun osalta arvioitiin fyysisiä ja siirtymäriskejä. Resilienssianalyysissä tarkasteltiin myös omaa toimintaa siirtymäriskien osalta. Oman toiminnan osalta fyysisiä riskejä ei ole huomioitu, sillä kyseisiä riskejä ei ole arvioitu merkittäviksi. Resilienssianalyysi toteutettiin vuoden 2024 aikana, kun ilmastoon liittyviä fyysisiä riskejä ja siirtymäriskejä oli arvioitu ja tarkennettu kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin jälkeen.

Resilienssianalyysissä ei ole hyödynnetty ilmastokenaarioita. Fyysisten ilmastoriskien tunnistamisessa on hyödynnetty 4,5 asteen ilmastoskenaariota ja siirtymäriskien tunnistamisessa 1,5 asteen ilmastoskenaariota, ja resilienssianalyysissä on huomioitu tunnistetut riskit.

POP Pankki -ryhmän resilienssianalyysissä ei ole arvioitu, miten siirtyminen vähähiilisempään ja ilmastokestävään talouteen vaikuttaa sitä ympäröiviin makrotaloudellisiin suuntauksiin, energiankulutukseen, energialähteiden yhdistelmään sekä teknologian käyttöönottoa koskeviin oletuksiin. Riskien taloudellisten vaikutusten arvioinnissa ja niiden vaikutusten arvioinnissa POP Pankki -ryhmän liiketoimintaan on huomioitu nykyinen sääntely sekä ennakoitujen sääntelymuutokset ja poliittiset muutokset. Esimerkkeinä näistä ovat rakennuslupakäytännöt sekä tukijärjestelmät eri toimialoille, joiden

nähdään hillitsevän riskejä. Fyysisiä ja siirtymäriskejä on tunnistettu pääasiassa lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, sillä riskien pitkän aikavälin arviointiin liittyy epävarmuutta. Tästä syystä myös resilienssianalyysi keskittyy pääosin lyhyelle ja keskipitkälle aikavälille.

POP Pankki -ryhmän strategian toteuttamisen näkökulmasta tunnistetut ilmastoon liittyvien fyysisten tai siirtymäriskien ei ole tunnistettu vaikuttavan edellytyksiin harjoittaa strategian mukaista peruspankkiliiketoimintaa nykyisessä muodossaan. Voimassa olevan ryhmän strategian peruslähtökohtana on paikallisuus, johon sisältyy paikallisen elinkeinoelämän, yritys- ja maatalousliiketoiminnan rahoittaminen. Strategian kestävyyttä tukee luottokannan rakenne, missä yritys- ja maatalousasiakkaiden rahoitus on vain osa luottokannasta pääpainon ollessa asuntorahoituksessa. Yritys- ja maatalousasiakkaat ovat vastaavasti toimialat tai tuotantomuotojen sekä maantieteellisestä näkökulmasta hajaantuneita, mikä vähentää ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Yksityisasiakkaiden asuntoluotot muodostaa suurimman osan luottokannasta, joka on myös maantieteellisesti hajaantunut.

Pitkällä aikavälillä ilmastoon liittyviä riskejä voi realisoitua, mikäli erilaiset sään ääri-ilmiöt lisäävät tuhoja laajasti maa- ja metsätalouseläimistöille ja kiinteistöissä. Siirtymäriskejä ei ole toistaiseksi tunnistettu lyhyelle tai keskipitkälle aikavälille, mutta ryhmässä on tunnistettu siirtymäriskien arvioinnin olevan haastavaa pitkälle aikavälille mahdollisten nopeiden muutosten vuoksi.

POP Pankki -ryhmän suorittaman resilienssianalyysin perusteella ilmastoon liittyvillä riskeillä ei ole nähty olevan taloudellisia vaikutuksia POP Pankki -ryhmän vakavaraisuuteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä. POP Pankki -ryhmä näkee mahdolliseksi, että ilmastoon liittyviä riskejä realisoituu pitkällä aikavälillä, mutta niiden aiheuttamia taloudellisia vaikutuksia POP Pankki -ryhmälle on haastavaa arvioida resilienssianalyysin teossa käytettyjen tietojen perusteella. Toistaiseksi POP Pankki -ryhmässä ei olla erikseen arvioitu kykyä mukauttaa strategiaansa ja liiketoimintamalliaan ilmastonmuutokseen lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

E1-1 – ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄÄ KOSKEVA SIIRTYMÄSUUNNITELMA

POP Pankki -ryhmällä ei ole toistaiseksi ilmastonmuutoksen hillintää koskevaa siirtymäsuunnitelmaa. Ryhmän tavoitteena on asettaa päästötavoitteet vuoden 2025 aikana, jonka jälkeen siirtymäsuunnitelman laatiminen voisi olla mahdollista keskipitkällä aikavälillä.

E1-2 – ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄÄN JA SIIHEN SOPEUTUMISEEN LIITTYVÄT TOIMINTAPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmä pyrkii tunnistamaan vaikutuksensa ilmastoon ja hillitsemään ilmastonmuutosta omassa toiminnassaan ja arvoketjussaan. POP Pankki -ryhmän ilmastonmuutokseen liittyvien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien osalta keskeisimpiä toimintaperiaatteita ovat luotonannon ja vakuuksien toimintaohje, luottoriskistrategia, sijoitustoiminnan ohje, toimittajien ja yhteis-

työkumppaneiden eettiset liiketoimintaperiaatteet ja vastuullisten hankintojen ohje. Luottoriskistrategia ja luotonannon ja vakuuksien toimintaohje koskevat ilmastonmuutokseen sopeutumista. Sijoitustoiminnan ohje ja toimittajien ja yhteistyökumppaneiden eettiset liiketoimintaperiaatteet koskevat ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Vastuullisten hankintojen ohje koskee ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja energiatehokkuutta.

Luottoriskistrategian tavoitteena on kuvata kehikko ja periaatteet, joiden mukaan luottoriskien hallinta on järjestetty POP Pankki -ryhmässä. Luottoriskistrategian mukaan pankkien tulee ottaa huomioon luotonannossa sekä luottojen hinnoittelussa mahdolliset ilmastonmuutokseen, ympäristö- ja yhteiskuntavastuuseen sekä hallintotapaan liittyvät riskit. Luottoriskistrategian hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus, ja toimintaperiaatetta sovelletaan kaikissa POP Pankki -ryhmän yhteisöissä. Luottoriskistrategian toteuttamista valvoo pankin toimiva johto oman luotonmyöntönsä osalta sekä POP Pankkikeskuksen riskienvalvonta.

Pankkien luotonmyöntöprosessia ohjaa luotonannon ja vakuuksien toimintaohje. Toimintaohje edellyttää, että osana luotonmyöntöprosessia pankin on arvioitava luotonhakijan altistumista ympäristötekijöille, ilmaston muutoksen vaikutuksille sekä taloudellisille ja poliittisille muutoksille. Lisäksi pankin on arvioitava luotonhakijan liiketoimintansa eettisestä, sosiaalisesta ja ekologisesta näkökulmasta sekä tarkastella liiketoiminnan kestä-

vän kehityksen ja hyvän hallintotavan periaatteita. Vuoden 2024 aikana toimintaohjeeseen on päivitetty ympäristön kannalta kestävä luotonannon osalta. Luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeeseen hyväksyy POP Pankkikeskuksen johtoryhmä, ja toimintaperiaatetta sovelletaan kaikissa POP Pankki -ryhmän yhteisöissä. Luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeen toteutumista valvotaan kussakin pankissa sekä POP Pankkikeskuksessa.

Pankkien sijoitustoimintaa ohjaa sijoitustoiminnan työohje, joka sisältää operatiivisia ohjeita vastuulliseen sijoittamiseen ja suosituksen määritettyjen vastuullisuuskriteerien huomioimisesta POP Pankkien suorissa ja epäsuorissa sijoituksissa. Ulkoisten varainhoitajien edellytetään allekirjoittavan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet, ja epäsuoria ja suoria sijoituksia tehdessä ohjataan suosimaan kestävyysominaisuuksia huomioivia sijoituksia. Esimerkiksi suorien osakesijoitusten osalta on pyrittävä arvioimaan sijoitusinstrumentin vaikutusta kasvihuonekaasupäästöjen tuottamiseen ja valitsemaan ilmastonmuutosta hillitseviä sijoitusinstrumentteja. Ohjeeseen hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus ja sitä sovelletaan kaikissa POP Pankki -ryhmän yhteisöissä. Ohjeeseen noudattamisesta vastaa pankin hallitus.

POP Pankkikeskuksessa laadituilla eettisillä liiketoimintaperiaatteilla yhteistyökumppaneille ja toimittajille sekä vastuullisten hankintojen ohjeella pyritään hallitsemaan yhteistyökumppaneihin ja toimitusketjuun liittyviä ympäristöriskejä ja negatiivisia vaikutuksia ympäristöön. Toimittajien ja yhteistyökumppaneiden eettisten liiketoimintape-

riatteiden mukaisesti POP Pankki -ryhmän toimittajan tulee noudattaa ympäristölainsäädäntöä, tunnistaa omat vaikutuksensa ympäristöön ja välttää negatiivisten vaikutusten aiheuttamista ympäristölle. Vastuullisten hankintojen ohjeissa ohjeistetaan huomioimaan ympäristönäkökulmat hankinnoissa, kuten selvittämään toimittajan mahdolliset ympäristösitoumukset ja suosimaan hankinnoissa vähäpäästöisempiä ja energiatehokkaita tuotteita tai palveluita. Toimittajien eettiset liiketoimintaperiaatteet ja vastuullisten hankintojen ohje on luotu vuoden 2024 aikana, ja niiden sisällöstä ja noudattamisesta on kerrottu tarkemmin *G1 Liiketoiminnan harjoittaminen* -standardin osiossa *G1-1*.

E1-3 – ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN TOIMINTAPERIAATTEISIIN LIITTYVÄT TOIMET JA RESURSSIT

POP Pankki -ryhmän ilmastoon liittyvien toimintaperiaatteiden päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään toimia osana luotonmyönnön prosessia, tarjoamalla rahoitusta ilmastonmuutosta hillitseviin investointeihin ja huomioimalla ympäristötekijät hankinnoissa. Lisäksi pankkien sijoitustoiminnassa pyritään ottamaan huomioon sijoitusten kestävyystekijät.

Luoton myöntäminen ja sen yhteydessä tehtävä ympäristötekijöiden ja -riskien arviointi on osa pankkien tavanomaista liiketoimintaa. Ympäristö- ja ilmastotekijöiden arvioinnista ohjeistetaan luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeissa. POP Pankki -ryhmässä on aloitettu 2024 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla kestävä rahoitusta koskevien

toimintaohjeiden jatkuvan kehittämisen projekti, jolla ryhmä tavoittelee kestävyuden osalta laadullisesti parempien luottopäätösten tasoa. Osana projektia POP Pankki -ryhmä tulee monipuolistaamaan kestävyyttä koskevia laadullisia tietolähteitä ja tuo niistä saatavia tietoja osaksi luotonmyöntöprosessia. Täsmällisemmän laadullisen arvioinnin myötä ryhmän pankit pystyvät tarkemmin arvioimaan rahoitettavien kohteiden ilmastovaikutuksia. Samalla kehitetään ja parannetaan ryhmän ilmastovaikutusten raportointikyvykkyksiä.

Vuodesta 2021 alkaen POP Pankki -ryhmän luototuotevalikoimaan kuulunutta Vihreää lainaa päivitettiin vuoden 2024 aikana, kun Vihreälle lainalle lisättiin Euroopan investointirahaston myöntämä takaus. Vihreä laina soveltui aikaisemmin henkilöasiakkaiden ilmastonmuutosta hillitseviin tai energiatehokkuutta parantaviin investointeihin, mutta päivityksen myötä Vihreää lainaa myönnetään myös yrityksille ja asuntoyhteisöasiakkaille. Päivitetyt tuotteet lanseerauksen yhteydessä myös henkilökuntaa koulutettiin tuotteen ominaisuuksista ja prosesseista, ja luotonannon ja vakuuksien toimintaohjetta päivitettiin. Vihreän lainan päivityksen odotetaan kasvattavan myönnettyjen Vihreiden lainojen määrää ja siten myös parantavan energiatehokkuutta ja vähentävän kasvihuonekaasupäästöjä arvoketjun alavirrassa eli asiakkaiden luototuksen kautta.

Toimittajien ja yhteistyökumppaneiden eettiset liiketoimintaperiaatteet valmistuivat vuoden 2024 aikana, ja ne pyritään lisäämään jokaisen uuden sopimuksen liitteeksi POP Pankkikes-

kuksessa. Hankinnoista valmisteltiin vuoden 2024 aikana verkkokurssi POP Pankkikeskuksen ja Bonum Pankki Oyj:n työntekijöille, jotka osallistuvat hankintoihin. Kurssin sisällöissä huomioitiin myös vastuullisiin hankintoihin liittyvät ohjeet ja ympäristötekijöiden huomioiminen hankinnoissa. Vastuullisten hankintojen ohje ja toimittajien ja yhteistyökumppaneiden eettiset liiketoimintaperiaatteet jaettiin myös ryhmän yhteisöjen saataville ja hyödynnettäväksi. Hankintoihin liittyvien toimien odotetaan vähentävän ilmatoriskejä arvoketjun ylävirrassa eli toimitusketjussa. Ympäristövastuun huomioimisella hankinnoissa voidaan myös vaikuttaa ilmastonmuutokseen hillitsevästi, mutta toistaiseksi toimien vaikutusta esimerkiksi sopivan yhteistyökumppanin valinnassa ei pystytä arvioimaan.

Hankintojen lisäksi osassa POP Pankki -ryhmän toimipisteissä pyritään vähentämään toimipaikan ilmastovaikutuksia WWF:n Green Office -ohjelman mukaisesti. Bonum Pankki Oyj:n ja POP Pankkikeskuksen Espoon toimipisteissä on saavutettu Green Office -sertifikaatti, ja vuoden 2024 aikana POP Pankki Lannevesi lähti mukaan Green Office -verkostoon tavoittelemaan sertifikaattia. Green Office tarjoaa mallin ympäristöjärjestelmän luomiseen, jonka tavoitteena on pienentää toimiston hiilijalanjälkeä.

POP Pankki -ryhmällä on tarkoitus asettaa kasvihuonekaasupäästövähennystavoitteet sekä luoda toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi vuoden 2025 aikana. Tämän jälkeen ryhmä pystyy erittelemään tarkemmin hiilestä irtautumisen keinoja

sekä ennakoituja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä. Toistaiseksi POP Pankki -ryhmä ei pysty erittelemään toimien perusteella saavutettuja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä. POP Pankki -ryhmässä ei ole toistaiseksi toteutettu ilmaston liittyviä toimia, jotka olisivat vaatineet merkittäviä pääomamenoja tai toimintamenoja.

E1-4 – ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄÄN JA SIIHEN SOPEUTUMISEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

POP Pankki -ryhmässä on asetettu vastuullisuustavoitteet vuoden 2024 aikana, ja tavoitteet koskevat vuosia 2025–2027. Tavoitteita on asetettu ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi sekä energiatehokkuutta koskien.

Vihreän luotonannon osuuden kasvattamisella on vaikutuksia luotonmyönnön kautta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuteen. Vihreän lainan rahoituksen kohteesta riippuen investoinnilla saatetaan hillitä päästöjä, parantaa energiatehokkuutta tai toteuttaa molempia. Vihreällä lainalla voidaan rahoittaa esimerkiksi kiinteistöjen energiaremontteja, jotka vähentävät päästöjä ja parantavat energiatehok-

kuutta, tai vähäpäästöisempien ajoneuvojen tai koneiden hankintaa.

Kokonaisuutena kasvihuonekaasupäästöjen hillinnan osalta vuodelle 2025 on asetettu tavoitteeksi asettaa päästövähennystavoitteet sekä laatia toimenpidesuunnitelma päästöjen vähentämiseksi. Tavoitetta tullaan päivittämään, kun tarkat päästövähennystavoitteet on asetettu.

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuodesta 2025 alkaen ja niissä edistymisestä raportoidaan osana kestävyysraporttia. Tavoitteiden asettamisessa on hyödynnetty kaksinkertaisen olennaisuuden arvion tuloksia ja sen yhteydessä selvitettyjä sidosryhmien, kuten asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden näkemyksiä.

Ylätavoite	Tavoite	Mittari
<p>Edistämme kestävien tuotteiden ja palveluiden tarjontaa</p> <p>Vaikutamme ilmastovaikutuksiimme tarjoamalla asiakkaillemme kestäviä laina- ja sijoitustuotteita ja kehittämällä tuotevalikoimaa.</p>	<p>1. Kasvatamme vihreän luotonannon osuutta myönnettyistä lainoista</p>	<p>Myönnämme vihreitä lainoja vuonna 2025 vähintään 10 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 15 miljoonaa euroa.</p>
<p>Hillitsemme kasvihuonekaasupäästöjä</p> <p>Selvitämme toiminnassamme ja arvoketjussamme toteuttavia toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja asetamme tavoitteet toimenpiteiden aikataululle ja päästöjen vähentämiselle.</p>	<p>1. Asetamme päästövähennystavoitteet ja toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi</p>	<p>Päästötavoitteet on asetettu ja suunnitelma toimenpiteistä laadittu vuoden 2025 aikana.</p>

E1-5 – ENERGIANKULUTUS JA ENERGIALÄHTEIDEN YHDISTELMÄ

POP Pankki -ryhmän kokonaisenergiankulutus vuonna 2024 oli 7 447 MWh. Energiankulutuksesta 54 % tuli uusiutuvista lähteistä, 33 % fossiilisista lähteistä, 8 % ydinvoimasta ja 5 % muista lähteistä.

Energiankulutuksen tiedot on haettu aikaväliltä 1.1.-31.10.2024, ja loppuvuoden tiedot on estimoitu perustuen edeltävän vuoden kuukausittaiseen keskiarvoon. Uusien toimipaikkojen kulutukset estimoitiin laskentavuoden kuukausittaisen keskiarvon perusteella.

Energiankulutus	2024
Fossiilisista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus (MWh)	2 467
Fossiilisten energialähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	33 %
Ydinvoimaan perustuvista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus (MWh)	581
Ydinvoimaan perustuvien lähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	8 %
Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan polttoaineen kulutus, mukaan lukien biomassa, biopolttoaineet, biokaasu, uusiutuvista lähteistä peräisin oleva vety (MWh)	2 768
Ostetun tai hankitun uusiutuvista lähteistä peräisin olevan sähkön, lämmön, höyryn ja jäähdytyksen kulutus (MWh)	1 276
Itse tuotetun, muusta kuin polttoaineesta peräisin olevan uusiutuvan energian kulutus (MWh)	0
Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus (MWh)	4 044
Uusiutuvien energialähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	54 %
Muista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus (MWh)	355
Muiden energialähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	5 %
Energian kokonaiskulutus (MWh)	7 447

EI-6 – KASVIHUONEKAASUJEN SCOPE 1-, SCOPE 2- JA SCOPE 3 -BRUTTOPÄÄSTÖT JA KOKONAISPÄÄSTÖT

POP Pankki -ryhmä pyrkii tunnistamaan toimintansa ilmasto- ja ympäristövaikutukset ja edistämään toiminnallaan kestävää kehitystä. Päästöjen laskennan avulla tunnistetaan ja arvioidaan ryhmän vaikutuksia ilmastonmuutokseen, jolloin myös kasvihuonekaasupäästöjen ja negatiivisten ilmastovaikutusten vähentämistä voidaan suunnitella. POP Pankki -ryhmän tavoitteena on asettaa päästövähennystavoitteet vuoden 2025 aikana. POP Pankki -ryhmän kasvihuonekaasupäästöt eivät kuulu päästökauppajärjestelmän piiriin eikä ryhmä toimi päästöintensiivisellä sektorilla.

POP Pankki -ryhmän markkinaperusteiset kokonaiskasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2024 152 707 hiilidioksidiekvivalenttitonnia ja sijaintiperusteiset kokonaiskasvihuonekaasupäästöt olivat 152 296 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Ryhmän liikevaihtoon perustuva markkinaperusteinen kasvihuonekaasuintensiteetti oli 463,8 hiilidioksidiekvivalenttitonnia/miljoona euroa vuonna 2024.

POP Pankki -ryhmän kasvihuonekaasupäästöjen laskenta on toteutettu kansainvälisen GHG-protokollan mukaisesti. Tietojen laatuvaatimukset on asetettu GHG-protokollan mukaisesti ja tavoitteena on ollut hyödyntää mahdollisimman paljon

toiminnasta saatavaa primääridataa. Estimoitua dataa on käytetty päästölähteille, joista ei ole ollut saatavilla primääridataa. Päästökertoimet on valittu varovaisuus- ja konservatiivisuusperiaatteita noudattaen. Lisäksi arvoketjun päästöjen

scope 3 -kategoriaan kuuluvan luottokannan ja sijoitussalkun laskennassa on noudatettu Partnership Carbon Accounting Financials -hankkeen (PCAF) menetelmiä.

	2024
Scope 1 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen scope 1 -bruttopäästöt (tCO ₂ -ekv.)	114
Säänneltyjen päästökauppajärjestelmien piiriin kuuluvien scope 1 -kasvihuonekaasupäästöjen prosenttiosuus (%)	0 %
Scope 2 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen sijaintiperusteiset scope 2 -bruttopäästöt (tCO ₂ -ekv.)	866
Kasvihuonekaasujen markkinaperusteiset scope 2 -bruttopäästöt (tCO ₂ -ekv.)	1 277
Merkittävät scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen epäsuorat (scope 3 -) kokonaisbruttopäästöt (tCO ₂ -ekv.)	151 316
1 Ostetut tavarat ja palvelut	7 055
3 Polttoaineeseen ja energiaan liittyvät toiminnot (jotka eivät sisälly scope 1- tai scope 2 -päästöihin)	153
4 Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu	92
5 Toiminnassa muodostuva jäte	9
6 Liiketoimintaan liittyvä matkustaminen	78
7 Työsuhteisten työntekijöiden työmatkaliikenne	770
8 Tuotantoketjun alkupään vuokratut omaisuuserät	167
15 Investoinnit	142 991
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt	
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (sijaintiperusteiset) (tCO ₂ -ekv.)	152 296
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (markkinaperusteiset) (tCO ₂ -ekv.)	152 707

BIOGEEINSET PÄÄSTÖT

Biogeeniset päästöt scope 1 ja 2 - kategorioiden ulkopuolella	2024
Scope 1 (tCO _{2e} -bio)	6
Scope 2 (tCO _{2e} -bio)	858
Yhteensä (tCO_{2e}-bio)	864

LIKEVAIHTOON PERUSTUVA KASVIHUONEKAASUINTEENITEETTI

Kasvihuonekaasuintensiteetti suhteessa liikevaihtoon	2024
Kasvihuonekaasujen (sijaintiperusteiset) kokonaispäästöt suhteessa liikevaihtoon (tCO ₂ -ekv./rahayksikkö)	462,6 tCO ₂ -ekv. / m€
Kasvihuonekaasujen (markkinaperusteiset) kokonaispäästöt suhteessa liikevaihtoon (tCO ₂ -ekv./rahayksikkö)	463,8 tCO ₂ -ekv. / m€

LIKEVAIHTOON PERUSTUVAN KASVIHUONEKAASUINTEENITEETIN YHTEYS TILINPÄÄTÖSTIETOIHIN

Kasvihuonekaasuintensiteetti suhteessa liikevaihtoon	2024
Kasvihuonekaasuintensiteetin laskemiseen käytetty liikevaihto	329,2 m€
Liikevaihto (muut)	-
Liikevaihto yhteensä (tilinpäätöksissä)	329,2 m€

OMAN TOIMINNAN SUORIEN (SCOPE 1) JA EPÄSUORIEN (SCOPE 2) PÄÄSTÖJEN LASKENTAMENETELMÄ

Scope 1 ja 2 -päästöt sisältävät oman toiminnan suorat ja epäsuorat päästöt. Scope 1 ja 2 -päästöjen laskentaan on sisällytetty pankkien, POP Pankkikeskuksen ja Bonum Pankki Oyj:n toimipaikat, ja laskennassa käytetyt tiedot on kerätty toimipaikkakohtaisesti kyselylomakkeen avulla. Vuoden 2024 scope 1 ja 2 -päästöihin liittyvät tiedot kerättiin aikaväliltä 1.1.-31.10.2024. Marras- ja joulukuun tiedot estimoituihin kohdekohtaisesti edellisvuoden kuukausikeskiarvon perusteella. Uusien toimipaikkojen kulutukset estimoituihin laskentavuoden kuukausittaisen keskiarvon perusteella.

Scope 1 ja 2 -päästöjen laskennassa on pyritty käyttämään ensisijaisesti mitattua dataa. Vuonna 2024 kerättyyn dataan perustuvista scope 1 -päästöistä 20 % oli estimoitua. Kerättyyn dataan perustuvista markkinaperusteisista scope 2 -päästöistä 30 % oli estimoitua ja sijaintiperusteisista scope 2 -päästöistä 42 % oli estimoitua.

Scope 1 -päästöt

POP Pankki -ryhmän oman toiminnan suorat päästöt eli scope 1 -päästöt sisältävät omien ja leasing-ajoneuvojen polttoaineiden aiheuttamat päästöt sekä omien toimipaikkojen energiantuotannon, kuten öljylämmityksen, aiheuttamat päästöt.

Ajoneuvojen osalta päästöjen laskennassa on käytetty kansainvälisen DEFRA-päästökerrointietokannan mukaisia polttoainekohtaisia päästökertoimia. Polttoainekohtaiset päästökertoimet ei-

vät täysin vastaa Suomessa myytyjä polttonesteitä bio-osuuden osalta, mutta ovat yleisesti käytettyjä päästöjen laskennassa. Polttoaineiden biogeenisten päästöjen laskennassa huomioitiin DEFRA:n ilmoittama bio-osuus.

Oman toiminnan energiantuotannon päästöjen laskennassa käytettiin DEFRA:n lämmityspolttoöljylle soveltuvaa polttoöljyn päästökertoimista. Päästökertoimissa käytetty polttoaineen laatu välttämättä täysin vastaa Suomessa myytävää lämmityspolttoöljyä.

Scope 2 -päästöt

POP Pankki -ryhmän oman toiminnan epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt eli scope 2 -päästöt sisältävät omien toimipaikkojen ostetun energiankulutuksen ja lämmityksen. Kaukojäähdytystä ei ollut käytössä POP Pankki -ryhmän toimipaikoissa vuonna 2024. Laskentaan tarvittavat tiedot on kerätty toimipaikkakohtaisesti, ja kerätyt tiedot perustuvat osittain mitattuun ja osittain arvioituun sähkön- ja lämmönkulutukseen.

Sähkönkulutuksen osalta markkinaperusteisessa menetelmässä päästökertoimet haettiin sähköntoimittajien mukaan sopimusperusteisesti. Jos sähkön alkuperää ei voitu varmentaa, käytettiin Suomen sähköntuotannon jäännösjakaumaa. Sijaintiperusteisessa menetelmässä käytettiin Suomessa kulutetun sähkön keskimääräistä päästö-tietoa.

Lämmönkulutuksen osalta markkinaperusteisessa menetelmässä päästökertoimet haettiin läm-

möntoimittajien mukaan sopimusperusteisesti. Jos päästöarvoa ei ollut julkisesti saatavilla, käytettiin Tilastokeskuksen ilmoittamaa Suomen kauko-lämmöntuotannon keskiarvoa. Sijaintiperusteisessa menetelmässä käytettiin myös Suomen kauko-lämmöntuotannon keskiarvoa.

Biogeeniset päästöt laskettiin lämmöntuotannossa käytetystä biomassasta. Laskennassa käytettiin DEFRA-tietokannan "outside of scopes" -päästökertoimia polttoainetyypeittäin.

SCOPE 3 -PÄÄSTÖINVENTAARIO

Arvoketjun päästöjen eli scope 3 -päästöjen laskentaan on sisällytetty päästöinventaarior, jossa määritetään yrityksen olennaiset päästoluokat. POP Pankki -ryhmässä olennaiset päästoluokat määritettiin vuonna 2024 työpajassa, johon osallistui asiantuntijoita POP Pankkikeskuksesta, Bonum Pankki Oyj:stä sekä jäsenosuuspankista. Työpajan pohjatietoina hyödynnettiin muun muassa kirjanpidosta saatavia tietoja. Työpajassa käytiin läpi kaikki 15 kategorioita, jotka kuuluvat scope 3 -päästöihin. Jokaisen kategorian kohdalla tehtiin arviointi kategorian olennaisuudesta ja siihen kuuluvista mahdollisista päästölähteistä. Laskennan sisällön lisäksi työpajassa määritettiin kerättävä data. Työpajan tuloksena scope 3 -luokan osalta olennaisiksi kategorioiksi tunnistettiin arvoketjun ylävirrasta ostetut tuotteet ja palvelut, epäsuorat päästöt polttoaineiden tuotannosta ja sähkönsiirrosta, kuljetukset ja jakelu, toiminnasta muodostuvat jätteet, liikematkustus, työntekijöiden työmatkat ja vuokrattu omaisuus sekä arvoketjun alavirrasta sijoitukset, jotka sisältävät POP Pankki -ryh-

män luottokannan ja sijoitussalkun sekä sijoituskiinteistöt.

SCOPE 3 -LASKENTAMENETELMÄT

POP Pankki -ryhmän scope 3 -päästöt julkaistaan ensimmäistä kertaa vuodelta 2024. Laskenta on suoritettu päästöinventaariorin mukaisista kategorioista.

Scope 3 -päästöjen laskentaa varten pyrittiin keräämään mitattua dataa, mutta monen kategorian osalta mitattua dataa ei ollut saatavilla. Tällöin laskennassa käytettiin toimialakohtaisia päästökertoimia päästöjen estimointiin. Estimaatteja on jouduttu erityisesti hyödyntämään luotto- ja sijoitussalkun laskennassa, ja toistaiseksi laskentaa ei ole ollut mahdollista suorittaa monelta osin mitattuun dataan perustuen. Luottokannan ja valtionlainojen päästöjen laskenta on kokonaisuudessaan estimoitua, mutta listattujen osakkeiden ja yritysten joukkoovelkakirjalainojen datasta suurin osa perustui sijoituskohteiden raportointiin päästöihin.

Estimoitujen päästöjen suuri prosentuaalinen osuus aiheuttaa epävarmuutta tuloksiin. POP Pankki -ryhmässä pyritään kuitenkin kehittämään datan laatua tulosten laadun parantamiseksi.

Kategoria 1 Ostetut tavarat ja palvelut

Ostettujen tuotteiden ja palveluiden laskennassa on huomioitu tuotteiden osalta materiaalikulutus-tiedot postituspaperista ja pankkikorteista ja palveluiden osalta hankintojen kulut sekä sijoituskiinteistöjen ylläpitokulut. Ostettujen tavaroiden ja palveluiden päästöjen laskenta on suoritettu hakemal-

la kirjanpidosta ostojen kulutilit ja jakamalla kulut eri päästökategorioihin. Laskettavat kategoriat ovat olleet seuraavat: ICT- ja kehityskulut, raha- ja maksupalvelut, asiantuntija- ja HR-palvelut, toimistojen yleiset kustannukset ja ylläpito, markkinointi ja viestintä, henkilökuntaan liittyvät yleiset kulut, kiinteistöjen ylläpito, informaatiologiikka, turva- ja vakuutuskulut, terveydenhoito sekä koulutukset. Ostettujen tavaroiden ja palveluiden osalta on otettava huomioon POP Pankki -ryhmän rakenne ja se, että keskitettyjen hankintojen yksikön puuttuessa, ostetuista tuotteista ja palveluista ei ole selkeästi tunnistettavissa yksittäisiä suuria toimijoita, vaan ostot hajaantuvat suurelle määrälle pieniä yhteistyökumppaneita.

Laskennassa käytetyt kirjanpidon tiedot on haettu aikaväliltä 1.1.-31.10.2024. Loppuvuoden kulujen estimoinnissa on käytetty kuukausittaista kulujen keskiarvoa ajanjaksolta 1.1.-31.10.2024. Estimointi on tehty jokaisen kategorian osalta erikseen.

Ostettujen palveluiden laskenta on suoritettu kustannusperusteisesti, ja europerusteiset päästökertoimet on haettu palveluhankinnan tyyppin mukaan DEFRA:n tietokannasta. Euromääräiseen kulutukseen perustuvat päästökertoimet valittiin tuotepäristeisten tietojen puutteen vuoksi. Kulutukseen perustuviin päästökertoimiin ja toimialakohtaisten keskiarvojen käyttöön liittyy yleensä enemmän epävarmuutta ja niiden edustavuus voi olla heikko. Ostettujen tuotteiden laskennassa pankkikorttien muoville ja postitetulle paperille haettiin päästökertoimet Ecoinvent 3.10 -lähteestä.

Kategoria 3 Polttoaineisiin ja energiaan liittyvät epäsuorat päästöt

Polttoaineisiin ja energiaan liittyvien epäsuorien päästöjen laskenta on suoritettu scope 1 ja 2 -päästöjen tietojenkeruun pohjalta. Laskennassa on huomioitu polttoaineiden, sähköntuotannon ja lämmön well-to-tank-päästöt eli käyttövoiman valmistamisesta ja jakelusta aiheutuneet päästöt sekä sähkönsiirron ja -jakelun päästöt. Polttoaineiden päästökertoimet on haettu DEFRA-tietokannasta. Sähkön päästökertoimet on haettu Climatiq-lähteestä ja laskennassa on käytetty yleistä sähkönsiirron päästöarvoa. Sähkönsiirtohäviöiden tiedot on haettu Fingridistä. Ostetun lämmön alkupään polttoainepäästöille laskettiin painotettu keskimääräinen päästökerroin polttoaineseoksien ja well-to-tank-päästökertoimien perusteella. Päästökertoimet haettiin DEFRA:sta.

Kategoria 4 Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu

Kuljetuksien ja jakelun päästöjen laskennassa on käytetty toimittajien ilmoittamia päästötietoja, volyymitietoja sekä euromääräisiä kustannuksia. Kuljetuksien ja jakelun päästöistä 12 % perustuu toimittajien ilmoittamaan dataan. Toimittajilta saadut luvut on saatu aikaväliltä 1.1.-31.10.2024. Marras-joulukuun lukujen estimoinnissa on käytetty kuukausittaisia keskiarvoja käyttäen keskiarvojen laskentaan aikaväliä 1.1.-31.10.2024. Yhden toimittajan kohdalla päästöjen laskenta on tehty kustannusperusteisesti, jonka kohdalla kulut on kerätty aikaväliltä 1.1.-30.11.2024, ja joulukuun kulut on estimoitu käyttämällä kulujen kuukausittaista keskiarvoa.

Volyympiperusteisen ja kustannusperusteisen laskennan päästökertoimet on haettu DEFRA-tietokannasta. Kulutukseen perustuviin päästökertoimiin liittyy yleensä enemmän epävarmuutta ja niiden edustavuus voi olla heikko.

Kategoria 5 Jätteet

Jätteiden päästöjen laskennassa on hyödynnetty pohjatietona POP Pankkikeskuksen Green Office -ohjelmassa mitattujen ja raportoitujen jätteiden määrää. Jättemäärät on arvioitu suurelle osalle toimipaikoista POP Pankkikeskuksen jättemäärien perusteella huomioiden pankkikohtaiset henkilöstömäärät ja toimistopäivät. Lisäksi yksittäisistä toimipaikoista saatiin lomakekyselyn avulla mitattua tietoa jätteiden määrästä, jolloin arviota ei näiden kohdalla käytetty.

POP Pankkikeskuksen jätteiden määrä ja yksittäisten toimipaikkojen jättemäärät on kerätty aikaväliltä 1.1.-31.10.2024. Marras-joulukuun jättemäärät on arvioitu laskemalla kuukausittaiset keskiarvot aikaväliltä 1.1.-31.10.2024.

Laskennassa on käytetty Ecoinvent 3.8 -lähteestä haettuja jätkekohtaisia päästöarvoja. Valittuihin päästökertoimiin aiheuttaa epävarmuutta se, että jätteiden päästökertoimet eivät huomioi maantieteellisiä jätteenkäsittelytapojen eroja Suomessa.

Kategoria 6 Liiketoimintaan liittyvä matkustaminen

POP Pankki -ryhmän liikematkustamisesta syntyvät päästöt koostuvat pääsääntöisesti neljästä osa-alueesta, joita ovat omalla autolla liikemat-

kustustarkoituksessa kuljetut matkat, liikematkustuksen yhteydessä käytetyt hotellipalvelut, liikematkustukseen käytetyt junamatkat sekä lentomatkustus. Laskentaan käytetyt tiedot koostuivat valtaosin henkilöautolla ajetuista kilometreistä, majoituksista ja pieneltä osin julkisesta liikenteestä. Lentomatkustamisesta ei saatu tarkkaa dataa, joten tämä jätettiin laskennasta ulos. POP Pankki -ryhmän matkakulut ovat vähäisiä, minkä perusteella lentomatkojen ei nähdä olevan merkittävä osa päästöjen laskentaa.

Liikematkustamisen laskentaan käytetyt tiedot on kerätty aikaväliltä 1.1.-31.10.2024. Marras-joulukuun liikematkustuksen luvut on arvioitu laskeamalla kuukausittaiset keskiarvot aikaväliltä 1.1.-31.10.2024.

Liikematkustuksen kilometrikorvatut automatkat laskettiin keskiarvoisella henkilöauton päästöarvolla DEFRA-tietokannan päästökertoimilla. DEFRA:n päästökertoimet eivät huomioi maakohtaisia eroja. Liikematkustamismajoitukseen käytetyt hotellioiden tiedot saatiin hotellipalveluntarjoajien raporteilta, ja majoitusyön päästöarvo laskettiin Suomen keskiarvona käyttäen lähteenä Hotel footprints.com-päästökertoimia. Julkisen liikenteen tiedot oletettiin junamatkustamiseksi, ja niiden päästötiedot haettiin Suomen ympäristökeskuksen tiedoista.

Kategoria 7 Työmatkaliikenne

POP Pankki -ryhmän työmatkaliikenteestä syntyvien päästöjen laskentaan tarvittava data kerättiin vuotta 2023 koskevalla henkilöstölle suun-

natulla kyselyllä, jossa selvitettiin lähityöpäivien määrä, työmatkaliikenteen kilometrimäärä sekä käytetty liikkumistapa ja mahdollinen polttoaineluokka. Laskenta perustui kyselyssä arvioituihin henkilökilometreihin. Laskennan tulokset päivitettiin vastaamaan vuoden 2024 henkilöstömäärää. Laskennassa käytettiin DEFRA-tietokannan päästökertoimia, jotka eivät huomioi maakohtaisia eroja.

Kategoria 8 Tuotantoketjun alkupään vuokratut omaisuususerät

Vuokrattu omaisuus ja siitä syntyvät päästöt on laskettu POP Pankki -ryhmän yhteistyökumppaneilta saatujen laitelistojen ja toimipaikoilta saatujen kolmansilta osapuolilta hankittujen laitelistojen perusteella. Vuoden 2024 aikana POP Pankki -ryhmän laitteet ovat vaihtuneet koko ryhmän tasolla. Laskenta on suoritettu käyttämällä vanhojen laitteiden tietoja aikavälillä 1.1.-31.3.2024 ja uusien laitteiden tietoja aikavälillä 1.4.-31.12.2024.

Päästöjen laskennassa hyödynnettiin valmistajakohtaisia päästökertoimia sekä tarkan tiedon puuttuessa Ecoinvent 3.8-lähteen kertoimia. Mallikohtaisista tuotehiilijalanjäljistä huomioitiin valmistuspäästö. Jos tietoa ei ollut käytettävissä, jyvitetiin keskiarvoisesti 75 % kokonaishiilijalanjäljestä valmistuspäästöiksi. Laskettujen laitekohtaisten valmistuspäästöjen osuus on jaettu keskimääräisellä 3 vuoden leasing-ajalla.

Osa tuotekohtaisista hiilijalanjäljistä pitää sisällään koko elinkaaren päästöt, jolloin on mahdollista, että käytön aikaiset päästöt huomioidaan

laskennassa kahteen kertaan. Leasing-laitteiden kohdalla myös kierrätyksen tai jätteenkäsittelyn päästöt tulevat mukaan POP Pankki -ryhmän hiilijalanjälkeen.

Kategoria 15 Sijoitukset

POP Pankki -ryhmän scope 3 -päästölaskennan kategoria 15 sisältää luottokannan ja sijoitussalkun päästöt sekä sijoituskiinteistöjen päästöt. POP Pankki -ryhmä on liittynyt vuonna 2023 Partnership Carbon Accounting Financials -yhteistyöhankkeeseen (PCAF). Hankkeen tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön finanssialalle yhtenäinen tapa mitata ja raportoida lainoihin ja sijoituksiin liittyviä kasvihuonepäästöjä. POP Pankki -ryhmän rahoitusliiketoiminnalla välillisesti aiheutettujen scope 3 -kasvihuonekaasupäästöjen laskennassa noudatetaan PCAF:in ja GHG Protocol -standardissa julkaistuja menetelmiä.

Kategoriaan 15 lukeutuvat päästöt on laskettu PCAF:in määrittelemien luokkien mukaisesti, paitasi sijoituskiinteistöjen osalta, joita ei ole laskettu PCAF:in menetelmien mukaisesti. PCAF:in menetelmän mukainen laskenta on suoritettu asunto- ja liikekiinteistövuokaudellisten luottojen, yritysluottojen, listattujen osakkeiden ja yritysten joukkovelkakirjalainojen sekä valtionlainojen luokista. PCAF:in määrittelemistä luokista laskennan ulkopuolelle ovat jääneet projektirahoitus ja moottorijoneuvorahoitus, sillä tarvittavia tietoja ei ole toistaiseksi saatu eriteltyä. Sijoituskiinteistöjen osalta laskenta on tehty GHG-protokollan mukaisesti.

Luottokannan ja valtionlainojen aidosti mitattu- ja päästötietoja ei ole saatavilla, minkä vuoksi laskennassa on käytetty estimaatteja, mikä aiheuttaa epävarmuutta tuloksiin. Listattujen osakkeiden ja yritysten joukkovelkakirjalainojen ja sijoituskiinteistöjen osalta on käytetty estimaatteja sekä mitattua tietoa.

POP Pankki -ryhmän kategorian 15 päästöt on laskettu 31.10.2024 tilanteesta aikataulullisista syistä johtuen. 31.10.2024 ja 31.12.2024 välillä luottokannan bruttoarvoinen summa on kasvanut 0,67 % ja sijoitussalkun markkina-arvon summa on vähentynyt 1,54 %. Luotto- ja sijoitussalkun määrien muutokset 31.10.2024 ja 31.12.2024 välillä eivät ole merkittäviä, joten laskennan ajankohdalla ei nähdä olevan olennaista vaikutusta laskennan lopputulokseen.

Luottokanta

POP Pankki -ryhmän luottokannan laskenta sisältää asunto- ja liikekiinteistövakuudelliset luotot sekä yritysluotot. Asunto- ja liikekiinteistövakuudellisten luottojen ja yritysluottojen laskenta ja lainoitusaste on tehty ja määritelty asiakastasolla.

ASUNTO- JA LIIKEKIINTEISTÖVAKUUELLISTEN LUOTTOJEN LASKENTAMENETELMÄ

	Rahoitetut päästöt, Scope 1 ja 2 tCO ₂ e, vuosi 2024	Scope 1 ja 2 -päästöjen intensiteetti (tCO ₂ e / miljoonaa euroa lainasaamisia), vuosi 2024	Kattavuus (%)
Asuntoluotot ja asuntovakuudelliset luotot	54 775	20,93	99%
Luotot liikekiinteistöihin ja -huoneistoihin	4 214	57,86	73%
Asunto-osakeyhtiöiden ja kiinteistöosakeyhtiöiden luotot	2 589	27,68	35%

POP Pankki -ryhmän kiinteistövakuudellisten luottojen päästöjen laskennassa on huomioitu asuin-kiinteistöt, asunto-osakkeet, vapaa-ajan asunnot, liikekiinteistöt sekä asunto-osakeyhtiöt ja kiinteistöosakeyhtiöt. Kiinteistövakuudellisten luottojen päästöjen laskennassa käytetyt kiinteistöjen päästöjen arviot perustuvat vakuuksien neliöpinta-aloihin ja energiatodistuksiin, jos niitä on ollut saatavilla. Energiatodistuksen puuttuessa laskennassa on käytetty PCAF:in estimaatteja kiinteistölle, jolle ei löydy energiatodistusta. Päästökertoimet on haettu PCAF:in tietokannasta. Laskennassa on käytetty PCAF-standardin menetelmävaihtoehtoa 2.

PCAF:in standardin mukaisesti kiinteistövakuuksien laskentaan on sisällytetty kiinteistöjen scope 1 ja scope 2 -päästöt kiinteistöjen lainoitusasteen suhdeluvun mukaisesti. Vakuuskohtaisen aineiston perusteella päästöt on esitetty portfoliotasolla. Päästöintensiteetti on laskettu jakamalla rahoitetut päästöt lainasaamisten määrällä miljoonissa euroissa.

PCAF:in tietojen laadun arviointiasteikolla kiinteistöt ja huoneistot, joiden osalta laskennassa hyödynnetään energiatodistuksia, saavat arvon 3. Kohteet, joista energiatodistuksia ei ole ollut saatavilla, saavat arvosanan 4. Laskennan ulkopuolelle jäi kohteita, joiden data oli puutteellista.

YRITYSLUOTTOJEN LASKENTAMENETELMÄ

Toimialat	Rahoitetut päästöt, Scope 1 ja 2 tCO ₂ e, vuosi 2024	Rahoitetut päästöt, Scope 3, tCO ₂ e, vuosi 2024	Scope 1 ja 2 -päästöjen intensiteetti (tCO ₂ e / miljoonaa euroa lainasaamisia), vuosi 2024
Rakentaminen	4 613	31 690	60,04
Koneet ja sähkölaitteet	102	1 521	22,41
Sähkö, kaasua ja vesi	1 109	340	446,78
Rahoitus- ja liiketoiminta	2 935	10 792	13,97
Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	1 240	6 550	95,86
Teollisuus ja kierrätys	1 295	6 214	90,04
Metalli ja metallituotteet	814	6 278	71,98
Kaivostoiminta ja louhintaa	436	445	356,97
Öljy, kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	904	2 788	193,28
Posti ja teleliikenne	2	41	8,24
Julkishallinto	714	4 420	21,04
Ajoneuvojen myynti, huolto ja korjaus	3 116	29 600	50,77
Tekstiilit, nahka ja vaate	51	687	20,16
Kuljetus	5 221	7 434	279,48
Kuljetusvälineet	19	222	24,35
Puu, paperi ja kustantaminen	616	2 467	65,60
Yhteensä	23 186	111 490	49,82

Yritysluottojen päästöjen laskennassa on käytetty tietoja asiakasyritysten liiketoiminnan luonteesta ja laajuudesta. Näitä tietoja ovat yrityksen toimiala, liikevaihto, oman pääoman määrä ja taseen loppusumma. Laskennassa käytetyt yritysten liiketoimintaa koskevat tiedot ovat Vainu.io:n toimittamaa dataa. Liiketoiminnan laajuuden perusteella lasketut päästöt koskevat yritysluottojen scope 1 ja scope 2 -päästöjä sekä scope 3

-päästöjä. Kappaleen E1-6 alussa esitetyn päästaulukon kategorian 15 luvussa ei ole mukana yritysluottojen kohdeyhtiöiden scope 3-päästöjä.

Laskennassa on käytetty PCAF-tietokannan päästökertoimia ja PCAF-standardin menetelmävaihtoehtoa numero 3. Yritysluottojen laskennassa käytetyissä PCAF:in päästökertoimissa maantieteellisenä alueena on ollut Suomi. POP

Pankki -ryhmän vastuulle luettavat yritysluottojen päästöt on laskettu kertoimella, joka laskeaan myönnettyjen lainojen osuutena yrityksen taseen loppusummasta. Lainan määrän ollessa yrityksen taseen loppusummaa suurempi, on POP Pankki -ryhmälle lukeutuviin päästöihin sisällytetty kaikki vastapuolen aiheuttamat Scope 1 ja 2 -päästöt.

Kaikille POP Pankki -ryhmän luottokannassa määritellyille yritysasiakkaiden toimialaluokille ei löydy suoraa vastaavuutta PCAF:in tarjoamista toimialoista ja niiden päästökertoimista, jolloin yritysasiakkaan toimiala on määritetty PCAF:in lähimpään vastaavaan toimialaluokkaan. Otoksesta on rajattu ulos asiakkaat, joiden pääasiallinen liiketoiminta on yksinomaan hallita kiinteistöä, jolloin yhtiövastikkeista muodostuva liikevaihto ei antaisi todellista kuvaa liiketoiminnan aiheuttamista päästöistä. Näiden osalta laskenta on toteutettu osana kiinteistövakuudellisten luottojen laskentaa.

Päästöintensiteetti on laskettu jakamalla rahoitetut päästöt luottosaamisten määrällä miljoonissa euroissa.

Kokonaisuutena yritysluottojen datan laadun arvosana PCAF:in asteikolla on 4.

Yritysluottojen päästöjen laskennan kattavuus on 70 %. Yritysluottojen kattavuudessa on huomioitu liiketoimintatietojen perusteella laskettu osuus, ja lisäksi yritysten kiinteistövakuudellisen laskennan osuus. Laskennan ulkopuolelle on jäänyt luottoja, joiden velallisista ei ole riittävästi tietoa laskennan toteuttamiseksi sekä toimialoja, joille ei löydy soveltuvia päästökertoimia.

Sijoitukset

POP Pankki -ryhmän sijoitusten laskentaan sisältyvät PCAF:in luokkien mukaiset listatut osakkeet ja yritysten joukkovelkakirjalainat sekä valtionlai-

nat ja PCAF:in luokkien ulkopuolelta sijoituskiinteistöt. PCAF:in ohjeistuksen mukaisesti keskuspankkitalletuksille ei lasketa päästöjä.

LISTATTUJEN OSAKKEIDEN JA YRITYSTEN JOUKKOVELKAKIRJALAINOJEN LASKENTAMENETELMÄ

Sijoituskohde	Rahoitetut päästöt, Scope 1 ja 2, tCO ₂ e, vuosi 2024	Scope 1 ja 2 -päästöjen intensiteetti (tCO ₂ e / miljoonaa euroa sijoituksia), vuosi 2024
Joukkovelkakirjalainat	6 199	38,03
Sijoitusrahastot	6 661	57,23
Osakkeet	246	83,26
Yhteensä	13 105	46,42

POP Pankki -ryhmän rahoitetut päästöt sijoituksista on arvioitu PCAF:in ohjeistuksen mukaisesti laskemalla yhteen POP Pankki -ryhmän omistamat osuudet sijoituskohteiden päästöistä. Listattujen osakkeiden ja yritysten joukkovelkakirjalainojen scope 1 ja scope 2 -päästöjen laskenta on tehty käyttäen PCAF:in laskentamenetelmää 1. Rahoitettuja scope 3 -päästöjä ei ole laskettu datan puutteen vuoksi.

Erikoissijoitusrahastot laskevat ja raportoivat aiheuttamia päästöjä, ja kyseisiä tietoja on haettu laskentaa varten rahastokohtaisesti. POP Pankki -ryhmän rahoitettujen päästöjen laskennassa on käytetty kertoimena rahaston päästöintensiteettilukua, jonka avulla on saatu laskettua POP

Pankki -ryhmän vastuulle lukeutuvat päästöt rahastosta. Erikoissijoitusrahastojen raportointitavat vaihtelevat, joten osalle rahastoista päästöintensiteetti on laskettu POP Pankki -ryhmässä lukujen yhdenmukaistamiseksi. Erikoissijoitusrahastot, jotka eivät raportoiv päästöjään, ovat jääneet laskennan ulkopuolelle, sillä niiden osalta ei ole voitu arvioida päästöjä riittävällä tarkkuudella.

Muiden sijoitusrahastojen osalta päästöintensiteetin luvut on haettu MSCI ESG Research LLC:stä, ja lukuja on käytetty POP Pankki -ryhmän rahottamien päästöjen laskennan pohjalla.

Listattujen osakkeiden päästöjen laskentaan tarvittavat tiedot kokonaispäästöistä ja Enterprise

Value Including Cash (EVIC) -arvoista on haettu MSCI ESG Research:stä. Laskennassa POP Pankki -ryhmän osuutta määrittävä kerroin on saatu vertaamalla sijoituksen tarkasteluhetken markkina-arvoa vastapuolen EVIC-arvoon. POP Pankki -ryhmän rahoitetut päästöt on saatu kertomalla ryhmän osuutta määrittävä kerroin vastapuolen kokonaispäästöjen kanssa.

Päästöintensiteetti on laskettu jakamalla päästöt sijoitusten kokonaisarvolla.

Osa sijoituskohteista raportoi todellisten päästöjen perusteella tehtyjä laskelmia ja osassa sijoituskohteista lähtödata on arvioitua. Sijoituskohteiden raportointien päästöjen osuus laskennassa oli 93 %, ja estimoitujen päästöjen osuus oli 7 %. Kokonaisuutena yleisin datan laadun arvosana PCAF:in asteikolla on 2.

Osalle sijoituksista ei ole saatavilla päästökerointa, joten nämä sijoitukset rajattiin laskennan ulkopuolelle. Listattujen osakkeiden ja yritysten joukkovelkakirjalainojen päästöjen laskennan kattavuus oli 72 %.

VALTIONLAINOJEN LASKENTAMENETELMÄ

Valtionlainat	Rahoitetut päästöt, Scope 1 tCO ₂ e, vuosi 2024	Scope 1 -päästöjen intensiteetti (tCO ₂ e / miljoona euroa sijoituksia), vuosi 2024
Yhteensä	44 104	159,39

POP Pankki -ryhmän valtiolainojen rahoitettujen päästöjen laskennan pohjalla on käytetty velkakirjojen rahamäärää, joka on jaettu kohdemaan ostovoimapariteetilla (purchasing power parity, PPP) korjatulla kokonaisbruttokansantuotteella, minkä jälkeen kohdemaan kokonaispäästöt on saatu kertomalla kyseisellä suhdeluvulla. PPP-korjatun bruttokansantuotteen lähteenä on Maailmanpankki, ja maakohtaiset päästöestimaatit on haettu PCAF:in tietokannasta. Valtionlainoista on laskettu rahoitetut scope 1 -päästöt. PCAF:in ohjeistuksen mu-

kaisesti valtiolainoista tulisi mahdollisuuksien mukaan raportoida myös rahoitetut scope 2 ja scope 3 -päästöt, mutta datan puutteen vuoksi laskentaa ei ole toistaiseksi voitu suorittaa.

Päästöintensiteetti on laskettu jakamalla rahoitetut päästöt sijoitusten kokonaisarvolla.

Lasketut päästöt saavat PCAF:in datan laadun arvosanaksi 4. Valtionlainojen päästöjen laskennan kattavuus oli 90 %.

SIOJITUSKIINTEISTÖJEN LASKENTAMENETELMÄ

Sijoituskiinteistöt	Scope 1 ja 2 -päästöt (sijaintiperusteiset), tCO ₂ e, vuosi 2024
Yhteensä	1018

Sijoituskiinteistöjen päästöjen laskenta on toteutettu GHG-protokollan mukaisesti. POP Pankki -ryhmän sijoituskiinteistöjen päästöjen laskennassa on käytetty tietoa kiinteistöjen sähkön- ja lämmönkulutuksesta ja pinta-aloista. Niille kohteille, joille oli tiedossa vain pinta-ala, estimoitiiin sähkön- ja lämmönkulutus Motivan raportoitaman toimistokiinteistön keskimääräisten energiankulu-

tusten perusteella. Kohteiden scope 2 -päästöjen laskennassa käytettiin sijaintiperusteisesti maakohtaisia keskiarvoja sähkön ja lämmön päästöille.

Laskennasta jäivät pois kohteet, joille ei löytynyt energiankulutus- tai pinta-ala tietoja. Laskenta kattoi 43 % sijoituskiinteistöistä kiinteistöjen lukumäärään suhteutettuna.

E1-7 – PÄÄSTÖHYVITYKSILLÄ RAHOITETTAVAT KASVIHUONEKAASUJEN POISTOT JA KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN HILLINTÄHANKKEET

POP Pankki -ryhmä ei ole toistaiseksi ostanut päästöhyvityksiä tai toteuttanut kasvihuonekaasujen poistoja tai varastointia, jotka olisivat seurausta ryhmän määrittämistä hillintähankkeista. Näin ollen kasvihuonekaasujen poistojen ja varastoinnin määrä sekä arvoketjun ulkopuolisten päästöhyvitysten kokonaismäärä hiilidioksidiekvivalenttitonneina on 0. POP Pankki -ryhmä on asettamassa kestävyystavoitteidensa mukaisesti vuonna 2025 päästövähennystavoitteet sekä suunnitelman kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tässä yhteydessä voidaan määrittää myös mahdolliset kasvihuonekaasupäästöjen hillintähankkeet.

2.3 KESTÄVÄT TUOTTEET

POP Pankki -ryhmässä kestävät tuotteet on tunnistettu aihekohtaisten standardien ulkopuolisena yhteisökohtaisena tietona. POP Pankki -ryhmän kestäviin tuotteisiin liittyviä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, josta kerrotaan tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Kestäviin tuotteisiin liittyviä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia hallitaan yhteistyöllä yhteistyökumppaneiden kanssa ja kumppanuuksien hallinnalla sekä osana tavanomaista liiketoimintaa, esimerkiksi tuotehallintamenettelyllä ja varmistamalla kestävä tuotevalikoiman asiakkaille.

Oleellinen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Kestävät tuotteet	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Kestävää kehitystä edistävät tuotteet kohdentavat rahoitusta vastuullisiin hankkeisiin ja luovat positiivista vaikuttavuutta ihmisiin ja ympäristöön. Kestävät tuotteet tarjoavat POP Pankki -ryhmälle myös mahdollisuuden luoda sidosryhmien, kuten yhteistyökumppaneiden, kanssa uusia ratkaisuja, joilla voidaan vähentää vaikutuksia ihmisille ja elinympäristölle. 	<ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmien kuten asiakkaiden, sijoittajien ja kumppanien ymmärrys ja vaatimukset vastuullisuuden osalta kasvavat. Ellei kestäviä ja vastuullisia tuotteita ole tarjolla, voi se muodostaa taloudellisen riskin asiakkaiden tai sijoittajien menetyksenä tai epäonnistumisena uusien sidosryhmien houkuttelussa. Kestävien tuotteiden kysyntä ja tarjonta markkinoilla kasvaa, ja taloudellisen riskin voi muodostaa kilpailijoiden edistyskellisempi tuotekehitys. Viherpesun riski, jos ympäristöön ja ilmastoon liittyvät tavoitteet eivät ole huolellisesti integroitu tuotteeseen. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekehitys ja uusien tuotteiden lanseeraaminen eri asiakassegmenteille, kuten erikoislaina energiatehokkaiden talojen peruskorjauksiin, vihreä yrityslaina ja -asuntolaina, vihreät joukkovelkakirjalainat ja vastuullisuustavoitteisiin sidotut joukkovelkakirjalainat tarjoavat POP Pankki -ryhmälle mahdollisuuden palvella nykyisiä asiakkaita laajemmalla tuotevalikoimalla sekä houkutella uusia asiakkaita ja sijoittajia. Sijoittajat suosivat enenevässä määrin yrityksiä, jotka ovat integroineet vastuullisuuden tuotteisiinsa, jolloin kestävyden huomioiminen tuoteportfoliossa saattaa toimia kilpailutena muihin kilpailijoihin nähden.

POP Pankki -ryhmän liiketoiminnan keskeinen osa-alue, jolla on vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön, on asiakkaiden investointien rahoittaminen sekä sijoitustuotteiden tarjoaminen asiakkaille. POP Pankki -ryhmä pyrkii vähentämään negatiivisia vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin tarjoamalla asiakkaille rahoitusta ilmastonmuutoksen hillintää tukeviin investointeihin sekä tarjoamalla kestävää kehitystä tukevia sijoituskohteita ja tiedottamalla asiakkaita näihin liittyvistä mahdollisuuksista. Kestävää kehitystä tukevat sijoitustuotteet voivat edistää ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai molempia taikka sijoitustuotteen tavoitteena voi olla kestävien sijoitusten tekeminen.

Kestäviin tuotteisiin liittyviä olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia hallitaan tuotehallinnassa noudatettavilla periaatteilla, luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeella, sijoitusneuvontaan liittyvillä ohjeilla sekä valittaessa yhteistyökumppaneita sekä ylläpidettäessä suhteita heihin.

TUOTEHALLINTAMENETTELY JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

Tuotehallinnassa noudatettavia periaatteita sovelletaan uusien tuotteiden sekä tuotteiden päivitysten yhteydessä, kuten myös kestävien tuotteiden kohdalla. Osana tuotehallintamenettelyä tulee tunnistaa muun muassa mahdolliset riskit asiakkaille ja ympäristölle. Viherpesua ehkäistään tuotehallinnan prosessilla sekä compliance-toiminnon arvioinneilla. Tuotehallinnan menettelyistä ja periaatteista kerrotaan tarkemmin *S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät* -standardin osiossa *S4-1*.

Yhteistyökumppaneita valittaessa huomioidaan palveluntoimittajan ja tuotteen vastuullisuus. Sopimusperiaatteista ja due diligence -selvityksestä on kerrottu tarkemmin *G1 Liiketoiminnan harjoittaminen* -standardin osiossa *G1-1* ja *G1-2*. Tuotteiden - ja palveluntoimittajien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä, ja yhteistyöllä varmistetaan riittävä tuote- ja palveluvalikoima asiakkaille.

Rahoitustuotteiden ja rahastojen osalta POP Pankki -ryhmä on valinnut ainoastaan yhteistyökumppaneita, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) ja ovat Suomen vastuullisen sijoittamisen yhdistyksen (Finsifn) jäseniä.

Vastuullinen sijoittaminen on osa POP Pankki -ryhmän yhteistyökumppaneiden sijoitusprosessia. Tyypillisesti yhteistyökumppaneilla vastuullisuuden periaatteiden soveltaminen on integroitu suoraan osaksi sijoitusprosessia. Yhteistyökumppaneilla kestävyystekijöiden ja -riskien huomiointi ja arviointi tapahtuvat osana sijoituspäätöksentekoa ja -analyysiä. Yhteistyökumppaneiden vastuullisen sijoittamisen tietoja seurataan käymällä säännöllisiä keskusteluja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä yhteistyökumppaneiden toimittamien sijoituksia koskevien materiaalien ja yleisistä lähteistä saatavien tietojen kautta.

YMPÄRISTÖN KANNALTA KESTÄVÄ LUOTOTUS

Luotonannon ja vakuuksien toimintaohje ohjaa pankkien luotonmyöntöprosessia ja ohjeistaa hyvästä luotonantotavasta. Ohjetta on päivitetty vuoden 2024 aikana ympäristön kannalta kestävästä luotonmyönnöstä ja siinä noudatettavista periaatteista. Luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeesta on kerrottu tarkemmin *E1 Ilmastomuutos* -standardin osiossa *E1-2*.

POP Pankki -ryhmä on tarjonnut Vihreä laina -tuotetta henkilöasiakkailleen vuodesta 2021 lähtien. Vuoden 2024 aikana Vihreän lainan kriteerejä päi-

vitettiin, ja syksystä 2024 lähtien sitä on tarjottu myös yritysasiakkaille ja asuntoyhteisöasiakkaille. Lisäksi POP Pankki -ryhmän henkilökunnalle järjestettiin koulutusta päivitetystä tuotteesta. Vihreän lainan päivityksistä on kerrottu tarkemmin *E1 Ilmastomuutos* -standardin osiossa *E1-3*.

Myönnettyjen Vihreiden lainojen osalta on asetettu määrälliset tavoitteet vuosille 2025–2026. Tavoite on avattu tarkemmin *E1 Ilmastomuutos* -standardin osiossa *E1-4*.

KESTÄVÄT SIOJITUSTUOTTEET

POP Pankki -ryhmässä selvitetään kestävä rahoituksen sääntelyn mukaisesti asiakkaan kestävyysmieltymyksiä osana sijoitusneuvontaa. POP Pankkien sijoitusneuvontaa antavia toimihenkilöitä ohjeistetaan kestävyysmieltymysten selvittämisestä. Kestävyysmieltymysten osalta asiakkaalta selvitetään mieluista vähimmäisprosenttiosuutta kestävästä sijoituksista sekä taksonomian mukaisista sijoituksista. Lisäksi asiakkailta tiedustellaan, haluaako hän, että hänelle suositellaan ainoastaan sijoitusratkaisuita, jotka huomioivat pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset.

Vuoden 2024 aikana kestävyysmieltymyksiä koskevia kysymyksiä selkeytettiin ja henkilökunnalle järjestettiin aiheesta lisäkoulutusta.

Suurimmalla osalla POP Pankki -ryhmän sijoitusneuvonnassa tarjoamista rahastoista on Morningstarin vastuullisuus-rating. Vuonna 2024 näiden rahastojen vastuullisuus-ratingin keskiarvo oli 3,6 asteikolla 1–5 mitattuna. Morningstarin vastuulli-

suusluokitus kuvaa rahaston omistamien yhtiöiden vastuullisuutta suhteessa muiden samassa Morningstarin määrittelemässä vertailuluokassa olevien rahastojen omistuksiin. Sijoitusrahasto saa vastuullisuusratingin, jos sen varoista vähintään 50 prosenttia on sijoitettu yrityksiin, joille Sustainalytics on määrittänyt yrityskohtaisen vastuullisuus-ratingin.

POP Pankki -ryhmän tarjoamat rahastot on luokiteltu kestävyys suhteen kolmeen eri luokkaan eli artiklaan. Artiklat 6, 8 ja 9 kertovat sijoituskohteen kestävyystasosta. Artiklan 9 mukaisilla ”tummanvihreillä” sijoitustuotteilla on tavoitteena kestävien sijoitusten tekeminen. Artiklan 8 mukaisilla ”vaaleanvihreillä” sijoitustuotteilla on tavoitteena edistää ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia. Artiklan 6 mukaiset ”harmaat” sijoitustuotteet eivät aktiivisesti edistä ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia.

POP Pankki -ryhmän sijoitusneuvonnassa tarjoamista rahastoista 9 % oli artikla 6 mukaisia, 86 % oli artikla 8 mukaisia ja 5 % oli artikla 9 mukaisia vuoden 2024 lopussa.

POP Pankki -ryhmässä on asetettu tavoitteeksi tuoda asiakkaille tarjottavien sijoitustuotteiden tuotevalikoimaan uusia kestäviä sijoitustuotteita. Uusien kestävien sijoitustuotteiden tulisi olla vähintään artiklaa 8. Tavoite on kuvattu tarkemmin *S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät* -standardin osiossa *S4-5*.

2.4 E4 BIOLOGINEN MONIMUOTOISUUS JA EKOSYSTEEMIT

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

POP Pankki -ryhmän biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, joka on kuvattu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Tunnistetut olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet eivät liity POP Pankki -ryhmän omaan toimintaan vaan syntyvät sen arvoketjusta asiakkaiden rahoittamisen kautta. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion jälkeen ryhmässä on asiantuntija-arviona tarkasteltu vaikutuksia, riskejä, riippuvuuksia ja mahdollisuuksia, mutta toistaiseksi POP Pankki -ryhmä ei ole tehnyt näihin liittyen syvemmän tason arviointia.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan	<p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Ilmastonmuutos sekä maan- ja vedenkäyttö ovat luontokatoon liittyviä ajureita, jotka myötävaikuttavat biologisen monimuotoisuuden heikkenemiseen ja muodostavat yhdessä riskin ympäristölle. Rakentaminen, maatalous ja metsätalous, joita POP Pankki -ryhmä rahoittaa, vaikuttavat maankäyttöön ja muuttavat sitä, mikä aiheuttaa elinympäristöjen tuhoutumista ja pirstoutumista sekä häiriöitä, ja vaikuttaa negatiivisesti luonnon monimuotoisuuteen. <p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Biologisen monimuotoisuuden huomiointi rahoitus- ja sijoitustoiminnassa ovat mahdollisuuksia, jotka vaikuttavat positiivisesti monimuotoisuuden säilyttämiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömääräysten rikkominen voi johtaa sakkoihin ja viivästyksiin, jotka vähentävät taloudellista tuottoa ja voivat vahingoittaa omistusten arvoa. Uhanalaisten lajien häirintä tai tiettyjen lajien löytyminen tietyltä alueelta, johon suunnitellaan uutta hanketta, voi vaikuttaa hankkeen etenemiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> Biologisen monimuotoisuuden huomiointi rahoitus- ja sijoitustoiminnassa ja kestävyysstrategiassa auttaa saavuttamaan vastuullisuustavoitteet, joka voi houkutella uusia asiakkaita, sijoittajia ja kumppaneita tai vähentää vastata heidän muuttuviin vaatimuksiin ja mieltymyksiin.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Vaikutukset ekosysteemi-palveluihin ja riippuvuudet niistä		<ul style="list-style-type: none"> Ekosysteemit, joista organisaatiot ovat riippuvaisia voivat häiriintyä ja aiheuttaa uudenlaisia riskejä liiketoiminnalle esimerkiksi maa- ja metsätaloudessa sekä rakentamisessa mm. raaka-aineiden saatavuuden osalta. Tiukentuva sääntely voi aiheuttaa muutoksia tiettyjen toimialojen liiketoimintaan ja toimitusketjuihin tulevaisuudessa. Nämä voivat esimerkiksi aiheuttaa luottotappioita tai vähentää rahoitettavien hankkeiden tai investointien määrää. Monimuotoisuuden heikkeneminen voi heikentää tuotantoprosesseja ja siten heikentää useiden yritysten luottokelpoisuutta. Lainoja myönnetään laajasti yrityksille, jotka ovat erittäin riippuvaisia ainakin yhdestä ekosysteempipalvelusta. Tämä tarkoittaa, että nämä yritykset ovat riippuvaisia ekosysteempipalveluista jatkaakseen tuotteidensa tuotantoa tai palveluiden tarjoamista. Jos luonnon rappeutuminen jatkuu kuten nyt, nämä yritykset kärsivät ja pankkien luottokannan riskitaso kasvaa. Biologisen monimuotoisuuden heikkeneminen vaikuttaa myös POP Pankki -ryhmän asiakkaisiin, josta voi seurata esimerkiksi luottotappiota. 	

E4-1 – SIIRTYMÄSUUNNITELMA SEKÄ BIOLOGISEN MONIMUOTOISUUDEN JA EKOSYSTEEMIEN HUOMIOIMINEN STRATEGIASSA JA LIIKETOIMINTAMALLISSA

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa tunnistetut biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin kohdistuvat vaikutukset, riippuvuudet, riskit ja mahdollisuudet johtuvat POP Pankki -ryhmän strategiasta ja liiketoimintamallista. POP Pankki -ryhmän liiketoiminnassa keskeistä on paikallisuus sekä henkilö- ja yritysasiakkaiden rahoittaminen, ja ryhmän yritysasiakkaiden rahoittamisen kautta on tunnistettu nousevan vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia, jotka liittyvät biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin. Vaikutusten nähdään korostuvan erityisesti rahoitettaessa maa- ja metsätalousasiakkaita sekä rakentamista.

Toistaiseksi biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät vaikutukset, riippuvuudet, riskit ja mahdollisuudet eivät ole vaikuttaneet POP Pankki -ryhmän strategian ja liiketoimintamallin mukauttamiseen. POP Pankki -ryhmän vastuullisuustavoitteiden mukaisesti vuoden 2025 aikana laaditaan biodiversiteettiselvitys, jonka tarkoituksena on kasvattaa POP Pankki -ryhmän ymmärrystä sen toiminnan vaikutuksista ja riippuvuuksista biologiseen monimuotoisuuteen. Ymmärryksen lisääntymisen myötä POP Pankki -ryhmässä voidaan tarkemmin arvioida biologisen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvistä vaikutuksista, riskeistä, riippuvuuksista ja mahdollisuuksista aiheutuvat tarpeet mukauttaa POP Pankki -ryhmän strategiaa ja liiketoimintamallia.

POP Pankki -ryhmässä arvioitiin strategian ja liiketoimintamallin resilienssi suhteessa biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin asiantuntija-arviona. Koska POP Pankki -ryhmän omaan toimintaan ei ole tunnistettu liittyvän olennaisia vaikutuksia, riskejä tai mahdollisuuksia biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemien kannalta, resilienssianalyysi rajattiin koskemaan ainoastaan POP Pankki -ryhmän arvoketjua. Arvoketjun osalta resilienssianalyysi on rajattu koskemaan luottosalkkua, ja sieltä erityisesti maa- ja metsätalousasiakkaita sekä rakennushankkeita. Riskien osalta analyysissä on käsitelty ainoastaan siirtymä- ja fyysisiä riskejä, koska POP Pankki -ryhmällä ei ole toistaiseksi ollut riittävästi resursseja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien järjestelmäriskien tarkastelulle. Resilienssianalyysissä on huomioitu lyhyt, keskipitkä ja pitkä aikaväli.

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin yhteydessä selvitettiin sidosryhmien näkemykset biologisen monimuotoisuuden merkittävydestä POP Pankki -ryhmän toiminnan kannalta. Toistaiseksi POP Pankki -ryhmä ei ole osallistuttanut sidosryhmiä muilla tavoin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien vaikutusten ja riskien tarkempaan arviointiin taikka resilienssianalyysiin.

POP Pankki -ryhmän tekemän resilienssianalyysin oletuksena on, että ilman merkittäviä toimia biologinen monimuotoisuus heikkenee ilmastonmuutoksen seurauksena, ja erityisesti pitkällä aikavälillä negatiivisten vaikutusten ja riskien nähdään korostuvan, jos ilmastonmuutos ja luontokato jatkuu nykyisellä tavalla.

Resilienssianalyysi pohjautuu kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin jälkeen tehtyyn asiantuntija-arviointiin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suhteesta maa- ja metsätalouteen sekä rakentamiseen. Resilienssianalyysissä taloudellisia vaikutuksia on tarkasteltu ainoastaan vakavaraisuuden näkökulmasta. POP Pankki -ryhmän asiantuntija-arviossa tunnistettiin useita toimialakohtaisia fyysisiä riskejä, kuten maatalouden osalta tuholaiten ja tautien tuomat epävarmuudet tuotantoon, satojen pienentymisen pölytyspalveluiden vähenemisen vuoksi ja maaperän huonontumisen yksipuolisen viljelyn vuoksi sekä rakentamisen osalta ekosysteemien rappeutumisen ja lajien häviämisen. Lisäksi POP Pankki -ryhmän asiantuntija-arviossa tunnistettiin useita toimialakohtaisia siirtymäriskejä, kuten maa- ja metsätalouden osalta politiikkaan ja lainsäädännön muutosten aiheuttamat riskit sekä rakentamisen osalta politiikan ja teknologian muutosten aiheuttamat riskit. Nykyisen liiketoimintamallin ja strategian nähtiin kestävän tunnistetut siirtymä- ja fyysiset riskit POP Pankki -ryhmän luottokannan hajaantumisen ansiosta.

POP Pankki -ryhmän suorittaman resilienssianalyysin perusteella biologisella monimuotoisuudella ja ekosysteemeillä ei nähty olevan taloudellisia vaikutuksia POP Pankki -ryhmän vakavaraisuuteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä. POP Pankki -ryhmä näkee mahdolliseksi, että biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyviä riskejä realisoituu pitkällä aikavälillä, mutta niiden aiheuttamia taloudellisia vaikutuksia POP Pankki -ryhmälle on vaikea arvioida resilienssianalyysin teossa käytettyjen tietojen perusteella.

ESRS2 SBM-3 – OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

POP Pankki -ryhmän omalla toiminnalla ei nähdä olevan olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaympäristön tilan heikkenemiseen. POP Pankki -ryhmän kaksinkertaisen olennaisuuden arviossa on tunnistettu ryhmän rahoittamien asiakkaiden, erityisesti maa- ja metsätalousasiakkaiden, mahdollisesti vaikuttavan maaympäristön tilan heikkenemiseen. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion jälkeen tehdyssä asiantuntija-arviossa ei ole tiedon puutteen vuoksi pystytty yksilöimään ryhmän rahoittamien hankkeiden olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaympäristön tilan heikkenemiseen. POP Pankki -ryhmä ei kuitenkaan ole tarkemmalla tasolla arvioinut, aiheuttaako sen lainakanta tosiasiasa olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaympäristön tilan heikkenemiseen.

POP Pankki -ryhmä ei ole todennut olennaisia kielteisiä vaikutuksia, jotka liittyvät aavikoitumiseen, koska POP Pankki -ryhmä ei harjoita toimintaa alueilla, joissa aavikoitumista tapahtuu.

POP Pankki -ryhmän omalla toiminnalla ei nähdä olevan olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaperän sulkemiseen. POP Pankki -ryhmässä on tunnistettu sen rahoittamien hankkeiden, erityisesti rakennushankkeiden, mahdollisesti vaikuttavan maaperän sulkemiseen. Ryhmän asiantuntija-arvion perusteella ryhmän rahoittamilla hankkeilla ei kuitenkaan ainakaan toistaiseksi nähdä olevan olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaperän sulkemiseen, koska

ryhmän kiinteistörakentamisen rahoittaminen painottuu vahvasti asuinkiinteistöihin, joiden kielteiset vaikutukset maaperän sulkeutumiseen ovat liike- ja teollisuuskiinteistöjä oleellisesti pienempiä ja hajautuneempia. POP Pankki -ryhmä ei kuitenkaan ole tarkemmalla tasolla arvioinut, aiheuttaako sen lainakanta tosiasiasa olennaisia kielteisiä vaikutuksia maaperän sulkemiseen.

POP Pankki -ryhmällä ei ole omaa toimintaa, joka vaikuttaa uhanalaisiin lajeihin. POP Pankki -ryhmässä on tunnistettu sen rahoittamien asiakkaiden mahdollisesti vaikuttavan uhanalaisiin lajeihin. POP Pankki -ryhmän asiantuntija-arvion perusteella ryhmän rahoittamilla hankkeilla ei kuitenkaan ainakaan toistaiseksi nähdä olevan vaikutuksia uhanalaisiin lajeihin, koska uhanalaiset lajit huomioidaan muun muassa ympäristölupapäätöksissä. POP Pankki -ryhmä ei kuitenkaan ole tarkemmalla tasolla arvioinut, aiheuttaako sen lainakanta tosiasiasa vaikutuksia uhanalaisiin lajeihin.

E4-2-E4-3 – BIOLOGISEEN MONIMUOTOISUUTEEN JA EKOSYSTEEMEIHN LIITTYVÄT TOIMINTAPERIAATTEET, TOIMET JA RESURSSIT

POP Pankki -ryhmällä ei ole toimintaperiaatteita biologisen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien, riippuvuuksien ja mahdollisuuksien hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteiden puuttuessa POP Pankki -ryhmä ei myöskään ole vuoden 2024 aikana tehnyt toimia, jotka merkittävällä tavalla edistävät biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvien toimintaperiaatteiden päämäärien saavuttamista.

POP Pankki -ryhmässä on kuitenkin vuoden 2024 aikana päivitetty Vihreän lainan kriteereitä, joita on kuvattu tarkemmin *E1 Ilmastomuutos* -standardin osiossa *E1-3*. Nykyisissä Vihreän lainan kriteereissä on myös huomioitu kestävä maatalous biologisen monimuotoisuuden näkökulmasta. Esimerkiksi rahoitettavana hankkeena voi olla tuotannon muuttaminen luomuksi ja siirtyminen kertoviljelyyn taikka epätyypillisten kasvien viljelyn tai eläinten kasvatamisen aloittaminen. POP Pankki -ryhmä ei seuraa Vihreän lainan kriteerien päivittämisen vaikutavuutta biologiseen monimuotoisuuteen.

E4-4 – BIOLOGISEEN MONIMUOTOISUUTEEN JA EKOSYSTEEMEIHN LIITTYVÄT TAVOITTEET

POP Pankki -ryhmässä on asetettu vastuullisuustavoitteet vuoden 2024 aikana, ja tavoitteet koskevat vuosia 2025–2027. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien osalta tavoitteeksi on asetettu biodiversiteettiselvityksen tekeminen vuoden 2025 aikana. Selvityksen tarkoituksena on kehittää POP Pankki -ryhmän ymmärrystä sen toiminnan vaikutuksista ja riippuvuuksista biologiseen monimuotoisuuteen. Koska tavoitteet koskevat vuosia 2025–2027, POP Pankki -ryhmä ei ole vuoden 2024 aikana tehnyt toimia, jotka merkittävällä tavalla edistävät biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

E4-5 – BIOLOGISESSA MONIMUOTOISUUDESSA JA EKOSYSTEEMEISSÄ TAPAHTUVIIN MUUTOKSIIN LIITTYVÄT VAIKUTUSMITTARIT

POP Pankki -ryhmässä pyritään lähivuosien aikana kasvattamaan ymmärrystä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien vaikutuksista. POP Pankki

ki -ryhmä ei ole toistaiseksi asettanut mittareista, jotka liittyvät sen biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin kohdistuviin olennaisiin vaikutuksiin.

3 YHTEISKUNNALLISET TIEDOT

3.1 S1 OMA TYÖVOIMA

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

POP Pankki -ryhmän omaan työvoimaan liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, joka on kuvattu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan ja hallitaan myös esimerkiksi henkilöstökyselyillä, koulutuksilla, työterveyshuollon kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja varhaisen tuen käytännöllä.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Työolot	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Tasa-arvoinen kohtelu, oikeudenmukainen palkkaus ja työntekijöiden hyvinvointiin panostaminen lisäävät työtyytyväisyyttä, motivaatiota, parantaa suorituskykyä ja tuottavuutta ja vähentää sairauspoissaoloja. Lähtökohtaisesti tuotannollisista- ja taloudellisista syistä tehtävistä irtisanomisista pidättäytyminen parantaa oman työvoiman toimeentulomahdollisuuksia sekä vähentää psyykkistä kuormitusta ja haittaa. Lisäksi oman työvoiman työmotivaatio voi kasvaa vaikuttaen myönteisesti työssä jaksamiseen sekä asiakaspalvelun laatuun. Vastuullisuusteoista viestiminen sisäisesti omalle henkilöstölle voi lisätä henkilöstön työtyytyväisyyttä POP Pankki -ryhmää kohtaan. Työntekijöiden osallistaminen vastuullisuusasioihin voi lisätä työyhteisön yhteenkuuluvuuden tunnetta ja lisätä työmotivaatiota. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen sisäinen (vastuullisuus)viestintä voi lisätä työntekijöiden tyytymättömyyttä POP Pankki -ryhmää kohtaan sekä laskea työmotivaatiota. Mahdollinen työn ja yksityiselämän tasapainon heikkeneminen ja joustamattomat työajat vaikuttavat negatiivisesti POP Pankki -ryhmän oman työvoiman palautumiseen, työssä jaksamiseen ja henkiseen hyvinvointiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvava työntekijöiden lähtövaihtuvuus sekä alentunut kyky houkuttaa työvoimaa voivat hidastaa operatiivista toimintaa sekä heikentää POP Pankki -ryhmän toiminnan tuottavuutta. Työntekijöiden tehokkuuden aleneminen sekä mahdollisten sairauspoissaolojen lisääntyminen voivat vaikuttaa kielteisesti toiminnan tuottavuuteen sekä palveluiden järjestämiseen kustannustehokkaalla tavalla. 	<ul style="list-style-type: none"> Motivoituneiden ja hyvinvoivien työntekijöiden pienentynyt lähtövaihtuvuus ja parantunut työtehokkuus, lisääntynyt asiakastytyväisyys sekä osaamisen vahvistuminen. Lisäksi vähentyneet sairauspoissaolot vähentävät kustannuksia. Työntekijöiden hyvinvoinnin huomioiminen parantaa POP Pankki -ryhmän vetovoimaa työnantajamarkkinoilla ja luo positiivista mielikuvaa POP Pankki -ryhmästä vastuullisena toimijana. Tehokkaalla viestinnällä voidaan parantaa henkilöstön sitoutumista POP Pankki -ryhmään sekä edistää ryhmän vetovoimaa työnantajamarkkinoilla.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhdenvertaisuutta tukeva työyhteisökulttuuri vaikuttaa myönteisesti oman työvoiman työmotivaatioon sekä työn mielekkyyteen. Asianmukainen ja yhdenvertainen palkka voi vaikuttaa myönteisesti oman työvoiman toimeentuloon sekä kasvattaa oman työvoiman työmotivaatiota vaikuttaen myönteisesti työssä jaksamiseen ja hyvinvointiin. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Jos työympäristöä ja siihen liittyviä työntekijöiden mahdollisuuksia ei koeta yhdenvertaiseksi, se vaikuttaa negatiivisesti työmotivaatioon ja työtyytyväisyyteen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eriarvoinen kohtelu ja suuret palkkaerot sukupuolten välillä vaikuttaa kielteisesti maineeseen tai sidosryhmien näkemyksiin POP Pankki -ryhmästä. 	<ul style="list-style-type: none"> Yhdenvertaisuutta kokevien työntekijöiden pienentynyt lähtövaihtuvuus, vähentyneet sairauspoissaolot ja parantunut työtehokkuus. Sidosryhmien kuva POP Pankki -ryhmästä yhdenvertaisena työnantajana parantaa ryhmän vetovoimaa työnantajamarkkinoilla ja luo positiivista mielikuvaa POP Pankki -ryhmästä vastuullisena toimijana. Palkkojen tasa-arvoisuus voi parantaa POP Pankki -ryhmän mainetta työntekijöiden keskuudessa sekä vahvistaa POP Pankki -ryhmän vetovoimaa työnantajana.

ESRS2 SBM-3 – OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa tunnistetut omaan työvoimaan kohdistuvat tosiasialliset ja mahdolliset vaikutukset johtuvat POP Pankki -ryhmän strategiasta ja liiketoimintamallista tai ovat yhteydessä niihin. Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ovat nousseet esille tarkastellessa POP Pankki -ryhmän omaa toimintaa, työvoimaa ja työn luonnetta. POP Pankki -ryhmässä työn luonne on toimisto- ja tietotyötä, mikä on huomioitu olennaisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tarkastelussa. Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu sidosryhmähaastatteluiden ja -kyselyn perusteella sekä johdon työpajassa, kuten on kuvattu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Tunnistetut olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet näkyvät POP Pankki -ryhmän strategiassa ja liiketoimintamallissa esimerkiksi siten, että yksi strategian seitsemästä painopistealueesta on osaamistason nosto ja toiminnan tehostaminen. Osaava henkilökunta on strategian ja liiketoiminnan toteutumisen edellytys.

Kaikki POP Pankki-ryhmän työvoimaan lukeutuvat henkilöt kuuluvat niiden tietojen piiriin, jotka on ilmoitettu *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin mukaisesti. Omaan työvoimaan kuuluu työsuhteisia työntekijöitä sekä palveluyritysten kautta työskenteleviä henkilöitä, kuten vuokratyövoimaa tai konsultteja. Konsultteja ja vuokratyövoimaa ei ole huomioitu raportoitavissa numeerisissa tie-

doissa johtuen standardin soveltamisalasta, mutta heidät on otettu huomioon vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa.

POP Pankki -ryhmän omaan työvoimaan kuului henkilöihin kohdistuvista vaikutuksista ja riippuvuuksista mahdollisesti aiheutuvat olennaiset riskit ja mahdollisuudet liittyvät koko sen omaan työvoimaan eikä tiettyihin ihmisryhmiin. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa ei ole hankittu käsitystä siitä, miten työntekijöihin, joilla on erityisiä ominaisuuksia tai jotka työskentelevät tietyissä yhteyksissä tai suorittavat tiettyjä tehtäviä, kohdistuu suurempi riski joutua kärsimään vahinkoa.

POP Pankki -ryhmän tunnistamat olennaiset kielteiset vaikutukset työolojen ja yhdenvertaisen kohtelun ja yhtäläisten mahdollisuuksien suhteen liittyvät yksittäisiin tapauksiin.

POP Pankki -ryhmän tunnistamiin olennaisiin myönteisiin vaikutuksiin liittyviä toimia ovat työterveyden järjestäminen, henkilöstön kouluttaminen, säännöllinen sisäinen viestintä, yksilölliset työaikajoustot ja palkkakeskustelut. POP Pankki -ryhmän tunnistamat olennaiset myönteiset vaikutukset kohdistuvat kaikkiin sen työsuhteisiin työntekijöihin. Palveluyritysten kautta työskenteleviin henkilöihin kohdistuvat muut edellä mainitut toimet paitsi työterveyden järjestäminen, yksilölliset työaikajoustot ja palkkakeskustelut, sillä kyseiset toimet kuuluvat näiden henkilöiden ja heidän työnantajiansa välisten sopimusten piiriin. Lisäksi POP Pankki -ryhmän eri yhteisöillä voi olla

erilaisia käytäntöjä edellä mainittujen toimien laajuudessa.

Kaikki olennaiset riskit ja mahdollisuudet, joita yritykselle aiheutuu sen omaan työvoimaan kohdistuvista vaikutuksista ja riippuvuuksista sen omasta työvoimasta on kuvattu edeltävässä kapaleessa esitettyssä taulukossa.

POP Pankki -ryhmässä ei ole toistaiseksi laadittu ilmastoon ja ympäristöön liittyviä siirtymäsuunnitelmia, minkä vuoksi ei ole voitu tunnistaa siirtymäsuunnitelmista aiheutuvia mahdollisia olennaisia vaikutuksia POP Pankki -ryhmän omaan työvoimaan.

POP Pankki -ryhmän toimintaan ei liity merkittäviä pakkotyön tai lapsityövoiman käyttöä koskevia riskejä, jotka johtuvat toiminnan tyypistä tai maantieteellisistä alueista, joissa toimintaa harjoitetaan, koska POP Pankki -ryhmä toimii Suomessa.

S1-1 – OMAAN TYÖVOIMAAN LIITTYVÄT TOIMINTAPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän omaan työvoimaan liittyviä olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia hallitaan POP Pankki -ryhmän eettisillä liiketoimintaperiaatteilla, henkilöstöperiaatteilla sekä varhaisen tuen käytännön ja päihdeohjelman ohjeilla. Edellä mainitut ryhmän yhteiset toimintaperiaatteet kattavat koko ryhmän oman työvoiman.

POP Pankki -ryhmässä jokainen ryhmään kuuluva yhteisö on itsenäinen toimija, joka on ryhmän jä-

senenä sitoutunut yhteisiin arvoihin, toimintaperiaatteisiin sekä ohjeisiin. Ryhmän yhteisöillä voi olla lisäksi omia sisäisiä ohjeistuksia. Esimerkiksi yhdenvertaisuuden edistämissuunnitelma, työsuojelusuunnitelma ja työyhteisön kehittämissuunnitelma luodaan yhteisökohtaisesti. Toimintaperiaatteiden ja muiden sisäisten ohjeiden lisäksi POP Pankki -ryhmässä noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä ja rahoitusalan työehtosopimusta.

POP Pankkikeskuksen hallituksen hyväksymät eettiset liiketoimintaperiaatteet kuvaavat vähimmäisvaatimukset, joiden mukaisesti POP Pankki -ryhmän työntekijöiden, toimivan johdon ja hallinnon tulee toimia. Toimintaperiaatteet liittyvät olennaisesti vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin, jotka koskevat yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua. Periaatteiden mukaisesti työntekijöiden tulee toimia sääntelyn, vaatimusten ja sisäisten ohjeiden mukaisesti ja kohdella sidosryhmiä reilusti ja oikeudenmukaisesti. Lisäksi periaatteissa avataan työnantajan vastuullisia käytäntöjä, joiden mukaan ryhmän työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Toimintaperiaatteet ovat saatavilla sisäisesti POP Pankki -ryhmän intranetissä sekä julkisesti verkkosivuilla.

POP Pankkikeskuksen hallituksen hyväksymien POP Pankki -ryhmän henkilöstöperiaatteiden tarkoituksena on toimia ohjenuorana kestävän työympäristön luomisessa, jossa työntekijät voivat kehittyä ja voida hyvin. Periaatteet liittyvät työoloihin ja yhdenvertaiseen kohteluun liittyviin olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin. Periaatteissa käsitellään esimerkiksi tasa-arvois-

ta kohtelua ja syrjimättömyyttä, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämistä, johtamista, työympäristön turvallisuutta, työyhteisön viestintää ja työntekijöiden osallistamista. Toimintaperiaatteet ovat saatavilla sisäisesti POP Pankki -ryhmän intranetissä.

POP Pankkikeskuksen johtoryhmän hyväksymän päihdeohjelman ohjeen tavoitteena on ennaltaehkäistä työntekijöiden terveydelle haitallisten ja riippuvuutta aiheuttavien aineiden käyttöä. Ohjelman avulla pyritään vähentämään riskikäyttäytymisestä aiheutuvia terveysongelmia ja kustannuksia. Ohje liittyy työoloihin liittyviin olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin, jotka koskevat sairaspöissaoloja ja työntekijöiden hyvinvointia. Ohje on tehty mallipohjana myös ryhmän yhteisöille hyödynnettäväksi, ja ohje on saatavilla sisäisesti POP Pankki -ryhmän intranetissä.

POP Pankkikeskuksen johtoryhmän hyväksymän varhaisen tuen käytännön ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että mahdollisiin työntekoa, turvallisuutta tai työhyvinvointia heikentäviin tekijöihin puututaan työpaikalla riittävän aikaisessa vaiheessa. Ohje liittyy työoloihin liittyviin olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin, jotka koskevat sairaspöissaoloja ja työntekijöiden suorituskykyä ja hyvinvointia, kuten jaksamista ja palautumista. Ohje on tehty mallipohjana myös ryhmän yhteisöille hyödynnettäväksi, ja ohje on saatavilla sisäisesti POP Pankki -ryhmän intranetissä.

Osana eettisiä liiketoimintaperiaatteitaan POP Pankki -ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan Kan-

sainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksessa määritetyjä työntekijän perusoikeuksia ja -periaatteita sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen periaatteita. Lisäksi POP Pankki -ryhmä toimii ainoastaan Suomessa, joka on sitoutunut vahvasti ihmisoikeuksien suojelemiseen ja edistämiseen kansallisen lainsäädännön sekä kansainvälisen yhteistyön kautta. POP Pankki -ryhmässä ei ole tehty toimintaperiaatekohtaista vertailua siitä, vastaavatko sen omaa työvoimaa koskevat toimintaperiaatteet kansainvälisesti tunnustettuja välineitä, mukaan lukien YK:n ohjaavat periaatteet yritysten ihmisoikeusvastuusta. Ihmisoikeuksien ja työelämäoikeuksien noudattamista seurataan rikkomuksista ilmoittamisen eli whistleblowing-kanavan avulla. Ryhmässä huolehditaan yhteistointialain mukaisesti jatkuvasta vuoropuhelusta henkilöstön ja sen edustajien kanssa. Ajankohtaisia henkilöstöä koskevia asioita käsitellään henkilöstöasioista vastaavien työnantajan edustajien johdolla työryhmien säännöllisissä kokouksissa. Mahdolliset ihmisoikeusvaikutukset käsitellään tapauskohtaisesti samalla tavalla kuten muutkin sääntelyn tai sisäisten ohjeiden vastaiset rikkomukset. Korjaustoimenpiteet määritetään tapauksen mukaan. Käsitely ja korjaustoimenpiteet voivat sisältää prosessien ja toimintatapojen kehittämistä sekä mahdollisia työ- tai muita oikeudellisia seuraamuksia.

POP Pankki -ryhmä noudattaa kansallista lainsäädäntöä ja sitoutuu kunnioittamaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksessa määritetyjä työntekijän perusoikeuksia ja -periaatteita sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen pe-

riaatteita, joiden mukaisesti ryhmä ei salli ihmis-kauppaa, pakkotyötä ja lapsityövoiman käyttöä.

POP Pankki -ryhmässä ei ole laadittu ryhmätoimintaperiaatetta tai hallintajärjestelmää työtapaturmien ehkäisemiseksi. Jokainen POP Pankki -ryhmän yhteisö vastaa itsenäisesti siitä, että työsuojelu hoidetaan lakisääteisesti. Ryhmä noudattaa työterveyshuoltolakia, ja ryhmässä kehitetään ja seurataan toimia tapaturmien ehkäisemiseksi yhteisökohtaisesti yhteistyössä työterveys- ja vakuutuspalveluiden tarjoajien kanssa. Työsuojeluorganisaatiot toimivat paikallisesti ja ne huolehtivat terveyttä ja turvallisuutta edistävien asioiden käsittelystä yhteisössään.

POP Pankki -ryhmän henkilöstöperiaatteiden mukaisesti ryhmässä edistetään monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä kaikissa henkilöstöasioissa ja varmistetaan tasa-arvo ja inklusiivisuus kaikille työntekijöille riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muista henkilökohtaisista ominaisuuksista. Myös ryhmän eettisissä liiketoimintaperiaatteissa kielletään syrjintä ja linjataan yhdenmukaisen kohtelun edistämisestä. Sääntelyn edellyttäessä ryhmän yhteisötoimet edistämässä yhdenvertaisuuden edistämissuunnitelman, joka sisältää suunnitelman toimista yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi ryhmän yhteisöllä voi olla erillisiä toimintaperiaatteita esimerkiksi häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi.

POP Pankki -ryhmällä ei ole toistaiseksi erityisiä toimintaperiaatteisiin liittyviä sitoumuksia, jotka koskevat inklusiivista tai positiivista toimintaa sellaisten henkilöiden hyväksi, jotka kuuluvat yrityksen omassa työvoimassa haavoittumiselle erityisen alttiisiin ryhmiin.

Syrjintä on POP Pankki -ryhmässä kielletty ja siitä linjataan POP Pankki -ryhmän eettisissä liiketoimintaperiaatteissa, jotka työntekijöiden tulee kerrata vuosittain verkkokurssin muodossa. Mahdollisen syrjintään tai häirintään liittyvän ilmoituksen voi tehdä esihenkilölle, henkilöstöhallinnolle tai kenelle tahansa työnantajan edustajalle, jolloin työnantaja puuttuu tilanteeseen välittömästi. Monimuotoisuuden ja inklusion edistämisen osalta toimitaan toimintaperiaatteiden mukaisesti, ja monimuotoisuus ja inklusiivisuus ohjeistetaan huomioimaan esimerkiksi rekrytoinneissa, urakehityksessä ja palkitsemisessa.

S1-2 – PROSESSIT, JOTKA KOSKEVAT YHTEYDENPITOA VAIKUTUKSISTA OMIEN TYÖNTEKIJÖIDEN JA HEIDÄN EDUSTAJIENSA KANSSA

POP Pankki -ryhmä koostuu itsenäisistä yhteisöistä, joten ryhmällä ei ole käytössä due diligence -prosessiin kuuluvia yhteisiä prosesseja yhteydenpitoon oman työvoiman kanssa heihin kohdistuvista tosiasiallisista tai mahdollisista olennaisista vaikutuksista. POP Pankki -ryhmässä ei ole määritetty ryhmän tasolla henkilöä, jolla on operatiivinen vastuu varmistaa, että yhteydenpito tapahtuu ja että tulokset otetaan huomioon yrityksen toimintatavoissa.

Ryhmän yhteisöissä, joihin sovelletaan yhteistoimintalakia, noudatetaan yhteistoimintalain mukaista jatkuvaa vuoropuhelua henkilöstön kanssa. Lisäksi yhteisöissä, joissa on yli 20 työntekijää, on työsuojelutoimikunta, jossa käsitellään henkilöstöä koskevia asioita ja kehitetään työoloja ja työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Lisäksi POP Pankki -ryhmässä huolehditaan aktiivisesta sisäisestä viestinnästä, esimerkiksi viestimällä ajankohtaisista asioista intranetissä tai sisäisissä palaverissa. Lisäksi koko ryhmän henkilöstölle järjestetään kvartaalikatsauksia tulevasta asioista, joilla on vaikutusta joko pankkeihin tai asiakkaisiin, ja joista henkilöstön on hyvä olla tietoisia.

Henkilöstön näkemyksiä, tyytyväisyyttä ja hyvinvointia kartoitetaan myös säännöllisesti henkilöstökyselyillä. Kyselyiden tulokset raportoidaan koko henkilöstölle ja tulokset käydään läpi eri organisaatiosastoilla sekä luottamushenkilöiden kanssa. Kyselyistä esiin nouseviin epäkohtiin tartutaan ja niihin pyritään etsimään parannusta yhdessä henkilöstön kanssa. Mahdollisia kehitystoimia toteutetaan yksiköittäin.

Henkilöstön näkemyksiä on selvitetty myös osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvion tulokset ovat määrittäneet olennaiset kestävyysaiheet ja arvioidun tuloksia on hyödynnetty myös tausta-aineistona POP Pankki -ryhmän vastuullisuustavoitteiden asettamisessa.

S1-3 – PROSESSIT KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN KORJAAMISEKSI JA KANAVAT OMILLE TYÖNTEKIJÖILLE HUOLENAIHEIDEN ESIIN TUOMISEKSI

POP Pankki -ryhmä koostuu itsenäisistä yhteisöistä, jotka ovat sitoutuneet yhteisiin henkilöstöperiaatteisiin, mutta jotka määrittävät yksityiskohtaiset prosessinsa itse. Epäkohtiin puututaan ja niitä korjataan tapauskohtaisesti. Kielteisten vaikutusten ja epäkohtien korjaustoimenpiteisiin voi kuulua vaikutuksesta riippuen työterveyshuollon palvelut, varhaisen tuen käytäntö, sovittelut HR:n tai ulkopuolisen työyhteisövalmentajan avulla sekä aiheiden käsittely ja koulutukset työyhteisössä. Lisäksi kielteisten vaikutusten tai epäkohtien korjaamiseksi voidaan tarvittaessa laatia joko ryhmän tai itsenäisen yhteisön tasolla kehityssuunnitelma. Kukin yhteisö vastaa siitä, että haitallisten vaikutusten korjaamiseksi on olemassa käytännöt ja niistä raportoidaan asianmukaisesti noudattaen sääntelyä.

POP Pankki -ryhmä on sitoutunut varmistamaan, että sen oma työvoima voi tuoda helposti esiin huolenaiheitaan, ja yhteydenotot käsitellään. Oma työvoima voi tuoda huolenaiheitaan esille työsuojeluvaltuutetulle, luottamushenkilöille, henkilöstöhallinnolle, esihenkilöille ja johdolle. Lisäksi oma työvoima voi tuoda mahdollisia epäkohtia käsittelyyn POP Pankki -ryhmän perustamaan whistleblowing-kanavaan.

Jos työntekijä tuo huolenaiheensa esille esimerkiksi henkilöstöhallinnolle tai esihenkilölle, aihe käsitellään luottamuksellisesti ja aihe otetaan jatkokäsittelyyn. Korjaustoimenpide määritellään tapauskohtaisesti.

Whistleblowing-kanava on POP Pankki -ryhmän käytössä oleva valitusmekanismi.

Whistleblowing-kanava on kaikille työntekijöille saatavilla, ja ilmoituksen teosta on ohjeistettu POP Pankki -ryhmän intranetissä sekä sisäisessä verkkokoulutuksessa. Whistleblowing-kanavaan tulleet ilmoitukset vastaanottaa compliance-toiminnon esihenkilö, tietosuojavastaava ja sisäisen tarkastuksen tarkastusjohtaja. Vastaanottajat vastaavat ilmoituksen asianmukaisesta tutkimisesta ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Jos ilmoituksen todetaan vaativan toimenpiteitä, siitä raportoidaan jäsenluottolaitoksen ja POP Pankkikeskuksen hallitukselle. Whistleblowing-ilmoitusten käsittelyä sekä ilmoittajien suojelua vastatoimilta on kuvattu tarkemmin *G1 Liiketoiminnan harjoittaminen* -standardin osiossa *G1-1*.

Tällä hetkellä POP Pankki -ryhmässä ei arvioida erikseen oman työvoiman tietoisuutta huolenaiheiden ilmoittamiseen liittyvistä prosesseista. POP Pankkikeskuksen compliance-toiminnon esihenkilö, tietosuojavastaava ja tarkastusjohtaja kuitenkin seuraavat kanavaan tulleiden ilmoitusten määrää ja niistä raportoidaan vuosittain POP Pankkikeskuksen hallitukselle.

S1-4 – TOIMIEN TOTEUTTAMINEN OMAAN TYÖVOIMAAN KOHDISTUVIEN OLENNAISTEN VAIKUTUSTEN SUHTEEN JA TOIMINTATAVAT OMAAN TYÖVOIMAAN LIITTYVIEN OLENNAISTEN RISKIEN VÄHENTÄMISEKSI JA OLENNAISTEN MAHDOLLISUUKSIEN HYÖDYNTÄMISEKSI SEKÄ KYSEISTEN TOIMIEN VAIKUTTAVUUS

POP Pankki -ryhmän organisaatorakenteen takia ryhmässä toteutetaan toimia olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallintaan sekä koko ryhmän tasolla että yhteisökohtaisesti. Ryhmän yhteisöt ovat sitoutuneet yhteisiin periaatteisiin ja ohjeisiin, joiden mukaisesti POP Pankki -ryhmässä pidetään huolta henkilöstön yhdenvertaisuudesta ja osaamisesta ja edistetään työhyvinvointia. Periaatteiden ja ryhmätasoisien toimien lisäksi ryhmän yhteisöillä voi olla omia toimia ja aloitteita henkilöstöasioiden kehittämiseksi. POP Pankki -ryhmässä ei ole luotu omaan työvoimaan liittyville olennaisille vaikutuksille, riskeille ja mahdollisuuksille erillistä toimintasuunnitelmaa.

Omaan työvoimaan liittyvien toimien yksilöintiin kielteisten vaikutusten osalta hyödynnetään henkilöstökyselyn tuloksia, whistleblowing-ilmoituksia sekä muiden kanavien kautta tulleita ilmoituksia. Ilmoitusten ja tulosten käsittelyn avulla yksilöidään tarvittavat toimet joko ryhmän tasolla tai yhteisökohtaisesti. Myös työterveyshuollon kanssa tehdään aktiivisesti yhteistyötä, ja työterveyshuollon kanssa laaditaan toimintasuunnitelmia paikallisesti.

POP Pankki -ryhmällä ei ole yleistä prosessia sen varmistamiseen, etteivät ryhmän yhteisöjen omat käytännöt aiheuta kielteisiä vaikutuksia henkilöstölle. Ryhmän yhteisöissä, joihin sovelletaan yhteistoimintalakia, arvioidaan erikseen tarve muutoseuvotteluille.

Vuoden 2024 aikana POP Pankkikeskuksen johdon tietoon ei ole tullut omaan työvoimaan kohdistuvia todellisia olennaisia vaikutuksia, jotka olisivat edellyttäneet merkittäviä korjaavia toimia.

Jokainen POP Pankki -ryhmän yhteisö vastaa siitä, että resurssit ovat riittävällä tasolla yhteisten toimintaperiaatteiden noudattamiseksi. Ryhmätasolla olennaisia vaikutuksia seurataan POP Pankkikeskuksen henkilöstöhallinnossa. Hallituksella on lopullinen vastuu olennaisten vaikutusten hallinnasta.

Työolot

POP Pankki ryhmässä arvostetaan kaikkia työntekijöitä ja heidän kykyjään.

Kielteisiä vaikutuksia työn ja yksityiselämän tasapainoon sekä työhyvinvointiin liittyen ehkäistään varhaisen tuen käytännöllä sekä kehittämällä henkilöstön hyvinvointia esimerkiksi tarjoamalla työterveyspalveluita ja erilaisia työelämää helpottavia joustoja, kuten mahdollisuudella etätyöskentelyyn. Osana varhaisen tuen käytäntöä, esihenkilö käy tarpeen ilmetessä kahdenkeskisen keskustelun työntekijän kanssa mahdollisista työkykyä heikentävistä tekijöistä. Keskustelun tuloksena pyritään löytämään ratkaisuja tilanteen parantamiseksi.

Puutteellisen sisäisen viestinnän kielteisiä vaikutuksia ehkäistään varmistamalla henkilöstölle ajantasainen ja selkeä tiedonkulku. Sisäistä viestintää toteutetaan säännöllisesti erilaisilla alustoilla, kuten intranetissä, koulutustilaisuuksissa sekä yhteisö- ja ryhmäkohtaisissa palavereissa. Esimerkiksi henkilöstölle järjestetään neljännesvuosittain katsauksia, joissa käsitellään ajankohtaisia ja tulevia henkilöstöön tai asiakkaisiin liittyviä asioita.

POP Pankki -ryhmässä on käytössä roolipohjainen koulutusohjelma, jossa eri rooleille on määritetty omat koulutusvaatimuksensa. Koulutusohjelman tavoitteena on ryhmän henkilöstön osaamisen kehittäminen. POP Pankki -ryhmä on myös ollut mukana valtakunnallisessa Vastuullinen työpaikka -ohjelmassa vuodesta 2020 lähtien. Ohjelmassa sitoudutaan vastuullisen työpaikan seitsemään periaatteeseen. Roolipohjaisen koulutusohjelman, sitoutumisen Vastuullinen työpaikka -ohjelmaan sekä työterveyshuollon ja työajan joustojen tarkoituksena on tuottaa myönteisiä vaikutuksia omalle työvoimalle.

Lähtövaihtuvuuteen ja työkykyyn ja -hyvinvointiin liittyviä riskejä lievennetään ja mahdollisuuksia hyödynnetään kehittämällä työhyvinvointia ja työmotivaatiota lisääviä käytäntöjä. Työhyvinvoinnin ja työmotivaation ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi POP Pankki -ryhmässä panostetaan esihenkilötyöhön kouluttamalla esihenkilöitä, tarjotaan työterveyspalveluita, käydään säännöllisesti kehitys- ja palkkakeskusteluita sekä pidetään huolta työntekijöiden osaamisesta roolipohjaisen koulutusohjelman avulla.

Toimien vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan seuraamalla henkilöstökyselyiden tuloksia, sairauspoissaolojen määrää yhteisökohtaisesti sekä kuulemalla henkilöstön näkemyksiä esimerkiksi erilaisissa työryhmissä.

Yhdenvertainen kohtelu

POP Pankki -ryhmässä kunnioitetaan työyhteisön monimuotoisuutta ja ihmisten yksilöllisyyttä. Kaikkia työntekijöitä kohdellaan samanarvoisesti riippumatta sukupuolesta, iästä, alkuperästä, vakaumuksesta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yhdenvertaiseen kohteluun liittyviä kielteisiä vaikutuksia pyritään ehkäisemään koulutuksella ja yhdenvertaisilla palkkauskäytännöllä ja rekrytointikäytännöllä. POP Pankki -ryhmän periaatteista ja käytännöistä viestitään esimerkiksi ryhmän eettisten liiketoimintaperiaatteiden pakollisen verkkokurssin yhteydessä. Lisäksi ryhmä tarjoaa vapaaehtoisia verkkokursseja koulutuslustoillaan yhdenvertaisuuteen, tasapuolisuuteen ja inklusiivisuuteen liittyen. Rekrytointien läpinäkyvyyden edistämiseksi avoimet työpaikat julkaistaan POP Pankki -ryhmän verkkosivuilla ja ne ovat kaikkien työntekijöiden haettavissa. Avoimeen tehtävään valitaan siihen parhaiten soveltuva henkilö, jonka osaaminen, potentiaalinen kehittyminen ja suoriutuminen ratkaisevat.

Toimien vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan seuraamalla henkilöstökyselyiden tuloksia sekä kuulemalla henkilöstön näkemyksiä esimerkiksi erilaisissa työryhmissä.

Yhdenvertaiseen kohteluun ja palkkaukseen liittyviä riskejä lievennetään ja mahdollisuuksia hyödynnetään esimerkiksi noudattamalla yhtäläisiä palkkausperusteluita ja käymällä säännöllisesti palkkakeskusteluita, joissa arvioidaan pätevyyttä ja suoriutumista työehtosopimuksen mukaisen palkkakeskustelumallin mukaisesti. Tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesti kohtelusta on linjattu POP Pankki -ryhmän eettisissä liiketoimintaperiaatteissa, jotka henkilöstön tulee käydä vuosittain läpi verkkokurssin muodossa.

S1-5 – TAVOITTEET, JOTKA LIITTYVÄT OLENNAISTEN KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN HALLINTAAN, MYÖNTEISTEN VAIKUTUSTEN EDISTÄMISEEN SEKÄ OLENNAISTEN RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIEN HALLINTAAN

POP Pankki -ryhmässä on asetettu vastuullisuustavoitteet vuoden 2024 aikana, ja tavoitteet koskevat vuosia 2025–2027. Omaan työvoimaa koskien on asetettu tavoitteeksi edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta, osaamista ja työhyvinvointia. Tavoitteen toteutusta mitataan henkilöstökyselystä saatavilla tuloksilla, ja sieltä saatavalla tyytyväisyyttä mittaavalla NPS-luvulla. Henkilöstön yhdenvertaisuuden, hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarkoituksena on vähentää omaan työvoimaan kohdistuvia olennaisia kielteisiä ja edistää myönteisiä vaikutuksia sekä toisaalta hallita riskejä ja mahdollisuuksia.

Tavoitteiden asetannassa on hyödynnetty kaksinkertaisen olennaisuuden arvion tuloksia ja sen yhteydessä selvitettyjä sidosryhmien, kuten myös henkilöstön näkemyksiä ja henkilöstökyselyn tuloksia. Tavoitteiden asetannasta järjestettiin työpaja, johon osallistui POP Pankkikeskuksen johtoryhmä ja POP Pankkikeskuksen ja Bonum Pankki Oyj:n asiantuntijoita. Tavoitteet hyväksyttiin POP Pankkikeskuksen hallituksessa. Tavoitteiden asetannasta raportoidaan osana kestävyysraporttia ja tavoitteet julkaistaan POP Pankki -ryhmän verkkosivuille.

Tavoitteiden edistymisestä tullaan raportoimaan jatkossa osana kestävyysraportointia. Lisäksi jatkossa pyritään tarkastelemaan tavoitteita tarkemmalla tasolla peilattuna olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin ja tarvittaessa tavoitteita päivitetään näiltä osin.

Omaan työvoimaan liittyvät tavoitteet ja mittarit on esitetty vastuullisuustavoitteissa seuraavasti:

Ylätavoite	Tavoite	Mittari
Edistämme henkilöstön hyvinvointia Kehitämme henkilöstön hyvinvointia ja tarjoamme mahdollisuuksia ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa. Emme syrji ja kohtelemme henkilöstöämme yhdenvertaisesti.	1. Edistämme henkilöstön yhdenvertaisuutta, osaamista ja työhyvinvointia	Tavoittelemme ryhmän tyytyväisyyskyselystä vähintään NPS-lukua 28.

Tavoitteen mittarin pohjalla on käytetty vuoden 2023 henkilöstökyselystä saatua NPS-lukua.

S1-6 - YRITYKSEN TYÖSUHTEISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN OMINAISUUDET

Sukupuoli	Työsuhteisten työntekijöiden määrä 2024 (henkilömäärä)
Miehet	202
Naiset	628
Muut	-
Ei ilmoitettu	-
Työsuhteiset työntekijät yhteensä	830

2024

Naiset	Miehet	Muut*	Ei ilmoitettu	Yhteensä
Työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
588,9	181,83	-	-	770,73
Vakinaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
553,1	170,78	-	-	723,89
Määräaikaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
35,79	11,05	-	-	46,84
Vaihtelevalla työajalla työskentelevien työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
3,28	1,01	-	-	4,29
Kokoaikaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
545,32	168,37	-	-	713,69
Osa-aikaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä (kokoaikavastaavana ilmaistuna)				
40,31	12,44	-	-	52,75

*Työsuhteisten työntekijöiden itsensä ilmoittama sukupuoli.

Työsuhteisten työntekijöiden vaihtuvuus (henkilömäärä)	2024
Vuoden aikana alkaneet uudet työsuhteet yhteensä	193
Vakituiset	116
Määräaikaiset	77
Vuoden aikana päättyneet työsuhteet yhteensä	116
Vakituiset	65
Määräaikaiset	51
Työsuhteiset työntekijät	830
Lähtövaihtuvuus (%)	14 %
Tulovaihtuvuus (%)	26 %

lumista ei voida oikeudellisista rajoituksista johdettua selvittää. Ryhmällä ei ole sopimusta työsuhteisten työntekijöiden kanssa edustuksesta, josta huolehtii eurooppalainen yritysneuvosto, eurooppayhtiön (SE) yritysneuvosto tai eurooppaosuuskunnan (SCE) yritysneuvosto.

Tiedot on kerätty POP Pankki -ryhmän henkilöstöjärjestelmästä.

Henkilömääränä ilmaistut työsuhteisten työntekijöiden määrään sekä työntekijöiden vaihtuvuuteen liittyvät tiedot on ilmoitettu raportointikauden lopun tilanteesta.

Määräaikaisia työsuhteita solmitaan esimerkiksi projektiluonteisiin tehtäviin, sijaisuuksiin tai harjoittelupaikan tarjoamiseksi opiskelijoille.

Työsuhteisten työntekijöiden määrä kokoaikavaauna ilmoitettuna on laskettu henkilötyövuosina. Kuukausipalkkaisten työntekijöiden osalta lukumäärä on laskettu kertomalla henkilöiden määrä työaikaprosentilla. Tuntipalkkaisten työntekijöiden osalta lukumäärä on laskettu suhteuttamalla tehtyjen työtuntien määrä kuukausipalkkaan. Kokoaikavaaunauden luvuissa ei ole vähennetty poissaoloja, vaan poissaolot on laskettu normaali-

lin työaikaprosentin mukaisesti työvoimaan. Kokoaikavaaunauden lukumäärä on laskettu keskiarvona eri kuukausilta.

S1-8 – TYÖEHTOSOPIMUSNEUVOTTELUIJEN KATTAVUUS JA TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN VUOROPUHELU

POP Pankki -ryhmällä on työntekijöitä ainoastaan Suomessa, ja ryhmässä noudatetaan rahoitusalan työehtosopimusta. Työsuhteisista työntekijöistä 93 % kuuluu työehtosopimuksen piiriin. Johtajasopimuksilla olevat johtajat eivät kuulu työehtosopimuksen piiriin. Tieto työehtosopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä on haettu raportointijakson lopun tilanteesta, ja luvun laskennassa on huomioitu kaikki työsuhteessa olevat työntekijät.

POP Pankki -ryhmällä ei ole tietoa, kuinka moni työsuhteisista työntekijöistä kuuluu työntekijöiden edustuksen piiriin. Kaikilla työntekijöillä on oikeus liittyä työmarkkinajärjestöihin, ja järjestöihin kuu-

Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus

Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu

Kattavuusaste:	Työsuhteiset työntekijät – ETA-alue (maat, joissa on yli 50 työsuhteista työntekijää, joiden osuus on yli 10 % työsuhteisten työntekijöiden kokonaismäärästä)	Työsuhteiset työntekijät – muu kuin ETA-alue (estimaatti alueista, joissa on yli 50 työsuhteista työntekijää, joiden osuus on yli 10 % työsuhteisten työntekijöiden kokonaismäärästä)	Edustus työpaikalla (vain ETA-alue) (maat, joissa on yli 50 työsuhteista työntekijää, joiden osuus on yli 10 % työsuhteisten työntekijöiden kokonaismäärästä)
0-19 %			Tieto ei saatavilla
20-39 %			Tieto ei saatavilla
40-59 %			Tieto ei saatavilla
60-79 %			Tieto ei saatavilla
80-100 %	Suomi		Tieto ei saatavilla

S1-9 – MONIMUOTOISUUDEN MITTARIT

Monimuotoisuus	Lukumäärä	%
Työsuhteisten työntekijöiden ikäjakauma		
alle 30 v	178	21 %
30-50 v	432	52 %
yli 50 v	220	27 %
Ylimmän johdon* sukupuolijakauma		
Naiset	44	58 %
Miehet	32	42 %

*Ylin johto sisältää toimitusjohtajat ja johtoryhmien jäsenet

Tiedot työsuhteisten työntekijöiden ikäjakaumasta on haettu POP Pankki -ryhmän henkilöstöjärjestelmästä. Luvut on raportoitu henkilömäärinä raportointikauden lopun tilanteesta, ja prosenttiosuus on laskettu ryhmän työsuhteisten työntekijöiden määrään suhteutettuna. Raportoidut tiedot sisältävät kaikki työsuhteiset henkilöt, kuten myös pitkillä vapailla olevat työntekijät, joiden työsuhde on voimassa.

Tiedot ylimmästä johdosta ja sen sukupuolijakaumasta on haettu ryhmän yhteisöille lähetetyn kyselyn avulla.

S1-10 – RIITTÄVÄ PALKKA

POP Pankki -ryhmässä jokaiselle työntekijälle maksetaan vähintään rahoitusalan työehtosopimuksessa määritettyä vähimmäispalkkaa vaativuusluokittelun mukaisesti.

S1-11 – SOSIAALINEN SUOJELU

POP Pankki -ryhmän kaikki työntekijät työskentelevät Suomessa, ja kaikki sen työsuhteiset työntekijät kuuluvat sosiaalisen suojelun piiriin julkisten ohjelmien tai POP Pankki -ryhmän yhteisöjen tarjoamien etuuksien, kuten vapaaehtoisen vakuutusturvan kautta.

S1-12 – VAMMAISET HENKILÖT

Vammaisten henkilöiden prosenttiosuutta POP Pankki -ryhmän työsuhteisista työntekijöistä ei voida ilmoittaa tietojen keruuta koskevien oikeudellisten rajoitusten vuoksi. POP Pankki -ryhmässä pyritään huomioimaan erityisryhmien tarpeet yksilöllisesti.

S1-14 – TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA KOSKEVAT MITTARIT

POP Pankki -ryhmässä 100 % työntekijöistä kuuluu vähintään lakisäätetyn työterveyshuollon piiriin. Prosenttiosuus on ilmoitettu henkilömäärän perusteella. POP Pankki -ryhmässä ei ole tapahtunut vuoden 2024 aikana yhtäkään työperäistä vammoista ja työperäisistä terveysongelmista johtuvaa kuolemantapausta. Vuoden 2024 aikana ryhmässä on kirjattu 8 työmatka- tai työtapaturmaa, ja työtapaturmien osuus on 5,9.

Tiedot on kerätty POP Pankki -ryhmän yhteisöiltä kyselyn avulla, sillä pankit ovat itsenäisiä yksiköitä, jotka vastaavat itse työterveyspalveluiden ja vakuutusturvan järjestämisestä. Työtapaturmien suhdeluku on laskettu jakamalla työtapaturmien määrä työntekijöiden työtuntien kokonaismäärällä kerrottuna 1 000 000:lla. Työtuntien kokonaismäärä on arvioitu tavanomaisten työtuntien perusteella huomioiden oikeudet palkalliseen poisoloon työstä.

S1-15 – TYÖ- JA YKSITYISELÄMÄN TASAPAINOA KOSKEVAT MITTARIT

POP Pankki -ryhmän työsuhteisista työntekijöistä 100 % on oikeutettuja perhevapaaseen.

Perhevapaata ottaneet työntekijät	2024
Perhevapaata ottaneet yhteensä (%)	6 %
Naiset (%)	5 %
Miehet (%)	1 %

Raportoidut luvut sisältävät työsuhteiset työntekijät, jotka ovat ilmoittaneet olevansa perhevapaalla. Raportilla on mukana myös ne henkilöt, joiden perhevapaa on alkanut ennen raportointijakson alkua, mutta vapaa on jatkunut edelleen raportointijakson aikana. Tiedot on kerätty POP Pankki -ryhmän henkilöstöjärjestelmästä.

S1-16 – ANSIOTULOJA KOSKEVAT MITTARIT (PALKKAERO JA KOKONAISANSIOT)

Sukupuolten palkkaero	2024
Toimihenkilöt (%)	0 %
Ylemmät toimihenkilöt (%)	11 %
Työsuhteiset työntekijät (%)	25 %

Kokonaisansion suhde	2024
Korkeimmin palkatun henkilön vuotuisen kokonaisansion suhde vuotuisen kokonaisansioden mediaaniin (pois lukien korkeimmin palkattu henkilö)	8,5

Palkkaeroihin ja kokonaisansioon liittyvät tiedot on haettu POP Pankki -ryhmän henkilöstöjärjestelmästä. Sukupuolten palkkaeron laskennassa kuukausipalkkaisten työntekijöiden tuntipalkka on laskettu jakamalla kuukausipalkka työehtosopimuksen mukaisella tuntipalkkakajajalla. Tuntipalkkaisten työntekijöiden osalta on käytetty raportointikauden lopussa olevaa tietoa tuntipalkasta. Palkkaeron laskennassa käytetty miesten ja naisten tuntipalkkojen keskiarvoa. Sukupuolten palkkaerolla tarkoitetaan palkkaeroja miespuolisten työntekijöiden keskimääräisestä palkkatasosta.

Naisten ja miesten väliseen palkkaeroon voi vaikuttaa esimerkiksi erilaiset työtehtävät, työkoemuus ja työvuosien määrä.

Kokonaisansion suhteen laskennassa korkeimmin palkatun henkilön vuotuista kokonaisansiota on verrattu työsuhteisten työntekijöiden vuosiansioiden mediaaniin.

S1-17 – TAPAUKSET, VALITUKSET JA VAKAVAT IHMISOIKEUSVAIKUTUKSET

Syrjintä- ja häirintätapaukset

POP Pankki -ryhmän whistleblowing-kanavaan on tullut yksi ilmoitus häirintään liittyen raportointivuoden 2024 aikana. Ilmoitus on käsitelty whistleblowing-kanavaa koskevien periaatteiden mukaisesti. POP Pankki -ryhmän tietoon ei ole tullut yhtään syrjintään tai häirintään liittyvää ilmoitusta työntekijöiden edustajien kautta.

Ilmoitus ei ole johtanut sakkoihin, seuraamuksiin tai vahingonkorvauksiin.

Tiedot on kerätty ryhmän yhteisölle lähetetyn kyselyn avulla sekä whistleblowing-kanavasta.

Valitukset

Whistleblowing-kanavaan on tullut vuoden 2024 aikana kaksi valitusta. Muiden omaan työvoimaan kuuluvien henkilöiden käytössä olevien kanavien kautta saatujen valitusten lukumäärää ei ole erikseen kerätty. Saatut valitukset eivät ole johtaneet sakkoihin, seuraamuksiin tai vahingonkorvauksiin.

Vakavat ihmisoikeusvaikutukset

Vuoden 2024 aikana ei ole ilmennyt POP Pankki -ryhmän työvoimaan liittyviä vakavia ihmisoikeustapauksia, eikä ryhmä ole saanut sakkoja tai seuraamuksia tai maksanut vahingonkorvauksia ihmisoikeustapauksiin liittyen. Tieto on kerätty ryhmän yhteisölle lähetetyn kyselyn avulla sekä whistleblowing-kanavasta.

3.2 S4 KULUTTAJAT JA LOPPUKÄYTTÄJÄT

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

POP Pankki -ryhmän kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, joka on kuvattu tarkemmin *ES-RS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan ja hallitaan myös osana tavanomaista liiketoimintaa, esimerkiksi tuotehallintamenettelyssä ja valittaessa yhteistyökumppaneita sekä ylläpidettäessä suhteita.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/ tai loppukäyttäjiiin kohdistuvat vaikutukset	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalvelijoiden tulee saada asianmukaista koulutusta tarjottuihin tuotteisiin ja palveluihin liittyen, jotta he kykenevät tarjoamaan tarvittavat tiedot asiakkaille ja varmistamaan tiedon oikeellisuuden. Kouluttautuminen voi vaikuttaa positiivisesti asiakaspalvelijan varmuuteen ja sitä kautta myös asiakkaiden tietoisuuden lisäämiseen, joka johtaa tietoisempiin päätöksiin. Taloustaitojen edistäminen asiakkaiden keskuudessa tarjoamalla kursseja ja koulutuksia ja suunnitelmalla asiakkaan taloutta yhdessä pankkineuvojan kanssa. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Monimutkaisten tuotteiden ja palveluiden kohdalla, kuten korkosuoja tai sijoitustuotteet, joissa on monimutkainen rakenne tai korkea riski, tulee varmistaa erityisen huolellisesti, että asiakas on ymmärtänyt tuotteen luonteen, ehdot ja mahdolliset muut päätökseen vaikuttavat tekijät. Jos asiakas tekee päätöksen perustuen puutteelliseen tietoon, sillä voi olla vaikutuksia hänen talouteensa. Mahdolliset häiriöt ja palvelukatkot vaikuttavat asiakkaiden asiointiin. Ajantasainen viestintä asiakkaille auttaa asiakkaita varautumaan katkoihin tai häiriöihin. 	<p>Riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> Puutteellisen tiedon antaminen asiakkaille muun muassa sijoitustuotteesta voi johtaa sanktioihin ja altistaa merkittäväälle maineriskille. Jos tuotteisiin ja palveluihin liittyvää laadukasta tietoa ei ole saatavilla eri kanavissa (tai eri kielillä), tai asiakaspalvelija ei tarjoa tietoa tarpeeksi kattavasti eri asiakassegmenteille, voi se aiheuttaa epävarmuutta asiakkaan ostopäätöksessä. 	<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Laadukas ja monikanavainen tieto eri tuotteista ja palveluista saattaa houkutella uusia asiakkaita.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Kuluttajien ja/ tai loppukäyttäjien sosiaalinen inkluisio	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö eri toimijoiden kanssa, jotka tarjoavat takauksia tai rahoitusta, voivat edistää yritysasiakkaiden tuotteiden (rahoituksen) saantia. Yhteistyöllä voidaan mahdollistaa myös teemaan perustuviin tuotteiden, kuten esimerkiksi ilmasto- ja ympäristöläin, saatavuutta. POP Pankki -ryhmällä on merkittävä rooli pankkipalvelujen saatavuuden varmistamisessa ja mahdollistamisessa. Ryhmällä on esimerkiksi paljon maatalousyrittäjiä asiakkaina, joiden toiminnan jatkuvuus voi olla riippuvaista rahoituksen saatavuudesta. Nämä yrittäjät voivat olla merkittävässä roolissa pienten paikkakuntien elinvoimaisuuden ylläpitämisessä ja edistämässä. Viestitään asiakkaille tuotteista ja palveluista ja ryhmän ajankohtaisista aiheista riittävästi ja oikeellisesti, ja noudatetaan hyvää markkinointitapaa. Riittävä ja ajankohtainen tieto lisää asiakastyytyäisyyttä. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Suppea tuote- ja palvelutarjonta tai tuotetarjonnan puutteellisuus eri asiakasryhmille voi vaikuttaa negatiivisesti ihmisten taloudelliseen inklusiivisuuteen, talouslukutaitojen kehittymiseen ja heidän talouteensa yleisesti. Yritysasiakkaiden kohdalla toiminnan kasvun mahdollistaa usein rahoitus. Jos eri yritysasiakkaille tarkoitettuja tuotteita ei ole kohtuullisen helposti saatavilla, voi se rajoittaa yrityksen kasvua, innovaatioita tai jopa toiminnan jatkuvuutta. Markkinoinnissa riittämättömän tiedon antaminen asiakkaalle voi johtaa tyytymättömyyteen ja päätöksiin, jotka vaikuttavat negatiivisesti asiakkaaseen. 	<p>Riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> Asiakkaiden syrjintä tai suppea palvelu- tai tuotetarjoama voi aiheuttaa taloudellisia riskejä niin maineriskin ja asiakkaiden menetyksen näkökulmasta. Mahdolliset katteettomat lupaukset tai viherpesu sekä puutteelliset sitoumukset voivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden luottamukseen, maineeseen sekä sidosryhmien näkemykseen ja tätä kautta vähentää toiminnan tuottoja. 	<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotteiden ja palveluiden saatavuuden varmistaminen monipuolisilla vaihtoehdoilla palvelun erilaisia asiakasryhmiä voi houkutella uusia asiakkaita ja sijoittajia sekä sitouttaa nykyisiä asiakkaita. Vastuullisuusteosta viestiminen ja markkinointi voivat kasvattaa POP Pankki -ryhmän toiminnan tuottoja positiivisen näkyvyyden kasvun seurauksena. Jos POP Pankki -ryhmä nähdään vastuullisena toimijana, voi se lisätä asiakkuuksia. Vastuullisuusteosta viestimällä on mahdollisuus erottautua positiivisella mielikuvalla ja kehittää POP Pankki -ryhmän mainetta ja brändiä. Mainen kehittyminen voi houkutella uusia asiakkaita ja sitouttaa nykyisiä asiakkaita.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Kuluttajien ja/ tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehokkaat tietoturvakäytännöt auttavat hallitsemaan riskejä ja vähentämään mahdollisia taloudellisia vaikutuksia ja mainehaittoja ja negatiivisia vaikutuksia asiakkaisiin. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen tietoturvan, tietosuojan ja yksityisyyden huomiointi saattaa altistaa POP Pankki -ryhmän mm. tietovuodoille, identiteettivarkauksille ja palvelunestohyökkäyksille, joilla voi olla negatiivisia vaikutuksia asiakkaisiin, kuten palvelukatkot, taloudelliset menetykset. 	<p>Riskit</p> <ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen tietoturvan, tietosuojan ja yksityisyyden huomiointi saattaa aiheuttaa menetyksiä POP Pankki -ryhmälle. Regulaation noudattamatta jättämisestä tietoturvan, tietosuojan ja yksityisyyden osalta saattaa seurata myös merkittäviä oikeudellisia seuraamuksia ja mainehaittoja. 	<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehokkaat tietoturvakäytännöt ja tietosuojakäytännöt voivat houkutella uusia asiakkaita ja auttavat hallitsemaan riskejä ja vähentämään mahdollisia taloudellisia vaikutuksia ja mainehaittoja. Asiakkaiden aktiivinen kouluttaminen ja opastaminen turvallisesta pankkiasioinnista voi ehkäistä asiakkaan taloudellisia menetyksiä ja sitouttaa asiakkaita.

ESRS2 SBM-3 – OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa tunnistetut kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvat tosiasialliset ja mahdolliset vaikutukset johtuvat POP Pankki -ryhmän strategiasta ja liiketoimintamallista tai ovat yhteydessä niihin. Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ovat nousseet esille tarkastellessa POP Pankki -ryhmän tuotteita ja palveluita. Tunnistetut olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet näkyvät POP Pankki -ryhmän strategiassa ja liiketoimintamallissa esimerkiksi siten, että POP Pankki -ryhmä tavoittelee toimialan parasta asiakastyytyväisyyttä. POP Pankki -ryhmän arvoihin kuuluu muun muassa vastuullisuus, asiakasläheisyys ja nopeus.

Kaikki POP Pankki -ryhmän kuluttajat ja loppukäyttäjät kuuluvat niiden tietojen piiriin, jotka on ilmoitettu *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin mukaisesti. Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kuuluvat henkilö- ja yritysasiakkaat.

POP Pankki -ryhmä ei tarjoa kuluttajille ja loppukäyttäjille sellaisia tuotteita, jotka ovat luontaisesti haitallisia ihmisille tai lisäävät kroonisten tautien riskejä. POP Pankki -ryhmä ei tarjoa kuluttajille ja loppukäyttäjille sellaisia palveluita, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia heidän yksityisyyden suojaansa, henkilötietojen suojaan, ilmaisunvapauteen tai syrjimättömyyteen, pois lukien mahdolliset tietoturva- tai tietosuojariskit. POP Pankki -ryhmän kuluttajista ja loppukäyttäjistä

erityisesti alaikäisten, ikäihmisten, taloudellisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja vammaisten henkilöiden osalta voi korostua tarve tarjota ja helposti saatavilla olevista tuote- tai palvelutiedoista, jotta vältetään tuotteen tai palvelun mahdollisesti vahingoittava käyttö. Kyseiset kuluttajat ja loppukäyttäjät voivat olla lisäksi erityisen haavoittuvia yksityisyyteen kohdistuville vaikutuksille sekä markkinointi- ja myyntistrategioille.

POP Pankki -ryhmän kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvista vaikutuksista ja riippuvuuksista mahdollisesti aiheutuvat olennaiset riskit ja mahdollisuudet liittyvät kaikkiin sen kuluttajiin ja loppukäyttäjiin eikä tiettyihin kuluttajien ja loppukäyttäjien ryhmiin. Riskeillä ja mahdollisuuksilla saattaa kuitenkin olla erilaisia vaikutuksia eri kuluttajien tai loppukäyttäjien ryhmille. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa ei ole nimenomaisesti hankittu käsitystä siitä, miten kuluttajat tai loppukäyttäjät, joilla on tiettyjä ominaisuuksia tai jotka käyttävät tiettyjä tuotteita tai palveluita, voivat olla muita suuremmassa vahingon vaarassa.

POP Pankki -ryhmän tunnistamat olennaiset kielteiset vaikutukset eivät ole systeemisiä vaan liittyvät yksittäisiin tapauksiin.

POP Pankki -ryhmän tunnistamiin olennaisiin myönteisiin vaikutuksiin liittyviä toimia ovat digipalveluiden saavutettavuuden kehittäminen, POP Taloushetki -talousneuvontapalvelun tarjoaminen asiakkaille, asiakaswebinaarien ja -tilaisuuksien

järjestäminen, kattavan konttoriverkoston ylläpitäminen sekä henkilökohtaisen palveluneuvojan tarjoaminen asiakkaille. POP Pankki -ryhmän tunnistamat olennaiset myönteiset vaikutukset kohdistuvat kaikkiin sen kuluttajiin ja loppukäyttäjiin.

Kaikki olennaiset riskit ja mahdollisuudet, joita liiketoiminnalle aiheutuu sen kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvista vaikutuksista ja riippuvuuksista, on kuvattu *S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät* -standardin *Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet* -kappaleessa esitettyssä taulukossa.

S4-1 – KULUTTAJIIN JA LOPPUKÄYTTÄJIIN LIITTYVÄT TOIMINTAPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyviä olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia hallitaan useilla toimintaperiaatteilla, joista olennaisimpia ovat POP Pankki -ryhmän eettiset toimintaperiaatteet, toimittajien eettiset toimintaperiaatteet, tiedonanto- ja viestintäpolitiikka, vastuullisen markkinoinnin periaatteet, tuotehallinnassa noudatettavat periaatteet sekä tietosuoja- ja tietoturvaperiaatteet. Toimintaperiaatteiden tavoitteena on varmistaa asiakkaiden tasapuolinen kohtelu, tuotteiden ja palveluiden saatavuus, laadukkaiden tietojen saatavuus, eettisen markkinoinnin ja ajantasaisen viestinnän käytännöt sekä tietosuojan ja tietoturvallisten käytäntöjen noudattaminen.

Toimintaperiaatteet ovat henkilökunnan saatavilla POP Pankki -ryhmän intranetissä ja niitä sovelletaan kaikkiin kuluttaja- ja loppukäyttäjäryhmiin.

Edellä mainittujen toimintaperiaatteiden lisäksi POP Pankki -ryhmän asiakasliiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä, hyvä pankkitapaa ja ryhmän muita sisäisiä ohjeita, kuten luotonantoon ja sijoituspalveluihin liittyviä ohjeita.

POP Pankki -ryhmän kuluttajia ja loppukäyttäjiä koskevat toimintaperiaatteet ovat POP Pankki -ryhmän eettisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisia. Eettisten periaatteiden mukaisesti POP Pankki -ryhmä noudattaa kaikessa toiminnassaan siihen kohdistuvaa lainsäädäntöä sekä on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksessa määriteltyjä työntekijän perusoikeuksia ja -periaatteita sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen periaatteita. POP Pankki -ryhmä harjoittaa toimintaa ainoastaan Suomessa, joka on sitoutunut vahvasti ihmisoikeuksien suojelemiseen ja edistämiseen kansallisen lainsäädännön sekä kansainvälisen yhteistyön kautta. POP Pankki -ryhmä ei ole saanut tietoonsa yhtään vuonna 2024 tapahtunutta kuluttajiin tai loppukäyttäjiin liittyvää tapausta, jossa ei olisi noudatettu yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavia periaatteita, työelämän peruseriaatteista ja oikeuksista annettua ILO:n julistusta tai monikansallisille yrityksille annettuja OECD:n toimintaohjeita.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien sosiaalinen inklusio

POP Pankki -ryhmä tarjoaa yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa kattavan tuotevalikoiman kuluttajille ja loppukäyttäjille, jotta tuotteita ja pal-

veluita olisi tarjolla kaikille asiakassegmenteille. Kattavalla tuote- ja palveluvalikoimalla POP Pankki -ryhmä voi vaikuttaa kuluttajien ja loppukäyttäjien taloudelliseen inklusiivisuuteen, talouslukutaitojen kehittymiseen ja heidän taloudelliseen tilanteeseensa yleisesti.

POP Pankki -ryhmän tuotehallinnassa noudatettavia periaatteita sovelletaan kaikkiin uusiin tuotteisiin ja palveluihin sekä tehtäessä olennaisia muutoksia tuotteisiin tai järjestelmiin. Tuotehallintamenettelyllä varmistetaan kaikkien keskeisten kysymysten ja tekijöiden huomioiminen ennen tuotteisiin tai palveluihin liittyvää päätöksentekoa. Tuotehallinnassa noudatettavien periaatteiden mukaisesti asiakkaiden edut, tavoitteet ja ominaisuudet otetaan huomioon tuotteen koko elinkaaren ajan. Menettelyssä otetaan kantaa esimerkiksi kestävyysseikkoihin, tuotteen jakelukanaviin, markkinointimateriaaleihin, tietosuojaan ja tietoturvaan sekä kohdemarkkinaan huomioiden myös kohderyhmät, joille tuote ei sovellu. Uusien tuotteiden ja palveluprosessien kehittäminen tapahtuu sääntelyn, sisäisen ohjeistuksen, liiketoimintastrategian, liiketoimintasuunnitelman, vaka-
varaisuudenhallinnan sekä riskienhallinnan lähtökohdat huomioiden.

Pankit vastaavat omalta osaltaan uuden tuotteen tai palvelun hyväksymismenettelyn noudattamisesta. Tuotehallinnassa noudatettavat periaatteet hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus ja ohjetta sovelletaan kaikissa POP Pankki -ryhmän yhteisöissä.

POP Pankki -ryhmän eettisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti kaikkia POP Pankki -ryhmän asiakkaita kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti, ja asiakkaat tunnetaan ja heidän toimintaansa perehdytään sääntelyn ja asiakassuhteen edellyttämällä tavalla ja laajuudella. Silloin heille voidaan tarjota sopivia tuotteita ja palveluita. Eettiset liiketoimintaperiaatteet hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus ja periaatteita noudatetaan kaikissa POP Pankki -ryhmän yhteisöissä.

Vastuullisen markkinoinnin periaatteet kuvaavat, kuinka eettisyys, sosiaalinen vastuu ja ympäristövastuu otetaan huomioon POP Pankki -ryhmän markkinoinnissa. Periaatteiden tavoitteena on varmistaa, että markkinoinnin käytännöt ovat rehellisiä, läpinäkyviä ja oikeudenmukaisia kaikille osapuolille. Periaatteiden mukaisesti markkinoinnissa huomioidaan tasa-arvo ja syrjimättömyys niin viesteissä kuin käytännöissäkkin. Vastuullisen markkinoinnin periaatteet hyväksyy POP Pankkikeskuksen johtoryhmä ja periaatteet otetaan huomioon ryhmän yhteisöjen markkinoinnissa. Lisäksi POP Pankki -ryhmän verkkosivuilla ja digitaalisissa palveluissa huomioidaan saavutettavuuden vaatimukset.

Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja loppukäyttajiin kohdistuvat vaikutukset

POP Pankki -ryhmän tuotehallintamenettelyn avulla varmistetaan, että tuotteista ja palveluista on käytettävissä riittävät ja laadukkaat tiedot. POP Pankki -ryhmä noudattaa asiakkaille annettavien tietojen osalta soveltuvia sääntelyn mukaisia tiedonantovelvoitteita.

POP Pankki -ryhmän tiedonanto- ja viestintäpolitiikka kuvaa keskeiset periaatteet, joiden mukaan ryhmä viestii sidosryhmillensä, kuten asiakkaille. Poliitikassa on kuvattu eri viestintäkanavat ja niiden tarkoitus. Esimerkiksi asiakkaiden kannalta merkittävä viestintäkanava on verkkosivut, jossa jaetaan ajantasaista tietoa POP Pankki -ryhmän tuotteista ja palveluista sekä näihin liittyvistä hinnastoista, ehdoista, velvoitteista sekä säännöistä. Lisäksi politiikassa on kuvattu häiriöviestinnän periaatteet. Tiedonanto- ja viestintäpolitiikan hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus, ja sitä noudattavat kaikki ryhmän yhteisöt.

POP Pankki -ryhmän jokainen työntekijä perehdytetään tehtäviinsä. Eettisten liiketoimintaperiaatteiden ja hyvän liiketavan mukaisesti työntekijöiden tulee myös noudattaa työhönsä liittyvää ohjeistusta ja huolehtia osaamisensa ajantasaisuudesta.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus

POP Pankki -ryhmä tarjoaa asiakkailleen turvallista pankkipalvelua ja pitää huolta yksityisyyden suojasta. Kaikessa toiminnassa noudatetaan pankkisalaisuutta, asiakastietojen luottamuksellisuutta sekä sopimusten salassapitovelvoitteita.

POP Pankki -ryhmän tietoturvaperiaatteet kuvaavat POP Pankki -ryhmässä noudatettavia keskeisiä periaatteita asiakastietojen ja palveluiden luottamuksellisuuden, saatavuuden, aitouden ja eheyden suojaamiseksi ja varmistamiseksi. POP Pankki -ryhmä toteuttaa jatkuvaa tietotur-

variskien hallintaa tietoturvaperiaatteiden mukaisesti. Tietoturvaperiaatteet hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus, ja periaatteita noudattavat kaikki ryhmän yhteisöt.

POP Pankki -ryhmässä noudatetaan tietosuojaperiaatteita asiakastietojen luottamuksellisuuden ja asiakkaiden yksityisyyden suojaamiseksi. Tietosuojaperiaatteiden tavoitteena on varmistaa, että ryhmässä käsitellään asiakkaiden ja muiden henkilöiden henkilötietoja tietosuojasääntelyn mukaisesti, ja että henkilötietoja suojataan riittävästi asianmukaisilla toimenpiteillä koko henkilötietojen käsittelyn elinkaaren ajan. Tietosuojaperiaatteet hyväksyy POP Pankkikeskuksen hallitus, ja periaatteita noudattavat kaikki ryhmän yhteisöt.

S4-2 – PROSESSIT, JOTKA KOSKEVAT YHTEYDENPITOA KULUTTAJIEN JA LOPPUKÄYTTÄJIEN KANSSA

POP Pankki -ryhmällä ei ole käytössä due diligence -prosessiin kuuluvia yleisiä prosesseja yhteydenpitoon kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa sellaisista olennaisista tosiasiallisista myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista, joita kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuu tai tulee todennäköisesti kohdistumaan tai siitä, miten kuluttajien ja loppukäyttäjien näkemykset otetaan huomioon yrityksen päätöksentekoprosessissa.

POP Pankki -ryhmässä kuitenkin pidetään yhteyttä ja viestitään kuluttajille ja loppukäyttäjille heihin kohdistuvista vaikutuksista useissa kanavissa osana tavanomaista liiketoimintaa. Kanavia

ovat esimerkiksi verkko- ja mobiilipankki, verkkosivut ja tapaamiset asiakkaiden kanssa. Yhteydenpito tapahtuu suoraan kuluttajan tai loppukäyttäjän kanssa tai tarvittaessa edunvalvojan kanssa. Ryhmätasolla operatiivinen vastuu yhteydenpidosta on POP Pankkikeskuksen liiketoimintajohtajalla.

POP Pankki -ryhmän asiointi- ja viestintäkanavissa viestitään asiakkaille tuotteisiin ja palveluihin liittyvistä aiheista, mahdollisista häiriötilanteista ja palvelukatkoista, ehtomuutoksista, asiakkaisiin kohdistuvista huijausyrityksistä sekä mahdollisista muutoksista henkilötietojen käsittelyssä tai tietosuojapoikkeamista.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien näkemyksiä selvitetään asiakastapaamisissa, asiakastytyväisyystutkimuksilla sekä osallistamalla asiakkaita tapauksen mukaan tuotekehitykseen, vastaanottamalla asiakaspalautteita ja reklamaatioita sekä osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien näkemyksiä käsitellään pankeissa sekä tarvittavin osin POP Pankkikeskuksessa. Näkemykset huomioidaan päätöksissä ja toimissa esimerkiksi laadittaessa kehitystoimenpiteitä ja liiketoiminnan vuosisuunnittelua. Esimerkiksi kaksinkertaisen olennaisuuden arvion tuloksia on hyödynnetty POP Pankki -ryhmän olennaisten kestävyysaiheiden määrittämisessä ja vastuullisuustavoitteiden asettamisessa. Tuotekehityksen osalta vuoden 2024 aikana lanseeratun POP Talousturva -tuotteen konseptoinnissa selvitettiin asiakkaiden näkemyksiä, ja

ne huomioitiin lainaturvatuotteen ominaisuuksien määrittelyssä. POP Pankki -ryhmän yhteisöillä voi olla lisäksi vaihtelevia käytäntöjä kuluttajien ja loppukäyttäjien näkemysten huomioon ottamiseksi niiden päätöksissä ja toimissa.

S4-3 – PROSESSIT KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN KORJAAMISEKSI JA KANAVAT KULUTTAJILLE JA LOPPUKÄYTTÄJILLE HUOLENAIHEIDEN ESIIN TUOMISEKSI

POP Pankki -ryhmä on sitoutunut varmistamaan, että kuluttajat ja loppukäyttäjät voivat tuoda esiin huolenaiheitaan, ja yhteydenotot käsitellään sekä tarvittaessa ohjataan oikealle taholle. Kuluttajat ja loppukäyttäjät voivat tuoda huolenaiheitaan tai tarpeitaan käsittelyyn POP Pankki -ryhmän perustamissa kanavissa esimerkiksi verkkosivujen yhteydenottolomakkeella, sähköpostitse tai olemalla yhteydessä omaan pankkiinsa esimerkiksi verkkopankkiviestien avulla. Yhteydenottolomake on asiakkaiden ja muiden sidosryhmien saatavilla POP Pankki -ryhmän verkkosivuilla. Kuluttajat ja loppukäyttäjät voivat tuoda huolenaiheitaan tai tarpeitaan käsittelyyn kolmansien osapuolten ylläpitämiin vaihtoehtoisin riidanratkaisukanaviin, kuten vakuutus- ja rahoitusneuvontaan, kuluttajariitalautakuntaan tai yleiseen tuomioistuimeen.

Kuluttajalla ja loppukäyttäjällä on myös mahdollisuus tehdä asiakasvalitus. Asiakasvalituksen teosta ja prosessista tarjotaan tietoja POP Pankki -ryhmän verkkosivuilla. Asiakkaita ohjeistetaan tekemään mahdollinen valitus joko verkkopankkiviestillä tai kirjeitse. Pankki käsittelee valituksen,

ja vastaa siihen 15 työpäivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta, ja lopullinen vastaus valitukseen annetaan 35 työpäivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Pankki pitää asiakkaan ajan tasalla valituksen käsittelyn etenemisestä. Jos pankki antaa valitukseen ratkaisun, joka ei täysin vastaa valituksen esittäjän vaatimusta, pankki antaa kirjallisen selvityksen kannastaan ja kertoo asiakkaalle mahdollisuudesta saattaa asia vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi. Pankit ja POP Pankkikeskus käsittelevät asiakasvalituksia toistuvien ja systemaattisten virheiden sekä mahdollisten oikeudellisten ja toiminnallisten riskien havaitsemiseksi ja niihin puuttumiseksi. Pankkien ja POP Pankkikeskuksen toimiva johto ja hallitus seuraavat ja käsittelevät asiakasvalituksia.

Kuluttajilla ja loppukäyttäjillä on mahdollisuus ilmoittaa tietosuojaan, henkilötietojen käsittelyyn sekä tietoturvaan liittyviä kysymyksiä ja huolenaiheita kyseisiä aiheita varten perustettuihin sähköpostiosoitteisiin tai suoraan pankkiin.

POP Pankki -ryhmä tukee huolenaiheista ilmoittamisen kanavien saatavuutta ylläpitämällä verkkosivujaan sekä siellä olevaa yhteydenottolomaketta, sähköpostilaatikoita tietosuojaan ja tietoturvaan liittyen sekä tarjoamalla asiakkaille suoria yhteydenottokanavia omaan pankkiin.

Tällä hetkellä POP Pankki -ryhmässä ei arvioida erikseen kuluttajien tietoisuutta ilmoituskanavien olemassaolosta ja prosesseista, mutta tietoa yhteydenottotavoista ja -kanavista kerrotaan

avoimesti verkkosivuilla ja asiakastapaamisissa. Kuluttajien ja loppukäyttäjien huolenaiheista ilmoittamisen prosesseille ei ole käytössä erikseen toimintaperiaatteita, jotka koskevat henkilöiden suojelua vastatoimilta. Ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti ja pankkisalaisuutta noudatetaan.

Jos POP Pankki -ryhmä on aiheuttanut kuluttajille tai loppukäyttäjille olennaisen haitallisen vaikutuksen, viedään asia välittömästi POP Pankkikeskuksen hallitukselle tiedoksi. POP Pankkikeskuksen hallitus päättää aiheutuneelle tosiasialliselle vaikutukselle tapauskohtaisesti soveltuvat korjaustoimenpiteet.

S4-4 – KULUTTAJIIN JA LOPPUKÄYTTÄJIIN KOHDISTUVIIN OLENNAISIIIN RISKEIHIN LIITTYVIIN TOIMIIN RYHTYMINEN JA LÄHESTYMISTAVAT KULUTTAJIIN JA LOPPUKÄYTTÄJIIN KOHDISTUVIEN OLENNAISTEN RISKIEN HALLITSEMISEKSI JA OLENNAISTEN MAHDOLLISUUKSIEN HYÖDYNTÄMISEKSI SEKÄ KYSEISTEN TOIMIEN TEHOKKUUS

POP Pankki -ryhmä on tunnistanut osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota kuluttajiin ja loppukäyttäjiiin kohdistuvat tosiasialliset ja mahdolliset kielteiset vaikutukset. Lisäksi vaikutuksia tunnistetaan osana tavanomaista liiketoimintaa esimerkiksi tuotehallintamenettelyn yhteydessä. Tarvittaessa tunnistetuille kielteisille vaikutuksille määritetään toimia niiden hallitsemiseksi, ja toimien toteutumista ja tehokkuutta seurataan. POP Pankki -ryhmässä on tunnistettu vaikutuksia osa-

na tavanomaista liiketoimintaa esimerkiksi tuotehallintamenettelyssä ja yhteistyökumppaneiden valinnassa, ja näille vaikutuksille on asetettu hallintatoimenpiteitä. Kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin jälkeen ei ole erikseen asetettu hallintotoimia tunnistetuille olennaisille vaikutuksille. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus määrittää hallintotoimet kaksinkertaisen olennaisuuden arvioissa tunnistetuille kielteisille vaikutuksille.

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvien toimien yksilöintiin vaikutusten osalta hyödynnetään vuosittaisesta tuotehallintakyselystä saatavia pankkien vastauksia. Kyselyssä kartoitetaan muun muassa asiakkailta saatuja palautteita tuotteisiin ja palveluihin liittyen, asiakaspalautteita ja -valituksia sekä muita ilmoituksia ja yhteydenottoja esimerkiksi tietosuojaan ja tietoturvaan liittyen.

Tuotehallintamenettelyn ja -kyselyn prosesseilla sekä ilmoitusten käsittelyllä asianmukaisten vastuiden mukaisesti varmistetaan, että kielteisille vaikutuksille toteutetaan myös korjaustoimenpiteet. Vuoden 2024 aikana POP Pankki -ryhmän tietoon ei ole tullut kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvia todellisia olennaisia vaikutuksia, jotka olisivat edellyttäneet merkittäviä korjaavia toimia.

Olennaisten vaikutusten ja riskien osalta toimien vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan käsittelemällä POP Pankeilta tulleita palautteita osana tuotehallintakyselyä, asiakkailta tulleita palautteita ja valituksia sekä viranomaisten tai muiden riippumattomien toimijoiden mahdollisia yhteydenottoja.

POP Pankki -ryhmälle ei ole ilmoitettu kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyviä vakavia ihmisoikeusongelmia tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyviä tapauksia vuonna 2024.

Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset

Kuluttajien ja loppukäyttäjien tulee saada riittävät tiedot tuotteista ja palveluista, jotta he voivat tehdä asianmukaisia päätöksiä. Riittäviin tuote-tietoihin liittyviä kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvia olennaisia kielteisiä vaikutuksia ehkäistään ja lievennetään POP Pankki -ryhmän tuotehallintamenettelyn avulla. Menettelyllä varmistetaan muun muassa tuotteista ja palveluista annettavien tietojen laatu ja ymmärrettävyys, tuotteen ja palvelun kohderyhmä sekä markkinointimateriaalin lainmukaisuus ennen tuotteen tai palvelun tarjoamista asiakkaille.

Olennaisia kielteisiä vaikutuksia koskien palvelukatkoja ja häiriöitä ehkäistään ja lievennetään ajantasaisen asiakasviestinnän avulla. Mahdollisten palveluihin ja tuotteisiin kohdistuvien häiriötilanteiden varalta POP Pankki -ryhmässä on määritetty häiriöviestinnän prosessi, jotta kuluttajat ja loppukäyttäjät saavat mahdollisimman nopeasti tiedon heihin kielteisesti vaikuttavista häiriötilanteista. Ryhmässä on nimetyt häiriöpäivystäjät, jotka viestivät kuluttajille ja loppukäyttäjille häiriötilanteista sekä ennalta määritetyistä palvelukatkoista sovituisissa kanavissa.

Riittävien tuotetietojen antamiseen liittyviä olennaisia riskejä lievennetään tuotehallintamenet-

telyn ja asiakasviestinnän lisäksi asiakasrajapinnassa työskentelevien henkilöiden kattavalla kouluttamisella. Koulutuksia tarjotaan POP Pankki -ryhmän verkkokursseina ja tuoteomistajien järjestäminä koulutuksina sekä tuoteyhtiöiden järjestäminä koulutuksina. Lisäksi riskejä lievennetään pitämällä tuotteita ja palveluita koskevat tiedot mahdollisimman laajasti asiakkaiden saatavilla eri kanavissa, kuten verkkosivuilla.

Olennaisia mahdollisuuksia hyödynnetään tarjoamalla POP Pankki -ryhmän tuotteista ja palveluista kattavasti tietoa sen eri kanavissa, kuten verkkosivuilla, uutiskirjeissä ja sosiaalisen median kanavissa. POP Pankki -ryhmän viestinnässä ja markkinoinnissa otetaan huomioon tuotelanseerukset sekä muut ajankohtaiset tuotteisiin, palveluihin ja talouteen liittyvät teemat. Myös asiakastapaamisissa pyritään kertomaan aktiivisesti asiakkaan tilanteeseen sopivista tuotteista sekä kestävien tuotteiden valikoimasta.

Tietoihin liittyvien kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvien vaikutusten hallintaan on osoitettu resursseja POP Pankkikeskuksen liiketoimintayksiköstä vaikutuksesta riippuen. Resursseihin kuuluvat liiketoimintayksikön tiiminvetäjät, tuoteomistajat ja markkinointi- ja viestintätiimi.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien sosiaalinen inklusio

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvia olennaisia kielteisiä vaikutuksia koskien tuote- ja palvelutarjonnan suppeutta tai puutteellisuutta ehkäistään ja lievennetään tarkastelemalla sään-

nöllisesti POP Pankki -ryhmän tuote- ja palveluvalikoimaa, jotta se vastaisi asiakkaiden tarpeisiin. Tuote- ja palveluvalikoimaa tarkastellaan POP Pankkikeskuksessa ja Bonum Pankki Oy:ssä, ja siihen hyödynnetään myös ryhmän pankeilta saatuja tuotehallintakyselyn vastauksia. Esimerkiksi vuoden 2024 aikana lanseerattiin uudelleen Vihreä laina -tuote, joka tuotteen päivityksen jälkeen soveltuu myös yritysasiakkaille.

Tuote- ja palveluvalikoimaan liittyviä kielteisiä vaikutuksia ehkäistään ja lievennetään myös aktiivisella yhteistyöllä tuotteiden - ja palveluntarjoajien kanssa. Säännöllisillä tapaamisilla ja yhteydenpidolla tuote-yhtiöiden kanssa varmistetaan muun muassa tuotetietojen ajantasaisuus ja riittävä tuote- ja palveluvalikoima asiakkaille.

Riittävään ja oikeelliseen markkinointiin liittyviä olennaisia kielteisiä vaikutuksia ehkäistään ja lievennetään compliance-toiminnon markkinointimateriaalien etukäteisvalvonnalla, joka sisältää materiaalien katselmoinnin ja niiden peilaamisen voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien syrjintään liittyviä olennaisia riskejä ehkäistään ja lievennetään kouluttamalla henkilökuntaa verkkokurssin avulla POP Pankin eettisistä liiketoimintaperiaatteista, jonka mukaan asiakkaita kohdellaan reilusti ja oikeudenmukaisesti, eikä asiakkaita syrjitä. Lisäksi olennaisia riskejä ehkäistään ja lievennetään kehittämällä digipalveluiden saavutettavuutta. Vuoden 2024 aikana toteutettiin verkko-

sivujen saavutettavuustestaus. Testauksen avulla saadaan selville kehityskohteet ja määritettyä korjaustoimenpiteet, joiden avulla voidaan helpottaa verkkosivujen käyttöä.

Mahdolliseen viherpesuun ja katteettomiin lupauksiin liittyviä olennaisia riskejä ehkäistään ja lievennetään tuotehallinnan prosessilla sekä compliance-toiminnon arvioinneilla.

Olennaisia mahdollisuuksia hyödynnetään tarjoamalla asiakkaille riittävää ja selkeää tietoa POP Pankki -ryhmän toiminnasta, tuotteista ja palveluista sekä vastuullisuudesta ryhmän viestintäkanavissa, kuten verkkosivuilla, uutiskirjeissä ja asiakaskohtaamisissa.

Vuoden 2024 aikana POP Pankki -ryhmä on ollut mukana Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen Väli-tä viljelijästä -projektissa, Digi- ja väestötietoviraston edunvalvontavaltuutuskampanjassa sekä tarjonnut kuluttajille ja loppukäyttäjille POP Taloushetki -talousneuvontapalvelua. Näiden lisätoimien ja aloitteiden pääasiallisena tarkoituksena on edistää myönteisiä sosiaalisia tuloksia kuluttajille ja loppukäyttäjille.

Lisäksi POP Pankki -ryhmä on ollut vuodesta 2022 lähtien mukana Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen Väli-tä viljelijästä -projektin yhteistyökumppaniverkostossa. Projektin tavoitteena on tunnistaa viljelijöiden uupumus ja avuntarve ja ohjata heidät asiantuntija-avun piiriin. Projektin tuloksia seurataan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa.

Digi- ja väestötietoviraston edunvalvontavaltuutuskampanjan tavoitteena on tuoda esille edunvalvontavaltuutuksen merkitys ja kannustaa valtuutuksen tekemiseen. Toimien tehokkuutta ja tuloksia seurataan Digi- ja väestötietovirastossa, esimerkiksi viestien kattavuuden osalta.

POP Pankki -ryhmässä pyritään myös edistämään asiakkaiden taloudellista menestymistä ja tietämystä omaan talouteen liittyen. Pankit tarjoavat asiakkaille POP Taloushetki -palvelua, jossa asiakkaalle annetaan talousneuvontaa. Käytyjen POP Taloushetkien määrää ja asiakkaiden tyytyväisyyttä tapaamisiin seurataan. Vuonna 2024 NPS-luku POP Taloushetkille oli 85.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien sosiaalisen inklusion vaikutusten hallintaan on osoitettu resursseja POP Pankkikeskuksen liiketoimintayksiköstä vaikutuksesta riippuen. Resursseihin kuuluvat liiketoimintayksikön tiiminvetäjät, tuoteomistajat ja markkinointi- ja viestintätiimi.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus

Tietoturvan ja tietosuojan huomiointi on kiinteä osa kaikkea POP Pankki -ryhmän toimintaa. Tietoturvaa kehitetään jatkuvasti parhaita käytäntöjä seuraten, ja tietoturvalliset toimintamallit ovat kiinteä osa kehitysprosesseja. Ryhmässä ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti tietoturvan hallintajärjestelmää, joka sisältää hallintakeinot palveluiden ja tietojen luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden turvaamiseksi. Riskitapahtumat raportoidaan ja käsitellään keskitetysti.

Käsittelyssä tapahtuman juurisyyt analysoidaan ja määritetään toimenpiteet vastaavien tapaus-ten ehkäisemiseksi jatkossa. Toimenpiteiden toteutumista seurataan ja valvotaan riskienvalvontatoiminnossa.

Olennaisia riskejä lievennetään henkilöstön kouluttamisella ja sisäisellä viestinnällä. POP Pankki -ryhmässä henkilöstön tulee käydä säännölliset koulutukset tietosuojan ja rekisteröityjen oikeuksien huomioinnista sekä muita koko henkilöstölle tai kohdennetusti eri henkilöstöryhmille suunnattuja tietosuojan liittyviä koulutuksia. Tietoturvariskien osalta henkilöstön tulee osallistua tietoturvakoulutuksiin säännöllisesti koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutusten lisäksi turvallisuustietoisuutta pidetään yllä viestimällä ajantasaisista tietoturva-asioista intranetissä. POP Pankki -ryhmän henkilöstöllä, asiakkailta sekä ulkopuolisilla tahoilla on mahdollisuus raportoida havaitsemistaan POP Pankkiin liittyvistä huijaushavainnoistaan turvallisuus-sähköpostiin. Kaikki ilmoitukset luetaan ja tapauskohtaisesti ryhdytään tapauskohtaisiin toimenpiteisiin.

Olennaisia mahdollisuuksia hyödynnetään viestimällä asiakkaille aktiivisesti turvallisuudesta pankkiasioinnista ja huijaustryityksistä. Verkkokanavissa viestimisen lisäksi vuoden 2024 aikana POP Pankki -ryhmä on järjestänyt webinaarin huijaustryitysten tunnistamisesta, pankeissa on järjestetty asiakastilaisuuksia aiheeseen liittyen ja ryhmä on osallistunut myös Finanssiala ry:n Huijauksen kampanjaan jakaen huijauksen ehkäisemiseen liittyviä kampanjan sisältöjä. Näiden

toimien tarkoituksena on myös edistää myönteisiä sosiaalisia tuloksia kuluttajille ja loppukäyttäjille.

Kuluttajien ja loppukäyttäjien henkilökohtaiseen turvallisuuteen liittyvien olennaisten vaikutusten hallintaan on nimetty resursseja sekä POP Pankkikeskuksesta että pankeista. Tietosuojan osalta POP Pankki -ryhmässä on nimetty tietosuojavastaava, joka muun muassa seuraa tietosuojasäntelyn noudattamista koko yhteenliittymässä, antaa tietoja tietosuojasäntelyn mukaisista velvollisuuksista sekä toimii yhteispisteenä viranomaisiin ja rekisteröityihin. Jokaisessa pankissa myös vastataan tietosuojan toteutumisesta oman toiminnan osalta, ja pankeissa on nimitetty tietosuojan yhteyshenkilö ja varahenkilö. Tietoturvan osalta POP Pankkikeskuksessa toimii tietoturvapäällikkö, joka vastaa muun muassa tietoturvan hallintajärjestelmän koordinoinnista sekä tietoturvan tilannekuvan jatkuvasta seurannasta, sekä siihen liittyvästä raportoinnista johdolle ja muille sisäisille sidosryhmille. Pankkikeskuksen IT-yksikkö ja liiketoiminnan kehitys vastaavat pankki-ryhmän yhteisessä käytössä olevien järjestelmien hankintaan, ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvistä tietoturvaprosesseista sekä ulkoisten toimittajien hallinnan tietoturvallisista käytännöistä. Pankeissa tietoturvan kokonaisvastuu on toimitusjohtajalla, ja lisäksi pankeissa on nimitetty tietoturva-vastaava.

S4-5 – OLENNAISTEN KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN HALLINTAAN, MYÖNTEISTEN VAIKUTUSTEN EDISTÄMISEEN JA OLENNAISTEN RISKIEN JA MAHDOLLISUUKSIEN HALLINTAAN LIITTYVÄT TAVOITTEET

POP Pankki -ryhmässä on asetettu vastuullisuustavoitteet vuoden 2024 aikana, ja tavoitteet koskevat vuosia 2025–2027. Kuluttajiin ja loppukäyttajiin liittyvien myönteisten vaikutusten ja mahdollisuuksien osalta tavoitteita on asetettu kestävään tuotevalikoimaan liittyen sekä asiakkaiden menestymiseen ja taloudelliseen osaamiseen liittyen.

Tavoitteiden asetannassa on hyödynnetty kaksinkertaisen olennaisuuden arvion tuloksia ja sen yhteydessä selvitettyjä sidosryhmien, kuten myös asiakkaiden näkemyksiä. Tavoitteiden asetannasta järjestettiin työpaja, johon osallistui POP Pankkikeskuksen johtoryhmä ja POP Pankkikeskuksen ja Bonum Pankki Oyj:n asiantuntijoita. Tavoitteet hyväksyttiin POP Pankkikeskuksen hallituksessa. Tavoitteiden asetannasta raportoidaan osana kestävyysraporttia ja tavoitteet julkaistaan POP Pankki -ryhmän verkkosivuille.

Tavoitteiden edistymisestä tullaan raportoidaan jatkossa osana kestävyysraportointia. Lisäksi jatkossa pyritään tarkastelemaan tavoitteita tarkemmalla tasolla peilattuna olennaisiin vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin ja tarvittaessa tavoitteita päivitetään näiltä osin.

Kuluttajiin ja loppukäyttajiin liittyvät tavoitteet ja mittarit ovat seuraavat:

Tavoite	Mittari
Lisäämme kestäviä sijoituskohteita tuoteportfolioon	Tuotevalikoimaan otettu uusia kestäviä rahastoja asiakkaille vuoteen 2027 loppuun mennessä.
Lisäämme yritysasiakkaiden kestävyysteemojen ymmärrystä asiakaskohtaisissa ja kouluttamalla henkilökuntaa	Yritysasiakkaille on tuotettu vastuullisuusopas vuoden 2026 loppuun mennessä. Henkilöstöä on koulutettu ja yritysasiakkaiden tapaamisissa on keskusteltu kestävyysteemoista.
Tuemme asiakkaidemme taloudellista hyvinvointia ja osaamista	Tarjoamme henkilökohtaista talousneuvontaa asiakkaillemme POP Taloushetkissä. Tavoittelemme vähintään lukua 75 Taloushetkien NPS-kyselyssä. Asiakastyytyväisyydessä tavoittelemme vähintään NPS-lukua 33 henkilöasiakkaiden osalta ja 31 yritysasiakkaiden osalta* *EPSI-tutkimukseen perustuvat NPS-luvut

Taulukossa esitettyjen mittareiden lisäksi henkilöstön kestävyysteemojen koulutusta voidaan seurata järjestettyjen koulutusten määrällä. Seuranta kestävyysteemojen käsittelylle yritysasiakkaiden tapaamisissa on toistaiseksi suunnitteilla, eikä mittaria vielä seurata.

3.3 PAIKALLINEN VAIKUTTAMINEN

POP Pankki -ryhmässä paikallinen vaikuttaminen on tunnistettu aihekohtaisten standardien ulkopuolisena yhteisökohtaisena tietona. Ryhmän paikalliseen vaikuttamiseen liittyviä olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia, josta on kerrottu *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Paikalliseen vaikuttamiseen liittyviä myönteisiä vaikutuksia ja mahdollisuuksia huomioidaan koko ryhmän tasolla sekä paikallisesti pankeissa. Paikallisuus on olennaisessa osassa ryhmän strategiaa, ja tämä näkyy myös pankkien fyysisenä läsnäolona useilla eri paikka-

kunnilla. Pankeissa tehdään aktiivista yhteistyötä paikallisten yhteisöjen kanssa. Lisäksi ryhmän tasolla paikallista vaikuttamista tehdään esimerkiksi osallistumalla valtakunnallisiin kampanjoihin tai tapahtumiin. Riskejä hallitaan kehittämällä jatkuvasti digitaalisia palveluja asiakkaille, jotta asiakas voi valita itselleen sopivimman asiointikanavan.

Oleellinen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Paikallinen vaikuttaminen	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> POP Pankki -ryhmällä on merkittävä rooli paikallisena palveluntarjoajana useilla, etenkin pienillä, paikkakunnilla Suomessa, missä muutoin finanssipalvelut olisivat mahdollisesti rajalliset. Tämän ansiosta myös näiden paikkakuntien asukkailla on mahdollisuus asioida fyysisellä konttorilla omalla paikkakunnallaan. Paikallinen vaikuttaminen lisää positiivista vaikuttavuutta yhteisön ihmisiin niillä paikkakunnilla, joissa POP Pankit tarjoavat palveluitaan ja elinvoimaistavat näitä alueita. POP Pankki -ryhmä maksaa veroja Suomeen. POP Pankkien tuloksestaan maksamat yhteisöverot jakautuvat valtiolle sekä osittain paikallisemmin kunnille, hyödyttäen näin myös paikallisia yhteisöjä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungistumisen myötä, muutovirtaus kohdistuu suuremmille paikkakunnille. Tämä voi potentiaalisesti heikentää paikallisuuden merkitystä asiakkaiden keskuudessa ja näin ollen POP Pankki -ryhmän kilpailuvaltti "paikallisen toimijana" saattaa heikentyä, jos esimerkiksi muihin palvelumalleihin, kuten digitalisuuteen ei investoida. Kilpailu suuremmille paikkakunnille muuttaneista asiakkaista myös kasvaa. Digitaalisten palveluiden käyttämisen kasvaessa paikallisen läsnäolon merkitys voi heikentyä pitkällä aikavälillä. 	<ul style="list-style-type: none"> POP Pankkien vahva asema paikallisena toimijana edistää henkilökohtaisempien asiakas-suhteiden luomista, mikä sitouttaa asiakkaita. POP Pankkien työ paikallisen elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi, kuten iäkkäiden henkilöiden opastus pankkipalveluihin liittyvissä asioissa, koululaisten ja yhdistyksien tukeminen eri tapahtumissa, talouslukutaitojen edistäminen paikallisyhteisöissä sekä paikallisten yrittäjien tukeminen, luo positiivista mielikuvaa POP Pankki -ryhmästä hyvinvointia edistävänä toimijana, mikä vaikuttaa positiivisesti asiakaskokemukseen.

PAIKALLISEEN VAIKUTTAMISEEN LIITTYVÄT TOIMET

POP Pankki -ryhmän strategian keskiössä ovat sen asiakkaat ja paikallisuus. Ryhmän tehtävänä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä ja visiona on olla henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistävä, parhaan asiakastytyväisyyden sekä nopean päätöksenteon pankki, joka on vakavarainen ja kasvaa kannattavasti markkinoita nopeammin. Henkilökohtainen palvelu, asiakkaiden tunteminen sekä paikallinen ja alueellinen tuntemus edesauttavat nopeiden päätösten tekoa, esimerkiksi asiakkaiden hankkeiden ja investointien rahoittamisessa.

Osuuspankkeina POP Pankit ovat jäsenasiakkaidensa omistamia pankkeja ja toteuttavat omista-

jiensa tahtoa, mikä nivoutuu ryhmän perustehtävään edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä. POP Pankin jäsenyys oikeuttaa kunkin POP Pankin sääntöjen mukaisesti joko osallistumaan pankin päätöksentekoon osuuskunnan kokouksessa tai osallistumaan ylintä päätösvaltaa käyttävän edustajiston jäsenten valintaan.

POP Pankki -ryhmässä on 18 jäsenosuuspankkia. POP Pankeilla oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 72 konttoria, joista kolme olivat digitaaliseen asiointiin keskittyviä konttoreita. POP Pankki -ryhmän strategiasta nousevan vision mukaisesti POP Pankeissa halutaan yhdistää henkilökohtainen ja digitaalinen palvelu. Myönteisten vaikutusten edesauttamiseksi asiakkaiden on mahdollista

asioida fyysisillä toimipisteillä useilla paikkakunnilla. Paikalliseen vaikuttamiseen liittyvien riskien hallitsemiseksi asiakkaille tarjotaan myös digitaalisia palveluita ja kanavia ja niitä kehitetään jatkuvasti. Asiointimäärät POP Pankki -ryhmän digitaalisissa kanavissa ovat jatkaneet kasvuaan, ja digitaaliset kanavat ovat nousseet yhä vahvemmin asiakkaiden pääasiallisiksi asiointikanaviksi. Vuonna 2024 digitaalisten kanavien kehityksen painopiste on ollut kanavauudistuksessa. POP Mobiili -mobiilipankki, verkkopankki ja tunnuslukusovellus tullaan uudistamaan osana peruspankkijärjestelmän uudistushanketta. Uudistusten tavoitteena on helppokäyttöiset ja itsepalveluun kannustavat digikanavat, jotka ovat myös saavutettavia.

Monilla POP Pankeilla on yli 100-vuotinen toimintahistoria, jonka aikana pankit ovat olleet eri tavoin kehittämässä alueensa elinvoimaisuutta, esimerkiksi rahoittamalla työpaikkoja luovia yrityksiä sekä muilla tavoin tukemassa paikallisen yhteisön hyvinvointia. Koska toiminta-alueet ovat erilaisia, myös paikallisyhteisöjen tuen tarve on yksilöllistä. Paikalliset POP Pankit ovat tehneet monipuolista yhteistyötä oppilaitosten kanssa jo useamman vuoden ajan sekä tukeneet erilaisia urheiluja kulttuuriorganisaatioita etenkin lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Myönteisten vaikutusten aikaansaamiseksi ja mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vuoden 2024 aikana useampi POP Pankki on järjestänyt omia tapahtumia tai vierailut kouluissa, yhdistyksissä, yrityksissä ja erilaisissa tilaisuuksissa. Tilaisuuks-

sien teemoja ovat olleet esimerkiksi turvallinen asiointi, edunvalvontavaltuutukset ja säästäminen. Lisäksi ikäihmisille on järjestetty digiopastusta, ja nuorille on käyty kouluvierailuilla puhumassa oman talouden hallinnasta. POP Pankit ovat tehneet oppilaitosyhteistyötä esimerkiksi tarjoamalla työharjoittelupaikkoja, osallistumalla työelämäprojekteihin sekä jakamalla stipendejä.

POP Pankit ovat tukeneet ja sponsoroineet paikallisia urheiluseuroja ja -tapahtumia, kulttuuritapahtumia, paikallisia yhdistyksiä, yrittäjiä ja kouluja sekä sotaveteraanien ja -invalidien toimintaa. Esimerkiksi POP Pankki Pohjanmaa oli vuonna 2024 yksi Lakia-Jukola-suunnistustapahtuman pääyhteistyökumppaneista. POP Pankki Järvi-Suomi lahjoitti vuoden aikana paikalliselle Mannerheimin Lastensuojeluliitolle 10 000 euroa kiusaamista ehkäisevään toimintaan. Lisäksi pankit ovat järjestäneet omia urheilutapahtumia sekä pesäpallo- ja jalkapalloleirejä lapsille ja nuorille.

Myönteisten vaikutusten aikaansaamiseksi ja mahdollisuuksien hyödyntämiseksi POP Pankki -ryhmä on ollut mukana Pörssisäätiön OECD:n puolesta Suomessa koordinoimalla Rahaviikolla, jossa jaetaan nuorille opetussisältöjä talousosaimiseen liittyen. POP Pankki -ryhmä oli Rahaviikolla kertomassa tietoa opintolainasta. Lisäksi ryhmä on ollut mukana Vastuullinen työnantaja -kampanjassa, Digi- ja väestötietoviraston edunvalvontavaltuutuskampanjassa sekä Välitä viljelijästä -kampanjassa. Lisäksi POP Pankkien kesätyöntekijät ovat kertoneet työelämäkokemuksistaan Finanssiala ry:n Instagram-kampanjassa.

Kotimaisena toimijana POP Pankki -ryhmälle on myönnetty myös Suomalaisen Työn Liiton Avainlippu-tunnus.

POP Pankki -ryhmällä ei ole toistaiseksi toimintaperiaatteita paikalliseen vaikuttamiseen liittyen, mutta paikallisuus nousee vahvasti ryhmän strategiasta. Toimintasuunnitelmia, mittareita ja tavoitteita paikalliseen vaikuttamiseen liittyen ei ole ryhmätasolla asetettu.

VEROJALANJÄLKI

POP Pankki -ryhmä toimii Suomessa, joten ryhmä maksaa veroja Suomen lakien ja säännösten mukaisesti. POP Pankkien tuloksestaan maksamat yhteisöverot jakautuvat valtiolle sekä osittain kunnille ja näin ollen myös pankkien asiakastoimialueille hyödyttäen siten paikallisia yhteisöjä. POP Pankki -ryhmän tuloverot vuoden 2024 verotettavasta tuloksesta olivat 14,1 miljoonaa euroa ja efektiivinen verokanta laskennalliset verot huomioiden 19,2 prosenttia.

Muita välittömiä veroja ovat kiinteistöverot ja veroluonteiset maksut, jotka sisältyvät liiketoiminnan kuluihin. POP Pankki -ryhmän verojalanjälki vuodelta 2024 oli 45,9 miljoonaa euroa.

POP Pankki -ryhmä maksaa välillisenä verona arvonlisäveroa. Rahoituspalvelujen myynti ja välitys ei ole arvonlisäverotuksen piirissä olevaa palvelua, minkä vuoksi myöskään palveluihin kohdistuvista hankinnoista ei voi vähentää arvonlisäveroa. Muusta toiminnasta ryhmä on arvonlisäverovelvollinen. Tämän vuoksi hankintojen sisältämä ar-

vonlisävero jää pääsääntöisesti ryhmän kuluksi. Hankintojen sisältämää arvonlisäveroa ei ole huomioitu verojalanjäljen laskennassa. Ryhmä tilittää Suomen valtiolle lisäksi suorituksista kerättyjä veroja, kuten ennakonpidätykset työntekijöille maksetuista palkoista ja lähdeverot asiakkaiden talleksille maksetuista koroista.

Ryhmärakenteella ei pyritä aktiivisesti vaikuttamaan efektiiviseen veroasteeseen. Verojen maksun asianmukaisuus pyritään varmistamaan laatimalla veroilmoitukset huolellisesti. Veroilmoituksiin liittyvät operatiiviset tehtävät on ulkoistettu Figure Taloushallinto Oy:lle. Ryhmällä ei ole erillistä verotoimintoa. Ryhmän verotusta koskevat asiat sisältyvät taloushallinnon organisaatioon ja asiakkaisiin ja tuotteisiin liittyvät veroasiat lakiasioiden organisaatioon. POP Pankki -ryhmä keskustelee avoimesti veroviranomaisten kanssa. Mahdollisista veroriskeistä raportoidaan POP Pankkikeskukseen johtoryhmälle ja hallitukselle.

(1 000 euroa)	2024
Maksettavat verot	
Tulovero	14 126
Kiinteistövero	167
Työnantajan sosiaaliturva- ja eläkemaksut	11 572
Muut verot	71
Maksettavat verot yhteensä	25 936
Tilitetyt verot	
Arvonlisävero	336
Ennakonpidätykset palkoista	11 912
Lähdeverot	7 737
Tilitetyt verot yhteensä	19 985
Verojalanjälki yhteensä*	45 921

*Verojalanjäljen laskenta on tehty kirjanpidosta saatavia lukuja hyödyntäen ja on suoriteperusteinen.

4 HALLINTOTAPATIEDOT

4.1 G1 LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMINEN

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

POP Pankki -ryhmän liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu osana kaksinker- taisen olennaisuuden arviota, joka on kuvattu tar- kemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Väärinkäytös- ten ilmoitta- jien suojele	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Kun väärinkäytösten ilmoittajien henkilöllisyyttä suojellaan lain mukaisesti, ilmoittajille ei aiheudu seuraamuksia ja ilmoituksia saadaan kattavammin. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Jos väärinkäytösten ilmoittajien henkilöllisyyttä ei suojeltaisi lain mukaisesti, ilmoittajille voisi aiheutua seuraamuksia ja ilmoituksia saataisiin vähemmän. 	<ul style="list-style-type: none"> Jos väärinkäytösten paljastajia ei suojella, niin väärinkäytösten ilmoit- tamiseen tarkoitettuun kanavaan ei tulisi ilmoituksia yhtä kattavasti. Jos mahdollisiin väärinkäyttöksiin ei päästä puuttumaan, siitä voi aiheu- tua sanktioita ja mainehaittaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Väärinkäytösten paljastajia suojelemalla saadaan laajemmin ja aiemmin tietoon väärinkäytökset, kun il- moitukset voidaan teh- dä suojattua kanavaa käyttäen. Näin voidaan hallita hyvän hallin- totavan toteutumista ja ehkäistä maine- ja taloudellisia riskejä.
Suhteet tavaran- ja palvelun- toimittajiin	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä voi olla positiivisia vaikutuksia toimittajien yhteiskunnallisesti ja ympäristöllisesti kestävä toiminnan edistämisen kautta toimittajien sidosryhmiin, jos POP Pankki -ryhmä toteuttaa järjestelmällisesti huolellisuus- velvoitetta koskien POP Pankki -ryhmän tapaa toimia ja vastuullisia hankintaperiaatteita. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Arvoketjujen ulottuessa pitkälle ja osallistaen monia toimijoita, vastuullisuuden huomiointi han- kinnassa ja kumppanien valinnassa on erityisen tärkeää. Mikäli vastuullisuutta ei huomioida asian- mukaisesti, POP Pankki -ryhmä saattaa tukea mm. työvoiman hyväksikäyttöä tai ympäristön saastumista. 	<ul style="list-style-type: none"> Hankintojen tai kumppanien valin- nassa tehdyt negatiiviset valinnat voivat vaikuttaa merkittävästi maineeseen ja asiakkaiden luotta- mukseen, jolla voi olla pitkäkestoisia taloudellisia vaikutuksia. Vastuullisuuden sivuuttavat hankin- nat voivat johtaa myös lainsäädän- nön rikkomuksiin, mikä puolestaan saattaa aiheuttaa oikeudellisia seurauksia ja rahallisia sanktioita, sekä johtaa solmittujen sopimusten purkamiseen. Epävakaiden kumppanien valinta saattaa altistaa POP Pankki -ryh- män toiminnallisille häiriöille, kuten toimitusketjun keskeytyksiin, hidas- tumisiin tai palvelun laadun laskuun. 	<ul style="list-style-type: none"> Tehokas toimittajahal- linta vastuullisuusvaa- timusten osalta, kuten pidempien sopimusten tai materiaalitehok- kuuden kautta, vähen- tää toiminnan kuluja ja minimoi riskejä tuleville tuotoille keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
Korruptio ja lahjonta	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Korruption, harmaan talouden ja lahjonnan tor- jumisen tehokas toteuttaminen ja vahvistaminen mm. henkilöstön osaamista vahvistamalla voi kasvattaa henkilöstön luottamusta työntekijöiden ja sidosryhmien oikeudenmukaiseen kohteluun. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Korruptio, harmaa talous ja rahanpesu voivat johtaa erilaisiin vakaviin negatiivisiin vaikutuk- siin, kuten yrityksen maineen ja luottamuksen vahingoittumiseen sidosryhmien keskuudessa, resurssien ohjaamiseen pois ydinliiketoiminnan ja palvelujen toimittamisesta yhteisölle, lisäänty- neeseen valvontaan ja sääntelyyn, sekä työnteki- jöiden moraalien vahingoittumiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> Korruptio ja lahjonta organisaat- iossa ja rahanpesun estämisen puutteelliset käytännöt voivat johtaa pitkäaikaiseen maineen ja luottamuksen vahingoittumiseen, jolla voi olla pitkäaikaisia ja merkitt- äviä taloudellisia vaikutuksia. Korruptio, lahjonta ja harmaan ta- louden tukeminen sekä rahanpesun estämisen puutteelliset käytännöt saattavat aiheuttaa myös merkitt- äviä oikeudellisia toimenpiteitä, kuten sanktioita ja muita oikeuden- käyntikuluja. 	<ul style="list-style-type: none"> Tehokkaat prosessit korruption, harmaan talouden, lahjon- nan ja rahanpesun torjumisessa voivat parantaa sidosryhmien luottamusta.

G1-1 – YRITYSKULTTUURI JA LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMISTA KOSKEVAT TOIMINTAPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän liiketoiminnan harjoittamista ohjaavat ryhmän arvot ja strategia, voimassa olevat lait, asetukset, viranomaisten antamat ohjeet ja määräykset, toimialan käytännöt, eettiset liiketoimintaperiaatteet sekä omat säännöt ja sisäisesti sitovat ohjeet. Liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien osalta keskeisimpiä toimintaperiaatteita ovat lahjonnan- ja korruption vastaiset periaatteet, väärinkäytösten ilmoittamista koskevat periaatteet, eettiset liiketoimintaperiaatteet yhteistyökumppaneille ja toimittajille, vastuullisten hankintojen ohjeistus, sopimusperiaatteet sekä rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen ja pakotteiden noudattamisen toimintaperiaatteet.

POP Pankki -ryhmän yrityskulttuuri pohjautuu sisäisesti sitoviin ohjeisiin. Edellä mainittujen periaatteiden lisäksi yrityskulttuurin yleisiä linjoja on esitelty POP Pankki -ryhmän henkilöstöperiaatteissa, jotka on kuvattu tarkemmin *S1 Oma työvoima* -standardin osiossa *S1-1*. Myös ryhmän henkilöstöä, johtoa ja hallintoa koskevat eettiset liiketoimintaperiaatteet asettavat vaatimukset hyvälle liiketavalle. Eettiset liiketoimintaperiaatteet päivitettiin omaksi kokonaisuudekseen vuoden 2024 aikana, ja niiden noudattamisen varmistamiseksi luotiin vuosittain käytävä verkkokoulutus työntekijöille. Eettiset liiketoimintaperiaatteet ja henkilöstöperiaatteet hyväksyy ja niiden toteuttamisesta vastaa POP Pankkikeskuksen hal-

litus. POP Pankki -ryhmä koostuu kuitenkin itsenäisistä yhteisöistä, joissa voi olla omia yrityskulttuuriin liittyviä erityispiirteitä.

POP Pankki -ryhmän henkilöstölle on luotu liiketoiminnan harjoittamista koskevat koulutusohjelmat, joiden sisältö vaihtelee koulutusohjelmarooleittain. POP Pankki -ryhmän koulutusohjelmakokonaisuus on uudistettu vuonna 2023 vastaamaan paremmin henkilöstön koulutustarpeisiin ja huomioimaan eri työtehtävissä olevien henkilöiden moninaisuus. Koulutusohjelmamäärä on määritelty kyseisen roolin koulutusvaatimukset, koulutuksen pakollisuus, kesto, uusintarytmi ja koulutusvaatimusten toteutumisen seuranta. Koulutuksien suorittaminen dokumentoidaan. Koulutusvaatimusten täyttämiseen voidaan kohdistaa valvontaa osana compliance-toiminnon tavantomaista valvontatyötä, jolloin mahdollisista havainnoista raportoidaan tarvittaessa POP Pankkikeskuksen ja asianomaisen pankin johtoryhmälle tai hallitukselle.

Lahjonnan- ja korruption vastaiset periaatteet

POP Pankki -ryhmällä on lahjonnan, korruption ja muun epäeettisen vaikuttamisen suhteen nollatoleranssi. Ryhmän lahjontaa ja korruptiota käsittelevät periaatteet koskevat henkilökuntaa, toimivaa johtoa sekä hallintoon kuuluvia henkilöitä. POP Pankki -ryhmän korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevat periaatteet noudattelevat toimialaa koskevia kansainvälisiä ja kansallisia säännöksiä ja ohjeita. Ryhmän korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevien periaatteiden nähdään olevan yhdenmukaiset YK:n yleissopimuksen mukaisten

korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevien periaatteiden kanssa, mutta yksityiskohtaista vertaailua ei ole tehty.

Lahjonnan ja korruption vastaisten periaatteiden avulla pyritään tunnistamaan ja estämään mahdolliset korruption ja lahjuksiin liittyvät riskit. Periaatteissa määritetään toimintatavat lahjan ja vieraanvaraisuuden vastaanottamisesta ja antamisesta, lahjarekisteristä sekä edustustilaisuuksiin osallistumisesta ja niiden järjestämisestä. Periaatteissa edellytetään, että henkilökohtaista etua ei tavoitella käyttämällä hyväksi asemaa tai pankille kuuluvaa omaisuutta, tietoa tai liiketoiminnan mahdollisuuksia. Lisäksi mahdollisten ristiriitatilanteiden muodostuminen pyritään ennaltaehkäisemään välttämällä vaarallisten työyhdistelmien syntymistä liiketoiminnassa, esimerkiksi operatiivisen ja riskien hallintaan liittyvän valvontavastuun eriyttämisellä ryhmän organisaatioiden kaikilla tasoilla. Lahjonnan ja korruption vastaiset periaatteet hyväksyy ja niiden toteuttamisesta vastaa POP Pankkikeskuksen hallitus.

POP Pankki -ryhmän sisäisistä toiminnoista altteimpia korruptiolle ja lahjonnalle katsotaan olevan johto sekä toiminnot, jotka toimivat asiakasrajapinnassa, tekevät luottopäätöksiä tai työskentelevät rahanpesun ja talousrikollisuuden estämisen parissa.

Väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja väärinkäytösten paljastajien suojeleminen

POP Pankki -ryhmässä on mahdollista raportoida väärinkäytösepäilyistä luottamuksellisesti käyt-

täen tarkoitukseen varattua viestintäkanavaa, eli whistleblowing-kanavaa. Rikkomuksista ilmoittamisen kanavan tarkoituksena on omalta osaltaan varmistaa, että POP Pankki -ryhmässä noudatetaan luotettavan hallinnon periaatteita ja ylläpidetään tervettä yrityskulttuuria. Kanava on sisäisesti koko henkilöstön käytettävissä. Ulkoinen whistleblowing-kanava on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2025 aikana.

Whistleblowing-ilmoitus tehdään vapaamuotoisesti ilmoituskanavan kautta, eikä ilmoituksen tekijällä tarvitse olla erityistä näyttöä rikkomusepäilyn tueksi, vaan perusteltu epäily riittää. Ilmoituksen vastaanottaja vastaa siitä, että tehdyt ilmoitukset tutkitaan asianmukaisesti ja puolueettomasti ja niiden johdosta ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Ilmoitukset vastaanottaa POP Pankkikeskuksen compliance-toiminnon esihenkilö, tietosuojavastaava ja sisäisen tarkastuksen tarkastusjohtaja. Kaikki tietoon tulleet rikkomukset ja niiden epäilyt tutkitaan. Mikäli tutkinnan kohteena olevan rikkomuksen merkittävyyden perusteella on tarpeellista, compliance-toiminto voi pyytää POP Pankkikeskuksen sisäistä tarkastusta tekemään asiasta tarkemman selvityksen. Ilmoituksesta raportoidaan tarvittaessa suoraan POP Pankkikeskuksen hallitukselle, joka päättää tarvittavista jatkotoimista. Ilmoittajalle pyritään antamaan tietoa prosessin etenemisestä kuukauden sisällä ilmoituksen vastaanottamisesta.

POP Pankki -ryhmässä whistleblowing-ilmoitukset tehdään sähköpostitse. Ilmoituksen luotta-

muksellisuus taataan siten, että ilmoittajan henkilöllisyys jää ilmoituksen vastaanottajien tietoon. Väärinkäytösilmoituksia vastaanottavan henkilöstön osaaminen perustuu kyseisten henkilöiden roolien mukaisiin kelpoisuusvaatimuksiin.

POP Pankki -ryhmässä varmistetaan rikkomusepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelu ja se, että he eivät ilmoitusten vuoksi joudu kostotoimien, syrjinnän tai muun epäasiallisen toiminnan kohteeksi. Ilmoittaja voi tehdä whistleblowing-ilmoituksen, jos kokee joutuneensa syrjinnän tai epäasiallisen toiminnan kohteeksi tekemänsä ilmoituksen vuoksi. Ilmoituksen tekijän henkilöllisyys ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot voidaan paljastaa vain henkilölle, joille kyseinen tieto on välttämätöntä asian selvittämiseksi tai tiedonsaantioikeus perustuu lakiin.

Väärinkäytöksistä ilmoittamisesta ohjeistetaan POP Pankki -ryhmän intranetissä. Henkilöstölle on tarjolla verkkokurssi väärinkäytösten ilmoittamisesta. Tämän lisäksi compliance-toiminto kouluttaa henkilöstöä säännöllisin väliajoin väärinkäytösten ilmoittamisesta.

Rikkomuksista ilmoittamisen kanavan lisäksi keskusyhteisön compliance-toiminto ja sisäinen tarkastus kohdistavat säännöllisiä tarkastuksia yhteenliittymän toimijoihin. Tarkastuksilla pyritään tunnistamaan mahdollinen säännösten tai ohjeiden vastainen toiminta, ja varmistumaan siitä, että yhteenliittymän toiminta on sääntelyn ja ohjeistuksen mukaista. Tarkastushavaintojen perus-

teella ryhdytään tarvittaviin jatkoselvityksiin ja korjaustoimiin. Lisäksi POP Pankkikeskuksen riskienvalvonta valvoo yhteenliittymän pankkien riskiä ja vakavaraisuutta. Jatkuvalle valvonnalle voidaan tunnistaa mahdolliset sääntelyn tai ohjeiden vastaisen toiminnan aiheuttamat muutokset esimerkiksi pankin riskipositiossa.

Sopimusperiaatteet

Koko POP Pankki -ryhmää koskevat toimittaja- ja yhteistyökumppanivalinnat neuvotellaan POP Pankkikeskuksessa. POP Pankkikeskuksen johtoryhmä on vahvistanut sopimusperiaatteet, joiden tarkoituksena on toimia POP Pankkikeskuksessa liiketoiminnan työohjeena sopimusten laadinnassa ja hallinnassa sekä varmistaa yhdenmukainen toimintatapa ja riittävä riskienhallinta sopimusten laadinnan osalta. Periaatteissa määritellään palvelusopimuksen sisällössä huomioitavat asiat sekä prosessit sopimusten seurantaan ja valvontaan. Periaatteissa edellytetään huomioimaan sopimusten laadinnassa eettiset liiketoimintaperiaatteet yhteistyökumppaneille ja toimittajille sekä seuraamaan yhteistyökumppaneiden toimintaa kyseisten periaatteiden mukaisesti. Sopimusperiaatteissa edellytetään lisäksi, että ennen sopimusten allekirjoitusta toimittajista ja yhteistyökumppaneista laaditaan due diligence -selvitys, jonka avulla selvitetään potentiaalisen yhteistyökumppanin taustoja muun muassa perustietojen, taloustietojen ja vastuullisuustietojen pohjalta. Sopimusperiaatteiden noudattamisesta vastaa POP Pankkikeskuksen johtoryhmä.

Eettiset liiketoimintaperiaatteet yhteistyökumppaneille ja toimittajille ja vastuullisten hankintojen ohjeistus

Vuoden 2024 aikana POP Pankkikeskuksessa laadittiin johtoryhmän hyväksymät eettiset liiketoimintaperiaatteet yhteistyökumppaneille ja toimittajille sekä vastuullisten hankintojen ohjeistus. Eettisten periaatteiden tarkoituksena on varmistaa, että yhteistyökumppanit ja toimittajat ovat sitoutuneet toimimaan lainmukaisesti ja eettisesti, kunnioittavat ihmisoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia sekä noudattavat työterveys- ja -turvallisuusmääräyksiä ja ympäristölainsäädäntöä. POP Pankkikeskuksessa huomioidaan periaatteet osana sopimusneuvotteluja, ja tavoitteena on sisällyttää periaatteet osaksi sopimuksia. Periaatteet ovat myös muiden ryhmän yhteisöjen saatavilla ja periaatteiden sisällyttämistä suositellaan myös ryhmän muiden yhteisöjen tekemiin sopimuksiin.

Vastuullisten hankintojen ohjeistuksen tarkoituksena on auttaa arvioimaan toimittajan tai yhteistyökumppanin vastuullisuutta ympäristön, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan näkökulmasta. Ohjeistusta hyödynnetään osana toimittajan valintaa ja due diligence -selvityksen vastuullisuustietojen täyttämistä. Ohje on otettu käyttöön POP Pankkikeskuksessa, ja se on jaettu myös ryhmän yhteisöjen saataville ja hyödynnettäväksi.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen ja pakotteiden noudattamisen toimintaperiaatteet

POP Pankki -ryhmän yhteiset periaatteet rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisestä sekä pakotteiden noudattamisesta asettavat yleiset

suuntaviivat sille, että POP Pankki -ryhmässä pystytään havaitsemaan mahdollisimman tehokkaasti mahdollinen rahanpesu tai muu rikollinen toiminta, ja siihen pystytään puuttumaan asianmukaisesti. Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen ja pakotteiden noudattamisen periaatteet hyväksyy ja niiden noudattamisesta vastaa POP Pankkikeskuksen hallitus. Olennainen osa tehokasta rahanpesun ja muun talousrikollisuuden torjuntaa on muun muassa se, että jokainen POP Pankki -ryhmän työntekijä tuntee omat vastuunsa ja velvoitteensa rikollisuuden torjumiseksi. Tämä on huomioitu periaatteissa ja yksityiskohtaisemmissa toiminta- ja menettelyohjeissa, esimerkiksi määrittelmällä periaatteet kaikkien työntekijöiden riittävälle kouluttamiselle rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämiseen liittyvistä aiheista. Jokaiselle työntekijälle järjestetään säännöllisesti aiheeseen liittyvä koulutusta toimenkuva huomioiden, esimerkiksi erilaisten verkkokurssien ja -koulutusten avulla.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen periaatteet sisältävät myös ylätasoin kuvauksen mekanismeista mahdollisten asiakkaiden tekemien rahanpesua, terrorismin rahoittamista tai pakotteiden rikkomista viittaavien liiketoimien havaitsemisesta, niiden raportoinnista asianmukaisesti viranomaisille ja niihin puuttumisesta. Ylätasoin periaatteiden lisäksi on laadittu yksityiskohtaisemmat toiminta- ja menettelytavat periaatteiden käytännön toteuttamiseksi.

G1-2 – SUHTEET TOIMITTAJIIN

POP Pankkikeskus kilpailuttaa mahdollisuuksien mukaan koko ryhmää koskevien hankintojen osal-

ta toimijat palveluntarjoajaa valittaessa. Päätöksenteon yhteydessä tarkastellaan vaihtoehtoiset palveluntarjoajat, jotka voivat tarjota POP Pankki -ryhmälle saman palvelun tai tuotteen. Palveluntarjoajia ja heidän tarjoamiaan palveluita verrataan toisiinsa muun muassa hinnan, riskien ja palveluntarjoajaan liittyvien ominaisuuksien osalta.

Ennen palveluntarjoajan valintaa palveluntarjoajasta laaditaan POP Pankkikeskuksessa due diligence -selvitys, jonka tavoitteena on varmistaa palveluntarjoajan sopivuus selvittämällä esimerkiksi yhtiön perustiedot, taloudelliset tiedot ja mahdolliset julkiset rikkeet. Selvityksen perusteella sopimuksen laadinnasta vastaava henkilö sekä compliance-toiminto lausuvat palveluntarjoajan sopivuudesta. Lausuntojen pohjalta arvioidaan, voidaanko palveluntarjoajan kanssa tehdä yhteistyötä vai ei. Vuoden 2024 aikana due diligence -selvitykseen on lisätty vaatimus selvittää palveluntarjoajan ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon liittyviä käytänteitä, jotka huomioidaan osana palveluntarjoajan sopivuuden kokonaisarviota. Lisäksi sopimusneuvotteluissa huomioidaan POP Pankki -ryhmän eettiset liiketoimintaperiaatteet.

POP Pankkikeskuksesta nimetty vastuuhenkilö seuraa jatkuvasti, että ryhmätason yhteistyössä noudatetaan sopimuksessa asetettuja velvoitteita. Velvoitteiden seurannan lisäksi seurataan erityisesti palveluntarjoajan toimimista eettisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Jos due diligence -selvityksen yhteydessä on tunnistettu, että palveluntarjoajaan liittyy korkea vastuulli-

suuteen liittyvä riski (maantieteellinen -, toimiala- tai tuoteriski), seurataan palveluntarjoajaa kattavammin kuin sellaista palveluntarjoajaa, johon ei kohdistu vastaavia riskejä. Tilanteissa, joissa palveluntarjoajan havaitaan toimivan eettisten liike-toimintaperiaatteiden vastaisesti, pyritään ensisijaisesti vaikuttamaan palveluntarjoajan toimintatapoihin.

G1-3 – KORRUPTION, LAHJONNAN JA RAHANPESUN EHKÄISEMINEN JA HAVAITSEMISEN

Lahjonnan ja korruption ehkäiseminen

POP Pankki -ryhmässä ei hyväksytä suoraa eikä epäsuoraa korruptiota, lahjontaa tai epäeettistä vaikuttamista missään muodossa. Lahjonnan ja korruption vastaisiin periaatteisiin ovat sitoutuneet henkilökuntaan, toimivaan johtoon ja hallintoon kuuluvat henkilöt. Periaatteet ovat henkilöstön saatavilla POP Pankki -ryhmän intranetissä ja toimivan johdon vastuulla on pitää huoli, että periaatteet tunnetaan niin hyvin, että niitä voidaan noudattaa. Jokainen niihin sitoutunut on omalta osaltaan vastuussa periaatteiden noudattamisesta.

POP Pankki -ryhmän yhteisöt ylläpitävät lahjarekistereitä, joiden avulla on tarkoitus edistää läpinäkyvyyttä ja lahjonnanvastaista toimintakulttuuria. Yhteisöissä on erikseen nimitetty lahjarekisteristä vastaava henkilö, joka antaa kirjallisen hyväksynnän lahjarekisteriin merkittävien lahjojen ja vieraanvaraisuuden antamisesta tai vastaanottamisesta. Lahjarekistereihin merkitään tietyn

euromäärän ylittävät lahjat ja vieraanvaraisuus. Lahjarekisteri ja yhteenveto lahjonnan ja korruption vastaisten periaatteiden noudattamisesta, mahdollisista havainnoista ja poikkeamista käsitellään vähintään vuosittain hallituksessa.

POP Pankki -ryhmässä suoritetaan säännöllisesti riskiarviointeja mahdollisten korruptio- ja lahjontariskien tunnistamiseksi ja minimoimiseksi. Tämän lisäksi korruptio- ja lahjontariskiä ehkäistään esimerkiksi kouluttamalla henkilöstöä, ylläpitämällä lahjarekisteriä sekä sisällyttämällä palveluntarjoajien valintaan due diligence -selvitykset.

POP Pankki -ryhmässä on luotu luottamukselliset ilmoituskanavat, joiden kautta työntekijät, asiakkaat ja yhteistyökumppanit voivat raportoida epäillyistä korruptio- tai lahjontatapauksista. Havainnoista voi ilmoittaa esimerkiksi whistleblowing-kanavan kautta tai olemalla yhteydessä lahjarekisteristä vastaavaan henkilöön tai keskusyhteisön compliance-toimintoon.

POP Pankki -ryhmässä on määritetty prosessit korruptio- ja lahjontaväitteiden käsittelemiseksi. Käsitteily tapahtuu luottamuksellisesti ja siinä huomioidaan ilmoittajan ja epäillyn suojeleminen. Asia käsitellään muiden kuin asiasta epäiltyjen tai asiaan osallistuneiden henkilöiden toimesta. Mahdollinen periaatteiden vastainen toiminta raportoidaan yhtiön toimitusjohtajalle ja hallitukselle välittömästi, ja hallitus päättää korjaavista toimenpiteistä. Korjaavat toimenpiteet voivat sisältää esimerkiksi työoikeudellisia toimia tai muita oikeudellisia seuraamuksia.

Ryhmässä tarjotaan säännöllisesti koulutusta työntekijöille koskien korruption ja lahjonnan tunnistamista ja ehkäisemistä. Koulutusohjelmat sisältävät niin verkkokursseja kuin verkkokoulutuksia, ja niitä päivitetään säännöllisesti. POP Pankki -ryhmän työntekijöiden ja johdon tulee suorittaa kahden vuoden välein verkkokurssi korruption ja lahjonnan torjunnasta. Verkkokurssilla käydään läpi korruption ja lahjonnan käsitteitä, korruption haitallisia vaikutuksia ja toimia, joita yritykseltä odotetaan korruption torjumiseksi.

Kunkin POP Pankki -ryhmän yhteisön hallitus käsittelee ja hyväksyy korruption ja lahjonnan vastaiset periaatteet. Korruption ja lahjonnan tunnistaminen ja ehkäiseminen on vuodesta 2025 alkaen osa hallinnon koulutusohjelmaa.

Koulutusohjelma kattaa 100 % POP Pankki -ryhmän työntekijöistä ja johtajista. Koulutusohjelma kattaa 0 % hallituksen jäsenistä.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estäminen

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen toimintatavat on kuvattu ylätasolla jokaista POP Pankki -ryhmän yhteisöä suoraan velvoittavissa toimintaperiaatteissa ja ohjeissa, jotka kattavat mm. asiakkaan tuntemiseen, epäilyttävien liiketoimien tunnistamiseen ja niistä ilmoittamiseen sekä talouspakotteiden noudattamiseen liittyvät ohjeet. Lisäksi ylätasoon toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen tueksi on laadittu yksityiskohtaisemmat menettelytapa- ja prosessiohjeet, joissa on kuvattu tarkemmin eri vaa-

timusten käytännön toteuttamisen edellyttämiä toimenpiteitä. Sekä toimintaohjeet, -periaatteet että menettelytapaohjeet ovat henkilöstön saatavilla POP Pankki -ryhmän intranetissä, ja niiden ajantasaisuuden varmistamiseksi on määritetty vastuutahot ja henkilöt.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämiseen tähtäävää toimintaa on osittain keskitetty POP Pankkikeskukseen sekä keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj:hin. Esimerkiksi liiketoimien automaattiseen monitorointiin käytettäviä järjestelmiä kehitetään keskitetysti koko POP Pankki -ryhmän osalta, jotta toiminta olisi mahdollisimman tehokasta ja riskiperusteista. Lisäksi toiminnan keskittämisen hyötynä on se, että joitain rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämiseksi tehtäviä toimenpiteitä ja linjauksia voidaan toteuttaa suoraan yksittäisen jäsenluottolaitoksen omasta liiketoiminnasta riippumattoman tahon toimesta, jotta päätöksenteossa voidaan huomioida paremmin nimenomaisesti rahanpesuun liittyvät riskitekijät.

POP Pankki -ryhmässä johdolle raportoidaan säännöllisesti rahanpesun ja muun talousrikollisuuden riskeistä ja riskienhallinnan tilasta. Raportointia suoritetaan POP Pankkikeskuksen, POP Pankkien ja Bonum Pankki Oyj:n toimivalle johdolle ja hallitukselle, ja raportointi kattaa myös tarvittaessa riippumattomien toimintojen toimenpidesuosituksia riskien paremmaksi hallitsemiseksi.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämiseen liittyvää koulutusta tarjotaan kaikille POP

Pankki -ryhmän työntekijöille. Koulutuksen sisältö ja laajuus riippuvat henkilön työtehtävistä, ja kaikista kattavinta aihealueeseen liittyvää koulutusta tarjotaan mm. POP Pankkikeskuksen, Bonum Pankki Oyj:n ja POP Pankkien rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämisen asiantuntijoille. Koulutusten suorittaminen on pakollista ja ne tulee uusina säännöllisin väliajoin.

G1-4 – KORRUPTIO- TAI LAHJONTATAPAUKSET

POP Pankki -ryhmässä toteutettiin vuoden 2024 lopussa kysely, jolla selvitettiin, onko ryhmässä tullut ilmi korruptio- tai lahjontatapauksia. Kyselyyn vastasivat kaikki yhteenliittymän POP Pankit, Bonum Pankki Oyj ja POP Pankkikeskus.

Kyselyn vastausten perusteella POP Pankki -ryhmässä ei ole todettu korruptio- tai lahjontatapauksia vuonna 2024. POP Pankki -ryhmälle ei ole annettu korruptio- tai lahjontatapauksiin liittyviä tuomioita tai sakkoja vuoden 2024 aikana. Toimia rikkomuksiin puuttumiseksi ei ole toteutettu, sillä yhtäkään tapausta ei ole todettu.

4.2 TALOUDELLINEN VAKAUS

POP Pankki -ryhmässä taloudellinen vakaus on tunnistettu aihekohtaisten standardien ulkopuolisena yhteisökohtaisena tietona. Ryhmän taloudelliseen vakauteen liittyviä olennaisia vaikutuk-

sia, riskejä ja mahdollisuuksia on tunnistettu osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviota, josta on kerrottu tarkemmin *ESRS2 Yleiset tiedot* -standardin osiossa *IRO-1*. Taloudellista vakautta hallitaan vakavaraisuuden hallinnan prosesseilla.

POP Pankki -ryhmän vakavaraisuuden hallinta sisältää riskien kokonaisvaltaisen tunnistamisen huomioiden liiketoimintastrategian ja mahdolliset ulkoiset toimintaympäristön muutokset. Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhteenliittymällä ja siihen kuuluvilla jäsenluottolaitoksilla on jatkuvasti riittävä pääomapuskuri riskien kattamiseksi sekä normaaliolosuhteissa että mahdollisissa odottamattomissa stressatuissa olosuhteissa. Vakavaraisuuden hallinnalla pyritään kattavasti tunnistamaan olennaiset riskit ja arvioimaan niiden suuruus sekä niiden edellyttämät pääomavaateet.

Olennainen aihe	Vaikutukset	Riskit	Mahdollisuudet
Taloudellinen vakaus	<p>Positiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Vakavarainen pankkiryhmä ja yksittäiset pankit rakentavat luottamusta asiakassuhteissa, joka on tärkeää POP Pankki -ryhmän asiakaskunnalle. Vakavarainen pankkiryhmä kestää talouden heilahteluita paremmin, jolloin talouden heilahteluilla on myös pienempi vaikutus asiakkaisiin. <p>Negatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Merkittävä muutos vakavaraisuudessa voi aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia asiakkaille ja sidosryhmille ryhmän heikentyneen taloudellisen aseman myötä. 	<ul style="list-style-type: none"> Merkittävä muutos vakavaraisuudessa voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ja vaikuttaa niin maksukykyyn, asiakkaiden, kumppaneiden ja sijoittajien menetykseen sekä aiheuttaa maineriskin ja valvojan vaatimusten mahdollisen sanktion riskin. 	<ul style="list-style-type: none"> Vakaa taloudellinen asema heijastelee myös alhaisempiin rahoituskustannuksiin hankkiessa rahoitusta markkinoilta johtuen parempaan kannattavuuteen ja kilpailuetuun. Vakavarainen pankkiryhmä kestää talouden heilahteluita paremmin, joka antaa joustavuutta ja mahdollisuuden säilyttää vakaan asemansa vaikeissakin olosuhteissa. Vakaalla pankkiryhmillä on paremmat mahdollisuudet saavuttaa korkeammat luottoluokitukset ja siten edesauttaa kykyyn hankkia varoja markkinoilta edullisesti, laskevien rahoituskustannuksia.

Vakavaraisuudella tarkoitetaan, että pankilla on riittävästi pääomaa kattamaan mahdolliset tappiot, mikä on tärkeää asiakkaille, tallettajille ja muille sidosryhmille sekä taloudelle myös laajemmin. Vahva vakavaraisuus suojaa asiakkaita pienentämällä pankkien konkurssin ja maksukyvyttömyyden riskiä. Vakavaraisuudella vahvistetaan yleistä luottamusta pankkijärjestelmää kohtaan, mikä on vastuullista toimintaa ja vähentää taloudellisen epävakauden riskiä. POP Pankkien kokonaisvaltainen vakavaraisuudenhallinnan prosessi tukee POP Pankki -ryhmän kyvykkyyttä täyttää taloudelliset velvoitteensa eri markkinatilanteissa

linkittäen siten vakavaraisuudenhallintaprosessin vahvasti vastuullisuuteen.

Riskinottohalukkuuden viitekehys kokoaa riskienhallinnan kokonaisuuden ja tavoitteet sekä kuvaa riskinkantokykyä ja riskinottohalukkuutta. Vakavaraisuuden hallinnan periaatteissa kuvataan periaatteet, joiden mukaan vakavaraisuudenhallinta ja omien pääomien riittävyyden arviointi on POP Pankki -ryhmässä järjestetty. POP Pankkikeskuksen hallitus hyväksyy riskinottohalukkuuden viitekehysten ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet.

POP Pankkikeskuksen hallituksen asettama riskinottohalukkuus määrittelee tavoitteen vakavaraisuusasemalle. Vakavaraisuusaseman seuranta toteutetaan asettamalla ohjausrajoja yhteenliittymän ja jäsenluottolaitoksien vakavaraisuudelle. Vakavaraisuustavoitteet asetetaan ryhmän tasolla sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaiselle vakavaraisuussuhdeluvulle että sisäiseen riskien arviointiin pohjautuvalle, sisäiseen pääomaan perustuvalla vakavaraisuudelle. POP Pankki -ryhmän strategisena tavoitteena on yli 17,5 prosentin vakavaraisuus, mikä on merkittävästi viranomaisten ryhmälle asettamaa 12,75 prosentin kokonaisvakavaraisuusvaatimusta korkeampi.

POP Pankki -ryhmän maksuvalmiusasema on vahva. Lyhytaikaista likviditeettiasemaa seurataan maksuvalmiisuuden Liquidity Coverage Ratio (LCR) -vaateella, jonka osalta tunnusluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. Yhteenliittymän LCR-suhdeluku oli 315,1 prosenttia 31.12.2024.

POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖS 31.12.2024 (IFRS)

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Korkotuotot*		271 043	232 682
Korkokulut*		-83 110	-54 574
Korkokate	6	187 933	178 108
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	7	44 630	44 016
Sijoitusten nettotuotot	8	4 009	-2 355
Liiketoiminnan muut tuotot	9	4 288	4 685
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		240 860	224 453
Henkilöstökulut	10	-54 599	-49 204
Liiketoiminnan muut kulut	11	-71 556	-63 703
Poistot ja arvonalentumiset	12	-5 007	-5 917
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-131 161	-118 824
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	17	-22 429	-17 271
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	21	2 558	968
Tulos ennen veroja		89 828	89 326
Tuloverot	13	-17 222	-17 714
Tulos jatkuvista toiminnoista		72 605	71 611
Tulos lopetetuista toiminnoista verojen jälkeen	5	-	45 229
Tilikauden tulos		72 605	116 840

*Johdannaissopimusten korkotuottojen esittämistapaa on muutettu. Johdannaisten korkojen osalta yhden koronvaihtosopimuksen korot kirjataan jatkossa nettomääräisesti bruttomääräisen korkotuoton ja bruttomääräisen korkokulun sijaan. Oikaisua korkotuotoista korkokuluihin kirjattiin vertailukauden osalta 22 257 tuhatta euroa. Muutosta on kuvattu tarkemmin liitteen 2 kohdassa esittämistavan muutokset.

POP PANKKI -RYHMÄN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Tilikauden tulos		72 605	116 840
Muun laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot/tappiot	34	-15	697
Käyvän arvon muutos oman pääoman ehtoista instrumenteista	30	211	141
Myyntivoitot ja -tappiot oman pääoman ehtoista instrumenteista	30	23	-
Laskennalliset verot	30,34	-44	-168
Yhteensä		175	671
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojaus	27	-468	-
Käyvän arvon muutos vieraan pääoman ehtoista instrumenteista	30	4 968	6 812
Laskennalliset verot	27,30	-900	-1 350
Yhteensä		3 600	5 462
Muun laajan tuloksen erät yhteensä		3 775	6 133
Tilikauden laaja tulos yhteensä		76 380	122 972

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Varat			
Käteiset varat	18	567 900	495 644
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	15,16,19	44 751	61 502
Lainat ja saamiset asiakkailta	15,16,19	4 743 620	4 562 254
Johdannaissopimukset	27	29 267	16 165
Sijoitusomaisuus	15,20	725 289	792 043
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	21	24 680	22 123
Aineettomat hyödykkeet	22	8 884	7 986
Aineelliset hyödykkeet	23	25 422	24 930
Muut varat	24	81 099	86 470
Veroaamiset	25	6 066	5 453
Varat yhteensä		6 256 978	6 074 569

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Velat			
Velat luottolaitoksille	15,16,26	52 614	131 144
Velat asiakkaille	15,16,26	4 384 387	4 330 320
Johdannaissopimukset	27	2 636	4 661
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	28	940 776	787 156
Muut velat	29	82 908	97 734
Verovelat	25	34 172	35 449
Velat yhteensä		5 497 492	5 386 463
Oma pääoma			
Osuuspääoma			
Jäsenosuudet		10 792	10 714
POP Osuudet		58 388	60 391
Osuuspääoma yhteensä	30	69 180	71 105
Rahastot	30	163 725	157 795
Kertyneet voittovarot	30	526 581	459 206
Oma pääoma yhteensä		759 486	688 106
Velat ja oma pääoma yhteensä		6 256 978	6 074 569

LASKELMA POP PANKKI -RYHMÄN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(1 000 euroa)	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2024	71 105	-4 645	162 440	459 206	688 106
Tilikauden laaja tulos					
Tilikauden tulos	-	-	-	72 605	72 605
Muut laajan tuloksen erät	-	3 787	-	-12	3 775
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	3 787	-	72 593	76 380
Liiketoimet omistajien kanssa					
Osuuspääoman muutos	-1 925	-	-	-	-1 925
Voitonjako	-	-	-	-3 069	-3 069
Rahastosiirrot	-	-	2 146	-2 146	-
Yhteensä	-1 925	-	2 146	-5 214	-4 994
Muut muutokset	-	-	-3	-3	-6
Muut muutokset yhteensä	-	-	-3	-3	-6
Oma pääoma 31.12.2024	69 180	-858	164 583	526 582	759 486

Oman pääoman erittelyt esitetty tarkemmin liitteessä 30. Käyvän arvon rahastoon sisältyy suojauslaskennan rahasto, joka on esitetty tarkemmin liitteessä 27.

(1 000 euroa)	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	70 860	-10 220	162 325	343 709	566 674
Tilikauden laaja tulos					
Tilikauden tulos	-	-	-	116 840	116 840
Muut laajan tuloksen erät	-	5 575	-	558	6 133
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	5 575	-	117 398	122 972
Liiketoimet omistajien kanssa					
Osuuspääoman muutos	245	-	-	-	245
Voitonjako	-	-	-97	-1 689	-1 786
Rahastosiirrot	-	-	212	-212	-
Yhteensä	245	-	115	-1 901	-1 541
Oma pääoma 31.12.2023	71 105	-4 645	162 440	459 206	688 106

POP PANKKI -RYHMÄN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		72 605	116 840
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		34 966	39 402
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-123 419	-310 523
Saamiset luottolaitoksilta	19	409	3 234
Saamiset asiakkailta	19	-203 041	-127 049
Sijoitusomaisuus	20	72 899	-74 386
Muut varat	24	6 314	-112 322
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-63 862	-45 854
Velat luottolaitoksille	26	-78 530	-46 338
Velat asiakkaille	26	49 130	-33 215
Varaukset ja muut velat	29	-14 349	41 878
Maksetut tuloverot		-20 113	-8 179
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		-79 709	-200 136
Investointien rahavirta			
Tytäryhtiöinvestointien vähennykset / lisäykset		-10	53 403
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-8 365	-10 242
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit		419	2 242
Investointien rahavirta yhteensä		-7 956	45 403
Rahoituksen rahavirta			
Osuuspääoman vähennykset/lisäykset	30	-1 925	245
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako		-3 095	-1 789
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	28	336 016	378 475
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	28	-185 526	-168 219
Vuokrasopimusvelkojen maksut	35	-1 890	-1 692
Rahoituksen rahavirta yhteensä		143 579	207 020

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2024	31.12.2023
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa		516 334	464 047
Rahavarat tilikauden lopussa		572 249	516 334
Rahavarojen nettomuutos		55 915	52 287
Rahavarat			
Käteiset varat	18	567 900	10 624
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	18,19	4 349	505 710
Yhteensä		572 249	516 334

RAHAVIRTALASKELMAA KOSKEVAT LISÄTIEDOT

Saadut korot	275 724	214 309
Maksetut korot	80 184	37 542
Saadut osingot	2 934	3 660
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	25 190	17 271
Poistot	6 352	8 270
Muut	3 425	13 861
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut yhteensä	34 966	39 402

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	121	VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	191
Liite 1 POP Pankki -ryhmä ja IFRS-tilinpäätöksen laajuus	121	Liite 26 Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	191
Liite 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	123	Liite 27 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	192
Liite 3 Hallinto- ja ohjausjärjestelmät	136	Liite 28 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	195
Liite 4 Riskienhallinta POP Pankki -ryhmässä	142	Liite 29 Varaukset ja muut velat	196
Liite 5 Lopetetut toiminnot	158	Liite 30 Oma pääoma	197
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	159	MUUT LIITETIEDOT	200
Liite 6 Korkotuotot ja -kulut	159	Liite 31 Nettoutusjärjestelyt	200
Liite 7 Palkkiotuotot ja -kulut, netto	159	Liite 32 Annetut ja saadut vakuudet	201
Liite 8 Sijoitusten nettotuotot	160	Liite 33 Taseen ulkopuoliset sitoumukset	201
Liite 9 Liiketoiminnan muut tuotot	161	Liite 34 Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	202
Liite 10 Henkilöstökulut	161	Liite 35 Vuokrasopimukset	203
Liite 11 Liiketoiminnan muut kulut	162	Liite 36 POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	206
Liite 12 Poistot ja arvonalentumiset	163	Liite 37 Lähipiiritiedot	208
Liite 13 Tuloverot	163	Liite 38 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	209
Liite 14 Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelmaerät arvostusluokittain	164		
VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	165		
Liite 15 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	165		
Liite 16 Rahoitusvarojen ja -velkojen sekä sijoituskiinteistöjen käyvät arvot ja arvostusmenetelmät	168		
Liite 17 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	175		
Liite 18 Käteiset varat	180		
Liite 19 Lainat ja saamiset	180		
Liite 20 Sijoitusomaisuus	180		
Liite 21 Sijoitukset osakkuusyhteisöissä	183		
Liite 22 Aineettomat hyödykkeet	184		
Liite 23 Aineelliset hyödykkeet	185		
Liite 24 Muut varat	187		
Liite 25 Laskennalliset verot	187		

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 1 POP PANKKI -RYHMÄ JA IFRS-TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

POP Pankki -ryhmä (jäljempänä myös Ryhmä) on POP Pankkien ja POP Pankkikeskus osk:n sekä niiden tytäryhteisöjen sekä yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostama finanssiryhmä, joka toimii Suomessa. POP Pankit ovat itsenäisiä, alueellisesti ja paikallisesti toimivia osuuspankkeja. POP Pankkikeskus osk toimii Ryhmän keskusyhteisönä. POP Pankki -ryhmä tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille.

POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia ovat 18 osuuspankkia sekä jäsenosuuspankkien keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj ja kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj. POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki) määritelty taloudellinen kokonaisuus, jonka jäsenillä on vastuu toistensa veloista ja sitoumuksista. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk, sen jäsenluottolaitokset, näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös muita yhteisöjä. POP Pankki -ryhmä luopui tilikaudella 2023 määräysvallasta Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä ja jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana. Yhtiön tuotot ja kulut on esitetty vertailukaudella IFRS 5 -standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. Suomen Vahinkovakuutus Oy on yhdistelty myynnin jälkeen POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Vähemmistöosuuden vakuutusyhtiössä omistaa POP Pankkien ja POP Pankkikeskuksen kokonaan omistama POP Holding Oy, joka ei ole keskinäisen vastuun piirissä.

Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja.

POP Pankki -ryhmä ei muodosta kirjanpitolain 1336/1997 mukaista konsernia, eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa 610/2014 määriteltyä konsolidointiryhmää. POP Pankkikeskus osk:illa tai sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaista määräysvaltaa, eikä Ryhmälle siten voida määritellä emoyhtiötä. Yhteenliittymälain mu-

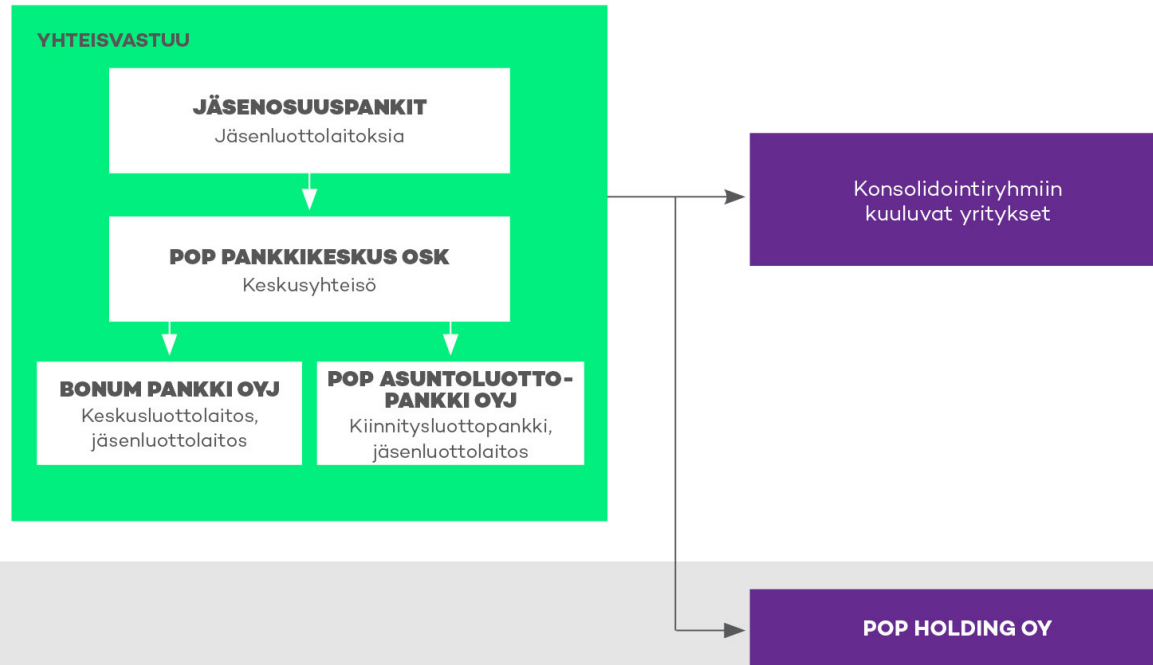
kaisesti POP Pankkikeskus osk:n hallitus on hyväksynyt Ryhmälle sen rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet siltä osin, kuin IFRS-tilinpäätösstandardit eivät huomioi Ryhmän rakennetta. Tilinpäätösperiaatteet, jotka sisältävät kuvauksen jäsenosuuspankkien muodostamasta laskentateknisestä emoyhtiöstä, on esitetty liitteessä 2. Laskentatekniseen emoyhtiöön kuuluvat jäsenosuuspankit sekä muut Ryhmän IFRS-tilinpäätökseen yhdistellyt yritykset on lueteltu liitteessä 36.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän rakenteessa ei tapahtunut muutoksia katsauskaudella.

POP PANKKI -RYHMÄN RYHMÄRAKENNE

POP PANKKI -RYHMÄ

POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta, kuten Yhteenliittymälainissa säädetään. POP Pankkikeskus osk:n kotipaikka on Helsinki ja sen osoite on Hevosenkentä 3, 02600 Espoo. POP Pankkikeskus osk on laatinut Yhteenliittymälain mukaisesti POP Pankki -ryhmän yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen. POP Pankkikeskus osk:n hallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen ja yhdistellyn tilinpäätöksen 14.2.2025. Tilinpäätös annetaan tiedoksi POP Pankkikeskuksen osuuskunnan kokoukselle 4.4.2025. Jäljennökset POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä sekä tilinpäätöstiedotteesta ovat saatavissa keskusyhteisön toimitilosta osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

LIITE 2 POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. LAATIMISPERUSTA

POP Pankki -ryhmän (jäljempänä myös Ryhmä) yhdistelty tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen. Tilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on huomioitu myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisö-lainsäädännön sekä viranomaismääräysten vaatimukset.

POP Pankki -ryhmän velvollisuus laatia tilinpäätös kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti perustuu Lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki). POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole ilmoitettu. Liitetietojen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa taulukossa tai laskelmassa esitetystä summasta.

Muut kuin euromääräiset varat ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Arvosituksen yhteydessä syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan sijoitusten nettotuottoihin lukuun ottamatta käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattuja rahoitusvaroja, joiden arvostuksen kurssierot on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan. Kaikkien POP Pankki -ryhmään kuuluvien yhtiöiden toimintavaluutta on euro.

POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosaikuteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja, käyvän arvon suojauskohteita (suojatun riskin osalta) ja käyvän arvon suojauksessa käytettyjä suojaavia johdannaisia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

POP Pankki -ryhmä esittää EU:n vakavaraisuusasetuksen 2019/876 mukaiset Pilari III-vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa, joka julkaistaan POP Pankki -ryhmän internet-sivuilla.

2. ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUS TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIIN

POP Pankki -ryhmän oman liiketoiminnan keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät asiakkaiden investointien ja muun toiminnan rahoittamiseen sekä ryhmän sijoitustoimintaan. POP Pankki -ryhmän tavoitteena on pienentää ympäristövaikutusten ja ilmastomuutoksen aiheuttamaa riskiä tarjoamalla asiakkaille rahoitusta ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista tukevia investointeja varten sekä tarjoamalla kestävä kehitystä tukevia sijoituskohteita ja tiedottamalla asiakkaita näihin liittyvistä mahdollisuuksista.

Ympäristövastuusta on kerrottu tarkemmin POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa, joka sisältyy toimintakertomukseen.

3. YHDISTELYPERIAATTEET

3.1 LASKENTATEKNINEN EMOYHTIÖ

Yhteenliittymälain mukaan POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on määräysvalta.

POP Pankkikeskus osk:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden määräysvaltaa, mikä vuoksi POP Pankki -ryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä. IFRS-tilinpäätöksessä POP Pankki -ryhmälle on muodostettu jäsenosuuspankeista niin kutsuttu laskentatekninen emoyhtiö. Jäsenosuuspankeilla ja keskusyhteisöllä on yksin tai yhdessä määräysvalta muihin Ryhmän IFRS-tilinpäätökseen yhdisteltäviin yhteisöihin. Laskentateknisen emoyhtiön keskinäinen omistus, sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu. Ryhmän omaan pääomaan luettava osuuspääoma muodostuu sellaisista jäsenosuuspankkien osuusmaksuista, joita koskee pankin ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

3.2 TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT JA YHTEISJÄRJESTELYT

POP Pankki -ryhmän tilinpäätös sisältää laskentateknisen emoyhtiön ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset sekä osakkuusyhtykset. Tytäryhtiöik-

si katsotaan ne yhtiöt, joissa Ryhmällä on määräysvalta. Ryhmällä on yrityksessä määräysvalta, jos sillä on yritystä koskeva valta ja se altistuu yrityksen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja Ryhmä pystyy käyttämään yritystä koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään. Ryhmän määräysvalta perustuu äänivaltaan.

POP Pankki -ryhmän keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Kaikki Ryhmän sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat, sisäiset realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu Ryhmän yhdistellyssä tilinpäätöksessä.

Osakkuusyrittäjiä ovat yritykset, joissa Ryhmällä on huomattava vaikutusvalta yhtiöiden liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa. Huomattava vaikutusvalta perustuu omistusosuuteen. Osakkuusyrittäjät yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Yhteinen toiminto on yhteisjärjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta ja järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia veloitteita. Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään yhteisinä toimintoina keskinäiset kiinteistöyhtiöt. Niiden tuloslaskelmaerät, varat ja velat yhdistellään Ryhmän omistusosuuden mukaisesti.

4. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissä esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin ja rahoitusvarojen arvonalentumisiin. Johdon arviot ja oletukset perustuvat tilinpäätöshetken parhaaseen näkemykseen, jotka voivat poiketa joissain määrin lopullisesta toteumasta. Talouden kehityksen ennustaminen on vaikeutunut, minkä vuoksi rahoitusvarojen käypiin arvoihin ja arvonalentumisvarauksiin liittyy tavanomaista suurempaa epävarmuutta.

Nämä arviot ja oletukset sekä niihin liittyvä epävarmuus on esitetty tilinpäätöserittäin tarkemmin kohdissa 4.1–4.3.

4.1. RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Johdon on määritettävä, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovastavaroja sovelletaan luottokortteihin.

Rahoitusvarojen arvonalentumisten periaatteita on esitetty tarkemmin kohdassa 8.5 Rahoitusvarojen arvonalentuminen.

4.2. KÄYVÄN ARVON ARVIOINTI

Julkisesti noteeraamattomien sijoitusten käyvän arvon arviointi edellyttää johdon harkintaa ja arvioita useista arvioissa käytetyistä tekijöistä, jotka voivat poiketa todellisista lopputuloksista ja näin ollen johtaa sijoituksen arvon sekä oman pääoman merkittävään muutokseen.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvästä arvosta.

Kun rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on arvioitava, miten arvostuksessa käytetään muita tietoja. Käyvän arvon määrittämisen periaatteita on esitetty tarkemmin kohdissa 8.3. Käyvän arvon määrittäminen sekä 10. Aineelliset hyödykkeet ja sijoituskiinteistöt.

4.3. VUOKRASOPIMUKSIKSI LUOKITELTAVIEN SOPIMUSTEN VUOKRAKAUSI

Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokrakauden määrittäminen edellyttää johdolta

harkintaa, joka edellyttää vuokratun omaisuuserän taloudellisen käyttöajan arviointia silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi. Arvioinnissa huomioidaan olosuhteet, joissa vuokrattua kohdetta tullaan käyttämään.

5. LOPETETUT TOIMINNOT

POP Pankki -ryhmä luopui vertailukaudella määräysvallasta Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä ja jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana. POP Pankki -ryhmä on soveltanut vertailukaudella IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardia vakuutustoiminnan myynnin luokittelussa, esittämisessä ja kirjaamisessa. POP Pankki -ryhmä raportoi vertailukaudella lopetettujen toimintojen tuloksen erillään jatkuvien toimintojen tuotoista ja kuluista.

6. ESITTÄMISTAVAN MUUTOKSET

POP Pankki -ryhmä on täsmentänyt suojaaviin johdannaissopimuksiin liittyvien korkojen esittämistapaa. Aikaisemmasta esitystavasta poiketen yhden johdannaissopimuksen korot kirjataan jatkossa nettomääräisesti bruttomääräisen korkotuoton ja bruttomääräisen korkokulun sijaan. Varoja suojaavien johdannaissopimusten korot esitetään tuloslaskelman korkotuotoissa ja velkoja suojaavien johdannaissopimusten korot esitetään korkokuluissa. Myös korkovelkojen ja -saamisten esitystapaa on muutettu siten, että johdannaissopimuksen korot esitetään taseessa yhteissummana joko erässä muut varat tai muut velat, riippu-

en kunkin tarkasteluhetken korkojen maksutilanteesta. Tuloslaskelman vertailukauden tiedot ovat oikaistu vastaamaan uutta esitystapaa. Taseen puolella vastaavaa oikaisua ei ole tehty. Oikaisulla ei ole vaikutusta korkokatteeseen. Esittämistavan muutoksen tarkemmat euromääräiset vaikutukset on tuotu esille tuloslaskelmassa sekä korkokatetta koskevassa liitteessä 4.

7. LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

7.1. TILIKAUDEN AIKANA KÄYTTÖÖN OTETUT UUDET IFRS-STANDARDIT, STANDARDIMUUTOKSET JA TULKINNAT

Vuonna 2024 voimaan tulleilla standardimuutoksilla ja tulkinnoinilla ei ollut vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

7.2. TULEVILLA TILIKAUSILLA SOVELLETTAVAKSI TULEVAT IFRS-STANDARDIT, STANDARDIMUUTOKSET JA TULKINNAT

Tilikaudella 1.1.2025 sovellettavaksi hyväksytyillä standardimuutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

POP Pankki -ryhmä aikoo ottaa käyttöön 1.1.2027 alkavalla tilikaudella IFRS 18 Tilinpäätöksen esittäminen ja tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardin, jos standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Standardia on sovellettava 1.1.2027 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, mutta sen aikaisempi soveltaminen on sallittua. IFRS 18 korvaa IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardin. Standardin käyttöönotolla tulee olemaan vaikutuksia POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen esittä-

mistapaan. POP Pankki -ryhmä arvioi standardin vaikutuksia tilikauden 2025 aikana.

Muilla myöhemmin sovellettavilla standardimuutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

8. RAHOITUSINSTRUMENTIT

8.1. RAHOITUSINSTRUMENTTIEN LUOKITTELU JA KIRJAAMINEN TASEESSA

Luokittelu

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä rahoitusvarojen hallinnointiin sovellettavien liiketoimintamallien ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Kirjaaminen taseeseen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät transaktiokulut kirjataan tuloslaskelmaan hankintahetkellä. Muiden rahoitusinstrumenttien transaktiokulut sisällytetään hankintameno.

Rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit on kirjattu selvityspäivänä. Myönnettyt lainat kirjataan taseeseen sinä päivänä, jona asiakas nostaa lainan. Liikkeeseen lasketut instrumentit kirjataan taseeseen sinä päivänä, jona asiakas tekee merkinnän.

Rahoitusvarat ja -velat netotetaan taseessa, jos POP Pankki -ryhmällä on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys-, ja konkurssitapauksissa ja sillä on aikomus ja kyky toteuttaa suoritukset nettomääräisesti. POP Pankki -ryhmä ei ole netottanut taseen rahoitusvaroja ja -velkoja.

Kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osin. Taseesta kirjataan pois myös sellainen rahoitusvaroihin kuuluva sopimus, johon perustuvat oikeudet rahavirtoihin siirretään toiselle osapuolelle tai johon liittyy velvollisuus maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle. Jos rahoitus-

varasta saadaan vastike, mutta omistamiseen liittyvät riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin, kirjataan omaisuuserä edelleen taseeseen ja saatua vastiketta vastaava rahoitusvelka.

Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimuksesta ei arvioida kertyvän enää suorituksia ja lopullinen tappio pystytään laskemaan. Taseesta pois kirjaamisen yhteydessä aiemmin kirjattu odotettavissa oleva luottotappio peruutetaan ja kirjataan lopullinen luottotappio. Myöhemmin taseesta pois kirjatuista saamisista saatavat suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden oikaisuksi.

Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakanut. Rahoitusvelan vaihtoa toiseen, huomattavasti alkuperäisestä poikkeavaan rahoitusvelkaan tai rahoitusvelan ehtojen huomattavaa muutosta käsitellään uuden rahoitusvelan kirjaamisena ja alkuperäisen erän kuoletuksena.

8.2. RAHOITUSVAROJEN HALLINNOINNIN LIIKETOIMINTAMALLIT JA ARVOSTAMINEN

Yhteisön liiketoimintamallilla tarkoitetaan IFRS 9 -standardin mukaan sitä, kuinka yhteisö hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen yhteisön liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Liiketoimintamalli määritetään tasolla, joka kuvastaa sitä, kuinka rahoitusvarojen ryhmiä hallinnoidaan yhdessä tietyn liiketoiminnallisen tavoitteen saavuttamiseksi.

POP Pankki -ryhmässä rahoitusvaroja hallinnoidaan kolmen liiketoimintamallin mukaisesti:

1. Pidettävät rahoitusvarat (tavoite rahavirtojen kerääminen)
2. Pidettävien ja myytävien rahoitusvarojen yhdistelmä (tavoite rahavirtojen kerääminen ja myynti)
3. Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta

Pidettävät rahoitusvarat -liiketoimintamalli sisältää antolainausaamiset sekä eräpäivään asti pidettävät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka läpäisevät rahavirtaominaisuuksien (SPPI: Solely Payments of Principal and Interest) testin. Rahavirtaominaisuuksien testissä tutkitaan, määrätäänkö sopimusehdoissa tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Yhdistelmä-liiketoimintamalli sisältää rahavirtaominaisuuksien testin läpäisevät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti tai lähelle eräpäivää tai myydä esimerkiksi sijoitusstrategian tavoitteiden täyttämiseksi.

Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta -liiketoimintamalli pitää sisällään osakkeet ja rahasto-osuudet sekä muut sellaiset instrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtaominaisuuksien testiä.

POP Pankki -ryhmä ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusvaroilla. POP Pankki -ryhmän sijoitustoi-

minnan tavoitteena on rahoitusyli jäämien sijoittaminen pitkän aikavälin tavoitteella sekä likviditeettisalkun ylläpitäminen maksuvalmiustarpeita varten.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältää lainat ja saamiset sekä sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää niiden eräpäivään asti ja joiden ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin). Arvostusluokkaan luokitellut sijoitukset muodostuvat maksuvalmiuden ylläpitämiseen tarkoitetuista arvopapereista.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältää sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, jotka on tarkoitus joko pitää rahavirtojen keräämiseksi tai myydä tarvittaessa liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi (yhdistelmä -liiketoimintamalli). Luokittelu edellyttää, että instrumentin ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Arvostusluokkaan luokitellaan mm. sijoitukset, joita myydään tarvittaessa esimerkiksi likviditeettitarpeen muuttuessa sekä sellaiset likvidit va-

rat, joiden likviditeetti on osoitettava säännöllisillä myynneillä.

Muutokset rahoitusinstrumentin käyvässä arvossa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Rahoitusinstrumenttiin kohdistuvien odotettavissa olevien luottotappioiden lisäykset ja vähennykset kirjataan tuloslaskelmaan ja muihin laajan tuloksen eriin. Luovutuksen yhteydessä arvomuutos kirjataan muista laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan tuottoihin ja odotettavissa oleva luottotappio rahoitusvarojen arvonalentumistappioihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvara arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenoön tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää osakkeet ja rahasto-osuudet sekä velkainstrumentit, jotka eivät täytä rahavirtaominaisuuksien testiä. Poikkeuksen muodostavat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

POP Pankki -ryhmällä ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja.

Suojaavat johdannaiset kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Muutokset rahoitusinstrumentin käyvässä arvossa kirjataan tuloslaskelmaan erään sijoitusten netto-tuotot.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit

POP Pankki -ryhmä on soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollistamaa poikkeusta arvostaa oman pääoman ehtoisia instrumentteja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Poikkeusta on sovellettu POP Pankki -ryhmän strategisiin oman pääoman ehtoiisiin omistuksiin, joiden omistus on perusteltua liiketoiminnan kannalta.

Muutokset rahoitusinstrumenttien käyvässä arvossa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kyseisten rahoitusinstrumenttien myöhemmin tapahtuvan luovutuksen yhteydessä mahdollisesti realisoituva myyntivoitto tai -tappio merkitään suoraan omaan pääomaan. Poikkeuksen soveltamista koskeva valinta voidaan tehdä ainoastaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja se on peruuttamaton.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

POP Pankki -ryhmän rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat sisältää talletukset ja liikkeeseen lasketut velkakirjat, velat luottolaitoksille sekä muut rahoitusvelat.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat

Johdannais sopimukset merkitään rahoitusvelkoihin käypään arvoon tulosvaikutteisesti. POP Pankki -ryhmällä ei ole muita käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja.

8.3. KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuden myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai, jos toimivia markkinoita ei ole, vakiintuneita arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita.

Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattuja rahavirtoja sekä toisen olen-

naisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorjoista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin luotettavaan käyvän arvon määrittämiseen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan. Tason 2 ja 3 arvostusmalleja avattu lisäksi laajemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 16.

8.4. JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

POP Pankki -ryhmä suojaa korkoriskiään käyttäen johdannaisia. Suojauslaskennan tavoitteena on, että suojaussuhteessa olevien rahavirtojen muutokset tai suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen yhtäläiset muutokset kokonaan tai olennaisilta osin. Suojavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys määritetään määrämuotoisesti. Määrämuotoisella määrittämisellä tarkoitetaan, että suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välinen suojaussuhde ja riskienhallinnan tavoitteet dokumentoidaan ennen suojauslaskennan soveltamista. Mikäli suojaavan johdannaisen ja suojattavan erän tai rahavirran arvonmuutoksen välillä on riittävä korrelaatio, suojaus katsotaan tehokkaaksi.

POP Pankki -ryhmä soveltaa suojauslaskentaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia kaikkiin suojaussuhteisiin, paitsi kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskennan ns. carve out -mallia, joka mahdollistaa sellaisten varojen ja velkojen suojaamisen yhtenä kokonaisuutena, joilla on samanlainen riskiprofiili (ns. macro hedging), mahdollistaen talletusten ottamisen mukaan suojauskohteeksi.

Käyvän arvon suojauksen kohteena ovat kiinteäkorkoiset talletukset sekä liikkeeseen lasketut kiinteäkorkoiset joukkovelkakirjalainat.

Johdannaisopimusten positiiviset käyvät arvot esitetään varoina erässä Johdannaisopimukset ja negatiiviset käyvät arvot velkoina erässä Joh-

dannaissopimukset. Suojauslaskennassa olevien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan sijoitusten nettotuottoihin erään Suojauslaskennan nettotuotot. Suojaavien johdannaissopimuksen korot kirjataan nettomääräisesti, niin että varoja suojaavien johdannaissopimusten korot esitetään tuloslaskelman korkotuotoissa ja velkoja suojaavien johdannaissopimusten korot esitetään korkokuluissa. Johdannaissopimuksen korot esitetään taseessa yhteissummana joko erässä muut varat tai muut velat, riippuen kunkin tarkasteluhetken korkojen maksutilanteesta.

Rahavirran suojauksen kohteena on jäsenosuuspankkien vaihtuvakorkoinen antolainauskanta ja suojausinstrumenttina käytetään korko-optioita. Suojauksella vastataan korkorisktiin, joka muodostuu vaihtuvakorkoisen antolainauskannan viitekoron muutoksista.

Suojattavan erän kohdalla kyseessä on avoin positio, eli tilanne jossa sopimusaikana uusia lainasopimuksia lisätään ja vanhoja sopimuksia poistetaan suojattavasta positioista. Näin ollen avoin positio muodostuu jatkuvasta sarjasta suljettuja positioita ja näitä arvioidaan riskienhallinnan näkökannalta jatkuvasti suojausajanjaksolle. Suojauskohde perustuu ennusteisiin, jotka osoittavat, että pankeilta löytyy johdannaisten juoksuajalle kerros vaihtuvia rahavirtoja suojauskohteisiin liittyen, jota nämä suojausinstrumentit suojaavat. Korko-optioiden valuutta, maturiteetti sekä viitekoron täsmäivät täysin suojattavan kohteen ominaisuuksiin, jonka takia tehottomuutta ei synny.

Rahavirran suojauksen johdannaissopimusten kirjanpidollinen käsittely vastaa muilta osin käyvän arvon johdannaissopimuksia, mutta suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Omaan pääomaan kirjatut käyvän arvon muutokset tuloutetaan sillä kaudella, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat. Mikäli rahavirtojen ei enää odoteta toteutuvan, kirjataan omaan pääomaan kertyneet erät oikaisuna Sijoitustoiminnan nettotuottoihin tulosvaikutteisesti. Suojaavien optioiden preemiot jaksotetaan suojaussopimuksen maturiteetin mukaisesti tuloslaskelmalla korkotuottojen oikaisuksi.

8.5. RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin kaikista vieraan pääoman ehtoista rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista. Rahoitusinstrumentin odotettavissa oleva luottotappio määritetään sopimukseen perustuvien rahavirtojen, jotka yhteisö on sopimuksen mukaisesti oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka yhteisö odottaa saavansa, välisenä erotuksena diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korolla raportointihetkeen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheisiin 1-3. Vaiheeseen 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotetta-

vissa olevat luottotappiot määritetään tällaisille rahoitusinstrumenteille perustuen 12 kuukaudesta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Vaiheeseen 2 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski on laadullisten tai määrällisten kriteerien perusteella lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ja vaiheeseen 3 rahoitusinstrumentit, joiden vastapuoli on todettu maksukyvyttömäksi. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään vaiheeseen 2 ja 3 luokitelluille rahoitusinstrumenteille perustuen koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta POP Pankki -ryhmässä perustuu neljään pääsegmenttiin:

- Henkilöasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Yritysasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Maa- ja metsätalousasiakkaat
- Sijoitussalkku

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu jokaisessa segmentissä sopimuskohteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen (PD, Probability of Default), tappio-osuuteen (LGD, Loss Given Default) sekä vastuun määrään maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, Exposure at Default).

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (PD) mitataan luottoluokitusmallilla. Luottoluokitusmallit on määritelty yllä kuvatuille neljälle pääsegmentille. Henkilö- ja yritysasiakkaiden PD:n arvioimi-

seen käytetään tilastollisilla menetelmillä rakennettuja luottoluokitusmalleja. Maa- ja metsätalousasiakkaiden luottoluokitusmalli on asiantuntijan laatima ja siinä luokittelun perustana ovat asiakkaiden taloudelliset tunnusluvut. Maa- ja metsätalousasiakkaiden PD-arvojen asettamiseen on käytetty johdon arviota, koska asiakassegmentissä on vähän maksukyvyttömyystapauksia tilastolliseen mallinnukseen.

Tappio-osuudella (LGD) tarkoitetaan odotettua luottotappion osuutta jäljellä olevasta pääomasta, jos vastapuoli luokitellaan maksukyvyttömäksi. Tappio-osuuksien laskentaparametrit on POP Pankki -ryhmässä määritelty asiantuntija-arvioiden perusteella. LGD-arvojen määrittelyssä on hyödynnetty toimialakohtaisia LGD-tietoja Suomen markkinasta.

Vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) lasketaan jokaiselle lainalle ja taseen ulkopuoliselle erälle erikseen sopimusehtojen mukaisesti lyhennyksiin perustuen, pois lukien eräpäivätömät sopimukset, joiden elinkaari on määritelty asiantuntija-arvion perusteella. Taseen ulkopuolisten erien EAD-laskennassa sovelletaan vaka-varaisuuslaskennan luottoriskin standardimallin mukaisia luottovasta-arvokertoimia (CCF), pois lukien korttiluotot, joille on määritelty CCF-arvo asiantuntija-arvion perusteella.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrää arvioitaessa hyödynnetään kohtuudella saatavilla olevaa tulevaisuuden informaatiota. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa var-

ten POP Pankki -ryhmässä on kehitetty kolmeen makrotalousskenaarioon ja niihin liittyviin toteutumistodennäköisyyksiin perustuva malli, jolla laskennassa käytettäviä parametreja korjataan odotettavissa olevia luottotappioita määrittäessä. Makrotalousskenaariot perustuvat Suomen bruttokansantuotteen asiantuntija-arviona laadittuun ennustettuun kasvuprosenttiin kolmen tulevan vuoden aikana.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä siirrytään 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamisesta koko sopimuksen voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion kirjaamiseen luottoriskin lisääntymisestä merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jolloin sopimus siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, kun sopimukselle on tehty alle 12 kuukautta sitten lainanhoitajousto, se on ollut erääntyneenä yli 30 päivää, tai asiakkaan tilanteessa on havaittu jokin muu laadullinen riskiä kasvattava tekijä, kuten asiakkaan liiketoiminnassa tapahtunut merkittävä muutos, joka ei vielä näy maksuviiveenä. Lisäksi luottoriskin katsotaan merkittävästi lisääntyneen, mikäli sopimuksen vastapuolen luottoluokitus on heikentynyt merkittävästi. Merkittävän heikentymisen asiantuntija-arviolla määritelty kynnyсарvo perustuu PD-luvun muutokseen raportointihetken ja sopimuksen avaamishetken välillä.

POP Pankki -ryhmä soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaista maksukyvyttömyyden määritelmää odotettavissa olevien luottotappioiden lasken-

nassa. Vastuut luokitellaan vaiheeseen 3 niiden täyttäessä maksukyvyttömyyden kriteerit. Muille kuin vähittäisasiakkaille, eli asiakkaille, joiden liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja vastuut yli 1 miljoonaa euroa, maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan asiakastasolla ja vähittäisasiakkaille sopimustasolla. Vähittäisasiakkaan kaikki saatavat kirjataan kuitenkin maksukyvyttömäksi (asiakastasoinen maksukyvyttömyys), mikäli velallisen maksukyvyttömyyden vastuiden määrä ylittää 20 prosenttia kaikista asiakkaan vastuista.

Sopimus katsotaan maksukyvyttömäksi viimeistään silloin, kun maksukyvyttömyyden kriteerien mukainen vastuu on viivästynyt yhtäjaksoisesti yli 90 päivää. Lisäksi asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi, kun takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä kuten esimerkiksi jos asiakas on asetettu konkurssiin tai vastaavaan menettelyyn tai jos asiakkaalla on lainanhoitajousto, joka aiheuttaa yli 1 prosentin muutoksen vastuun nykyarvoon. Sopimus tai asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi 90 päivän terveytymisperiodin ajan sen jälkeen, kun maksukyvyttömyyden edellytykset ovat poistuneet.

Pankeilla ei ole sellaisia sopimuksia, jotka on luokiteltu alun perin arvoltaan alentuneina myönnytiksi.

Mikäli asiakas ei ole täyttänyt maksukyvyttömyyden kriteerejä vähintään 3 kuukauteen, asiakkaan vastuut palautuvat joko vaiheeseen 2 tai 1 riippuen siitä, täyttääkö vastuut jonkin luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerin palautumishet-

kellä. Sopimus palautuu ilman erillistä koeaikaa vaiheesta 2 vaiheeseen 1, mikäli sopimus ei enää täytä luottoriskin merkittävän kasvamisen kriteerejä.

POP Pankki -ryhmä soveltaa käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin IFRS 9 -standardin sallimaa poikkeusta, jossa kaikki vähäisen luottoriskin omaavat instrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 ja korkeamman luottoriskin omaavat instrumentit vaiheeseen 2.

Jaksotettuun hankintamenuun ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavaan rahoitusvaraan sekä taseen ulkopuolisiin eriin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan merkittävä vähennyserä muodostuu rahoitusvaralle lasketusta odotettavissa olevasta luottotappiosta, josta on vähennetty aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot. Tappiota koskeva vähennyserä peruutetaan, mikäli rahoitusvarasta kirjataan lopullinen luottotappio. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin rahoitusvaroihin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä merkitään rahoitusvarojen vähennykseksi. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kohdistuva vähennyserä merkitään laajan tuloksen eriin. Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä merkitään varaukseksi muihin varauksiin ja velkoihin.

9. AINEETOMAT HYÖDYKKEET

Merkittävimmät POP Pankki -ryhmän aineettomat hyödykkeet muodostuvat pankkitoiminnan tietojärjestelmistä ja lisensseistä. Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen hankintamenuun, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu POP Pankki -ryhmän hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Hankintamenu sisältää kaikki menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. POP Pankki -ryhmä on aktivoinut myös sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä. Sisäisesti aikaansaatujen aineettomien hyödykkeiden aktivoitaviin menoihin sisältyvät mm. lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset ja oman työn kustannukset.

POP Pankki -ryhmä on käynnistänyt vuoden 2022 alussa järjestelmä uudistushankkeen, jossa uudistetaan peruspankkijärjestelmä, asiakastietojärjestelmä, viranomaisraportointiratkaisu, tietovarastointi- ja raportointiratkaisu sekä toimistoinfra. Osa järjestelmä uudistushankkeen kustannuksista aktivoidaan aineettomana hyödykkeenä.

Kaikilla Ryhmän aineettomilla hyödykkeillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika. Aineettomien hyödykkeiden hankintamenu kirjataan poistoina kuluiksi tuloslaskelmaan hyödykkeiden arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin perustuen. Tietojärjestelmien ja lisenssien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat 3-5 vuotta ja muiden aineettomien

hyödykkeiden 3-4 vuotta. Pankkitoiminnan perusjärjestelmien arvioitu taloudellinen vaikutusaika voi olla edellä esitettyä pidempi, kuitenkin enintään 10 vuotta.

Aineettomien hyödykkeiden hankintamenujen poistot aloitetaan siitä hetkestä, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Viitteitä aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisesta tarkastellaan vuosittain ja keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvoa testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Arvonalentumistesti voidaan suorittaa myös muulloin, mikäli on viitteitä siitä, että hyödykkeen arvo saattaa olla alentunut, kuten esimerkiksi teknologian vanhentumisen seurauksena.

Arvonalennustestauksessa määritellään hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä eli omaisuuserän käypä arvo tai hyödykkeen oman käytön käyttöarvo. Ensisijaisesti kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Mikäli hyödyke on luonteeltaan sellainen, että myyntihinta ei pystytä määrittämään, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo määritellään joko ennakolta arvoitujen kustannussäästöjen tai muiden liiketoiminnallisten hyötyjen kautta. Ennakoidut säästöt diskontataan nykyarvoonsa käyttäen asianmukaista diskonttokorkoa, joka on valittu ottaen huomioon markkinaperusteinen korkotaso ja riskiprofiili, joka liittyy POP Pankki -ryhmän toimintaan ja kyseiseen hyödykkeeseen. Jos aineettoman hyödykkeen kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalen-

tuminen. Arvon alentuminen kirjataan välittömästi tulosaikutteisesti. Arvon alentuminen peruutetaan, mikäli olosuhteissa tapahtuu muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä palautuu arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvon alentumista ei peruuteta alkuperäistä kirjanpitoarvoa enempää.

Palveluna ostettavan järjestelmän (Software as a Service, SaaS) pilvipalvelusopimukseen liittyvät konfigurointimenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi ja räätälöintimenot kirjataan muiden varojen ennakkomaksuihin tai kuluksi, riippuen siitä ovatko räätälöintiä koskevat palvelut erotettavissa varsinaisesta pilvipalvelusopimuksesta. Pilvipalvelujärjestelyssä ohjelmiston määräysvalta on kolmannella osapuolella, eikä ohjelmiston konfigurointi- ja räätälöintimenot aktivoitua aineettomaksi hyödykkeeksi. Pilvipalvelusopimuksesta kirjattu ennakkomaksu puretaan kuluksi sopimuskauden kuluessa siitä lähtien, kun hyödyke on valmis käytettäväksi.

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET JA SIOITUSKIINTEISTÖT

POP Pankki -ryhmän omistamat kiinteistöt on jaettu käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Omassa käytössä olevat kiinteistöt merkitään taseessa aineellisiin hyödykkeisiin ja sijoituskiinteistöt sijoitusomaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai arvonnousua pääomalle. Jos kiinteistöä käytetään sekä omassa käytössä että sijoitustar-

koituksessa, esitetään osat erikseen vain, mikäli ne voidaan myydä erikseen. Jako perustuu tällöin kiinteistöjen pinta-alaan. Jos osia ei voida myydä erikseen, on kiinteistö sijoituskiinteistö vain silloin, jos ainoastaan vähäistä osaa käytetään omassa käytössä.

Sekä omassa käytössä olevat kiinteistöt, että sijoituskiinteistöt arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseessa niin ikään poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen vaikutusaikaan. Rakennusten keskimääräinen taloudellinen vaikutusaika on 30–40 vuotta. Teknisten laitteiden, peruskorjausten sekä koneiden ja kaluston taloudellinen käyttöaika on 3–10 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Viitteitä aineellisten hyödykkeiden ja sijoituskiinteistöjen arvon alentumisesta tarkastellaan vuosittain. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteitä arvon alentumisesta ovat mm. merkittävä markkina-arvon alentuminen tai todisteet kiinteistön fyysisestä vahingoittumisesta. Mikäli kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Aineellisten hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset merkitään tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumistappioihin. Sijoituskiinteistö-

jen poistot sisältyvät tuloslaskelmassa sijoitusten nettotuottoihin. Luovutuksista aiheutuneet voitot ja tappiot lasketaan saatujen tuottojen ja tasearvojen erotuksena. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen luovutusvoitot merkitään tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja luovutustappiot liiketoiminnan muihin kuluihin. Sijoituskiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sisältyvät sijoitusten nettotuottoihin.

11. VUOKRASOPIMUKSET

11.1. POP PANKKI -RYHMÄ VUOKRALLE ANTAJANA

POP Pankki -ryhmä antaa vuokralle omistamiaan kiinteistöjä tai niiden osia. Vuokrasopimuksissa omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut jäävät vuokralleantajalle. Ryhmä on luokitellut kaikki vuokrasopimuksensa operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Sijoituskiinteistöt on merkitty taseessa sijoitusomaisuuteen ja muut kiinteistöt aineellisiin hyödykkeisiin. Vuokratuotot sisältyvät sijoituskiinteistöistä sijoitusten nettotuottoihin ja muista kiinteistöistä liiketoiminnan muihin tuottoihin.

11.2. POP PANKKI -RYHMÄ VUOKRALLE OTTAJANA

POP Pankki -ryhmä on hankkinut käyttöönsä vuokrasopimuksiksi luokiteltavilla sopimuksilla pääasiassa toimitiloja, toimistolaitteita ja henkilökunnan työsuhteautoja. Ryhmä arvioi sopimuksen syntymisajankohtana, onko sopimus vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen. Sopimus on vuokrasopimus, jos se antaa oikeu-

den yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan määräajaksi vastiketta vastaan.

POP Pankki -ryhmä merkitsee vuokralle ottajana vuokrasopimukset taseeseen vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä. Vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja siihen liittyvä korkokulu kokokatteessa. Käyttöoikeusomaisuuserä esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja siihen liittyvät poistot poistoissa ja arvonalentumisissa. POP Pankki -ryhmä soveltaa standardin sisältämiä helpotuksia, joita sovellettaessa enintään 12 kuukautta kestäviä sekä arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä koskevia sopimuksia ei kirjata taseeseen. Näiden vuokrasopimusten kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan alun perin hankintameno. Sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintameno. Käyttöoikeusomaisuuserästä kirjataan poistot tasapoistoina siten, että toistaiseksi voimassa olevien toimitilojen poistoaika on pääsääntöisesti 2 vuotta. Määräaikaisille sopimuksille poistoaika on lähtökohteisesti sopimuksen mukainen kausi. Toimistolaitteiden poistoajat vaihtelevat 2-5 vuoteen.

Alun perin vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokramaksujen nykyarvoon, joita ei ole maksettu sopimuksen alkamisajankohtana. Vuokrasopimusvelan laskennassa käytetään lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään POP Pankkien yhteenliittymän keskusluottolaitoksen määrittä-

mää korkoa Ryhmän sisäisesti myönnettyille luottoille.

Vuokrakauden määrittämisessä on huomioitu vuokratun omaisuuserän taloudellinen käyttöaika. Johdon oletuksilla on merkitystä etenkin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokrakauden määrittelyssä ja lisäluoton koron määrittelyssä. Toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille on määritetty johdon arvioon perustuva vuokrakausi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi.

12. VARAUKSET

Varaus kirjataan silloin, kun POP Pankki -ryhmälle on syntynyt aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja velvoitteen täytyminen on todennäköistä. Varaus kirjataan, kun Ryhmä pystyy luotettavalla tavalla arvioimaan velvoitteen määrän. Mahdollinen kolmannen osapuolen maksama korvaus kirjataan erillisenä eränä silloin, kun korvauksen saamista pidetään käytännössä varmana. Varaus arvostetaan velvoitteen täyttämiseksi maksettavien määrien nykyarvoon.

13. TYÖSUHDE-ETUDET

POP Pankki -ryhmän työsuhde-etuudet ovat pääasiassa lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia, kuten palkkoja, vuosilomapalkkoja ja tulospalkkioita, jotka odotetaan maksettavan asianomaisen työn suorittamisen yhteydessä tai seuraavan 12 kk aikana.

Työsuhteen päättämiseen perustuvat etuudet koostuvat irtisanomiskorvauksista.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet koostuvat eläkkeistä ja muista työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavista etuuksista. Lakisääteinen eläketurva on järjestetty ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa Ryhmän eläkejärjestelyistä on maksupohjaisia järjestelyjä. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat lisäeläketurvan sisältäviä sopimuksia.

Maksupohjaisten järjestelyjen kulut kirjataan henkilöstökuluihin sille tilikaudelle, jota vakuutusyhtiön veloitus koskee. Etuus pohjaisista järjestelyistä esitetään omaisuus- tai velkaeränä järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyväällä arvolla. Eläkevelvoitteen nykyarvo on laskettu diskonttaamalla arvioidut rahavirrat yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoon perustuvalla diskonttorolla.

Eläkevelvoitteen määrän laskevat riippumattomat vakuutusmatemaatikot vuosittain. Velvoite määritetään ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (projected unit credit method).

Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle ja ne esitetään henkilöstökuluissa. Eläkevelvoitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Näitä eriä ei siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla.

14. TULOUTUSPERIAATTEET JA TULOSLASKELMAERIEN ESITTÄMINEN

14.1. KORKOTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle tasaisesti suhteessa taseessa jäljellä olevaan määrään. Korkotuotot ja -kulut sisältyvät korkokatteen. Arvoltaan alentuneen saamisen (vaiheeseen 3 merkitty saaminen) korkotuotto on kerrytetty odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennetylle määrälle.

Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista kirjataan korkokuluihin ja positiiviset korkokulut rahoitusveloista korkotuottoihin.

14.2. PALKKIOTUOTOT JA -KULUT

Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään asti kuin Ryhmä olettaa olevansa oikeutettu palkkioon asiakkaalle suoritettua palvelua vastaan. Palkkioiden käsittely toteutetaan IFRS 15 myyntituotot asiakkassopimuksista -standardin mukaisesti. Palkkiotuotot kirjataan joko yhtenä ajanhetkenä tai ajan kuluessa. Palkkioita, joiden katsotaan olevan kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään efektiivisen koron oikaisuina IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti.

Palkkiotuotot jakaantuvat palkkioihin henkilö- ja yritysasiakkailta. POP Pankki -ryhmässä olennaimmat palkkiotuottovirrat koostuvat päivittäisasiointipalkkioista, lainojen toimitus- ja hallinnointipalkkioista sekä rahastojen hallinnointipalkkioista. Lisäksi palkkiotuottoja saadaan oikeudel-

lisesta neuvonnasta, kolmansien osapuolten tuotteiden myynnistä sekä muista pankkitoimintaan liittyvistä palveluista. Palkkioiden suuruus määräytyy palkkiokohtaisesti listahinnan tai sopimuksen mukaisesti. Valtaosa palkkioista peritään välittömästi palvelun suorittamisen jälkeen tai jatkuvien palveluiden kohdalla kuukausittain.

Palkkiokulut syntyvät pääasiassa maksujenvälityspalvelukuluista ja muista pankkitoiminnan palvelukuluista.

14.3. OSINGOT

Osingot tuloutetaan silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingonjaosta ja oikeus osingon saamiseen on syntynyt. Osinkotuotot kirjataan sijoitusten nettotuottoihin.

14.4. TULOSLASKELMAERIEN ESITTÄMINEN

Tuloslaskelmaerät on esitetty tilinpäätöksessä alla esitetyin periaattein.

Korkokate	Korkotuotot ja -kulut rahoitusvaroista ja -veloista, nimellisarvon ja hankinta-arvon välisen erotuksen jakotusmäärä, korkojohdannais-ten korot sekä palkkiot, jotka käsitellään osana rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, vuokrasopimusvelan korkokulut
Palkkiotuotot ja -kulut	Palkkiotuotot luotonannosta, talletuksista ja lainopillisista tehtävistä sekä välitetyistä tuotteista, kuten rahastoista ja vakuutuksista, palkkiotuotot ja -kulut maksujenvälityksestä, palkkiokulut arvopereista
Sijoitusten nettotuotot	Myyntivoitot ja -tappiot sekä arvostusvoitot, -tappiot ja osinkotuotot käypään arvoon arvostetuista rahoitusinstrumenteista, valuuttatoiminnan nettotuotot, käyvän arvon suojauslaskennan nettotuotot, sijoituskiinteistöjen nettotuotot (vuokra- ja osinkotuotot, myyntivoitot ja -tappiot sekä sijoituskiinteistöihin liittyvät vastike- ja hoitokulut, poistot ja arvonalentumiset)
Liiketoiminnan muut tuotot	Vuokratuotot, myyntivoitot ja muut tuotot oman käytön kiinteistöistä, muut liiketoiminnan tuotot
Henkilöstökulut	Palkat ja palkkiot, henkilösivukulut ja eläkekulut
Liiketoiminnan muut kulut	Muut hallintokulut, arvoltaan vähäisiin ja lyhytaikaisiin vuokrasopimukseen liittyvät kulut, myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä, viranomaismaksut ja muut liiketoimintaan liittyvät kulut
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	Rahoitusvaroihin kohdistuvat arvonalentumiset, odotettavissa olevat luottotappiot ja toteutuneet luottotappiot sekä luottotappioiden palautukset

15. TULOVEROT

Tuloslaskelman verot koostuvat POP Pankki -ryhmään kuuluvien yhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempien tilikausien verojen oikaisuista ja laskennallisten verojen muutoksesta. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi koskien erää, jotka liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajaan tulokseen kirjattuihin eriin, jolloin veroaikutus kirjataan myös kyseisiin eriin.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten laskennassa käytetään sitä säädettyä verokantaa, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa.

Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat laskennalliset verosaamiset kirjataan, mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

LIITE 3 HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄT

POP Pankki -ryhmän rakenne ja POP Pankkien yhteenliittymä on kuvattu liitteessä 1.

POP Pankkien yhteenliittymän toimintaa säätelevät Euroopan Unionin sääntely, kansallinen lainsäädäntö sekä viranomais määräykset. Kansallisista laeista keskeisiä ovat Laki luottolaitostoiminnasta 610/2014 (jäljempänä Luottolaitoslaki), Laki talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki), Osuuskuntalaki 421/2013, Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 423/2013, Osakeyhtiölaki 624/2006 ja Vakuutusyhtiölaki 521/2008. Lisäksi yhteenliittymä noudattaa toiminnassaan hyvää pankkitapaa ja henkilötietojen käsittelyä koskevia käytännösääntöjä.

POP Pankki -ryhmän laajuus eroaa POP Pankkien yhteenliittymän laajuudesta. POP Pankki -ryhmä muodostuu POP Pankkien yhteenliittymästä ja sellaisista yhteisöistä, joissa yhteenliittymään kuuluvilla yhteisöillä yhdessä on Kirjanpitolaissa 1336/1997 tarkoitettu määräysvalta.

Yhteenliittymään kuulumattomat POP Pankki -ryhmän yhteisöt ovat muita yhteisöjä kuin luottoja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Merkittävin POP Pankki -ryhmään kuuluva yhteenliittymän ulkopuolinen yhteisö on POP Holding Oy, joka omistaa 30 prosenttia Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä, joka ennen 25.5.2023 tapahtunutta yrityskauppaa oli sen kokonaan omistama tytäryhtiö.

1. POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄÄN KUULUVAT YHTEISÖT

1.1 KESKUSYHTEISÖ POP PANKKIKESKUS OSK

POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja sillä on talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupa. POP Pankkikeskus osk:n omistavat sen jäsenosuuspankit, jotka käyttävät POP Pankkikeskus osk:n osuuskunnan kokouksessa äänivaltaa.

1.2 POP PANKIT

POP Pankit ovat POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia, joilla on talletuspankkitoimilupa. Yritysmuodoltaan POP Pankit ovat osuuskuntia (osuuspankkeja). Ylintä päätösvaltaa POP Pankeissa käyttää pankin jäsenistä muodostuva osuuskunnan kokous tai vaaleilla valittu edustajisto. Osuuskunnan kokous tai edustajisto valitsee pankille hallintoneuvoston, joka valitsee hallituksen. Toimitusjohtajan nimittää pankin sääntöjen mukaan joko hallintoneuvosto tai hallitus.

1.3 KESKUSLUOTTOLAITOS BONUM PANKKI OYJ

Bonum Pankki Oyj on POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitos ja tytäryhtiö. Bonum Pankki Oyj:llä on talletuspankkitoimilupa. Bonum Pankki Oyj kuuluu jäsenluottolaitoksena ja POP Pankkikeskus osk:n tytäryhtiönä sekä keskusyhteisön jäsenluottolaitosten piiriin, että konserniohjauksen piiriin. Bonum Pankki Oyj toimii POP Pankkien keskusluottolaitoksena ja se harjoittaa myös muita pankkitoimintaa kuin keskusluottolaitostoimintaa.

1.4 KIINNITYSLUOTTOPANKKI POP ASUNTOLUOTTOPANKKI OYJ

POP Asuntoluottopankki Oyj on POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitos ja tytäryhtiö. POP Asuntoluottopankki Oyj:llä on kiinnitysluottopankkitoimilupa. POP Asuntoluottopankki Oyj kuuluu jäsenluottolaitoksena ja POP Pankkikeskus osk:n tytäryhtiönä sekä keskusyhteisön jäsenluottolaitosten piiriin, että konserniohjauksen piiriin. POP Asuntoluottopankki toimii POP Pankkien kiinnitysluottopankkina ja sen tehtävänä on vastata Bonum Pankki Oyj:n kanssa POP Pankkien yhteenliittymän varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen vakuudellisia joukkovelkakirjalainoja.

1.5 MUUT YHTEENLIITTYMÄN YHTEISÖT

Muita yhteenliittymään kuuluvia yhteisöjä ovat jäsenosuuspankkien ja keskusyhteisön konsolidointiryhmiin kuuluvat yhtiöt, jotka ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. Lisäksi yhteenliittymään kuuluvat luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.

2. POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄN KESKUSYHTEISÖN HALLINTOELIMET

2.1 POP PANKKIKESKUS OSK:N OSUUSKUNNAN KOKOUS

POP Pankkikeskus osk:n ylin päättävä elin on osuuskunnan kokous. Osuuskunnan kokous vahvistaa keskusyhteisön säännöt, tilinpäätöksen ja taseen sekä valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja

tilintarkastajan. Hallintoneuvostoon on valittava yksi jäsen jokaisesta jäsenluottolaitoksesta, ei kuitenkaan jäsenluottolaitoksena toimivasta keskusyhteisön tytäryhtiöstä.

2.2 POP PANKKIKESKUS OSK:N HALLINTONEUVOSTO

POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvoston keskeinen tehtävä on valvoa, että keskusyhteisön toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti lain, sääntöjen sekä jäsenten edun mukaisesti ja että vahvistettuja ohjeita ja osuuskunnan kokouksen päätöksiä noudatetaan. Hallintoneuvosto antaa hallitukselle lausunnon POP Pankki -ryhmän strategiasta, osuuskunnan kevätkokoukselle lausunnon POP Pankkikeskus osk:n tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä käsittelee muut hallituksen esittämät asiat.

Hallintoneuvosto valitsee ja vapauttaa hallituksen jäsenet, toimitusjohtajan ja nimittää toimitusjohtajan sijaisen sekä päättää hallituksen palkkioista.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan työ- ja nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tämän sijaisen nimittämistä sekä palkkoja ja palkkiota koskevia asioita. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokunnan osaltaan hoitamaan hallintoneuvostolle kuuluvaa valvontatehtävää.

2.3 POP PANKKIKESKUS OSK:N HALLITUS

Keskusyhteisön hallitus johtaa keskusyhteisöä ammattitaitoisesti terveiden ja varovaisten liikeperi-

aatteiden mukaisesti. Hallitus vastaa keskusyhteisön hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta ja luottavasta järjestämisestä.

Keskusyhteisön hallitus vahvistaa POP Pankki -ryhmän strategian hallintoneuvostoa kuultuaan. Hallitus vahvistaa liiketoimintasuunnitelmien perusteella yhteenliittymän riskinottotason ja riskinottohalukkuuden sekä hyväksyy suunnitelman riskinottotason suhteutetun vakavaraisuuden ylläpitämisestä. Hallitus asettaa tavoitetason, jolla vakavaraisuus halutaan pitää sekä vahvistaa riskiprofiilin edellyttämän pääomatason ja -rakenteen. Hallituksen tehtävä on myös vastata ennakoivasta pääomasuunnittelusta sekä vakavaraisuuden hallinnan ja ennakoivan pääomasuunnittelun sovittamisesta osaksi luotettavaa hallintoa ja muuta ohjausta. Hallitus arvioi vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta, ja vahvistaa yhteenliittymän vakavaraisuuden hallintasuunnitelman vuosittain.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmän riittävästä yhteenliittymätasolla. Hallituksen tehtävänä on ohjata yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville jäsenluottolaitoksille Yhteenliittymälain 17 §:n mukaisia sitovia ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Hallitus valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat lakien, asetusten, viranomaisten antamien määräysten ja ohjeiden, sääntöjensä sekä yhteenliittymän sitovien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi hallituksen tehtävänä on valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja

riittävyttä, hyväksyä riskienhallinnan periaatteet ja ohjeet sekä riskilajikohtaiset strategiat.

Hallituksen jäsen ehdokkaiden luotettavuus-, sopivuus- ja pätevyysarviointi tehdään ennalta määritellyjä ja neutraaleja perusteita noudattaen. Hallituksen kokoonpanon monimuotoisuudella tavoitellaan optimaalista kykyä kehittää ja hoitaa keskusyhteisön ja yhteenliittymän tehokkuutta, kilpailukykyä ja riskienhallintaa. Hallituksen kokoonpanoa suunniteltaessa huolehditaan siitä, että tarpeellinen osaaminen on kulloinkin edustettuna. Myös alueellinen edustavuus on osa monimuotoisuuden arviointia. Sukupuolten tasapuolinen edustus hallituksessa on yksi monimuotoisuuden tärkeä ulottuvuus. Hallitus hyväksyy tavoitteen sukupuolten tasapuolisuudesta edustuksesta sekä laatii toimintaperiaatteet, joilla tavoite saavutetaan ja ylläpidetään.

Hallitus arvioi vuosittain työskentelyään ja sen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja, kokemusta ja kollektiivista sopivuuttaan sekä uusien jäsenten tehtävänkuvia.

Hallituksen jäsenillä tulee olla edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen ja riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenellä ja toimivaan johtoon kuuluvalla tulee olla yhteenliittymän liiketoiminnasta, siihen liittyvistä keskeisistä riskeistä sekä johtamisesta riittävä osaaminen.

Hallituksen jäsenistä vähintään puolet on valittava henkilöistä, jotka ovat työ- tai toimitushteessä yhteenliittymään kuuluvaan jäsenluottolaitokseen.

Hallituksen jäsenen tulee olla luotettava ja hyvämaineinen henkilö. Hallituksen jäseneksi valittavien luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito selvitetään valinnan yhteydessä sekä säännöllisin väliajoin tämän jälkeen. Keskusyhteisön hallitus on määritellyt hallituksen jäsenen hallituksen jäsenyyksien enimmäislukumäärän. Hallituksen jäsenillä voi olla enintään neljä muuta hallituksen jäsenyyttä. Hallituksen jäsenyyksiä laskettaessa ei oteta huomioon POP Pankki -ryhmän sisällä olevia tai ryhmän yhteistyösuhteisiin liittyviä hallituksen jäsenyyksiä eikä kuulumisia sellaisten yhteisöjen hallintoelimiin, joilla ei ole kaupallisia tarkoituksia, kuten voittoa tavoittelemattomat tai hyväntekeväisyysjärjestöt sekä asunto-osakeyhtiöt.

2.4 POP PANKKIKESKUS OSK:N TOIMITUSJOHTAJA

Keskusyhteisöllä on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on vastata keskusyhteisön päivittäisestä johtamisesta ja hallinnosta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toimitusjohtaja valmistele hallitukselle esitettävät asiat ja avustaa hallitusta hallintoneuvostolle ja osuuskunnan kokoukselle esitettävien asioiden valmistelussa. Mahdollisiin sivutoimiin toimitusjohtajalla on oltava hallituksen erikseen myöntämä suostumus.

3. POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄN OHJAUS SEKÄ RISKIENHALLINTA

POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivalla POP Pankkikeskus osk:lla on Yhteenliit-

tymälain mukaisesti velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskienhallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä antaa ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisö voi lisäksi säännöissään määrättyllä tavalla vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt noudattavat toiminnassaan lakeja, asetuksia, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia sääntöjään sekä ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita.

Keskusyhteisö antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita ja puuttuu tarvittaessa jäsenluottolaitoksen toimintaan erikseen sovittujen periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Keskusyhteisön hallitus päättää tarvittavien ohjauskeinojen käytöstä.

Jäsenluottolaitokset ottavat, jäsenluottolaitoksia sitovien liiketoiminnan ohjausrajojen asettamisessa rajoissa, itsenäisesti liiketoimintaan kuuluvat risinsä ja ovat vastuussa omasta vakavaraisuudestaan. Yhteenliittymään kuuluva jäsenluottolaitos ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla Yhteenliittymälain mukaisesti. Yhteenliittymään kuuluvilla yhteisöillä on oltava omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellyt, Luottolaitoslaissa tarkemmin määritellyt riskit. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on lisäksi oltava riittävä suhteessa yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistussuosiin.

Keskusyhteisöllä on yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Yhteenliittymälain mukaan Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle luvan päättää tiettyjen vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevien poikkeusten myöntämisestä jäsenluottolaitoksilleen. Tilinpäätöshetkellä keskusyhteisö on vapauttanut jäsenluottolaitokset omien varojen vaateesta ryhmän sisäisille erille, suurten vastapuolten rajoituksesta keskusluottolaitoksen ja jäsenluottolaitosten välillä, sisäisten erien sisällyttämisestä vastuiden määrään vähimmäisomavaraisuusastetta laskettaessa sekä maksuvalmiusvaatimuksesta ja pysyvän varainhankinnan vaateesta (NSFR). Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymässä maksuvalmius- ja pysyvän varainhankinnan vaatimuksen täyttymisestä.

POP Pankkien yhteenliittymän riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet on kuvattu tarkemmin liitteessä 4.

4. POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄÄN LIITTYMINEN JA SIITÄ EROAMINEN

POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön jäseninä voivat olla luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestys vastaavat Yhteenliittymälain säännöksiä ja joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen keskusyhteisö on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää keskusyhteisön hallintoneuvosto kirjallisen hakemuksen perusteella.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisön jäsenyydestä keskusyhteisön sääntöjen, Osuuskuntalain ja Yhteenliittymälain säännösten mukaisesti ja niiden asettamien edellytysten täytyessä. Yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen yhdistellyn määrän on jäsenluottolaitoksen eroamisesta huolimatta säilyttävä Yhteenliittymälain edellyttämällä tasolla.

Jäsenluottolaitos voidaan erottaa keskusyhteisön jäsenyydestä keskusyhteisön sääntöjen ja Osuuskuntalain mukaisesti, jos jäsenluottolaitos on laiminlyönyt jäsenyydestä johtuvan velvollisuutensa. Lisäksi jäsenluottolaitos voidaan erottaa keskusyhteisön jäsenyydestä, jos tämä on hallintoneuvoston antamasta varoituksesta huolimatta laiminlyönyt keskusyhteisön Yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamien ohjeiden noudattamisen tavalla, joka merkittävästi vaarantaa yhtenäisen maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen

laatimista koskevien periaatteiden soveltamisen tai niiden noudattamisen valvonnan yhteenliittymässä. Jäsenluottolaitos voidaan erottaa myös silloin, jos jäsenluottolaitos on muutoin toiminut olennaisesti keskusyhteisön vahvistamien yhteenliittymän yleisten toimintaperiaatteiden, keskusyhteisön tai POP Pankki -ryhmän etujen vastaisesti. Jäsenluottolaitoksen erottamisesta päättää hallintoneuvoston esityksestä keskusyhteisön osuuskunnan kokous.

Mitä Yhteenliittymälaisissa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös luottolaitokseen, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun maksuvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään jäsenluottolaitokselle.

5. KESKUSYHTEISÖN MAKSUVELVOLLISUUS JA JÄSENLUOTTAILOSTEN KESKINÄINEN VASTUU

POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan Yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän esittämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan Yhteenliittymälaisissa säädetyin perustein keskus-

yhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna eräntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velallisuuttaan. Jäsenluottolaitoksella on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa Osuuskuntalaisissa tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenluottolaitoksen vastuu määrästä, jonka keskusyhteisö on jonkin jäsenluottolaitoksen puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa. Jäsenluottolaitokselta toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi käytettäviin tukitoimiin perittävien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saa kunakin tilikauteina olla yhteensä enintään 0,5 prosenttia kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta.

6. POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄN VALVONTA

Finanssivalvonta valvoo Yhteenliittymälain mukaisesti keskusyhteisöä. Jäsenluottolaitoksia valvovat Finanssivalvonta ja keskusyhteisö. Yhteenliittymän kriisinratkaisusta vastaavana viranomaisena toimii Rahoitusvakausvirasto.

Finanssivalvonta valvoo, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa Yhteenliittymälain säännösten mukaisesti ja että

sen pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmät ovat sopusoinnussa hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittäisi jäsenluottolaitoksen tai yrityksen riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestäväen riskitason.

Jäsenluottolaitoskohtaiset ja yrityskohtaiset palkitsemisjärjestelmät perustuvat EU-lainsäädäntöön, kansalliseen lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan ja Euroopan pankkiviranomaisen määräyksiin ja ohjeisiin sekä kannanottoihin.

Päätettäessä jäsenluottolaitosten toimivan johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmästä noudatetaan POP Pankkien yhteenliittymässä Luottolaitoslakia.

Palkitsemisperiaatteet jäsenluottolaitoksissa vahvistaa kunkin jäsenluottolaitoksen hallitus, joka myös seuraa ja valvoo palkitsemisjärjestelmien noudattamista ja arvioi säännöllisesti sen toimivuutta. Toimiva johto vastaa palkitsemisen toteuttamisesta vahvistettujen palkitsemisperiaatteiden mukaisesti. POP Pankkien yhteenliittymässä ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten yhteistä palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi, koska jokainen yhteenliittymään kuuluva yhteisö päättää palkitsemisesta itsenäisesti.

Yhteenliittymän sisäinen tarkastus tekee yhteenliittymän palkitsemisjärjestelmistä ja -käytännöistä keskitetyn, riippumattoman arvioinnin kerran vuodessa. Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin

yhteenvedon keskusyhteisön hallitukselle vuosittain.

Liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen palkitseminen ei ole POP Pankkien yhteenliittymässä riippuvainen valvottavan liiketoimintayksikön tuloksesta.

Niissä jäsenluottolaitoksissa, joissa muuttuva palkitseminen on käytössä, on erilaisia palkitsemisjärjestelmiä. Järjestelmät eroavat toisistaan mm. niiden piiriin kuuluvan henkilöstön osalta, palkkion määrän ja palkitsemisen kriteerien osalta.

Jäsenluottolaitos voi päättää muuttuvien palkkioiden maksamatta jättämisestä joko kokonaan tai osittain hallituksen päätöksellä, esimerkiksi siinä tapauksessa, että jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus on alittanut sille määritellyn tason.

Palkkionsaajalle maksettavan erorahan ja muun vastaavan korvauksen, joka maksetaan, jos palvelussuhde päättyy ennenaikaisesti, maksamisperusteet laaditaan siten, ettei korvaus johda epäoikeasuhteiseen suoritukseen palkitsemiseen. Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty Luottolaitoslain.

Mikäli palkkionsaajan muuttuva palkkio ylittää ansaintajaksolla 50 000 euroa ja palkkio vastaa yli kolmasosaa kyseisen palkkionsaajan palkitsemisen vuotuisesta kokonaismäärästä, noudatetaan Luottolaitoslain 8 luvun 11 ja 12 §:ää muuttuvien palkkioiden lykkäämisestä ja maksamisesta muuna kuin käteisenä.

POP Pankkien yhteenliittymässä on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa yhteenliittymän tai jäsenluottolaitoksen riskiprofiliin tai toiminnallaan aiheuttaa yhteenliittymälle tai jäsenluottolaitokselle merkittävää taloudellista riskiä. Riskiprofiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluvat yhteenliittymässä mm. jäsenluottolaitosten, keskusyhteisön ja muiden yhtiöiden toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen ja päätöksentekoon osallistuvat henkilöt, muut henkilöt, joiden toiminnalla on olennainen vaikutus riskiasemaan sekä liiketoiminnasta riippumattomien toimintojen henkilöt. Jokainen ryhmän yhteisö vastaa omalta osaltaan tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Jäsenluottolaitokset julkaisevat internet -sivustoillaan selostuksen palkitsemista koskevien Luottolaitoslain säännösten noudattamisesta. Tilikaudelle kohdistuvat palkat ja palkkiot esitetään POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen liitteessä 11. EU:n Vakavaraisuusasetuksen N:o 876/2019 artiklan 450 edellyttämät tiedot POP Pankki -ryhmän riskiasemaan vaikuttavien henkilöiden palkitsemisesta esitetään tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta erillisessä Pilari III -raportissa.

LIITE 4 RISKIENHALLINTA POP PANKKI -RYHMÄSSÄ

1. PANKKITOIMINNAN RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Riskiennhallinnan strategisina tavoitteina on varmistaa POP Pankki -ryhmän riskinkantokyky kaikissa olosuhteissa, pitää yhteenliittymän ja siihen kuuluvien pankkien riskinotto maltillisena suhteessa riskinkantokykyyn ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutusta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta. Riskienhallinnan prosessin tavoitteena on varmistaa, että kaikki merkittävät liiketoiminnasta aiheutuvat riskit tunnistetaan, arvioidaan, mitataan ja että niitä valvotaan säännöllisesti ja että ne ovat oikeassa suhteessa yhteenliittymän ja yksittäisen jäsenluottolaitoksen riskinkantokykyyn.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan yhteenliittymän liiketoimintastrategiasta ja -suunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan yhteenliittymän häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten strategiaprosessiin ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Keskusyhteisö vastaa ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta sekä riskienhallintajärjestelmän riittävydestä ja ajanmukaisuudesta. Keskusyhteisö antaa ryhmään kuuluville yhteisöille ohjeita riskienhallinnan toteuttamiseksi ja valvoo, että ne toimivat viranomais sääntösten, omien sääntöjensä, keskusyhteisön antamien ohjeiden ja asianmukaisten ja eettisesti hyväksyttävien menettelytapojen mukaisesti. Yhteenliittymän jäsenluottolaitokset ottavat, niitä sitovien liiketoiminnan limiittien puitteissa, liiketoimintaan kuuluvat riskinsä ja ovat vastuussa omasta vakavaraisuudestaan. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan sekä yksittäisen jäsenluottolaitoksen tasolla että konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Riskienhallinnan liittyvien limiittien ja toimintaperiaatteiden rikkomiseen puututaan soveltujen toimintamallien mukaisesti.

Riskiennhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa säätelevät EU-lainsäädäntö, Laki luottolaitostoiminnasta 610/2014 (jäljempänä Luottolaitoslaki), Laki talletuspankkien yhteenliittymästä 24.6.2010/599 (jäljempänä Yhteenliittymälaki), sekä Finanssivalvonnan sekä Euroopan pankkiviranomaisen standardit, määräykset ja ohjeet.

Yhteenliittymän olennaisimmat riskit ovat luotto-, likviditeetti- ja markkinariski sekä operatiivinen riski. Luottoasiakkaiden maksukykyyn huolellisen selvittämisen lisäksi luottoriskin vähentämismenetelmänä käytetään hajautusta ja vakuuk-

sia. Likviditeettiriskin vähentämismenetelmänä käytetään riittävän likviditeettipuskurin ylläpitoa ja rahoituksen hajauttamista sekä ajallisesti etä vastapuolittain. Markkinariskin tärkeimpiä alalajeja ovat rahoitustaseen korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Korkoriskin vähentämismenetelmänä käytetään tasesuunnittelua sekä korkojohdannaisia. Sijoitustoiminnan riskiä vähennetään hajautuksella sekä sijoitusten vastapuoli- ja allokatiolimiiteillä. Operatiivista riskiä hallitaan selkeillä prosesseilla sekä henkilöstön koulutuksella, ohjeistuksella ja valvontamekanismeilla.

Yhteenliittymä kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Yhteenliittymässä ei ole sen taloudelliseen kantokykyyn nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä.

Riskienn valvontatoiminto raportoi keskusyhteisön hallitukselle säännöllisesti tietoa yhteenliittymän sekä jäsenluottolaitosten riskeistä ja niiden tasoista. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon yhteenliittymän toiminnan luonteen ja laajuuden. Yhteenliittymän luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja riskien valvonta ovat lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimusten mukaisia.

Riskiennhallinta kuuluu olennaisena osana yhteenliittymän sisäiseen valvontaan. Sisäisellä valvon-

nalla seurataan, että organisaatio toimii säännösten mukaisesti, hallitsee riskejä kattavasti ja toimii tehokkaasti ja luotettavasti. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että yhteenliittymässä eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan annettuja ohjeita noudattaen.

2. RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN ORGANISOINTI

Hallintoneuvoston ja hallituksen asemaa yhteenliittymän riskienhallinnassa on kuvattu liitteessä 3 Hallinto- ja ohjausjärjestelmät.

2.1 TOIMIVA JOHTO

Keskusyhteisön toimiva johto vastaa vakavaraisuuden hallinnan sekä riskienhallinnan käytännön toteutuksesta, jatkuvasta seurannasta ja valvonnasta sekä raportoinnista yhteenliittymän hallitukselle. Toimiva johto myös huolehtii siitä, että riskienhallintaan liittyvät vastuut, valtuudet, prosessit ja raportointisuhteet on selkeästi määritetty ja riittävästi kuvattu ja että työntekijät tuntevat työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa riskienhallinnan kokonaisuuden, siihen liittyvät prosessit ja menetelmät.

2.2 RISKIEN VALVONTATOIMINTO

Keskusyhteisön riippumattoman riskien valvontatoiminnon tehtävänä on valvoa jäsenluottolaitosten riskejä ja vakavaraisuutta. Sen tehtävänä on muodostaa kokonaisvaltainen näkemys yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten liiketoiminnan si-

sältämistä riskeistä, kehittää riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja riskien tunnistamiseen, mittaamiseen ja valvontaan sekä koordinoita ja kehittää vakavaraisuuden hallintaprosessia riskienvalvontaa ja raportointia.

Riskien valvontatoiminto valmistelee ohjeita keskusyhteisön hallituksen päätettäväksi. Se myös tukee, neuvoo ja kouluttaa jäsenluottolaitoksia riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisessä ja kehittämisessä. Riskien valvontatoiminto seuraa jäsenluottolaitosten riskipositioiden kehittymistä ja antaa palautetta jäsenluottolaitoksille näistä sekä oman pääoman riittävyydestä suhteessa riskipositioihin. Valvontatoiminnon tehtävänä on myös varmistaa, että riskienmittausmenetelmät ovat asianmukaisia, riittävän tarkkoja ja luotettavia, sekä valvoa, että hallituksen hyväksymiä riskienhallinnan ohjeita, liiketoiminnan ohjausrajoja ja riskistrategioita noudatetaan.

Riskien valvontatoiminto antaa hallitukselle säännöllisesti yhteenvedon riskien valvontatoiminnon toiminnasta ja sen tekemistä havainnoista sekä riskitilanteesta. Riskien valvontatoiminto varmistaa, että kaikkien jäsenluottolaitosten liiketoiminnassaan ottamien merkittävien riskien yhteisvaikutus tulokseen ja omiin varoihin raportoidaan hallitukselle vakavaraisuuden hallintaprosessin yhteydessä.

2.3 COMPLIANCE-TOIMINTO

Compliance-toiminto valvoo, että yhteenliittymä ja jäsenluottolaitokset noudattavat toimintaan-

sa säänteleviä lakeja, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä sekä yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Compliance-toiminnon tehtävänä on myös pitää keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten ylin ja toimiva johto tietoisina olennaisissa säännöksissä tapahtuvista merkittävistä muutoksista ja niiden vaikutuksista. Compliance-toiminto valmistelee toimintaohjeita säännösten soveltamisesta.

Compliance-toiminto raportoi toiminnastaan sekä tehdyistä havainnoista säännöllisesti keskusyhteisön toimivalle johdolle, hallitukselle sekä hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle. Yhteenliittymässä compliance-toiminto on keskitetty keskusyhteisöön kaikkien jäsenluottolaitosten osalta.

Compliance-riskiä hallitaan seuraamalla lainsäädännön kehitystä, ohjeistamalla, kouluttamalla ja neuvomalla liiketoimintaa sääntelyn mukaisten toimintatapojen noudattamisessa sekä valvomalla menettelytapojen säännöstenmukaisuutta.

2.4 SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus on riippumaton ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea keskusyhteisön hallintoneuvostoa, hallitusta ja toimivaa johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Yhteenliittymän keskusyhteisön sisäisen tarkastuksen yksikkö vastaa sisäisen tarkastuksen jär-

jestämisestä keskusyhteisössä ja jäsenluottolaitoksissa sekä ohjaa sisäisen tarkastuksen järjestämistä muissa yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Sisäisen tarkastuksen yksikön toiminnasta vastaa tarkastusjohtaja. Sisäinen tarkastus toimii toiminnallisesti keskusyhteisön hallituksen ja hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa. Keskusyhteisön hallitus vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet.

Sisäinen tarkastus arvioi valvontamenettelyiden riittävyttä ja tehokkuutta koko yhteenliittymässä. Sisäinen tarkastus raportoi vähintään vuosittain keskusyhteisön hallitukselle sekä hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle keskeiset tarkastushavaintonsa ja antamansa suositukset, jotka liittyvät valvonnan järjestämiseen sekä sen luotettavuuteen ja asianmukaisuuteen. Tarkastuksessa esiin tulleet merkittävät poikkeamat tarkastushavaintojen osalta raportoidaan välittömästi keskusyhteisön hallitukselle ja hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnille.

2.5 JÄSENLUOTTOLAITOKSET

Yhteenliittymän jäsenluottolaitoksina ovat jäsenosuuspankit ja Bonum Pankki Oyj noudattavat toiminnassaan keskusyhteisön määrittelemiä riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita.

Keskusluottolaitosta lukuun ottamatta yhteenliittymän jäsenluottolaitokset toimivat strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella jäsenluottolaitokset kykenevät pitämään toimintaansa sisälty-

vät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä.

POP Pankeissa ylimpänä hallintoelimenä toimii osuuskunnan kokous tai edustajisto, joka valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet. Bonum Pankki Oyj:ssä yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan tarkastustoimikunnan, joka avustaa hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa.

Jäsenluottolaitoksen hallitus vahvistaa muun muassa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat sisäiset ohjeet, liiketoiminnan tavoitteet, eri riskilajeja koskevat riskilimiitit ja pääomasuunnitelman sekä vakavaraisuuden hallintasuunnitelman. Lisäksi hallitus vastaa riskienhallinnan riittävydestä ja valvoo pankin liiketoimintaa, riskiasemaa ja riskinkantokyvyn riittävyttä. Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan jäsenluottolaitos laatii muun muassa tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella jäsenluottolaitos kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään saavuttamaan.

Jäsenluottolaitoksen toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta ja raportoi hallitukselle säännöllisesti jäsenluottolaitoksen liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta.

Keskusyhteisön riippumaton riskien valvontatoiminto ja compliance-toiminto ohjaavat yhteenliit-

tymän riskien valvontaa. Tämän lisäksi suurimmissa jäsenluottolaitoksissa on oma riskien valvonnasta vastaava riippumaton henkilö, joka vastaa keskusyhteisön ohjeistaman riskien valvonnan toteutuksesta jäsenluottolaitoksessa. Muissa jäsenluottolaitoksissa on toiminnasta vastaava yhteyshenkilö.

Riskienhallinnan tehtäviä ja vastuunjakoa varten on määritelty ensisijainen vastuu, valvontavastuu ja arviointivastuu. Ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toimenpiteiden toteuttamisesta on liiketoiminnasta vastaavalla jäsenluottolaitoksella, joka vastaa myös siitä, että riskienhallinnan ohjeita ja menettelytapoja noudatetaan.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN ORGANISOINTI

I PUOLUSTUSLINJA

JÄSENLUOTTOLAITOKSET

- Päivittäinen riskienhallinta
- Esimiesvalvonta
- Ensijainen vastuu valvonnasta on jäsenluottolaitoksen toimivalla johdolla ja hallituksella

II PUOLUSTUSLINJA

KESKUSYHTEISÖN RIIPPUMATON RISKIEN VALVONTA JA COMPLIANCE

- Valvonta
- Ohjeistus
- Tuki, prosessit, välineet

III PUOLUSTUSLINJA

KESKUSYHTEISÖN SISÄINEN TARKASTUS

- Riippumaton valvonnan arviointi perustuen riskilähtöiseen tarkastustoimintaan

Keskusyhteisön riskienvalvontatoiminto valvoo riskienhallinnan toteuttamista yhteenliittymässä ja compliance-toiminto valvoo toiminnan sääntelynmukaisuutta. Keskusyhteisön yhteydessä toimiva sisäinen tarkastus toteuttaa riippumatonta arviointi ja varmistustoimintaa valvontamenettelyjen riittävyyden ja tehokkuuden varmistamiseksi.

3. VAKAVARAIKUUDEN HALLINTA

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhteenliittymällä ja siihen kuuluvilla jäsenluottolaitoksilla on jatkuvasti riittävä pääomapuskuri strategisten liiketoimintatavoitteidensa saavuttamiseksi ja niistä aiheutuvien riskien kattamiseksi kaikissa olosuhteissa. Vakavaraisuusasemaa hallitaan yhteenliittymän keskusyhteisön asettaman riskinottokehikon mukaisella riskinottohalukkuudella ja siihen liittyvillä limiiteillä.

Vakavaraisuusaseman seuranta ja ohjaus on toteutettu asettamalla limiittejä sekä yhteenliittymän että jäsenluottolaitosten vakavaraisuudelle. Vakavaraisuustavoitteet (limitit) asetetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 ja sitä uudistavan asetuksen 2019/876 (jäljempänä vakavaraisuusasetus) mukaiselle vakavaraisuussuhdeluvulle ja sisäiseen riskien arviointiin pohjautuvalle taloudelliselle pääomavaatimukselle (nk. pilari II, sisäinen pääoma).

Osana vakavaraisuuden hallinnan prosessia pyritään tunnistamaan kaikki olennaiset riskit ja arvioimaan niiden suuruutta ja edellyttämiä pääomavaateita. Yhteenliittymän jäsenluottolaitokset laativat vuosittain omat pääomasuunnitelmansa stressitesteineen yhdenmukaisilla keskusyhteisön määrittelemillä työkaluilla ja periaatteilla yhteenliittymän keskusyhteisön valvonnassa. Jäsenluottolaitosten suunnitelmien pohjalta laaditaan yhteenliittymän pääomasuunnitelma, joka sisältää yhteenvedon yhteenliittymän pääomien ja riskipositioiden kehittymisen erilaisissa skenaarioissa. Prosessilla varmistetaan, että yhteenliittymän kasvu-, kannattavuus- ja riskinkantokykytavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisia. Pääomasuunnitelman ns. perusskenaario muodostaa samalla perustan budjetoinnille jäsenluottolaitoksille ja yhteenliittymälle.

Yhteenliittymän vakavaraisuusasemaa käsittelevät tunnusluvut, vakavaraisuusvaatimus ja vakavaraisuuslaskennan pääerät on esitetty tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Kattavammat, vakavaraisuusasetuksen kahdeksannen osan mukaisesti julkistettavat tiedot julkistetaan erillisessä Pilari III -raportissa.

3.1 PILARI I VAKAVARAISUUS

POP Pankkien yhteenliittymän merkittävimmät Pilari I -pääomavaateet muodostuvat kiinteistö- vakuudellisista saamisista, saamisista yrityksiltä ja vähittäissaamisista. Yhteenliittymässä sovelletaan vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin pääomavaateen laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin pääomavaateen laskentaan

perusmenetelmää. Yhteenliittymän jäsenluottolaitoksilla ei ole kaupankäyntitoimintaa, joten markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä ainoastaan valuuttapositioneille.

POP Pankkien yhteenliittymän omat varat muodostuvat jäsenosuuksista, POP Osuuksista, kertyneistä voittovaroista sekä rahastoista, joista vähennetään vakavaraisuusasetuksen mukaiset vähennyserät. Tilikauden voittoa ei lueta omiin varoihin.

4. PANKKITOIMINNAN RISKIT

4.1 LUOTTORISKI

Yhteenliittymän merkittävin riski on luotto- ja vastapuoliriski. Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskin merkittävin lähde on luottot, mutta luottoriskiä voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten saamistodistuksista sekä erilaisista taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -liitteistä sekä takauksista.

4.1.1 Luottoriskin hallinta

Keskusyhteisön hallitus ohjaa jäsenluottolaitosten luottoriskin hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä luottoriskin valvontaa ja raportointia. Keskusyhteisön hallitus vahvistaa luottoriskistrategian, jossa määritellään tavoiteriskitaso, riskinoton linjauksia ja asiakasvalintaa sekä vakuuksia koskevat periaatteet. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa vastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyt-

tävälle tasolle. Keskusyhteisön hallitus vahvistaa yhteenliittymätasolla luottosalkun asiakasryhmä- ja toimialajakauman sekä luottosalkun laadun seurannassa ja valvonnassa käytettävät riskilimiitit sekä seurantarajat. Luottoriskistrategiaa täydentävät luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeet luovat pohjan luottoriskin hallintaan jäsenluottolaitoksissa. Luottoriskistrategian valmistelusta ja ylläpidosta vastaa keskusyhteisön riskien valvontatoiminto. Luottoriskistrategia päivitetään vähintään vuosittain tai aina yhteenliittymän toimintaympäristön, liiketoimintamallin, sääntelyn tai viranomaisvaateiden olennaisesti muuttuessa.

Jäsenluottolaitosten hallitukset hyväksyvät yhteenliittymän hallituksen hyväksymän luottoriskistrategian. Strategia yhdessä luotonannon ja vakuuksien toimintaohjeiden kanssa määrittelee enimmäismäärät riskikeskeisyydelle ja ohjaa luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset tehdään kunkin jäsenluottolaitoksen hallituksen vahvistamien päätösvaltuuksien puitteissa ja yhteenliittymässä noudatettavien periaatteiden rajoissa. Jäsenluottolaitos myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalla toimialueellaan. Tällä varmistetaan paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi vastuilla tulee pääsääntöisesti olla turvaavat vakuudet. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja markkina-arvojen kehitystä seurataan säännöllisesti sekä tilastollisia malleja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntäen. Vakuuksien arvostamisessa käytettävät vakuusarvostuskertoimet ovat yhteenliittymässä yhdenmukaiset kaikissa jäsenluottolaitoksissa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskenta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa. Arvon alentumisten periaatteet ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta on määritelty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa liitteessä 2. Lainoihin ja saamisiin, taseen ulkopuolisiin eriin ja saamistodistuksiin kohdistuvat arvonalentumiset ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 17 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

Jäsenluottolaitosten hallituksille raportoidaan kuukausittain asiakasvastuista ja ongelmasaamisista. Raportointi sisältää mm. luottoriskin määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain. Riskien valvontatoiminto raportoi keskusyhteisön hallitukselle luottoriskien kehityksestä, riskiposiosta, järjestämättömistä saamisista, lainanhoitajoustoista ja odotettavissa olevista luottotappioista vähintään neljännesvuosittain.

Asiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu hyvään asiakastuntemukseen, asiakkaan työ- ja tulotietoihin, maksukyky- ja maksuvaralaskentaan sekä luottoluokitusmalleihin. Henkilö- ja yrityssi-

akkaat, joilla on olemassa olevia luottovastuita, luokitellaan käyttäytymispisteytysmallilla. Maatalousasiakkaat, joilla on olemassa olevia luottovastuita, luokitellaan säännöllisesti luottoluokitusmallilla. Uudet luottoasiakkaat luokitellaan hakemuspisteytyksellä. Luokittelun tarkoituksena on jaotella asiakkaat riskin mukaisesti.

Yhteenliittymän vastuut on jaoteltu maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) mukaisesti riskiluokkiin 1–8. Riskiluokka 1 kuvaa matalimman riskin saatavia ja riskiluokka 8 korkeimman riskin saatavia. Asiakas ja asiakkaan kaikki sopimukset katsotaan olevan maksukyvyttömiä (riskiluokka 8), mikäli jokin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa esitetty maksukyvyttömyyden kriteeri toteutuu. Maksukyvyttömäksi luokitellut vastuut luokitellaan IFRS 9-standardin mukaisesti vaiheeseen 3 odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Vastuut, joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, luokitellaan vaiheeseen 2. Muut vastuut on luokiteltu vaiheeseen 1. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan periaatteet on esitetty tarkemmin liitteessä 2.

Lainojen ja saamisten, saamistodistusten sekä taseen ulkopuolisten erien bruttomäärä korkeimman riskin riskiluokassa 8 oli tilikauden lopussa yhteensä 162 408 (156 554) tuhatta euroa.

SAAMISET RISKILUOKITTAIN

SAAMISET ASIAKKAILTA RISKILUOKITTAIN JA VAIHEITTAIN

(1 000 euroa)	PD-luku		31.12.2024				31.12.2023
	Riskiluokka	Alaraja	Yläraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
1-4	0,00	1,50	3 493 335	21 340	-	3 514 675	3 605 356
5	1,50	5,00	759 681	26 740	-	786 421	519 948
6	5,00	25,00	163 351	95 359	-	258 710	239 884
7	25,00	100,00	498	81 097	-	81 595	95 725
8	100,00	100,00	-	185	158 262	158 447	153 941
Bruttoarvo			4 416 864	224 722	158 262	4 799 847	4 614 855
ECL			7 005	4 400	44 822	56 227	52 601
Nettoarvo			4 409 859	220 321	113 440	4 743 620	4 562 254

SAAMISTODISTUKSET RISKILUOKITTAIN JA VAIHEITTAIN

(1 000 euroa)	PD-luku		31.12.2024				31.12.2023
	Riskiluokka	Alaraja	Yläraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
1-4	0,00	1,50	562 259	31	-	562 290	620 880
5	1,50	5,00	3 719	-	-	3 719	6 710
6	5,00	25,00	-	1 205	-	1 205	2 859
7	25,00	100,00	-	73	-	73	488
8	100,00	100,00	-	-	300	300	-
Bruttoarvo			565 978	1 309	300	567 586	630 937
ECL			55	-	-	55	125
Nettoarvo			565 922	1 309	300	567 531	630 179

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 1 010 (633) tuhatta euroa, joista 106 tuhatta euroa lukeutuu vaiheeseen 1, 279 tuhatta euroa vaiheeseen 2 ja 624 tuhatta euroa vaiheeseen 3.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET RISKILUOKITTAIN JA VAIHEITTAIN

(1 000 euroa)	PD-luku		31.12.2024				31.12.2023
	Alaraja	Yläraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
1-4	0,00	1,50	300 662	1 315	-	301 977	292 096
5	1,50	5,00	30 398	3 100	-	33 498	16 605
6	5,00	25,00	4 105	1 146	-	5 251	5 883
7	25,00	100,00	-	132	-	132	389
8	100,00	100,00	-	-	3 846	3 846	3 065
Bruttoarvo			335 165	5 693	3 846	344 704	318 037
ECL			455	282	676	1 413	994
Nettoarvo			334 710	5 412	3 170	343 291	317 042

4.1.2 Luotot asiakasryhmittäin

Yhteenliittymässä keskeisiä asiakasryhmiä ovat henkilöasiakkaat, maatalousasiakkaat sekä pienyritykset. Yhteenliittymän luottokanta oli vuoden 2024 lopussa 4 743 620 (4 562 254) tuhatta euroa.

SAAMISET ASIAKKAILTA ASIAKASRYHMITÄIN

(1 000 euroa, netto)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos %	Päävakuustyyppi
Henkilöasiakkaat	2 974 896	2 886 375	3,1 %	Asuntovakuus
Yrityisasiakkaat	1 181 068	1 094 082	8,0 %	Muu kiinteistövakuus
Maatalousasiakkaat	587 656	581 797	1,0 %	Muu kiinteistövakuus
Yhteensä	4 743 620	4 562 254	4,0 %	

Yritysluotonannon pääasiallisina kohderyhminä ovat jäsenluottolaitosten toimialueilla toimivat mikro- ja pienyritykset, elinkeinonharjoittajat sekä maa- ja metsätalousasiakkaat. Yrityisasiakkaiden luotonannossa luotonmyöntämisen perusteena ovat asiakkaan taloudellinen tilanne, velanhoito-kyky, tilinpäätösanalyysi, tarjottujen vakuuksien kattavuus sekä asiakkaan luottoluokitus.

YRITYSLUOTTOKANNAN TOIMIALAJAKAUMA

(1 000 euroa)	31.12.2024		31.12.2023	
	Nettoarvo	%-osuus	Nettoarvo	%-osuus
Kiinteistöalan toiminta	478 262	40,5 %	432 138	39,5 %
Rakentaminen	158 182	13,4 %	153 798	14,1 %
Tukku- ja vähittäiskauppa	89 749	7,6 %	92 061	8,4 %
Teollisuus	85 517	7,2 %	88 224	8,1 %
Kuljetus ja varastointi	47 516	4,0 %	49 616	4,5 %
Muut toimialat	321 842	27,3 %	278 245	25,4 %
Yhteensä	1 181 068	100 %	1 094 082	100,0 %

4.1.3. Luottokanta vakuuksittain ja vaiheittain

Luotonanto henkilöasiakkaille tapahtuu pääasiassa turvaavaa asuntovakuuta vastaan. Tarvittaessa käytetään lisäksi muita vakuuksia. Yhteenliittymän myöntämistä luotoista 62,3 (62,0) prosenttia on myönnetty asuntovakuuta vastaan. Henkilöasiakkaiden luotot myönnetään POP Pankkien taseista ja Visa-kortteihin liittyvät luotot sekä digitaaliset vakuudettomat kulutusluotot myönnetään keskusluottolaitoksen taseesta. Alla olevassa taulukossa on esitetty luottoriskille alttiina oleva määrä vakuuksittain ja vaiheittain.

LUOTTOKANTA VAKUUKSITTAIN JA VAIHEITTAIN 31.12.2024

(1 000 euroa, netto)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Asuntovakuus	2 798 615	107 344	47 735	2 953 694
Muu kiinteistövakuus	1 181 488	93 470	48 756	1 323 713
Rahoitusvakuus	238 145	7 527	11 570	257 242
Yrityksen tai yksityishenkilön takaus	67 314	8 004	2 740	78 058
Muu vakuus	91 271	1 873	318	93 462
Luotot ilman vakuutta	33 025	2 105	2 321	37 451
Yhteensä	4 409 859	220 321	113 440	4 743 620

LUOTTOKANTA VAKUUKSITTAIN JA VAIHEITTAIN 31.12.2023

(1 000 euroa, netto)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Asuntovakuus	2 667 454	144 478	39 119	2 851 051
Muu kiinteistövakuus	1 101 261	112 337	58 052	1 271 650
Rahoitusvakuus	91 783	2 770	256	94 810
Yrityksen tai yksityishenkilön takaus	35 378	3 834	2 010	41 221
Muu vakuus	63 509	8 339	3 384	75 233
Luotot ilman vakuutta	212 484	7 035	8 771	228 290
Yhteensä	4 171 869	278 793	111 593	4 562 255

4.1.4. Luotonannon keskittymäriski

Luotonannon keskittymäriskiä syntyy luotonannosta, kun luottovastapuolet ovat taloudellisesti riippuvaisia toisistaan tai toimivat samankaltaisessa taloudellisessa ympäristössä, jolloin yksittäiset tapahtumat voivat vaikuttaa merkittävästi joukkoon luottovastapuolia samanaikaisesti. Vastaavaa keskittymäriskiä voi syntyä myös luottojen vakuuksien ollessa samankaltaisia.

Yhteenliittymän tai yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle tai asiakaskokonaisuudelle myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää vakavaraisuusasetuksessa tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yhteenliittymätasolle on määritelty asiakasryhmä- ja riskitoimialakohtaiset enimmäisosuudet luottokannasta sekä euromääräinen raja yksittäiselle asiakaskokonaisuudelle. Tämän lisäksi on määritelty euromääräinen raja, jonka ylittävät uudet luotot edellyttävät etukäteisilmoituksen keskusyhteisön riskienvalvontatoiminnolle. Yhteenliittymätasolla tai yksittäisillä jäsenluottolaitoksilla ei ollut tilikauden lopussa merkittäviä luotonannon riskikeskittymiä.

4.1.5. Ongelmasaamiset, lainanhoitojoustot ja saamisten arvonalentumiset

Luottoriskin seuranta perustuu ongelmasaamisten, maksuviivästymien ja lainanhoitojoustojen jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun koostumuksen ja laadun muutosten seurantaan. Yhtiön luotonannon- ja vakuuksien toimintaohjeissa määritellään pääperiaatteet ongelma-asiakkaiden ja ongelmaluottojen valvontaan. Ohjeistuksen lähtökohtana on maksuviivien aktiivinen seuranta. Seurannalla toteutetaan varhaisen puuttumisen periaatetta, missä tunnustetaan mahdolliset ongelmat lainanhoitokyvyssä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja voidaan aktiivisella kontaktoinnilla sekä perintätoimilla parantaa pankin riskiasemaa. Pitkittyneet rästit vaikuttavat luoton ECL-laskennan vaiheluokitukseen sekä luoton raportointiin sisäisessä - ja viranomaisraportoinnissa ongelmaluottona.

ERÄÄNTYNEET SAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2024		31.12.2023	
	Nettoarvo	Osuus luottokannasta (%)	Nettoarvo	Osuus luottokannasta (%)
Erääntyneet saamiset (30-90 päivää)	25 448	0,54 %	31 542	0,69 %
Erääntyneet saamiset (yli 90 päivää)	53 177	1,12 %	49 789	1,09 %
Erääntyneet saamiset 90-180 päivää	15 955	0,34 %	12 474	0,27 %
Erääntyneet saamiset 180 päivää - 1 v	14 430	0,30 %	14 859	0,33 %
Erääntyneet saamiset > 1 vuosi	22 792	0,48 %	22 456	0,49 %

Ongelmaluotoilla tarkoitetaan sitoumuksia, jotka nousevat seurantaan ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella. Kriteerit vastaavat ECL-laskennan vaiheen 3 määrittelyä sekä lainanhoitojoustoja. Näiden kriteereiden lisäksi yksittäinen saaminen tai asiakas voidaan luokitella ongelma-asiakkaaksi edellä mainituista kriteereistä poiketen omaa harkintaa käyttäen.

Lainanhoitojousto tarkoittaa asiakkaan heikentyneen taloustilanteen vuoksi annettavaa myönnytystä asiakkaan lainaehtoihin. Lainanhoitojouston tarkoitus on turvata asiakkaan maksukyky ja rajoittaa vastuiden luottoriskiä. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset, joille on tehty lainanhoitojousto, luetaan vaiheeseen 3. Myös ne saamiset, joille on tehty useampi kuin yksi lainanhoitojousto, luetaan vaiheeseen 3. Muut lainanhoitojoustosaamiset luetaan vaiheeseen 2.

ONGELMASAAMISET JA LAINANHOITOJOUSTOT

(1 000 euroa, brutto)	31.12.2024	31.12.2023
Vaiheen 3 saamiset yhteensä	158 262	153 941
Joista lainanhoitajoustosaamisia	63 176	58 177
Vaiheen 2 saamiset yhteensä	224 722	283 577
Joista lainanhoitajoustosaamisia	137 260	123 877

Pääosaan vaiheen 3 saamisista kohdistuu joko asuntovakuus tai muu kiinteistövakuus. Ryhmään kuuluvien merkittävien, vaiheeseen 2 tai 3 luokiteltujen, saamisten osalta tehdään kuukausittain asiakaskohtainen tarkastelu, missä otetaan kantaa muun muassa saatavan turvaamiseen, vakuusarvostuksiin, asiakkaan luottoluokituksen muuttamiseen ja luottotappiokirjauksen tekemiseen. Vaiheeseen 3 luokiteltujen luottojen määrä kasvoi tilikauden aikana 2,8 prosenttia.

VAIHEEN 3 LUOTTOKANTA PÄÄASILLISEN VAKUUSTYYPIN MUKAAN JAETTUNA 31.12.2024

(1 000 euroa)	Bruttoarvo	Turvaavat vakuudet*	ECL	Avoim luottoriski**
Asuntovakuus	59 382	55 041	11 646	-
Muu kiinteistövakuus	70 665	66 005	21 910	-
Rahoitusvakuus	19 017	-	7 446	11 570
Yrityksen tai yksityishenkilön takaus	5 151	327	2 411	2 413
Muu vakuus	401	125	83	193
Luotot ilman vakuutta	3 646	-	1 325	2 321
Yhteensä	158 262	121 497	44 822	16 497

VAIHEEN 3 LUOTTOKANTA PÄÄASILLISEN VAKUUSTYYPIN MUKAAN JAETTUNA 31.12.2023

(1 000 euroa)	Bruttoarvo	Turvaavat vakuudet*	ECL	Avoim luottoriski**
Asuntovakuus	47 864	44 146	8 954	1 190
Muu kiinteistövakuus	79 217	72 735	21 751	1 834
Rahoitusvakuus	929	87	689	153
Yrityksen tai yksityishenkilön takaus	3 411	-	1 414	1 997
Muu vakuus	6 282	900	2 971	2 585
Luotot ilman vakuutta	16 238	-	6 569	9 670
Yhteensä	153 941	117 867	42 348	17 428

*Sisältää vain vakavaraisuuslaskennassa hyväksyttävien turvaavien vakuusjärjestelyjen vaikutuksen. Saamisiin kohdistuu myös muita, ei turvaavia vakuusjärjestelyjä.

**Avoin luottoriski ECL:n ja turvaavien vakuuksien huomioinnin jälkeen

Luottoihin ja saamisiin asiakkailta kohdistuva odotettavissa oleva luottotappiovaraus kasvoi 6,4 (26,7) prosenttia päätyn 56,2 (52,6) miljoonaan euroon. ECL:n määrää kasvatti erityisesti ECL-vaiheeseen 3 kohdistuvan varauksen määrän kasvu, joka aiheutui erityisesti yritysasiakasryhmän maksuvaikeuksista.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisten laadintaperiaatteet on määritelty tilinpäätöksen liitteessä 2 ja odotettavissa olevien luottotappioiden muutoksista on esitetty tarkempia tietoja liitteessä 17 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

RAHOITUSTASEEN KORKOHERKKYYSANALYYSI

Vaikutus korkokatteeseen (1 000 euroa)	Muutos	31.12.2024 1-12 kk	31.12.2023 1-12 kk
Korkoriski	+2%-yksikköä	16 963	29 541
Korkoriski	-2%-yksikköä	-21 222	-33 136

Korkoriskin laskennassa on esitetty rahoitustaseen herkkyys raportointihetkellä tapahtuvasta kahden prosenttiyksikön suuruisen muutoksen vaikutuksesta tulevan tilikauden korkokatteeseen.

4.2.3 Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Yhteenliittymän sijoitus- ja likviditeettisalkku koostuu ensisijaisesti keskusluottolaitoksen ja jäsenosuospankien likviditeettireserveihin kuuluvista arvopapereista ja toissijaisesti muista sijoituksista. Sijoitustoiminta pääpaino on likviditeettiasemaa turvaavissa LCR-säätelyyn hyväksyttävissä sijoituskohteissa. Likviditeettireservin markkinariski muodostuu sijoitusinstrumentin liikkeeseenlaskijariskistä sekä markkinoiden yleisestä osake-, korko- ja valuuttariskistä.

Jäsenluottolaitokset voivat sijoittaa likviditeettiylijäämäänsä sisäisesti määritellyn likviditeettipuskurin tavoitetason täyttymisen jälkeen muihin sijoituksiin. Sijoitustoiminnalla pyritään hankkimaan pitkällä aikavälillä riski-tuottosuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan yhteenliittymä- ja jäsenluottolaitostasolle määritellyillä limiiteillä, joilla varmistetaan sijoituksien hajautta-

misen toteutuminen omaisuusluokittain, riskilajeittain ja vastapuolittain. Sijoitusriskiä seurataan myös herkkyysanalyysillä. Limitoinnin tavoitteena on, ettei sijoitusomaisuuden arvomuutoksista syntyvä tulosvaikutus vaaranna jäsenluottolaitoksen tai koko yhteenliittymän vakavaraisuutta tai kannattavuutta.

Sijoitusomaisuuden osalta riskinottohalukkuutta arvioidaan suhteessa yhteenliittymän kannattavuuteen ja omiin varoihin. Sijoitusomaisuuden erittely ja herkkyysanalyysi ryhmätasolla on kuvattu liitteessä 20 Sijoitusomaisuus.

4.3 LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan yhteenliittymän ja sen yksittäisen jäsenluottolaitoksen kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voidaan jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rakenteelliseen rahoitusriskiin. Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa yhteisö ei suoriudu maksuvelvoitteestaan ilman vaikeuksia. Rakenteellinen rahoitusriski on jälleen rahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille.

4.3.1 Likviditeettiriskin hallinta

Keskusyhteisön toimiva johto valmistelee yhteenliittymän likviditeettistrategian ja likviditeetin hallinnan ohjeistuksen sekä limitoinnin, jotka määräytyvät jäsenluottolaitosten likviditeettitarpeen sekä yhteenliittymätason riskinottohalukkuuden ja -kyvyn perusteella. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja likviditeetin hallinnan ohjeistuksen. Hallitus hyväksyy myös varainhankintasuunnitelman ja rahoituksen jatkuvuussuunnitelman, joita keskusluottolaitos ylläpitää. Riskien valvontatoiminto suunnittelee, kehittää ja testaa likviditeettiriskin hallinnassa käytettäviä menetelmiä ja vastaa riskiraportoinnista keskusyhteisön hallitukselle. Keskusluottolaitos ja sen toimiva johto avustavat riskien valvontatoimintoa kyseisessä prosessissa. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja likviditeetin hallinnan ohjeistuksen toteuttamisessa käytettävät menetelmät.

Keskusluottolaitoksen toimiva johto vastaa likviditeettistrategian toteuttamisen koordinoinnista yhteenliittymätasolla sekä seuraa ja valvoo jäsenluottolaitosten toteuttamaa likviditeettistrategiaa. Keskusluottolaitos koordinoi jäsenluottolaitosten maksuliikennettä sekä likviditeetin tasaamista ja hankintaa yhteenliittymässä. Yhteenliittymän riippumattoman riskien valvontatoiminnon tehtävänä on valvoa ja seurata likviditeettiriskiä sekä jäsenluottolaitos- että yhteenliittymätasolla.

Keskusluottolaitoksen toimiva johto raportoi likviditeettitilanteesta keskusluottolaitoksen hallitukselle ja vastaa likviditeettistrategian mukaisesti yhteenliittymän maksuvalmiusaseman ja varain-

hankinnan suunnittelemisesta. Keskusluottolaitoksen hallituksen vastuulla on valvoa likviditeettistrategian toteutusta keskusluottolaitoksessa.

Keskusluottolaitoksen toimiva johto raportoi likviditeettitilanteesta keskusluottolaitoksen hallitukselle ja vastaa likviditeettistrategian mukaisesti yhteenliittymän maksuvalmiusaseman ja varainhankinnan suunnittelemisesta. Keskusluottolaitoksen hallituksen vastuulla on valvoa likviditeettistrategian toteutusta keskusluottolaitoksessa.

4.3.2 Maksuvalmiusriski

Yhteenliittymän likviditeetin hallinnassa noudatetaan likviditeettistrategiassa asetettuja periaatteita, joiden tavoitteena on riskin rajoittaminen hajautetulla rahoitusrakenteella. Tärkeimmät keinot hyvän likviditeettiaseman turvaamiseksi ovat riittävän kokoisen ja laadukkaan likviditeettireservin ylläpitäminen ja rahoituksen lähteiden hajautus. Päivänsisäisen maksuvalmiuden varmistaminen, likviditeettireservin riittävyys ja maksuvalmiusvaatimus ovat yhteenliittymän keskeiset tavat rajoittaa ja mitata maksuvalmiusriskiä. Yhteenliittymän sisäisillä limiiteillä ja ohjausrajoilla rajoitetaan yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten liiketoimintaan sisältyvää likviditeettiriskiä ja varmistetaan likviditeettiriskiiin liittyvien viranomaisvaateiden täyttyminen.

Likviditeettiriskiä seurataan vakavaraisuusasetukseen sisältyvän likviditeettipuskurivaateen (Liquidity Coverage Ratio, jäljempänä LCR) ja pitkäaikaisen rahoituksen minimivaateen (Net Stable Funding Ratio, jäljempänä NSFR) avulla. LCR mittaa lyhytaikaista likviditeettiriskiä, ja sen tehtävänä on varmistaa, että LCR-sääntelyn mukaisista hyvälaatuisista varoista koostuva likviditeettire-

servi on riittävä kattamaan ulospäin suuntautuvat nettokassavirrat stressitilanteissa 30 päivän ajan. NSFR mittaa taseessa olevien varojen ja velkojen, joiden juoksu-aika on yli vuoden, yhteensovittamista, ja sen tehtävänä on varmistaa, että pitkäaikainen antolainaus on riittävässä määrin rahoitettu pitkäaikaisella varainhankinnalla.

LCR JA NSFR KEHITYS

(prosenttia)	31.12.2024	30.6.2024	31.12.2023
LCR	315,1	230,3	273,9
NSFR	136,9	138,1	132,7

Yhteenliittymän keskusyhteisö soveltaa Finanssivalvonnalta saatua lupaa päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan Unionin säädöksissä asetettuja vaatimuksia luottolaitoksen maksuvalmiutta koskien. Luvan mukaisesti likviditeettiriskin viranomaisvaatimukset tulee täyttää vain yhteenliittymätasolla. Viranomaisvaatimusten täyttämisestä vastaa yhteenliittymän keskusluottolaitos.

Yhteenliittymän likviditeettireservi koostuu vakavaraisuusasetuksen mukaisista laadukkaista varoista, joilla voidaan täyttää likviditeettitarve stressitilanteissa joko myymällä reserviin kuuluvia arvopapereita tai panttaamalla niitä keskuspankkirahoituksen vakuudeksi. Likviditeettireservin panttaamattomat rahoitusvarat, joita edellä mainitulla tavalla voidaan käyttää ensisijaisena likviditeettireservinä, mukaan lukien käteisvarat, olivat vuoden 2024 lopussa markkina-arvoltaan 1 153,6 (1 032,7) miljoonaa euroa.

LIKVIDITEETIRESERVI, MARKKINA-ARVO

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Käteiset varat ja rahavarat keskuspankissa	567 900	495 644
Valtion velkakirjat	211 450	204 636
Kuntien tai julkisen sektorin liikkeeseen laskemat tai takaamat velkapaperit	98 936	124 337
Liikkeeseen lasketut vakuudelliset joukkovelkakirjalainat (Covered Bonds)	63 760	47 083
Rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemat velkakirjat	165 422	113 328
Muut likvidit varat*	46 089	47 687
Yhteensä	1 153 557	1 032 715

*Erään sisältyy vaadittaessa maksettavat talletukset 4 084 (6 260) tuhatta euroa ja vähimmäisvarantotalletus 40 402 (40 811) tuhatta euroa.

Likviditeettireservin lisäksi yhteenliittymän jäsenluottolaitoksilla on muina sijoituksina erilaisia sijoitusinstrumentteja, kuten rahasto-osuuksia ja sijoitustodistuksia 88,2 (100,1) miljoonaa euroa. Näitä omaisuuseriä ei lueta ensisijaiseen likviditeettireserviin, koska niiden käytettävyyteen stressatuissa olosuhteissa sisältyy epävarmuutta.

Yhteenliittymän keskusluottolaitos seuraa yhteenliittymän päivänsisäistä maksuvalmiutta valvomalla jäsenluottolaitosten maksuliiketilisaldoja. Myös jäsenluottolaitokset seuraavat jatkuvasti omaa maksuvalmiuttaan.

4.3.3 Rakenteellinen rahoitusriski

Yhteenliittymän liiketoimintaan kuuluu keskeisenä osana otto- ja antolainauksen maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana ovat jäsenluottolaitosten asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan jäsenluottolaitosten asiakkaiden luotonantoa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenliittymän velkojen erääntymisprofiilit. Avista-talletusten oletetaan erääntyvän heti.

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTI 31.12.2024

(1 000 euroa)	Alle 3kk	3-12kk	1-5 v	Yli 5v	Yhteensä
Velat keskuspankeille	-	-	-	-	-
Velat luottolaitoksille	44 762	6 000	1 852	-	52 614
Velat asiakkaille	3 678 987	608 234	97 166	-	4 384 387
Johdannaissopimukset	-	587	319	1 730	2 636
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	264 108	676 667	-	940 776
Vuokrasopimusvelat	394	1 123	2 127	328	3 973
Yhteensä	3 724 144	880 053	778 130	2 058	5 384 385

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTI 31.12.2023

(1 000 euroa)	Alle 3kk	3-12kk	1-5 v	Yli 5v	Yhteensä
Velat keskuspankeille	70 000	8 400	-	-	78 400
Velat luottolaitoksille	5 531	7 000	40 213	-	52 744
Velat asiakkaille	3 702 590	495 340	132 390	-	4 330 320
Johdannaissopimukset	-	-	4 661	-	4 661
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	83 965	-	703 191	-	787 156
Vuokrasopimusvelat	321	1 309	2 751	336	4 717
Yhteensä	3 862 407	512 049	883 205	336	5 257 997

4.4 KIINTEISTÖRISKI

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuden kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu yhteenliittymän pankkitoiminnan ydinliiketoimintaan. POP Pankkien yhteenliittymän omistamat kiinteistöt on jaettu käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt merkitään taseessa aineellisiin hyödykkeisiin ja sijoituskiinteistöt sijoitusomaisuuteen. Yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten omassa käytössä olevat kiinteistöt ja sijoituskiinteistöt arvostetaan tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun. Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna yhteenliittymän taseeseen ja omiin pääomiin. Sijoituskiinteistöjen tasearvo oli 0,5 (0,6) prosenttia taseesta.

4.5 OPERATIIVISET RISKIT

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Esimerkiksi kaikkiin liiketoiminnan pää- ja tukiprosesseihin sekä ulkoistettuihin toimintoihin ja palveluihin sisältyy operatiivisia riskejä.

Keskusyhteisön hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan ohjeet ja myös jatkuvuudenhallinnassa noudatettavat periaatteet. Pankit hyväksyvät omaa toimintaansa koskevat operatiivisen riskin hallintaohjeet ja jatkuvuudenhallinnan peri-

aatteet. Yhteenliittymän operatiivisen riskin riskinottohalukkuus on maltillinen. Operatiivisille riskeille varataan pääomia vakavaraisuuden hallintaprosessissa.

Operatiivisia riskejä pyritään ensisijaisesti hallitsemaan riskienhallinnan prosesseilla, ohjeilla ja riskikohtaisilla toimenpiteillä (kontrollit ja hallintakeinot) havaittujen puutteiden ja virheiden korjaamiseksi ja riskitason madaltamiseksi. Kontrolleja ja hallintakeinoja ovat mm. ohjeet ja niiden jatkuva päivittäminen, läpikäynti ja seuranta, järjestelmien asiattoman ja luvattoman käytön ehkäisevät tekniset kontrollit, henkilöstöön liittyvät ja tietotekniset varajärjestelyt, käyttövaltuushallinta, jatkuvuussuunnitelma, ulkoistussopimus, vakuutusturva, raportointi, koulutus ja osaamisen lisääminen.

Keskeisiä operatiivisten riskien hallintaprosesseja POP Pankkien yhteenliittymässä ovat säännöllinen operatiivisten riskien itsearviointi (riskien tunnistaminen, arviointi, toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen), toteutuneiden riskitapahmujen ja läheltä piti-tilanteiden rekisteröinti ja raportointi, riskinottohalukkuuden viitekehys operatiivisten riskien osalta sekä uuden tuotteen/palvelun hyväksymisprosessi.

Yhteenliittymän operatiivisten riskien viitekehukseen kuuluvien riskialueiden riskitaso arvioidaan säännöllisesti keskusyhteisön riskienvalvontatoiminnossa ja riskitilannetta seurataan POP Pankkikeskuksen hallitukselle kvartaaleittain tehtävässä operatiivisten riskien arviointiraportissa.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan liiketoiminnan tekemässä uuden tuotteen tai palvelun arviointiprosessissa, jonka mm. compliance-toiminto ja riskien valvontatoiminto katsoi.

4.6 STRATEGINEN RISKI

Strateginen riski syntyy väärän strategian valinnasta, strategian toteuttamisen epäonnistumisesta, kilpailuympäristön muutoksista tai hitaasta reagoinnista muutoksiin.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositaso suunnitelmat säännöllisesti. Suunnittelussa hyödynnetään analyysia POP Pankki -ryhmän tilasta ja kehityksestä sekä muita analyysia ja ennusteita toimialan, kilpailutilanteen ja taloudellisen toimintaympäristön kehityksestä.

LIITE 5 LOPETETUT TOIMINNOT

POP Pankki -ryhmä luopui määräysvallasta vakuutustoimintasegmentin muodostavassa Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä vertailukaudella toteutuneessa yrityskaupassa. POP Pankki -ryhmä myi 70 prosenttia osakkeista LähiTapiolalle ja jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana. Yhtiö on yhdistelty kaupan toteutumiseen asti POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen tytäryrityksenä.

Vakuutustoiminta raportoidaan vertailukaudella IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. Seuraavassa taulukossa on esitetty tulos lopetetuista toiminnoista.

(1 000 euroa)	1.1.-25.5.2023
Tulos lopetetuista toiminnoista	
Korkokate	387
Sijoitusten nettotuotot	1 101
Vakuutuspalvelutulos	
Vakuutusmaksutuotot	20 755
Vakuutuspalvelukulut	-18 617
Jälleenvakuutussopimusten nettotuotot	-28
Vakuutuspalvelutulos yhteensä	2 109
Vakuutuksen nettorahoitustuotot	
Vakuutussopimusten nettorahoitustuotot	-393
Jälleenvakuutussopimusten nettorahoitustuotot	126
Vakuutussopimukseen liittyvät nettorahoitustuotot yhteensä	-267
Liiketoiminnan muut tuotot	36
Liiketoiminnan muut kulut	-77
Lopetettujen toimintojen tulos ennen veroja	3 290
Tuloverot	-
Lopetettujen toimintojen tulos verojen jälkeen	3 290
Myyntivoitto lopetetuista toiminnoista	38 098
Osakeomistuksen arvostus käypään arvoon	3 840
Myyntivoitto lopetetuista toiminnoista yhteensä	41 939
Tulos lopetetuista toiminnoista yhteensä	45 228

Lopetetulla toiminnolla ei ollut laajaan tuloslaskelmaan sisällytettäviä eriä.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 6 KORKOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	15 052	17 911
Saamisista asiakkailta	237 358	197 106
Saamistodistuksista		
Jaksotettuun hankintameno	10 052	8 278
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	137	125
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	6 860	7 655
Johdannaissopimuksista*	-386	-
Muut korkotuotot	1 970	1 606
Korkotuotot yhteensä	271 043	232 682
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-2 025	-3 938
Veloista asiakkaille	-40 010	-19 606
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-29 058	-24 637
Johdannaissopimuksista*	-11 871	-6 218
Muut korkokulut	-146	-175
Korkokulut yhteensä	-83 110	-54 574
Joista negatiiviset korkotuotot	-8	-8
Korkokate	187 933	178 108
Korkotuotot luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneista rahoitusvaroista (vaihe 3)	8 956	7 602

LIITE 7 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	9 326	8 343
Talletuksista	142	277
Maksujenvälityksestä	28 388	29 309
Lainopillisista tehtävistä	2 686	2 482
Välitetyistä toiminnasta	3 507	3 713
Takausten myöntämisestä	664	636
Rahastoista	4 050	3 589
Muut palkkiotuotot	1 124	1 018
Palkkiotuotot yhteensä	49 889	49 367
Palkkiokulut		
Maksujenvälityksestä	-5 001	-5 089
Muut palkkiokulut	-257	-261
Palkkiokulut yhteensä	-5 258	-5 351
Palkkiotuotot ja kulut, netto	44 630	44 016

Arvostusmenetelmien mukaan kirjatut tuotot ja kulut on esitetty liitteessä 14.

*Johdannaissopimusten korkotuottojen esittämistapaa on muutettu. Johdannaisten korkojen osalta yhden koronvaihtosopimuksen korot kirjataan jatkossa nettomääräisesti bruttomääräisen korkotuoton ja bruttomääräisen korkokulun sijaan. Oikaisua korkotuotoista korkokuluihin kirjattiin vertailukauden osalta 22 257 tuhatta euroa. Muutosta on kuvattu tarkemmin liitteen 2 kohdassa 7 esittämistavan muutokset.

LIITE 8 SIOJITUSTEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-456	-91
Arvostusvoitot ja -tappiot	350	-366
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	2 926	3 633
Myyntivoitot ja -tappiot	28	-319
Arvostusvoitot ja -tappiot	1 659	-2 883
Yhteensä	4 507	-26
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	134	70
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-287	-182
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	8	17
Yhteensä	-145	-95
Valuuttatoiminnan nettotuotot	194	122
Suojauslaskennan nettotuotot		
Suojaavien instrumenttien käyvän arvon muutos	8 502	24 000
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	-8 345	-25 120
Yhteensä	157	-1 120
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	2 694	2 620
Myyntivoitot ja -tappiot	133	-232
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	100	123
Vastike- ja hoitokulut	-2 273	-2 039
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-1 345	-1 712
Muut tuotot ja kulut sijoituskiinteistöistä	-13	4
Yhteensä	-703	-1 236
Sijoitusten nettotuotot yhteensä	4 009	-2 355

Sijoitusten nettotuotot sisältävät arvopaperisijoitusten nettotuotot lukuun ottamatta saamistodistusten korkoja, jotka on merkitty korkokatteeseen.

LIITE 9 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Vuokratuotot oman käytön kiinteistöistä	35	37
Talletussuojarahaston ja pankkiveron hyvityksen tuloutus	3 161	3 921
Muut tuotot	1 092	726
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	4 288	4 685

Rahoitusvakuusviraston talletussuojaa varten perimä maksu katetaan vanhaan, luottolaitoslain mukaiseen talletussuojarahastoon kerrytetyillä maksuilla. Vanhaan rahastoon maksettuja kannatusmaksuja tuloutetaan silloin, kun vanha rahasto tekee suorituksen uuteen rahastoon ja samansuuruinen kannatusmaksu kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Rahoitusvakuusviraston vakuusmaksu on vertailukaudella katettu osittain aiemmin maksetusta pankkiverosta.

LIITE 10 HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Palkat ja palkkiot	-45 893	-40 661
Henkilösivukulut	-1 027	-1 342
Eläkekulut	-7 679	-7 201
Henkilöstökulut yhteensä	-54 599	-49 204

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden palkitsemista koskevat tiedot on esitetty liitteessä 37. Palkitsemista koskevat muut tiedot on esitetty liitteessä 3 Hallinto- ja ohjausjärjestelmät.

LIITE 11 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut henkilöstökulut	-4 361	-3 727
Toimistokulut	-3 050	-2 218
Ostetut palvelut	-8 721	-6 069
ICT-kulut	-31 200	-29 813
Yhteyskulut	-3 350	-3 135
Edustus- ja markkinointikulut	-2 996	-2 506
Vuokratulot	-2 016	-1 908
Kulut oman käytön kiinteistöistä	-4 151	-3 770
Vakuutus- ja varmuuskulut	-4 116	-5 849
Valvonta- ja jäsenmaksut	-752	-711
Tilintarkastuspalkkiot	-560	-449
Muut kulut	-6 283	-3 548
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-71 556	-63 703
Erittely tilintarkastuspalkkioista		
Tilintarkastus	-383	-388
Tilintarkastuslain 1.1,2 §:n tarkoittamat toimeksiannot	-82	-1
Veroneuvonta	-24	-51
Muut palvelut	-71	-9
Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	-560	-449

Vuokratulot rivillä esitetään lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten kulut.

Vakuutus- ja varmuuskulut sisältää rahoitusvakuutusviraston perimän talletussuojamaksun 3 161 (4 570) tuhatta euroa, joka on katettu täysin vanhasta talletussuojarahastosta tilitetyillä maksuilla, sekä vakuusmaksun 0 (925) tuhatta euroa. Vanhan talletussuojarahaston varoista tuloutetut maksut on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut POP Pankki -ryhmän yhtiöille tilikaudella 2024 olivat yhteensä 91 (56) tuhatta euroa.

LIITE 12 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Poistot		
Rakennuksista	-3 072	-3 077
Koneista ja kalustosta	-579	-542
Aineettomista hyödykkeistä	-1 165	-1 691
Muista	-4	-496
Yhteensä	-4 820	-5 807
Arvonalentumiset		
Rakennuksista	-187	-110
Yhteensä	-187	-110
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-5 007	-5 917

Erittely käyttöoikeusomaisuuserien poistoista on esitetty liitteessä 35 Vuokrasopimukset.

LIITE 13 TULOVEROT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-14 126	-14 229
Aikaisempien tilikausien verot	24	-77
Muut välittömät verot	-6	-8
Laskennallisten verojen muutos	-3 114	-3 400
Tuloverot yhteensä	-17 222	-17 714

Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Tilikauden tulos ennen veroja	89 828	134 554
Tuloveroprosentti	20 %	20 %
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	-17 966	-26 911
Verovapaat tuotot	643	9 287
Vähennyskelvottomat kulut	-120	-14
Tulokseen sisällytettävät vähennyskelpoiset kulut	77	38
Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	127	15
Tappioista kirjaamatta jätetyt laskennalliset verosaamiset	-7	-52
Aikaisempien tilikausien verot	24	-77
Tuloslaskelman verot	-17 222	-17 714

LIITE 14 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN TULOSLASKELMAERÄT ARVOSTUSLUOKITTAIN

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Rahoitusvarat		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Korkotuotot	137	125
Arvostustuotot ja -tappiot	2 009	-3 249
Osinkotuotot	2 926	3 633
Myyntivoitot ja -tappiot	-428	-410
Yhteensä	4 644	99
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		
Korkotuotot ja -kulut	6 851	7 655
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-287	-182
Osinkotuotot	8	17
Myyntivoitot ja -tappiot	134	70
Odotettavissa olevat luottotappiot	-376	-78
Yhteensä	6 330	7 482
Jaksotettuun hankintameno		
Korkotuotot ja -kulut	264 370	224 872
Muut tuotot	9 468	8 620
Odotettavissa olevat luottotappiot	-3 833	-11 262
Toteutuneet luottotappiot	-18 220	-5 931
Yhteensä	251 785	216 299

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Rahoitusvelat		
Jaksotettuun hankintameno		
Korkokulut	-71 100	-48 177
Yhteensä	-71 100	-48 177
Valuuttatoiminnan nettotuotot	194	122
Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta		
Arvostusvoitot ja -tappiot	157	-1 120
Korkotuotot ja -kulut	-12 257	-6 218
Yhteensä	-12 100	-7 339

VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 15 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

RAHOITUSVARAT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Suojaavat johdannaiset	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	567 900	-	-	-	-	567 900
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	44 752	-	-	-	0	44 751
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 799 847	-	-	-	-56 227	4 743 620
Johdannaissopimukset	-	-	-	29 267	-	29 267
Saamistodistukset*	358 205	4 535	209 381	-	-55	572 066
Osakkeet ja osuudet	-	126 572	1 210	-	-	127 782
Rahoitusvarat yhteensä	5 770 704	131 107	210 591	29 267	-56 283	6 085 386
Muut varat						171 593
Varat yhteensä						6 256 978

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 1 009 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Suojaavat johdannaiset	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	495 644	-	-	-	-	495 644
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	61 503	-	-	-	-1	61 502
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 614 855	-	-	-	-52 601	4 562 254
Johdannaissopimukset	-	-	-	16 165	-	16 165
Saamistodistukset*	358 412	5 143	272 525	-	-125	635 955
Osakkeet ja osuudet	-	130 921	966	-	-	131 887
Rahoitusvarat yhteensä	5 530 413	136 064	273 491	16 165	-52 726	5 903 406
Muut varat						171 162
Varat yhteensä						6 074 569

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 758 tuhatta euroa.

RAHOITUSVELAT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	52 614	-	52 614
Velat asiakkaille*	4 384 387	-	4 384 387
Johdannaissopimukset	-	2 636	2 636
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*	940 776	-	940 776
Rahoitusvelat yhteensä	5 377 777	2 636	5 380 412
Muut velat			117 080
Velat yhteensä			5 497 492

*Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä velat asiakkaille kirjataan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka ne muuten arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi. Velat asiakkaille tase-erä sisältää suojausoikaisuja +13 107 tuhatta euroa ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat +7734 tuhatta euroa.

Rahoitusvarat on eritelty liitteissä 19 ja 20. Rahoitusvelkojen erittely on esitetty liitteessä 26, 27 ja 28.

RAHOITUSVELAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	131 144	-	131 144
Velat asiakkaille*	4 330 320	-	4 330 320
Johdannaissopimukset	-	4 661	4 661
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*	787 156	-	787 156
Rahoitusvelat yhteensä	5 248 620	4 661	5 253 280
Muut velat			133 182
Velat yhteensä			5 386 463

*Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä velat asiakkaille kirjataan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka ne muuten arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi. Velat asiakkaille tase-erä sisältää suojausoikaisuja +8 169 tuhatta euroa ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat +4 326 tuhatta euroa.

Rahoitusvarat on eritelty liitteissä 19 ja 20. Rahoitusvelkojen erittely on esitetty liitteessä 26, 27 ja 28.

LIITE 16 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN SEKÄ SIOITUSKIINTEISTÖJEN KÄYVÄT ARVOT JA ARVOSTUSMENETELMÄT

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN ERIEN KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOT

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	122 403	-	4 168	126 572
Saamistodistukset	2 068	-	2 467	4 535
Johdannaissopimukset	-	29 267	-	29 267
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	1 210	1 210
Saamistodistukset	198 365	9 968	1 049	209 381
Yhteensä	322 836	39 235	8 894	370 965

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Johdannaissopimukset	-	2 636	-	2 636
Yhteensä	-	2 636	-	2 636

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	125 864	-	5 057	130 921
Saamistodistukset	2 300	-	2 843	5 143
Johdannaissopimukset	-	16 165	-	16 165
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	966	966
Saamistodistukset	237 988	33 819	718	272 525
Yhteensä	366 152	49 984	9 583	425 719

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Johdannaissopimukset	-	4 661	-	4 661
Yhteensä	-	4 661	-	4 661

JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETTUJEN ERIEN KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOT**JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT VARAT 31.12.2024**

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpitoarvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-	44 751	-	44 751	44 751
Lainat ja saamiset asiakkailta	-	4 757 565	-	4 757 565	4 743 620
Saamistodistukset	-	361 088	-	361 088	358 150
Sijoituskiinteistöt*	-	-	34 753	34 753	25 442
Yhteensä	-	5 163 404	34 753	5 198 158	5 171 962

*Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu johdon tekemään arvioon. Arvio perustuu kauppahintamenetelmään.

JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT VELAT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpitoarvo
Velat luottolaitoksille	-	52 515	-	52 515	52 614
Velat asiakkaille	-	4 374 260	-	4 374 260	4 384 387
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	943 307	-	943 307	940 776
Yhteensä	-	5 370 082	-	5 370 082	5 377 777

Liikkeeseen lasketut velkakirjat ja velat asiakkaille -erät sisältävät suojauslaskennan kohteena olevia eriä, joiden osalta käyvän arvon muutos on kirjattu kyseisen tase-erän oikaisuksi.

JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT VARAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpitoarvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-	61 502	-	61 502	61 502
Lainat ja saamiset asiakkailta	-	4 546 396	-	4 546 396	4 562 254
Saamistodistukset	-	361 678	-	361 678	358 287
Sijoituskiinteistöt*	-	-	39 626	39 626	24 201
Yhteensä	-	4 969 575	39 626	5 009 201	5 006 244

*Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu johdon tekemään arvioon. Arvio perustuu kauppahintamenetelmään.

JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT VELAT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpitoarvo
Velat luottolaitoksille	-	131 122	-	131 122	131 144
Velat asiakkaille	-	4 318 250	-	4 318 250	4 330 320
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	775 605	-	775 605	787 156
Yhteensä	-	5 224 977	-	5 224 977	5 248 620

Liikkeeseen lasketut velkakirjat ja velat asiakkaille -erät sisältävät suojauslaskennan kohteena olevia eriä, joiden osalta käyvän arvon muutos on kirjattu kyseisen tase-erän oikaisuksi.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet. Sijoituskiinteistöt merkitään taseeseen poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteerattut arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi rahoitusvälineen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään mm. korkojohdannaiset, sisältäen koronvaihtosopimukset, sekä muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla. Instrumenttien arvostusmenetelmät perustuvat yleisesti hyväksytyihin laskentamalleihin.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat ja velat, joiden käypä arvo ei perustu

markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Arvostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuun hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot sekä sijoituskiinteistöt.

SIIRROT KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOJEN VÄLILLÄ

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Katsauskaudella on siirretty arvopapereita 602 (744) tuhatta euroa hierarkiatasolta 1 ja 2 hierarkiatasolle 3 johtuen vähäisistä kauppamääristä markkinoilla ja 221 (3) tuhatta euroa hierarkiatasolta 3 tasoille 1 ja 2.

TASOLLE 3 MERKITYJEN TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTujen RAHOITUSVAROJEN TAPAHTUMAT

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	7 899	1 683	9 583
Hankinnat	0	-	0
Myynnit	-811	-	-811
Kauden aikana erääntyneet	-261	-	-261
Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-11	-	-11
Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	40	-	40
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-	-27	-27
Siirrot tasolta 1 ja 2	-	602	602
Siirrot tasolle 1 ja 2	-221	-	-221
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	6 635	2 259	8 894

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2023	16 363	1 835	18 199
Hankinnat	1 050	7	1 057
Myynnit*	-7 396	-18	-7 414
Kauden aikana erääntyneet	-480	-	-480
Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-29	-482	-511
Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-2 016	-	-2 016
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-	7	7
Siirrot tasolta 1 ja 2	410	334	744
Siirrot tasolle 1 ja 2	-3	-	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	7 899	1 683	9 583

*Myynnit sis. Lopetettuihin toimintoihin kohdistuvia erä 6 468 tuhatta euroa.

HERKKYYSANALYYSI TASOLLE 3 MERKITYILLE RAHOITUSVAROILLE

31.12.2024

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	6 635	660	-660
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	2 259	192	-192
Yhteensä	8 894	852	-852

31.12.2023

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	7 899	787	-787
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	1 683	152	-152
Yhteensä	9 583	939	-939

Tasolle 3 merkittyjen toistuvasti käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon herkkyys on laskettu korkosidonnaisille sijoituksille olettamalla korkotason muuttuvan yhden prosentin ja muille sijoituksille olettamalla arvopaperin käyvän arvon muuttuvan 15 prosenttia.

POP Pankki -ryhmällä ei ole kertaluonteisesti käypään arvoon kirjattuja varoja.

LIITE 17 RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT

KAUDEN AIKANA KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT

(1 000 euroa)

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
ECL-muutos luottotappioiden poistetuista saamisista	14 111	4 129
ECL-muutos saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-18 013	-15 333
ECL-muutos saamistodistuksista	-307	-135
Lopulliset luottotappiot	-18 220	-5 931
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot yhteensä	-22 429	-17 271

Tilikaudella lopullisena luottotappiona kirjattiin 18 220 (5 931) tuhatta euroa. Näistä 15 945 (4 554) tuhanteen euroon kohdistetaan perintätoimenpiteitä. ECL-varauksen laskentaan tehtiin katsauskaudella muutoksia tarkentamalla luottojen vaihemäärittelyä sekä päivittämällä varauksen laskennassa käytettäviä laskentaparametreja. Muutokset lisäsivät varauksen määrää noin 4,4 miljoonaa euroa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrässä tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty alla olevissa taulukoissa. Vaihe 1 sisältää luottosopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL. Vaihe 2 sisältää sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan koko voimassaolon ECL. Vaihe 3 sisältää lai-

minlyödyt luottosopimukset ja niille lasketaan koko voimassaolon ECL.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan perusteet sekä maksukyvyttömyyden todennäköisyyden määrittely on esitetty liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet kohdassa 8.5 Rahoitusvarojen arvonalentuminen.

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2024	5 468	4 784	42 348	52 601
Siirrot vaiheeseen 1	306	-2 086	-1 854	-3 633
Siirrot vaiheeseen 2	-205	1 953	-1 432	316
Siirrot vaiheeseen 3	-309	-598	12 592	11 684
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 387	772	2 844	6 003
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-948	-603	-16 534	-18 086
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	307	178	20 968	21 453
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-14 111	-14 111
Vaikutus yhteensä	1 538	-385	2 474	3 627
ECL 31.12.2024	7 006	4 399	44 822	56 227

Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista asiakkailta muodostuu muutoksista luottoriskissä, yhteensä 21 453 (9 206) tuhatta euroa. Siirroista vaiheeseen 3 kirjattiin varauksen lisäystä yhteensä 11 684 (14 211) tuhatta euroa. Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset olivat yhteensä 18 086 (8 606) tuhatta euroa ja luottotappioista johtuvat vähennykset 14 111 (4 129) tuhatta euroa.

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2024	202	556	-	758
Siirrot vaiheeseen 1	45	-236	-	-190
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	32	-	624	656
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-38	-129	-	-167
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-80	87	-	7
Vaikutus yhteensä	-40	-277	624	307
ECL 31.12.2024	162	279	624	1 065

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2024	316	147	531	994
Siirrot vaiheeseen 1	12	-60	-52	-100
Siirrot vaiheeseen 2	-3	14	-1	10
Siirrot vaiheeseen 3	-2	-20	206	184
Sitoumusten lisäykset	205	259	115	578
Sitoumusten vähennykset	-29	-8	-105	-142
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-44	-49	-18	-111
Vaikutus yhteensä	139	135	145	418
ECL 31.12.2024	455	282	676	1 413

ECL YHTEENSÄ

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2024	5 988	5 487	42 880	54 354
ECL 31.12.2024	7 623	4 960	46 122	58 705

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2023	5 258	4 782	31 473	41 512
Siirrot vaiheeseen 1	156	-1 430	-1 256	-2 531
Siirrot vaiheeseen 2	-348	2 089	-1 454	286
Siirrot vaiheeseen 3	-262	-706	15 179	14 211
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	1 980	814	2 857	5 651
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-867	-413	-7 326	-8 606
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-446	149	9 504	9 206
Johdon arvioihin perustuva vaikutus	-	-500	-2 500	-3 000
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-4 129	-4 129
Vaikutus yhteensä	212	2	10 876	11 090
ECL 31.12.2023	5 469	4 784	42 348	52 602

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2023	246	377	-	623
Siirrot vaiheeseen 1	40	-31	-	10
Siirrot vaiheeseen 2	-3	104	-	101
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	95	74	-	169
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-20	-59	-	-79
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-156	90	-	-65
Vaikutus yhteensä	-44	179	-	135
ECL 31.12.2023	202	556	-	758

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2023	390	243	245	878
Siirrot vaiheeseen 1	4	-193	-47	-236
Siirrot vaiheeseen 2	-22	25	-1	2
Siirrot vaiheeseen 3	-4	-3	240	233
Sitoumusten lisäykset	114	100	95	309
Sitoumusten vähennykset	-25	-9	-31	-65
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-141	-17	30	-128
Vaikutus yhteensä	-74	-96	287	117
ECL 31.12.2023	316	147	531	994

ECL YHTEENSÄ

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2023	5 894	5 402	31 717	43 013
ECL 31.12.2023	5 988	5 487	42 880	54 354

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2024

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 836 355	98 504	60 158	2 995 016
Yritysasiakkaat	1 063 838	82 871	58 495	1 205 204
Maatalousasiakkaat	516 671	43 347	39 609	599 627
Saamiset asiakkailta yhteensä	4 416 864	224 722	158 262	4 799 847
ECL 31.12.2024	7 006	4 399	44 822	56 227
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,2 %	2,0 %	28,3 %	1,2 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	240 461	1 289	590	242 339
Yritysasiakkaat	70 008	1 548	3 021	74 577
Maatalousasiakkaat	24 696	2 856	235	27 788
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	335 165	5 693	3 846	344 704
ECL 31.12.2024	455	282	676	1 413
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,1 %	4,9 %	17,6 %	0,4 %
Saamistodistukset	565 978	1 309	300	567 586
ECL 31.12.2024	202	556	-	1 065
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,0 %	42,5 %	-	0,2 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	5 318 007	231 724	162 407	5 712 138

Yllä olevassa taulukossa esitetään yhteenveto altistumisesta luottoriskille ja ECL-varauksen määrä suhteessa vastuun määrään vaiheittain. Kattavuusaste havainnollistaa ECL-varauksen suhteellista osuutta vastuun määrästä. Kattavuusasteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kaudella.

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2023

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 721 314	132 006	51 421	2 904 740
Yritysasiakkaat	961 071	97 366	58 477	1 116 914
Maatalousasiakkaat	494 952	54 205	44 044	593 201
Saamiset asiakkailta yhteensä	4 177 337	283 577	153 941	4 614 855
ECL 31.12.2023	5 469	4 784	42 348	52 602
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,1 %	1,7 %	27,5 %	1,1 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	220 339	4 626	588	225 553
Yritysasiakkaat	60 394	5 745	1 430	67 569
Maatalousasiakkaat	22 161	2 059	595	24 815
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	302 894	12 430	2 613	317 937
ECL 31.12.2023	316	147	531	994
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,1 %	1,2 %	20,3 %	0,3 %
Saamistodistukset	605 784	25 152	-	630 937
ECL 31.12.2023	202	556	-	758
Kattavuusaste (coverage ratio)	0,0 %	2,2 %	-	0,1 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	5 086 015	321 159	156 554	5 563 728

LIITE 18 KÄTEISET VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Kassa	9 568	10 624
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankeilta	558 332	485 020
Käteiset varat yhteensä	567 900	495 644

Käteiset varat muodostuvat pääosin talletuksesta Suomen Pankissa.

LIITE 19 LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	4 349	20 690
Muut	40 403	40 812
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta yhteensä	44 751	61 502
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Lainat	4 639 238	4 457 662
Valtion varoista välitetyt lainat	836	1 172
Takaussaamiset	310	348
Käytetyt tililuotot	46 580	45 250
Luottokorttisaamiset	56 656	57 823
Lainat ja saamiset asiakkailta yhteensä	4 743 620	4 562 254
Lainat ja saamiset yhteensä	4 788 371	4 623 756

LIITE 20 SIOJITUSOMAISUUS

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Jaksotettuun hankintamenuun		
Saamistodistukset	358 150	358 287
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset	4 535	5 143
Osakkeet ja osuudet	126 572	130 921
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		
Saamistodistukset	209 381	272 525
Osakkeet ja osuudet	1 210	966
Sijoituskiinteistöt	25 442	24 201
Sijoitusomaisuus yhteensä	725 289	792 043

SIJOITUKSET 31.12.2024

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		Yhteensä
	Saamistodistukset	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	
Noteeratut						
Julkisyhteisöiltä	213 257	-	-	30 301	-	243 558
Muilta	144 948	1 924	122 403	177 622	-	446 897
Muut						
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muilta	-	2 611	4 168	1 459	1 210	9 448
Sijoitukset yhteensä	358 205	4 535	126 572	209 381	1 210	699 903

SIJOITUKSET 31.12.2023

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		Yhteensä
	Saamistodistukset	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	
Noteeratut						
Julkisyhteisöiltä	199 925	-	-	112 046	-	311 971
Muilta	158 362	2 370	125 864	124 317	-	410 913
Muut						
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	29 885	-	29 885
Muilta	-	2 773	5 057	6 277	966	15 073
Sijoitukset yhteensä	358 287	5 143	130 921	272 525	966	767 842

Sijoitusten osalta keskeisimmät markkinariskit ovat korko- ja luottospreadriski. Alla on yhteenveto ryhmän käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen markkina-arvoherkkyydestä eri markkinariskiksenaariorissa. Käytetyt skenaariot havainnollistavat syntyviä vaikutuksia tulokseen tai laajaan tuloslaskelmaan.

HERKKYYSANALYYSI

(1 000 euroa)	Stressi	31.12.2024		31.12.2023	
		Vaikutus tulokseen	Vaikutus laajaan tulokseen	Vaikutus tulokseen	Vaikutus laajaan tulokseen
Korkosijoitukset - riskittömän koron muutos	+100 bp	-1 196	-4 665	-1 153	-4 927
Korkosijoitukset - luottoriskipreemio	+50 bp	-646	-2 663	-662	-3 022
Osakesijoitukset	-10 %	-1 796	-	-1 596	-
Valuuttariski	-10 %	-953	-83	-1 375	-82

SIJOITUSKIINTEISTÖJEN MUUTOKSET

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Hankintameno 1.1.	43 107	42 182
Lisäykset	3 353	2 254
Vähennykset	-321	-1 894
Siirrot	-502	566
Hankintameno 31.12.	45 637	43 107
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-18 906	-17 600
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	55	406
Poistot	-824	-817
Arvonalentumiset /- palautukset	-520	-895
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-20 196	-18 906
Kirjanpitoarvo 1.1.	24 201	24 582
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 442	24 201

LIITE 21 SJOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Nimi	Toimiala	Omistusosuus % 31.12.2024	Omistusosuus % 31.12.2023
Figure Taloushallinto Oy	Palvelu	25 %	25 %
Suomen Vahinkovakuutus Oy	Vakuutus	30 %	30 %

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Kirjanpitoarvo 1.1.	22 123	230
Lisäykset	-	20 925
Osuus tilikauden tuloksesta	2 558	968
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 681	22 123

Figure Taloushallinto Oy tuottaa taloushallinnon palveluja finanssialalla toimiville yrityksille.

POP Pankki -ryhmä luopui määräysvallasta aikaisemmin vakuutustoimintasegmentin muodostaneessa Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä 25.5.2023 toteutuneessa yrityskaupassa. POP Pankki -ryhmä jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana 30 % osakeomistuksella. Yrityskaupan jälkeen Suomen Vahinkovakuutus Oy on osakkuusyritys ja sen osakkeet yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Myynnistä on kerrottu liitteessä 5.

LIITE 22 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

POP Pankki -ryhmän merkittävimmät aineettomat hyödykkeet ovat pankkitoiminnan tietojärjestelmät, joihin POP Pankki -ryhmällä on IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardissa tarkoitettu määräysvalta. Keskenäiset aineettomat hyödykkeet liittyvät POP Pankki -ryhmän käynnissä olevaan järjestelmä uudistus-hankkeeseen.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2024

(1 000 euroa)	Tieto-järjestelmät	Keskenäiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	15 497	12 147	27 644
Lisäykset	-	3 863	3 863
Vähennykset	-	-1 800	-1 800
Siirrot	429	-429	-
Hankintameno 31.12.	15 926	13 782	29 708
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-13 982	-5 675	-19 658
Poistot	-1 165	-	-1 165
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-15 147	-5 675	-20 823
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 515	6 472	7 986
Kirjanpitoarvo 31.12.	779	8 107	8 884

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2023

(1 000 euroa)	Tieto-järjestelmät	Keskenäiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	33 162	8 043	41 204
Lisäykset	1 247	4 221	5 468
Vähennykset	-19 018	-10	-19 028
Siirrot	107	-107	-
Hankintameno 31.12.	15 497	12 147	27 644
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-26 563	-5 675	-32 239
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	14 795	-	14 795
Poistot	-2 214	-	-2 214
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-13 982	-5 675	-19 658
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 599	2 368	8 965
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 515	6 472	7 986

Vähennykset sisältävät 18 767 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä vähennyksiä, vähennysten kertyneet poistot 14 180 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä kertyneitä poistoja ja poistot 523 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä poistoja.

LIITE 23 AINEELLISET HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa- ja vesialueet	1 598	1 612
Rakennukset	21 228	21 019
Koneet ja kalusto	1 904	1 609
Muut aineelliset hyödykkeet	692	690
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	25 422	24 930

AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2024

(1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	58 956	8 940	848	68 745
Lisäykset	3 173	888	5	4 067
Vähennykset	-1 456	-244	-	-1 700
Siirrot	502	-	-	502
Hankintameno 31.12.	61 176	9 585	854	71 614
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-36 324	-7 332	-158	-43 814
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 221	230	-	1 451
Poistot	-3 059	-579	-4	-3 642
Arvonalentumiset	-187	-	-	-187
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-38 349	-7 681	-162	-46 192
Kirjanpitoarvo 1.1.	22 631	1 609	690	24 931
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 826	1 904	692	25 422

AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2023

(1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	58 512	9 421	849	68 782
Lisäykset	2 585	585	-	3 170
Vähennykset	-1 576	-1 065	0	-2 642
Siirrot	-566	-	-	-566
Hankintameno 31.12.	58 956	8 940	848	68 745
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-33 758	-7 604	-152	-41 514
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	682	848	-	1 530
Poistot	-3 139	-576	-6	-3 721
Arvonalentumiset	-110	-	-	-110
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-36 324	-7 332	-158	-43 814
Kirjanpitoarvo 1.1.	24 755	1 817	696	27 268
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 631	1 609	690	24 931

Vähennykset sisältävät 2 233 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä vähennyksiä, vähennysten kertyneet poistot 1 723 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä kertyneitä poistoja ja poistot 118 tuhatta euroa lopetettuihin toimintoihin liittyviä poistoja.

Taseeseen merkityt käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät oman käytön kiinteistöihin ja koneisiin ja kalustoon. Tarkemmat tiedot käyttöoikeusomaisuuseristä on esitetty liitteessä 35.

LIITE 24 MUUT VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Maksujenvälityssaamiset	1 407	216
Saaminen eläkejärjestelyistä*	886	-
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		
Korot	37 257	48 799
Muut	5 504	3 939
Maksetut ennakkomaksut SaaS-palveluista	24 519	12 970
Muut varat	11 527	20 546
Muut varat yhteensä	81 099	86 470

*Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja niihin liittyvä saaminen on esitetty liitteessä 34

LIITE 25 LASKENNALLISET VEROT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Verosaamiset		
Laskennalliset verosaamiset	4 758	5 356
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	1 308	97
Verosaamiset yhteensä	6 066	5 453
Verovelat		
Laskennalliset verovelat	32 974	29 457
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1 198	5 992
Verovelat yhteensä	34 172	35 449

LASKENNALLISET VEROSAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2023	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Lopetetut toiminnot	31.12.2024
Käypään arvoon arvostettavista varoista	1 600	-	-768	-	832
Rahavirran suojauksesta	-	-	94	-	94
Kiinteistöomaisuuden poisto-oikaisuista	1 884	108	-	-	1 992
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	4	0	4	-	8
Konserniyhdistelyistä ja muista eristä	1 868	-35	-	-	1 833
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	5 356	72	-670	-	4 758

(1 000 euroa)	31.12.2022	IFRS 17 siirtymän vaikutus 1.1.2022	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2023
Käypään arvoon arvostettavista varoista	3 370	-7	-1 200	-563	1 600
Kiinteistöomaisuuden poisto-oikaisuista	1 727	157	-	-	1 884
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	286	-143	-139	-	4
Konserniyhdistelyistä ja muista eristä	2 957	-250	-	-839	1 868
IFRS 17 siirtymän vaikutus	-50	-	-	50	-
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	8 290	-242	-1 339	-1 352	5 356

LASKENNALLISET VEROVELAT

(1 000 euroa)	31.12.2023	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Lopetetut toiminnot	31.12.2024
Verotuksellisista varauksista	28 435	3 061	-	-	31 496
Käypään arvoon arvostettavista varoista	-146	-	197	-	50
Konserniyhdistelyistä ja muista eristä	1 168	258	1	-	1 428
Laskennalliset verovelat yhteensä	29 457	3 319	198	-	32 974

POP Pankki -ryhmään kuuluvilla yrityksillä on verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista yhteensä 3 313 (3 909) tuhatta euroa. Tappiot vanhenevat vuosina 2025–2033.

(1 000 euroa)	31.12.2022	IFRS 17 siirtymän vaikutus 1.1.2022	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2023
Verotuksellisista varauksista	25 711	2 779	-	-55	28 435
Käypään arvoon arvostettavista varoista	466	47	160	-819	-146
Aineettomista hyödykkeistä	13	-13	-	-	-
Konserniyhdistelyistä ja muista eristä	293	312	-	563	1 168
IFRS 17 siirtymän vaikutus	1 387	74	-	-1 461	-
Laskennalliset verovelat yhteensä	27 870	3 198	160	-1 771	29 457

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN KIRJATUT ERÄT JA NIIHIN LIITTYVÄT LASKENNALLISET VEROT 2024

(1 000 euroa)	Muutos, brutto	Laskennallinen vero	Muutos netto
Käyvän arvon rahasto	5 202	-1 040	4 162
Suojauslaskennan rahasto	-468	94	-374
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-15	3	-12
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät yhteensä	4 719	-944	3 775

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN KIRJATUT ERÄT JA NIIHIN LIITTYVÄT LASKENNALLISET VEROT 2023

(1 000 euroa)	Muutos, brutto	Laskennallinen vero	Muutos netto
Käyvän arvon rahasto	6 953	-1 378	5 575
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	697	-139	558
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät yhteensä	7 650	-1 517	6 133

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 26 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILE

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Velat luottolaitoksille		
Keskuspankeille	-	78 400
Muille luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat	1 551	1 495
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	51 063	51 249
Velat luottolaitoksille yhteensä	52 614	131 144
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	3 367 876	3 468 426
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	1 002 536	852 596
Muut rahoitusvelat		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	869	1 128
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	13 107	8 169
Velat asiakkaille yhteensä	4 384 387	4 330 320
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	4 437 001	4 461 464

Velat keskuspankeille -erä sisältää vakuudellisen TLTRO III -rahoituksen 0 (78 400) tuhatta euroa. Rahoituksen korko aikavälillä 24.6.2020-23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (-0,5 %) vähennettynä lisäkorolla 0,5 %. EKP muutti luottojen korkosääntöjä 11/2022 alkaen. TLTRO-luottojen korko on tilikaudella 2024 kirjattu POP Pankki -ryhmässä perustuen EKP:n talletuskorkoon. Rahoituksen lopullinen korko tarkistetaan TLTRO III -rahoitusoperaation eräännyttyä. Laina on käsitelty IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti.

LIITE 27 JOHDANNAIS-SOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

POP Pankki -ryhmä suojaa korkoriskiään johdannaisopimuksilla. Käyvän arvon suojaukseen ja rahavirran suojaukseen sovelletaan suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena ovat kiinteäkorkoiset talletukset sekä liikkeeseen lasketut kiinteäkorkoiset joukkovelkakirjalainat. Rahavirran suojauksen kohteena on asiakassamisten korkovirta.

SUOJAUSLASKENNAN PIIRISSÄ OLEVAT JOHDANNAISET JA SUOJAUSKOHTEET

SUOJAAVAT KORKOJHDANNAISET

(1 000 euroa)	Käyvät arvot 31.12.2024		Käyvät arvot 31.12.2023	
	Varat	Velat	Varat	Velat
Johdannaissopimukset				
Käyvän arvon suojaus	22 644	2 636	16 165	4 661
Rahavirran suojaus	6 623	-	-	-
Johdannaissopimukset yhteensä	29 267	2 636	16 165	4 661

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS TALOUDELLISEEN ASEMAAN JA TULOKSEEN

KÄYVÄN ARVON SUOJAUS

(1 000 euroa)	Korkoriski 31.12.2024		Korkoriski 31.12.2023	
	Suojattujen erien kirjanpitoarvo	Josta suojaus-oikaisujen kertynyt määrä	Suojattujen erien kirjanpitoarvo	Josta suojaus-oikaisujen kertynyt määrä
Makrosuojaus (=portfoliosuojaus)				
Suojatut talletukset*	738 999	14 099	633 069	8 169
Mikrosuojaus				
Suojatut talletukset	-	-992	-	-
Suojatut yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	756 069	7 734	503 259	4 326
Velat	1 495 069	20 840	1 136 329	12 495

*Suojatut talletukset sisältyvät tilinpäätöserään velat asiakkaille.

Käyvän arvon suojauksen kohteena olevien kiinteäkorkoisten talletusten nimellisarvo oli 624,9 (524,9) miljoonaa euroa ja suojauksen kohteena olevan kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan nimellisarvo oli 750 (500) miljoonaa euroa. Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot vastaavat suojattavien kohteiden nimellisarvoja.

SUOJAUSLASKENNAN VOITOT JA TAPPIOT SEKÄ SUOJAUKSEN TEHOTTOMUUS

(1 000 euroa)	Korkoriski			
	Käyvän arvon suojaus		Rahavirran suojaus	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Johdannaissopimuksen käyvän arvon muutos	8 506	24 002	-	-
Suojauskohteen käyvän arvon muutos	-8 345	-25 120	-	-
Tuloslaskelmaan kirjattu suojaus- tehottomuus	161	-1 118	-	-
Johdannaissopimuksen käyvän arvon muutos*	-	-	1 089	-
Suojauskohteen käyvän arvon muutos	-	-	-1 089	-
Laajan tuloslaskelman kautta tuloslaskelmaan kirjattu suojaus- tehottomuus	-	-	-	-

*Rahavirran suojaus-
tehottomuuden osalta tässä esitetään johdannaissopimuksen perusarvon muutos

SUOJAUSLASKENNAN RAHASTO

(1 000 euroa)	Korkoriski	
	2024	2023
Tase 1.1.	-	-
Rahavirran suojaus		
Suojausvoitot ja -tappiot	-82	-
Laskennallinen vero edellisistä	16	-
Tuloslaskelmaan siirretty osuus	-386	-
Laskennallinen vero edellisistä	77	-
Yhteensä	-374	-
Tase 31.12	-374	-

KORKOJOHDANNAISTEN NIMELLISARVOT JÄLJELLÄ OLEVAN JUOKSUAJAN MUKAAN

31.12.2024 (1 000 euroa)	Nimellisarvo / Jäljellä oleva juoksuaja			
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkoriskiä suojaavat johdannaissopimukset	250 000	1 224 900	450 600	1 925 500

31.12.2023 (1 000 euroa)	Nimellisarvo / Jäljellä oleva juoksuaja			
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkoriskiä suojaavat johdannaissopimukset	-	1 024 900	100 000	1 124 900

LIITE 28 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Katetut joukkovelkakirjalainat	756 069	503 259
Joukkovelkakirjalainat	169 926	254 931
Sijoitustodistukset	14 780	28 965
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	940 776	787 156

LISTATUT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Nimi	Alkupäivä	Eräpäivä	Koron peruste	Nimellis-arvo (1 000 euroa)	Valuutta
BONUM 26102026	20.10.2021	20.10.2026	EB 3 kk + 0,85 %	20 000	EUR
BONUM 22042027	22.4.2022	22.4.2027	EB 12 kk + 1,25 %	50 000	EUR
BONUM 19072028	19.7.2023	19.7.2028	EB 6 kk + 1,11 %	50 000	EUR
POPA 22092025	22.9.2022	22.9.2025	2,625 % / kiinteä	250 000	EUR
POPA 26042028	26.4.2023	26.4.2028	3,625 % / kiinteä	250 000	EUR
Tilikaudella liikkeeseenlasketut					
BONUM 17042027	10.4.2024	17.4.2027	EB 3 kk + 1,95 %	50 000	EUR
POPA 15102029	15.10.2024	15.10.2029	2,875 % / kiinteä	250 000	EUR

Tilikauden lopussa ulkona on lisäksi sijoitustodistuksia nimellispääomaltaan yhteensä 15 000 (29 000) tuhatta euroa. Sijoitustodistusten kappalemäärä on yhteensä 3, arvoltaan 5 000 tuhatta euroa ja keskimaturiteetti 6,3 kuukautta.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTOJEN YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETTUIJEN VELKAKIRJOJEN TÄSMÄYTYS TASE-ERÄÄN

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Kirjanpitoarvo 1.1.	787 156	565 252
Joukkovelkakirjojen lisäykset	299 006	299 197
Sijoitustodistusten lisäykset	37 010	79 279
Lisäykset yhteensä	336 016	378 475
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-135 000	-50 000
Sijoitustodistusten vähennykset	-50 526	-118 219
Vähennykset yhteensä	-185 526	-168 219
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	150 490	210 256
Arvostukset	3 130	11 647
Kirjanpitoarvo lopussa	940 776	787 156

LIITE 29 VARAUKSET JA MUUT VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Varaukset		
Odotettavissa olevista luottotappioista	1 413	994
Muut varaukset	266	266
Muut velat		
Eläkevelat	-	20
Maksujenvälitysvelat	18 005	22 857
Vuokrasopimusvelka	3 973	4 717
Siirtovelat		
Korkovelat	32 101	35 329
Saadut ennakkomaksut	873	880
Velat korttitapahtumista	12 864	21 030
Muut siirtovelat	13 413	11 641
Varaukset ja muut velat yhteensä	82 908	97 734

Muut varaukset muodostuvat keskeneräisestä oikeudenkäynnistä kirjatusta varauksesta.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja niihin liittyvä velka on esitetty liitteessä 34 ja vuokrasopimusvelka on esitetty liitteessä 35.

VARAUSTEN MUUTOS

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Varaukset 1.1.	1 259	1 550
Varausten muutos odotettavissa olevista luottotappioista	418	117
Muiden varausten lisäys tai vähennys	-	-407
Varaukset 31.12.	1 678	1 259

LIITE 30 OMA PÄÄOMA

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Osuuspääoma, jäsenosuudet	10 792	10 714
josta irtisanotut jäsenosuudet	739	842
Osuuspääoma, POP Osuudet	58 388	60 391
josta irtisanotut POP Osuudet	5 568	6 425
Sidotut rahastot		
Vararahasto	52 494	52 494
Yhtiöjärjestyksen/sääntöjen mukaiset rahastot	3 341	3 341
Käyvän arvon rahasto		
Osakkeet ja osuudet	714	527
Saamistodistukset	-1 197	-5 171
Suojauslaskennan rahasto	-374	-
Vapaat rahastot		
Muut vapaat rahastot	108 748	106 605
Kertyneet voittovarot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	453 976	342 366
Tilikauden voitto (tappio)	72 605	116 840
Oma pääoma yhteensä	759 486	688 106
POP Pankki -ryhmän omistajien osuus yhteensä	759 486	688 106

Osuuspääoma ja osuuksien luokittelu omaksi pääomaksi

POP Pankki -ryhmän osuuspääoma muodostuu jäsenosuuksista ja POP Osuuksista.

Jäsenosuudet

POP Pankki -ryhmän omaan pääomaan kuuluvat jäsenosuuspankkien jäsenten jäsenosuuspankeille maksamat osuusmaksut, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu antaa jäsenelle oikeuden osallistua jäsenosuuspankin hallintoon ja päätöksentekoon.

POP Pankeilla oli 31.12.2024 yhteensä 87,9 (87,9) tuhatta jäsentä.

POP Osuudet

POP Pankki -ryhmän omaan pääomaan sisältyy myös jäsenosuuspankkien jäsenten tekemät sijoitukset jäsenosuuspankkien liikkeeseen laskemiin POP Osuuksiin. Osuuspankilla on sen sääntöjen mukaan ehdoton oikeus kieltäytyä POP Osuuksien koron maksusta ja pääoman palauttamisesta.

POP Pankki -ryhmän jäsenpankit laskivat liikkeeseen tilikaudella 2024 POP Osuuksia yhteensä 1 327 (3 105) tuhatta euroa. POP Osuuksia oli 31.12.2024 yhteensä 58 388 (60 391) tuhatta euroa. Korkotavoite POP Osuuksille on 1,25–4,0 prosenttia. Maksettava korko vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen osuuskunnan kokouksen

päätöksellä hallituksen esityksestä. Korkotavoite voi muuttua vuosittain. POP Osuudet eivät anna jäsenelle äänivaltaa tai muita oikeuksia.

Jäsenosuus ja POP Osuus voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai POP Osuus on irtisanottu. Jos jäsenosuutta tai POP Osuutta ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan osuuskuntalain tai osuuspankkilain säännösten perusteella, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista.

Sidotut rahastot

Sidottuihin rahastoihin kuuluvat vararahasto, käyvän arvon rahasto ja muut sidotut rahastot. Vararahasto on muodostunut aiemmillä tilikausilla rahastoon siirretyistä voittovaroista sekä jäsenosuuspankkien arvonkorotusrahastosta ja luottotappiovarauksista siirretyistä osuuksista. Vararahastoa voidaan käyttää sellaisten tappioiden kattamiseen, joihin vapaa oma pääoma ei riitä.

Käyvän arvon rahasto sisältää käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksen laskennallisella verolla vähennettynä. Käyvän arvon muutos voi olla positiivinen tai negatiivinen. Rahastoon merkityt vieraan pääoman ehtoista arvopapereista kirjatut erät siirretään tuloslaskelmaan, kun arvopaperista luovutaan. Vieraan pääoman ehtoiseen arvopaperiin kohdistuva odotettavissa oleva luottotappio merkitään tuloslaskelmaan ja käyvän arvon rahaston lisäykseksi. Käyvän arvon rahasto

sisältää myös käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavien oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutoksen, jota ei myöhemmin luovutuksen yhteydessä siirretä tuloslaskelmaan. Käyvän arvon rahastoon sisältyy lisäksi suojauslaskennan rahasto, johon kirjataan rahavirtaa suojaavan johdannaisen käypä arvo.

Vapaat rahastot

Muut vapaat rahastot on muodostettu aikaisempien tilikausien voittovaroista ja ne perustuvat yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai yhtiökokouksen tai osuuskuntakokouksen päätökseen.

Kertyneet voittovarot

Erään kirjataan tuloslaskelman osoittama tilikauden tulos sekä tulos edellisiltä tilikausilta sitä osin, kuin sitä ei ole siirretty muihin oman pääoman eriin tai jaettu voitonjakona. Lisäksi erä sisältää erillistilinpäätöksiin sisältyvät luottotappiovaraukset ja poistoerot laskennallisilla veroilla vähennettynä. Erä sisältää myös etuuspohjaisen eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot laskennallisella verolla vähennettynä.

POP Pankki -ryhmän oman pääoman eriin ei liity merkittäviä rajoituksia, jotka koskevat varojen käyttöä.

ERITTELY KÄYVÄN ARVON RAHASTON MUUTOKSISTA 2024

(1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Käyvän arvon rahasto 1.1	-5 171	527	-4 644
Käyvän arvon lisäykset	9 110	348	9 458
Käyvän arvon vähennykset	-4 806	-137	-4 943
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	287	-	287
Käyvän arvon rahastosta voittovaroihin siirretty	-	23	23
Odotettavissa olevat luottotappiot	376	-	376
Laskennalliset verot	-994	-47	-1 040
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-1 197	714	-483

ERITTELY KÄYVÄN ARVON RAHASTON MUUTOKSISTA 2023

(1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Käyvän arvon rahasto 1.1	-10 633	414	-10 219
Käyvän arvon lisäykset	12 631	141	12 772
Käyvän arvon vähennykset	-6 076	-	-6 076
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	182	-	182
Odotettavissa olevat luottotappiot	90	-	90
Laskennalliset verot	-1 365	-28	-1 394
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-5 171	527	-4 644

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 31 NETTOUTUSJÄRJESTELYT

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN VÄHENTÄMINEN TOISISTAAN

Alla olevassa taulukoissa on esitetty erät, jotka tietyssä tilanteessa on mahdollista suorittaa nettomaksuina, vaikka taseessa erät esitetään bruttona. Nettoutusjärjestely perustuu molemminpuoliseen toimeenpantavissa olevaan yleisen nettoutussopimukseen (ISDA).

(1 000 euroa)	Määrät, joita ei ole netotettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin						
	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely	Vakuudeksi saatu käteinen	Vakuudeksi annettu käteinen	Netto
Varat							
Johdannaissopimukset	41 399	-	41 399	3 458	38 180	-	-
Yhteensä	41 399	-	41 399	3 458	38 180	-	-
Velat							
Johdannaissopimukset	3 458	-	3 458	3 458	-	-	-
Yhteensä	3 458	-	3 458	3 458	-	-	-

(1 000 euroa)	Määrät, joita ei ole netotettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin						
	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely	Vakuudeksi saatu käteinen	Vakuudeksi annettu käteinen	Netto
Varat							
Johdannaissopimukset	31 478	-	31 478	11 323	22 440	-	-
Yhteensä	31 478	-	31 478	11 323	22 440	-	-
Velat							
Johdannaissopimukset	11 323	-	11 323	11 323	-	-	-
Yhteensä	11 323	-	11 323	11 323	-	-	-

Taulukon Netto-sarakkeen summa ei muodostu edellisten sarakkeiden summasta johtuen arvonmääritys- ja vakuuden tarkasteluhetken välisistä eroista. Vakuudet ovat määritetty niin, että tarkasteluhetkellä saadut vakuudet neutralisoivat vastapuoliriskin kokonaisuudessaan.

LIITE 32 ANNETUT JA SAADUT VAKUUDET

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	2 546	2 546
Kiinteistövakuudelliset lainat*	1 022 621	682 731
Saamistodistukset	-	143 199
Vakuudet yhteensä	1 025 167	828 476
Saadut vakuudet		
Muut	38 180	22 440
Saadut vakuudet yhteensä	38 180	22 440

*POP Pankki -ryhmän antamat vakuudet liittyvät kiinnitysluottopankin 1,5 miljardin euron emissio-ohjelman mukaan liikkeeseen laskettuihin vakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin. Katettujen joukkovelkakirjalainojen nimellisarvot 31.12.2024 olivat yhteensä 750 000 (500 000) tuhatta euroa.

Muut vakuudet liittyvät johdannaissopimuksiin ja ovat käteisenä annettuja ja saatuja vakuuksia.

LIITE 33 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Takaukset	15 752	17 492
Luottolupaukset	328 952	326 297
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	344 704	343 789

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva odotettavissa olevien luottotappioiden varaus on esitetty liitteessä 17.

LIITE 34 ETUUSPOHJAISET ELÄKEJÄRJESTELYT

POP Pankki -ryhmällä on lakisäätteen eläketurvan (TyEL) lisäksi etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä johdolle sekä sellaisille henkilöille, jotka ovat kuuluneet OP-Eläkesäätiöön. Näiden vakuutusten eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoden välillä.

Vakuutusjärjestelyssä varojen määrä kuvastaa vakuutusyhtiön vastuulla olevaa osaa velvoitteesta ja se lasketaan samalla diskonttauskorolla kuin voite. Järjestelyyn kuuluvat varat sisältävät täysimääräisesti hyväksyttäviä vakuutuksia. Koska vel-

voitteet on vakuutettu, Ryhmän vastuulle ei jää merkittäviä riskejä. Ryhmän vastuulle jää lähinnä työeläkeindeksiin sidottujen eläkkeiden korotukset sekä diskonttauskoron ja palkankorotusten muutosten vaikutus nettovelkaan.

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	9	97
Nettokorko	-8	35
Kulut tuloslaskelmassa	1	132
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	15	-697
Laaja tulos ennen veroja	16	-565
Velvoitteen nykyarvo 1.1.	14 517	16 413
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	10	97
Korkokulu	506	504
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) kokemusperäisistä muutoksista	-448	-206
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) taloudellisten oletusten muutoksista	122	-1 064
Maksetut etuudet	-1 323	-1 227
Velvoitteen nykyarvo 31.12.	13 384	14 517
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	14 497	14 982
Korkotuotot	514	469
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pl. korkokuluun/-tuottoon kuuluva erä	-341	-573
Maksetut etuudet	-1 323	-1 227
Järjestelyyn suoritettavat maksut	921	846
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	14 269	14 497

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Velvoitteen nykyarvo	13 384	14 517
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	14 269	14 497
Taseessa oleva nettovelka (+)/-vara (-) 31.12.	-886	20
Taseessa oleva nettovelka (+)/-vara (-) 1.1.	20	1 431
Kulut tuloslaskelmassa	1	132
Järjestelyyn suoritettavat maksut	-921	-846
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloksen erissä	15	-697
Taseessa oleva nettovelka (+)/-vara (-) 31.12.	-886	20
Vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttaus korko, %	3,16 %	3,65 %
Palkankehitys, %	2,00 %	2,00 %
Eläkkeiden nousu, %	2,15 %	2,56 %
Inflaatio, %	1,91 %	2,32 %

HERKKYYSANALYYSI – NETTOVELKA

Alla olevassa taulukossa on esitetty oletusten muutosten vaikutukset nettovelkaan. Herkkyyksiä laskettaessa muiden oletusten on oletettu pysyvän ennallaan.

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Diskonttauskoron muutos +0,5 %	45	-1
Diskonttauskoron muutos - 0,5 %	-50	1
Palkankehitys + 0,5 %	18	23
Palkankehitys - 0,5 %	-18	-22
Eläkkeiden nousun muutos + 0,5 %	740	750
Eläkkeiden nousun muutos - 0,5 %	-701	-713

Velvoitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 11,3 (10,6) vuotta.

POP Pankki -ryhmä arvioi maksavansa etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihinsä vuonna 2025 noin 132 (473) tuhatta euroa.

LIITE 35 VUOKRASOPIMUKSET

RYHMÄ VUOKRALLE ANTAJANA

POP Pankki -ryhmä on antanut vuokralle mm. omistamiaan asuin- ja liikehuoneistoja sekä maa-alueita.

Saatavat vähimmäisvuokrat sisältävät ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten ei-peruutettavana osuutena käsitellään irtisanomisajan mukaista vuokraa.

SAATAVAT VÄHIMMÄISVUOKRAT

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
1 vuoden kuluessa	309	257
1-5 vuoden kuluessa	244	153
yli 5 vuoden kuluttua	2 606	1 224
Saatavat vähimmäisvuokrat yhteensä	3 160	1 634

RYHMÄ VUOKRALLE OTTAJANA

POP Pankki -ryhmä on ottanut vuokralle pääasiassa toimitiloja, työsuhdeau-
toja ja toimistolaitteita.

VARAT / KÄYTTÖOIKEUSOMAISUUSERÄT 31.12.2024

(1 000 euroa)	Toimitilat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	10 503	1 058	11 561
Lisäykset	1 054	-	1 054
Vähennykset	-29	-	-29
Hankintameno 31.12.	11 528	1 058	12 585
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6 217	-754	-6 970
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	24	-	24
Poistot	-1 669	-133	-1 802
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-7 862	-887	-8 749
Kirjanpitoarvo 1.1.	4 287	304	4 590
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 666	171	3 837

Käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät taseessa erään Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.

VARAT / KÄYTTÖOIKEUSOMAISUUSERÄT 31.12.2023

(1 000 euroa)	Toimitilat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	10 420	1 458	11 878
Lisäykset	1 659	169	1 829
Vähennykset	-1 576	-570	-2 146
Hankintameno 31.12.	10 503	1 058	11 561
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-5 922	-1 035	-6 957
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 218	451	1 670
Poistot	-1 513	-170	-1 683
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 217	-754	-6 970
Kirjanpitoarvo 1.1.	4 498	423	4 921
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 287	304	4 590

VELAT / VUOKRASOPIMUSVELKA

(1 000 euroa)	31.12.2024	31.12.2023
Vuokrasopimusvelka 1.1	4 717	5 050
Lisäykset	1 080	1 763
Vähennykset	-1 824	-1 665
Lopetetut toiminnot	-	-431
Vuokrasopimusvelka 31.12.	3 973	4 717

Vuokrasopimusvelka sisältyy taseessa erään Muut velat.

VAIKUTUS RAHOITUKSEN RAHAVIRTAAN

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Vuokrasopimuksista johtuva lähtevä rahavirta	-1 890	-1 692

VAIKUTUS TULOSLASKELMAAN

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-49	-36

Korkokulut sisältyvät tuloslaskelmassa korkokatteeseen.

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Poistot		
Toimitilat	-1 669	-1 513
Koneet ja kalusto	-133	-170
Poistot yhteensä	-1 802	-1 683

Poistot sisältyvät tuloslaskelmassa erään Poistot ja arvonalentumiset.

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Kulut alle 12 kk vuokrasopimukseen liittyen	457	246
Kulut arvoltaan vähäisiin omaisuuseriin liittyen	1 559	1 662
Yhteensä	2 016	1 908

Kulut sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

LIITE 36 POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT

POP Pankki -ryhmän rakenne on kuvattu liitteessä 1 POP Pankki -ryhmä ja yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen laajuus.

LASKENTATEKNINEN EMOYHTIÖ

POP Pankki -ryhmän laskentateknisen emoyhtiön muodostavat jäsenpankit ja niiden taseen loppusumma (FAS) on esitetty alla olevassa taulukossa.

(1 000 euroa)			
Pankin nimi	Kotipaikka	Tase 31.12.2024	Tase 31.12.2023
Honkajoen Osuuspankki	Honkajoki	127 725	109 302
Isojoen Osuuspankki	Isojoki	114 343	102 780
Järvi-Suomen Osuuspankki	Siilinjärvi	687 619	651 121
Kannonkosken Osuuspankki	Kannonkoski	71 327	71 552
Hetki Osuuspankki*	Keuruu	258 686	234 721
Konneveden Osuuspankki	Konnevesi	276 444	248 620
Kosken Osuuspankki	Koski TI	228 216	223 651
Kurikan Osuuspankki	Kurikka	542 165	488 645
Kyrön Seudun Osuuspankki	Pöytyä	171 006	148 209
Kyyjärven Osuuspankki	Kyyjärvi	122 216	111 360
Lakeuden Osuuspankki	Seinäjoki	873 410	770 762
Lammin Osuuspankki	Hämeenlinna	278 414	248 911
Lanneveden Osuuspankki	Saarijärvi	99 888	86 498
Lappajärven Osuuspankki	Lappajärvi	138 646	123 931
Lavian Osuuspankki	Pori	118 016	103 206
Nivalan Järvikylän Osuuspankki	Nivala	176 941	146 944
Pohjanmaan Osuuspankki	Kauhava	888 777	843 564
Suomen Osuuspankki	Kauhajoki	1 756 440	1 654 104

*Keuruun Osuuspankki on muuttanut kesäkuussa 2024 nimensä Hetki Osuuspankiksi.

POP PANKKI -RYHMÄÄN YHDISTELLYT TYTÄR- JA OSAKKUUSYRITYKSET

Pankin nimi	Kotipaikka	Ryhmän omistusosuus	
		31.12.2024	31.12.2023
POP Pankkikeskus osk (Ryhmän keskusyhteisö)	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Bonum Pankki Oyj (POP Pankkikeskus osk:n kokonaan omistama tytäryhtiö)	Espoo	100,0 %	100,0 %
POP Asuntoluottopankki Oyj (POP Pankkikeskus osk:n kokonaan omistama tytäryhtiö)	Espoo	100,0 %	100,0 %
POP Holding Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Suomen Vahinkovakuutus Oy	Espoo	30,0 %	30,0 %
Figure Taloushallinto Oy	Espoo	25,0 %	25,0 %

*Tilikaudella 2023 POP Pankki -ryhmä luopui määräysvallasta Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä. Yrityskauppa toteutui 25.5.2023 ja se koski 70 prosenttia yhtiön osakekannasta. Vakuutusliiketoiminnan myynnistä on esitetty lisätietoja liitteessä 5 Lopetetut toiminnot. Suomen Vahinkovakuutus Oy on yhdistelty yrityskaupan jälkeen osakkuusyhtiönä.

YHTEISJÄRJESTELYT

Ryhmän alle 100 prosentin omistukset keskinäisissä kiinteistöosakeyhtiöissä ja asunto-osakeyhtiöissä on käsitelty POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä yhteisinä toimintoina. Yhtiöiden kautta hallinnoidaan sekä oman käytön tiloja että sijoituskiinteistöjä.

POP PANKKI -RYHMÄÄN YHDISTELLYT YHTEISET TOIMINNOT (MERKITTÄVIMMÄT KIIENTEISTÖYHTIÖT)

	Ryhmän omistusosuus	
	31.12.2024	31.12.2023
Asunto Oy Keuruun Tarhiansuu	36,9 %	36,9 %
Asunto Oy Tampereen Kauppakatu 14	23,9 %	23,9 %
Asunto Oy Tampereen Koskilehmus	21,9 %	21,9 %
Kiinteistö Oy Kosken Pankkitalo	57,0 %	53,6 %
Kiinteistö Oy Lehto-Center	34,2 %	34,2 %
Kiinteistö Oy Liedon Torinkulma	45,8 %	48,2 %
Kiinteistö Oy Riihikuiva	82,7 %	82,7 %
Kiinteistö Oy Siilinjärven Pankkikeskus	66,5 %	66,5 %

LIITE 37 LÄHIPIIRITIEDOT

POP Pankki -ryhmän lähipiirin muodostavat tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta. Ryhmän sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu, eivätkä ne sisälly liitetiedon lukuihin. Konsernirakenne on esitelty tarkemmin liitteessä 36.

POP Pankki -ryhmässä johdon avainhenkilöihin luetaan POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa. Muuhun lähipiiriin luetaan tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt sekä johtoon kuuluvien avainhenkilöiden läheiset perheenjäsenet ja näiden määräysvallassa olevat yhtiöt.

Taulukoissa on esitetty liiketapahtumat johtoon kuuluvien avainhenkilöiden ja muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa.

POP Pankit ovat myöntäneet lähipiirille asunto- ja kulutusluottoja tilikaudella 2024 tavanomaisin ehdoin ja ne on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

LIIKETAPAHTUMAT LÄHIPIIRIIN KUULUVIEN TAHOJEN KANSSA

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muu lähipiiri	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Varat				
Luotot	1 068	1 637	8 140	7 548
Odotettavissa olevat luottotappiot	3	1	6	8
Velat				
Talletukset	1 529	1 571	52 487	5 690
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	8 000	8 000
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	161	215	234	584
Takaukset	312	234	1 110	1 170
Lähipiiriin sijoitukset muihin osuuksiin kuin jäsenosuuksiin	10	10	28	28

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muu lähipiiri	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	46	40	236	198
Korkokulut	-8	-4	-12	-2

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN SAAMA KOMPENSAATIO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 135	2 784
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	52	41
Yhteensä	2 186	2 825

LIITE 38 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

ALLEKIRJOITUKSET

Olemme hyväksyneet lain talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoittaman POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 31.12.2024 päättyneeltä tilikaudelta. Toimintakertomus ja tilinpäätös annetaan tiedoksi POP Pankkikeskus osk:n osuuskunnan kokoukselle 4.4.2025.

Sovellettavia tilinpäätössäännöksiä noudattaen laadittu tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan POP Pankki -ryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sisältyvien yritysten kokonaisuuden varoista, vastuista, taloudellisesta asemasta sekä voitosta tai tappiosta.

Toimintakertomuksessa on todenmukaisen kuvan antava selostus POP Pankki -ryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sisältyvien yritysten kokonaisuuden liiketoiminnan kehittymisestä ja tuloksesta sekä kuvaus merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muusta ryhmän tilasta.

Toimintakertomukseen sisältyvä kestävyysraportti on laadittu noudattaen kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettuja raportointistandardeja sekä taksonomia-asetuksen 8 artiklaa.

Espoossa, 14. helmikuuta 2025

POP Pankkikeskus osk

Hallitus

Timo Kalliomäki
Hallituksen puheenjohtaja

Mikko Seppänen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Jatta Heikkilä
Hallituksen jäsen

Ilkka Lähteenmäki
Hallituksen jäsen

Marja Pajulahti
Hallituksen jäsen

Matti Vainionpää
Hallituksen jäsen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 14. helmikuuta 2025

KPMG Oy Ab

Tiia Kataja
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

POP Pankkikeskus osk:n jäsenille

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet talletuspankkien yh- teenliittymästä annetun lain tarkoittaman POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tilikau- delta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää yhdistel- lyn taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavir- talaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että yhdistelty tilin- päätös antaa oikean ja riittävän kuvan POP Pankki -ryhmän taloudellisesta asemasta sekä sen toi- minnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyt- töön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpä- tösstandardien mukaisesti.

Lausuntomme on ristiriidaton POP Pankkikeskus osk:n hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukai- sesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvolli- suuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilin- tarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintar- kastuksessa*.

Olemme riippumattomia POP Pankki -ryhmän ti- linpäätökseen yhdisteltävistä yhteisöistä niiden

Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme ti- lintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

POP Pankki -ryhmään kuuluville yhteisöille suo- rittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan ol- leet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suo- rittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 koh- dassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suoritta- mamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esi- tetty POP Pankki- ryhmän yhdistellyn tilinpäätök- sen liitetiedossa 11.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lau- suntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoi- tukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

OLENNAISUUS

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut so- veltamamme olennaisuus. Olennaisuus on mää- ritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoit-uksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todet- tujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olen- naisuuden taso perustuu arvioomme sellaista virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yh- dessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutus- ta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sel-

laiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätök- sen käyttäjille.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä sei- kat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonai- suutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen vir- heellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilin- tarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huo- mioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolle- ja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautu- misesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtu- van olennaisen virheellisyyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT**KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA****Lainat ja saamiset asiakkailta - Arvostaminen (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetiedot 4, 15, 16, 17 ja 19)**

- Saamiset asiakkailta, yhteensä 4,7 mrd. euroa, on POP Pankki -ryhmän yhdistellyn taseen merkittävin erä muodostaen 76 % taseen loppusummasta.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu laskentamalleihin sekä asiantuntija-arvioihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, jotka koskevat erityisesti odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä, vakuuksien arvostamista, sekä luottoriskin merkittävän kasvun määrittämistä.
- Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja vaatimusten perusteella.
- Saamisten tasearvon merkittävydestä, arvostamisessa käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

- Olemme arvioineet saamisten kirjaus- ja arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta sekä testanneet saamisten arvostamiseen että arvonalentumisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä kontroleja.
- Olemme arvioineet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalleja ja laskennassa käytettyjä keskeisiä oletuksia, sekä testanneet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin ja luottoriskimalleihin liittyviä kontroleja. Tarkastukseen on osallistunut IFRS- ja rahoitusasiantuntijoitamme.
- Olemme pyytäneet POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen tilintarkastajilta lausunnon siitä, että tilinpäätökseen yhdistellyissä yhteisöissä on noudatettu POP Pankkikeskus osk:n antamia ohjeistuksia saamisten arvostamisesta ja IFRS 9 odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisestä.
- Lisäksi olemme arvioineet saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Sijoitusomaisuus ja johdannaiset (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetiedot 4, 6, 8, 15, 16, 17, 20, 27 ja 31)

- Sijoitusomaisuuden tasearvo on 0,7 mrd. euroa käsittäen pääasiassa käypään arvoon arvostettavia sijoituksia. Johdannaisvarojen tasearvo on 29 milj. euroa ja johdannaisvelkojen tasearvo 3 milj. euroa koostuen suojaustarkoituksessa pidettävistä sopimuksista. Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon.
- Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, POP Pankki -ryhmän omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkintaa erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.
- Sijoitusomaisuuden ja johdannaisposition arvostamiseen liittyy johdon harkintaa ja suojauslaskentaprosessi sisältää monia laskentavaiheita, minkä takia kyseisten erien arvostaminen ja kirjanpitokäsittely on määritelty tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

- Olemme arvioineet POP Pankki -ryhmän soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt mm. käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen arvostusprosessiin liittyvien kontrollien testausta.
- Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostamisessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintalähteisiin.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.
- Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta ja johdannaisia koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä kontrolliympäristö ja tietojärjestelmät

- POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen oikeellisuuden kannalta keskeiset raportointiprosessit ovat järjestelmäriippuvaisia. Tietojärjestelmien merkitys on keskeinen niin jatkuvuuden ja häiriötilanteiden hallinnan kuin taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden näkökulmasta.
- Merkittävimmät riskit liittyvät tiedon eheyteen ja luottamuksellisuuteen sekä palveluiden häiriöttömyyteen.
- Taloudellisen raportoinnin tietojärjestelmäympäristöllä sekä yksittäisten tietojärjestelmien sovelluskontrolleilla on siten merkittävä vaikutus va-
littavaan tilintarkastustapaan.
- Olemme muodostaneet käsityksen taloudelliseen raportointiin liittyvistä tietojärjestelmistä ja niiden kontrolliympäristöstä sekä testanneet niihin liittyvien kontrollien tehokkuutta muun muassa ulkoisilta palveluorganisaatioilta saatujen varmennusraporttien avulla.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt aineistotarkastustoimenpiteitä sekä data-analyysejä taloudellisen raportoinnin eri osa-alueisiin liittyen.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti liitetiedoissa tarkemmin kuvatulla tavalla ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan POP Pankki -ryhmän kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos POP Pankki -ryhmä aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavas-

sa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämistä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon POP Pankki -ryhmän sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko johtokunnan ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä POP Pankki -ryhmän kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei POP Pankki -ryhmä pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleisellä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Suunnittelemme ja suoritamme POP Pankki -ryhmän tilintarkastuksen hankkiaksemme POP Pankki -ryhmän tilinpäätöstä koskevan

tilintarkastuslausunnon laatimisen perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä POP Pankki -ryhmään kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintayksiköitä koskevasta taloudellisesta informaatiosta. Vastaamme POP Pankki -ryhmän tilintarkastusta varten suoritettavan tilintarkastustyön ohjauksesta, valvonnasta ja läpikäynnistä. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

- POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastus perustuu POP Pankkikeskus osk -konsernin ja jäsenyhteisöjen tilinpäätöksiin sekä tilintarkastuskertomuksiin, jotka on annettu POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastusta varten.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja

näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

TILINTARKASTUSTOIMEKSIANTOA KOSKEVAT TIEDOT

Olemme toimineet osuuskuntakokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2012 alkaen yhtäjaksoisesti 13 vuotta.

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä lu-

kuun ottamatta niitä kestävyysraporttia koskevia tietoja, joista säädetään kirjanpitolain 7 luvussa ja kestävyysraportointistandardeissa.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmuukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä. Lausuntomme eivät kata niitä kestävyysraporttia koskevia tietoja, joista säädetään kirjanpitolain 7 luvussa ja kestävyysraportointistandardeissa.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 14. helmikuuta 2025

KPMG OY AB

Tiia Kataja
KHT

KESTÄVYYSRAPORTIN VARMENNUSKERTOMUS

POP Pankkikeskus osk:n jäsenille

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena on POP Pankkikeskus osk:n (y-tunnus 1090961-3) laatiman, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain tarkoittaman POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen toimintakertomukseen sisältyvä kirjanpitolain 7 luvun mukainen kestävyysraportti tilikaudelta 1.1.–31.12.2024.

LAUSUNTO

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut seikkaa, joka antaisi meille syyn uskoa, että POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa ei ole kaikilta olennaisilta osiltaan noudatettu

- 1) kirjanpitolain 7 luvussa säädettyjä vaatimuksia ja kestävyysraportointistandardeja (ESRS);
- 2) kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 artikkelissa 8 säädettyjä vaatimuksia (EU-taksonomia).

Edellä kohta 1 käsittää myös prosessin, jolla POP Pankki -ryhmä on yksilöinyt tiedot kestävyysraportointistandardien mukaista raportointia varten

(kaksinkertainen olennaisuusanalyysi), sekä tietojen merkitsemisen kirjanpitolain 7 luvun 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Lausuntomme ei kata kirjanpitolain 7 luvun 22 § 1 mom. 2 kohdan mukaista POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin merkitsemistä digitaalisilla XBRL-kestävyystunnisteilla, koska kestävyysraportointiyriyten ei ole ollut mahdollista noudattaa kyseistä säännöstä ESEF-asetuksen tai muun Euroopan unionin lainsäädännön puuttumisen vuoksi.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin varmentamisen rajoitetun varmuuden antavana toimeksiantona noudattaen Suomessa noudatettavaa hyvää varmennustapaa ja kansainvälistä varmennustoimeksiantostandardia ISAE 3000 (uudistettu) ”*Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus*”.

Tämän standardin mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Kestävyysraportointitarkastajan velvollisuudet*.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä.

MUU SEIKKA

Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että POP Pankki -ryhmän kirjanpitolain 7 luvun mukainen POP Pankki -ryhmän kestävyysraportti on laadittu ja varmennettu ensimmäistä kertaa tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Lausuntomme ei kata ryhmän kestävyysraportissa esitettyjä vertailutietoja. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

POP PANKKI -RYHMÄN KESTÄVYYSTARKASTAJAN RIIPPUMATTOMUUS JA LAADUNHALLINTA

Olemme riippumattomia talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetusta keskusyhteisöstä ja POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävistä yhteisöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

POP Pankki -ryhmän kestävyysraportointitarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan kestävyystarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

POP Pankkikeskus osk:n hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat:

- POP Pankki -ryhmän kestävyysraportista sekä sen laatimisesta ja esittämisestä kirjanpitolain 7 luvussa säädetyn mukaisesti, mukaan lukien kestävyysraportointistandardeissa määritelty prosessi, jolla on yksilöity tiedot kestävyysraportointistandardien mukaista raportointia varten ja tietojen merkitseminen kirjanpitolain 7 luvun 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla, sekä
- siitä, että POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa on noudatettu kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 artiklassa 8 säädettyjä vaatimuksia;
- sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

LUONTAISET RAJOITUKSET

KESTÄVYYSRAPORTIN LAATIMISESSA

Kestävyysraportin laatiminen edellyttää yhtiöltä olennaisuusarviointia relevanttien raportoitavien seikkojen tunnistamiseksi. Tähän sisältyy merkittävästi johdon harkintaa ja valintoja. Kestävyys-

raportoinnille on myös luonteenomaista, että tämäläyppisten tietojen raportointiin liittyy estimaatteja ja oletuksia sekä mittaus- ja arviointiepävarmuutta. Lisäksi raportoidessaan tulevaisuuteen suuntautuvia tietoja Yhtiön on esitettävä mahdollisia tulevaisuuden tapahtumia koskevat oletukset ja kerrottava yhtiön mahdollisista tulevista toimista näihin tapahtumiin liittyen. Todellinen lopputulos saattaa olla erilainen, koska ennustetut tapahtumat eivät aina toteudu odotetulla tavalla.

POP PANKKI -RYHMÄN KESTÄVYYSRAPORTOINTITARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutemme on suorittaa varmennustoimeksianto saadaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko POP Pankki -ryhmän kestävyysraportissa väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa rajoitetun varmuuden antava varmennuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita käyttäjät tekevät POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin perusteella.

Kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin ISAE 3000 (uudistettu) noudattamiseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko toimeksiannon ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat POP Pankki -ryhmän kestävyysraportin olennaisen virheellisyyden riskit, ja muodostamme käsityksen toimeksiannon kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset varmennustoimenpiteet, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia varmennustoimenpiteitä hankiaksemme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

KUVAUS SUORITETUISTA TOIMENPITEISTÄ

Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavat toimenpiteet poikkeavat luonteeltaan ja ajoitukseltaan kohtuullisen varmuuden antavan toimeksiannon toimenpiteistä, ja ovat niitä suppeampia. Valittavien varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärin-

käytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisen virheellisyyden riskistä. Tämän vuoksi rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa saata-va varmuuden taso on huomattavasti alempi kuin varmuus, joka saataisiin suorittamalla kohtuullisen varmuuden antava toimeksianto.

Toimenpiteemme sisälsivät mm. seuraavaa:

- Haastattelimme POP Pankkikeskuksen johtoa sekä kestävyystietojen laatimisesta ja kokoomisesta vastaavia henkilöitä.
- Perehdyimme kestävyystietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen liittyviin keskeisiin prosesseihin haastatteluin.
- Tutustuimme kestävyysraportilla esitettyjen tietojen kannalta olennaisiin sisäisiin ohjeistuksiin ja toimintaperiaatteisiin.
- Perehdyimme yhtiön laatimaan taustadokumentaatioon ja asiakirjoihin soveltuvien osien ja arvioimme tukevatko ne kestävyysraporttiin sisältyvää informaatiota.
- Kaksinkertaisen olennaisuuden määrittämistä koskevan prosessin osalta haastattelimme prosessista vastaavia henkilöitä ja perehdyimme kaksinkertaisesta olennaisuusarvioinnista laadittuun prosessikuvaukseen sekä muuhun dokumentaatioon ja tausta-aineistoon.
- EU-taksonomiatietojen osalta haastattelimme yrityksen johtoa ja taksonomiatietojen raportoinnin kannalta avainasemassa olevia henkilöitä selvittääksemme miten taksonomiatietojen ja taksonomian mukaiset toiminnot on tunnistettu. Hankimme haastatteluja tuke-

vaa evidenssiä ja täsmäytimme raportoidut EU-taksonomiatiedot taustalaskemiin ja soveltuvien osien kirjanpitoon.

- Arvioimme ESRS kestävyysraportointistandardien raportointia koskevien periaatteiden soveltamista kestävyystietojen esittämisessä.

Helsingissä 14. helmikuuta 2025

KPMG OY AB

Kestävyystarkastusyhteisö

Tiia Kataja
KRT

POP Pankki